gasnetworks.ie

Gas Networks Ireland

Tuarascáil na Stiúrthóirí agus Ráitis Airgeadais **2021**

Clár Ábhar

Stiúrthóirí agus Eolas Eile	2
Tuarascáil na Stiúrthóirí	3
Ráitis Airgeadais	49
Tuarascáil an Iniúchóra Neamhspleách	50
Ráiteas faoi Ioncam an Ghrúpa	61
Ráiteas an Ghrúpa faoi Ioncam Cuimsitheach Eile	62
Clár Comhardaithe an Ghrúpa	63
Ráiteas an Ghrúpa ar Athruithe sa Chothromas	64
Ráiteas an Ghrúpa faoi Shreafaí Airgid	65
Nótaí le Ráitis Airgeadais an Ghrúpa	66
Clár Comhardaithe na Cuideachta	121
Ráiteas na Cuideachta ar Athruithe sa Chothromas	122
Ráiteas na Cuideachta ar Shreafaí Airgid	123
Nótaí a ghabhann le Ráitis Airgeadais na Cuideachta	124

Stiúrthóirí agus Faisnéis Eile

Stiúrthóirí	Cathal Marley (Cathaoirleach) Brendan Murphy (d'éirigh as an 31 Nollaig 2021) Claire Madden (ceapadh an 1 Eanáir 2022) Edwina Nyhan Denis O'Sullivan Michael O'Sullivan (d'éirigh as an 31 Nollaig 2021) Liam O'Sullivan (d'éirigh as an 4 Márta 2022)
An Rúnaí	Liam O'Riordan
Oifig Chláraithe	Bóthar na n-Oibreacha Gáis Corcaigh Éire
Dlíodóirí	McCann Fitzgerald Riverside One Cé Sir John Rogerson Baile Átha Cliath 2
Iniúchóir	Deloitte Ireland LLP Cuntasóirí Cairte & Comhlacht Iniúchóireachta Reachtúla 6 Cé an Lapaigh Corcaigh
Baincéirí	AIB Bosca Poist 71 An Meal Theas Corcaigh
Uimhir Chuideachta	555744

Tuarascáil na Stiúrthóirí

Cuireann Stiúrthóirí Líonraí Gáis Éireann (“na Stiúrthóirí”) a dTuarascáil Stiúrthóirí agus ráitis airgeadais an Ghrúpa i láthair don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2021.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Príomhghníomhaíochtaí, Forbhreathnú Cuideachta agus Samhail Ghnó

Corpraíodh Líonraí Gáis Éireann ("an Chuideachta") ar an 13 Eanáir 2015 mar fhochuideachta de chuid Ervia faoi úinéireacht 100% agus thosaigh an chuideachta ag trádáil ar an 1 Lúnasa 2015. Fochuideachtaí de chuid na Cuideachta iad GNI (RA) Teoranta, Líonraí Gáis Éireann (IOM) DAC agus Aistriú Sheirbhísí Líonra DAC (Oibreoir Neamhspleách Chóras Gaslink DAC a thugtaí air roimhe sin) agus tá siad ina gcuid de Ghrúpa Líonraí Gáis Éireann ("an Grúpa) agus Ervia mar mháthairchuideachta dheiridh an Ghrúpa.

Fóntas líonra rialáilte atá sa Chuideachta, agus í á rialáil ag an gCoimisiún um Rialáil Fóntas ("CRU").

Is é is príomhchuspóir don Chuideachta feidhmiú, cothabháil, forbairt agus dícharbónú an líonra gáis in Éirinn ar bhonn sábháilte, iontaofa agus éifeachtúil. Tá an Chuideachta ina húinéir ar, oibríonn, tógann agus déanann sí cothabháil ar líonra gáis tarchurtha agus dáileacháin den chéad scoth a chuimsíonn 14,664 ciliméadar de phíblínte lena n-áirítear dhá idirnascaire agus píblíne faoin bhfarraige in Albain, i dTuaisceart Éireann agus ar Oileán Mhanann. Gníomhaíonn Aurora Telecom, ainm trádála de chuid na Cuideachta, mar sholáthraí seirbhíse mórdhíola, rochtana oscailte d'oibreoirí teileachumarsáide agus do chustaiméirí gnó, agus é ag soláthar seirbhísí snáithín dhorcha agus bandaleithid bhainistithe.

Tá an chuideachta go hiomlán tiomanta do bheith ag obair i gcomhar leis an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta, leis an Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide, agus leis an gCoimisiún um Rialáil Fóntas leis an leas is mó is féidir a bhaint as an líonra gáis agus lena chinntiú go mbíonn slándáil soláthair ann san aistriú i dtreo córas fuinnimh ísealcharbóin.

Tá tábhacht straitéiseach ar leith le gás nádúrtha do gheilleagar na hÉireann, arb ionann é agus thart ar 34% de phríomh-mheascán fuinnimh na hÉireann agus a ghineann thart ar 46% de leictreachas na hÉireann. Tá an gás nádúrtha ar an mbreosla iontaise is glaine dá bhfuil ann, rud a fhágann go bhfuil sé ar an bpáirtí is fearr a bheadh ag an bhfuinneamh in-athnuaite, an ghaoth agus an ghrianchumhacht cuir i gcás. Cionn is go bhfuil acmhainn mhór stórála fuinnimh agus solúbthacht ag baint leis an líonra, fágtar gur féidir cur leis an líonra chun freastal ar an éileamh ard ar theas le linn tréimhsí atá thar a bheith fuar, nó féadfaidh sé breosla breise a sholáthar chun cumhacht a ghiniúint nuair nach séideann an ghaoth. Freisin soláthraíonn an líonra gáis cúltaca agus solúbthacht riachtanach don eangach leictreachais nuair a théann leibhéil na gaoithe i laghad, gné a bhíonn ag éirí níos tábhachtaí i gcónaí agus giniúint leictreachais in-athnuaite eadrannaigh ag dul i méid i gcónaí. Agus é ar fáil faoi láthair i 22 chontae in Éirinn, agus níos mó ná 711,000 custaiméir gnó agus cónaitheach ag brath air, creidimid go bhfuil ról tábhachtach ag gás nádúrtha maidir le cuidiú le hÉirinn a spriocanna timpeallachta a bhaint amach ar an mbealach is cost-éifeachtúla agus is féidir, go gearrthéarmach, go meántéarmach agus go fadtéarmach. Mar thoradh ar athraitheacht na gcineálacha breosla sa mheascán giniúna leictreachais, go háirithe fuinneamh gaoithe agus grianchumhacht, baineadh amach buaic 84% den éileamh le giniúint leictreachais ó ghás in 2021. Is léiriú é sin ar an tábhacht a bhaineann le soláthar solúbtha iontaofa gáis.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Príomhghníomhaíochtaí agus Forbhreathnú ar an gCuideachta (ar lean)

An fhís atá againn ná líonra gáis atá neodrach ó thaobh carbóin de a bhaint amach faoi 2050. Bainfear é sin amach ach gáis in-athnuaite amhail bithmheatán atá neodrach ó thaobh carbóin de agus a dhéantar le dramhaíl talmhaíochta agus bhia agus hidrigin ghlas atá saor ó charbóin a chur in ionad gás nádúrtha. Ach an líonra gáis a dhícharbónú, cuirfear le forbairt leictreachais in-athnuaite, laghdófar astaíochtaí i ngach earnáil den gheilleagar lena n-áirítear na hearnálacha sin ar deacair iad a dhícharbónú go traidisiúnta amhail an tionscal, an talmhaíocht agus an dian-iompar, agus cuirfear feabhas breise ar shlándáil agus ar éagsúlacht sholáthar fuinnimh na hÉireann. Sa Mheasúnú Tionchair ar an bPlean maidir le Spriocanna Aeráide, 2021, chinn an tAontas Eorpach go n-úsáidfear gás i gcónaí chun 20% d'fhuinneamh na hEorpa a sholáthar in 2050. Sonraíodh i gcomhtháthú córas fuinnimh an Aontais Eorpaigh gur cheart go dtiocfadh 80% den chéatadán sin ó fhoinse in-athnuaite. Tá sonraí breise ar ár mbearta chun an líonra gáis a dhícharbónú le fáil anseo thíos faoi 'Timpeallacht oibriúcháin'.

Cruthaíonn Líonraí Gáis Éireann luach i roinnt réimsí tábhachtacha. Leanaimid d'uaillmhian dícharbónaithe an Rialtais a sheachadadh agus de thacú léi, agus oibrímid go gníomhach chun laghdú 51% a bhaint amach ar astaíochtaí carbóin in Éirinn faoi 2030. Tacaímid le Plean Geilleagrach Náisiúnta na hÉireann trí fhuinneamh inacmhainne glan a sholáthar agus trí infheistíocht a dhéanamh i mbonneagar chun tacú leis an bhfás eacnamaíoch náisiúnta. Ar son ár gcustaiméirí, déanaimid ár ndícheall eispéireas custaiméirí a sheachadadh chun freastal ar a riachtanais ach feabhas leanúnach a spreagadh i rith an ama chun an iarracht a laghdú ar fud rannpháirtíocht an chustaiméara agus oibríochtaí custaiméara atá éifeachtúil ó thaobh costas de a sheachadadh. Feidhmímid gnólacht inbhuanaithe, déanaimid ár n-astaíochtaí agus dramhaíl a íoslaghdú, déanaimid an bhithéagsúlacht a bharrfheabhsú agus tacaímid lenár muintir agus lenár bpobail.

Tá an tsábháilteacht agus béim láidir ar chustaiméirí ag croílár an bhealaigh a oibríonn an gnó, chomh maith le héiteas gnó, rud a léiríonn ár bhfreagracht as mórbhonneagar gáis a chuireann le dul chun cinn sóisialta agus eacnamaíoch na hÉireann agus lena spriocanna comhshaoil.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Príomhghníomhaíochtaí agus Forbhreathnú ar an gCuideachta (ar lean)

Is é straitéis na Cuideachta bonneagar agus seirbhísí gáis bunriachtanacha a sholáthar go héifeachtúil agus go sábháilte. Tá ról lárnach ag an gCuideachta chun feabhas a chur ar an gcomhshaol, agus chun ceannaireacht a léiriú san aistriú i dtreo córas fuinnimh ísealcharbóin. Tá achoimre anseo thíos ar chuspóirí straitéiseacha na Cuideachta:

Eagraíocht	Samhail eagraíochta a fhorbairt atá struchtúrtha go cuí agus a rialaítear go cuí do raon agus nádúr an ghnó.
Gníomhú ar son na hAeráide san Earnáil Fuinnimh	An ról lárnach a d'fhéadfadh a bheith ag an líonra gáis i ndícharbónú gheilleagar na hÉireann a léiriú agus tacú leis an ról sin, agus an bonneagar náisiúnta tacaíochta a sholáthar atá de dhíth chun líonra go hiomlán dícharbónaithe a bhaint amach faoi 2050.
Neart Airgeadais	Staid láidir airgeadais a chaomhnú agus leas a bhaint as sin chun maoiniú iomaíoch a fháil le riachtanais ghnó a chomhlíonadh agus luach scairshealbhóra a uasmhéadú.
Inbhuanaitheacht	A bheith ar na príomhghnóthais ghlasa inbhuanaithe in Éirinn faoi 2025.
Nuálaíocht	Scrúdú a dhéanamh ar an acmhainneacht maidir le deiseanna nua a bhaineann le bonneagar a théann i ngleic le míreanna tosaíochta an scairshealbhóra ar chlár cruinnithe, agus béim a leagan mar chuid de sin ar dhícharbónú fuinnimh, agus toradh tráchtála a tháirgeadh.
Daoine agus Cultúr	Tacú le cultúr a mheallann, a spreagann agus a chumasaíonn ár ndaoine agus comhpháirtithe gnó trí thimpeallacht foirne chomhoibríoch as a bhfuilimid bródúil agus a sholáthraíonn sábháilteacht do mhuintir na hÉireann.

In 2018, d'fhógair an Rialtas go ndéanfaí dhá fhóntas tráchtála rialáilte ar leith faoi úinéireacht phoiblí de Líonraí Gáis Éireann agus Uisce Éireann le linn 2023. Chuir Grúpa Ervia tús leis an gclár oibre chun dhá fhóntas neamhspleácha ar leith a chur ar bun i Meitheamh 2020. Rinneadh go leor oibre in 2021 chun an scaradh oibriúcháin a bhaint amach ó Eanáir 2022 ar aghaidh.

Chuir an Chuideachta fáilte roimh fhoilsiú na hIarscríbhinne Gníomhaíochtaí i Nollaig 2021 a ghabhann leis an bPlean Gníomhaithe ar son na hAeráide, 2021. Leis an Iarscríbhinn, neartaítear príomhghníomhaíochtaí agus róil na Cuideachta agus tá achoimre ann ar an gcaoi a ndéanfar na pleananna dícharbónaithe le haghaidh an líonra gáis a sheachadadh. Mar sin féin, aithnítear sa Phlean Gníomhaithe ar son na hAeráide, 2021, gur gá bearta breise chun raon iomlán uaillmhianta na hÉireann maidir le laghdú ar astaíochtaí a bhaint amach faoi 2030 a sheachadadh. Beidh ról ríthábhachtach ag an líonra gáis in earnáil fuinnimh na hÉireann, agus leanfaidh an chuideachta dá pleananna infheistíochta caipitiúla a fhorbairt agus a sheachadadh chun iad a ailíniú leis na tionscnaimh bheartais a leagtar amach i dTionscadal Éireann 2040, sa Phlean Forbartha Náisiúnta, 2021-2030, agus sa Phlean Gníomhaithe ar son na hAeráide, 2021.

Taifid Chuntasaíochta

Creideann na stiúrthóirí go bhfuil siad tar éis ceanglais Alt 281 go 285 d'Acht na gCuideachtaí, 2014, maidir leis an oibleagáid atá orthu leabhair chuntais leordhóthanacha a choinneáil, a chomhlíonadh, óir fostaítear foireann chuntasaíochta a bhfuil saineolas cuí acu agus cuirtear leoracmhainní ar fáil don fheidhm airgeadais. Coimeádtar taifid chuntasaíochta na Cuideachta ar Bhóthar na n-Oibreacha Gáis, Corcaigh.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Torthaí don Bhliain agus Díbhinní

Tá na torthaí don bhliain leagtha amach sa ráiteas ioncaim agus sna nótaí gaolmhara. B'ionann an t-ioncam don bhliain agus €476 milliún (2020: €447 milliún) agus b'ionann an brabús tar éis cánach agus €72 milliún (2020: €94 milliún). Ba é méid iomlán shócmhainní an Ghrúpa ná €2.7 billiún (2020: €2.7 billiún) agus dliteanais de €1.6 billiún (2020: €1.6 billiún) ag deireadh na bliana.

Ba é €476m an t-ioncam sa bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2021, ar méadú €29m é sin ar 2020. Tháinig an méadú sin chun cinn go príomha mar thoradh ar mhéaduithe ar an ioncam rialáilte ó mheascán d'éileamh níos mó ar acmhainneacht agus ar tharaifí níos airde ar iompar. Tháinig méadú €49m ar chostais oibriúcháin go dtí €231m, i gcomparáid le 2020. Costais níos airde tráchtearra gáis chun na stáisiúin chomhbhrúiteora a fheidhmiú agus brú costais boilscithe ghinearálta is mó is cúis leis sin, agus maolaítear é le soláthar éifeachtúlachtaí costais oibriúcháin breise. Bhí praghsanna mórdhíola gáis an-luaineach in 2021, agus baineadh buaic 450p/therm amach ag deireadh mhí na Nollag. Lean Líonraí Gáis Éireann d'infheistíochtaí caipitiúla sceidealaithe a dhéanamh, agus infheistíodh €147m ar an iomlán idir bonneagar gáis agus bonneagar teileachumarsáide. Cuimsítear leis an infheistíocht sin tionscadail straitéiseacha ríthábhachtacha amhail Seach-chonair Bhaile Locha, méadú ar an líon nasc líonra agus athchóirithe, agus infheistíocht i líonra snáthoptaice náisiúnta Aurora Telecom.

D'ainneoin na ndúshlán éagsúil ar tugadh aghaidh orthu de thoradh COVID-19, ní raibh tionchar ábhartha aige ar an bhfeidhmíocht airgeadais le haghaidh na bliana. Tar éis fhaomhadh na Stiúrthóirí, íocadh díbhinn ar luach €15.36 milliún (2020: €47.28 milliún) le Ervia i rith na bliana airgeadais.

Taighde agus Forbairt

Gabhann Líonraí Gáis Éireann do thionscadail nuálacha chun earnáil an fhuinnimh a fhorbairt agus tacú le fuinneamh níos glaine sa todhchaí. Ina measc siúd tá tionscadail i réimsí an Gháis Nádúrtha Chomhbhrúite ('GNC') agus Gás In-athnuaite. Déantar breithniú breise orthu siúd faoin gceannteideal 'Timpeallacht oibriúcháin'.

Athbhreithniú ar an nGnó agus Forbairtí sa Todhchaí

In 2021, b'ionann toirt iomlán an gháis a iompraíodh tríd an líonra gáis d'Éirinn, do Thuaisceart Éireann agus d'Oileán Mhanann agus thart ar 74 TWh.

Soláthraíodh 28% de riachtanais gháis Phoblacht na hÉireann ó gháscheantar na Coiribe agus soláthraíodh 72% de na riachtanais ó allmhairí ón Ríocht Aontaithe i rith na bliana airgeadais.

In olcas a chuaigh éifeachtaí na ndálaí margaidh domhanda a bhí ann cheana mar thoradh ar an gcoimhlint idir an Rúis agus an Úcráin ag eascairt as éileamh níos mó i measc custaiméirí tar éis Covid-19 agus tá riosca níos mó ag baint leis sin le haghaidh líon mór gnéithe dár ngnó. Ina measc siúd, tá méaduithe ar phraghas an leictreachais, fadhbanna féideartha le slándáil an tsoláthair gáis, agus cur isteach ar shlabhraí soláthair. An tionchar ba mhó a tháinig chun cinn go dtí seo ná an méadú mór ar phraghas mórdhíola an gháis, agus tá monatóireacht ghrinn á déanamh againn ar na tionchair fhéideartha le haghaidh ár n-oibríochtaí de réir mar a thagann athrú ar chúrsaí.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Rialú Praghsanna

I mí Lúnasa 2017, d'eisigh an CRU a chinneadh maidir le Rialú Praghais a ceathair (RP4) lena socraítear an leibhéal ioncaim a bhfuil Líonraí Gáis Éireann ceadaithe a aisghabháil chun a ghnó a rith ó Dheireadh Fómhair 2017 go mí Mheán Fómhair 2022. Ciallaíonn an cinneadh go mbaileoidh Líonraí Gáis Éireann ioncam iomlán de €1,913.6 milliún i gcaitheamh na tréimhse. An rialú praghsanna reatha i bPoblacht na hÉireann, lena gcuimsítear an líonra tarchuir agus dáileacháin sa Phoblacht agus na sócmhainní tarchuir in Albain, rachaidh sé in éag an 30 Meán Fómhair 2022. Tá an clár le haghaidh an chéad rialaithe praghsanna eile (PC5) faoi lánseol agus chuir Líonraí Gáis Éireann a aighneacht faoi bhráid an Choimisiúin go luath i mí na Nollag 2021, agus tá an aighneacht á breithniú ag an gCoimisiún agus a chomhairleoirí anois. Cuimseofar leis na céimeanna deiridh i dtreo cinneadh maidir le PC5 comhairliúchán poiblí ag an gCoimisiún agus táthar ag súil le cinneadh críochnaitheach i samhradh 2022. Bhí an aighneacht le haghaidh PC5 éagsúil leis an aighneacht a cuireadh isteach le haghaidh PC4, agus iarradh rudaí áirithe le haghaidh an chláir dícharbónaithe (hidrigin, gás nádúrtha comhbhrúite agus bithmheatán).

Rialúcháin agus Táillí

Ar leibhéal an AE, tá na Cóid Líonra AE reatha curtha i bhfeidhm go hiomlán anois. Dá bharr sin, aistríodh an bhéim chuig an athbhreithniú atá le teacht ón gCoimisiún Eorpach ar an gcreat reachtaíochta gáis san Aontas Eorpach, a foilsíodh i Nollaig 2021 agus ar na Cóid Líonra nua a thiocfaidh chun cinn mar thoradh ar an athbhreithniú.

Is é is aidhm leis an leasú ar an Tríú Pacáiste Fuinnimh le haghaidh gáis (Treoir 2009/73/AE agus Rialachán 715/2009/AE) margadh gáis dícharbónaithe iomaíoch a dhearadh atá oiriúnach le haghaidh gáis in-athnuaite ach an glacadh le gáis in-athnuaite agus ísealcharbóin, hidrigin ina measc, a éascú, agus chun an tslándáil fuinnimh a chinntiú le haghaidh shaoránaigh go léir na hEorpa. Ní mór don Aontas Eorpach an fuinneamh a bhíonn á ídiú aige a dhícharbónú chun laghdú 55% a bhaint amach ar astaíochtaí gáis cheaptha teasa faoi 2030 agus le bheith aeráidneodrach faoi 2050. Chuir Líonraí Gáis Éireann go gníomhach leis an athbhreithniú sin go dtí seo, trí ionchur comhairliúcháin díreach agus ionadaíocht trína bhallraíocht i gcumainn éagsúla gháis san Aontas. Leanann an Chuideachta de pháirt a ghlacadh i meithleacha de chuid na gcumann gáis éagsúil san Aontas, atá dírithe ar thionchar a imirt ar an athbhreithniú sin agus ar chur le staidéir ghaolmhara teicniúla agus rialála.

Ríomhadh na taraifí gais le haghaidh na bliana 2021/22 ar bhonn an tsraith iomlán cinntí a baineadh Ó Chód Líonra Taraife an AE (AE 2017/460) ('TAR NC'). Áiríodh leis sin an cinneadh costais gáis chraptha (.i. an gás atá de dhíth lena úsáid sa líonra féin agus/nó an gás atá de dhíth chun gás gan tásc a ionadú) a aisghabháil taobh istigh den ioncam rialáilte. Léirítear leis na taraifí tarchurtha le haghaidh 21/22 méadú thart ar 5% ar an mbliain roimhe, atá spreagtha go príomha ag an méadú ar na costais chraptha agus CO2 agus an méadú ina dhiaidh sin ar ioncam le haghaidh na tréimhse sin. Léirítear leis na taraifí dáileacháin le haghaidh 21/22 laghdú thart ar 3% ar an mbliain roimhe. Bhí plé gníomhach ag an gCuideachta le CRU chun na nuashonrúcháin taraife sin a chuíchóiriú le linn tréimhse d'éiginnteacht eacnamaíoch de thoradh phaindéim COVID-19. Sa deireadh, mar thoradh ar an bplé sin, bhíothas in ann na taraifí gáis le haghaidh na tréimhse sin a dhaingniú agus a aontú le CRU. Chuir an Chuideachta fáilte roimh an gcinneadh sin mar an cur chuige ab oiriúnaí i dtreo an t-ioncam sin a aisghabháil, ar aon dul leis na blianta roimhe.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Rialacháin agus Taraifí (ar lean)

Cuireadh i gcrích an comhairliúchán faoi Airteagal 28 TAR NC, ar athbhreithniú bliantúil é chun comhchomhairle a reáchtáil faoin leibhéal reatha iolraitheoirí agus fachtóirí séasúracha le haghaidh táirgí acmhainne neamhbhliantúla, agus leibhéal na lascainí ar tháirgí (e.g. Sreabhadh Contrátha Fíorúil). Dá ndéanfaí aon athruithe ar an gcaoi a bpléitear leis na réimsí sin faoi láthair, d'fhéadfadh sé go mbeadh tionchair acu siúd ar aisghabháil ioncaim agus ar shocrú taraifí gáis le haghaidh na tréimhse/na dtréimhsí ábhartha. Chuaigh an Chuideachta i mbun idirchaidrimh le CRU agus le páirtithe leasmhara eile chun a chinntiú go dtuigtear athruithe féideartha sna réimsí sin, agus a dtionchar ar aisghabháil ioncaim/shocrú taraifí le haghaidh na dtréimhsí amach anseo. D'fhoilsigh CRU a chomhairliúchán ar Airteagal 28 i mí Feabhra 2021 agus tháinig deireadh leis an gcomhairliúchán i mí an Mhárta 2021. Rinne CRU breithniú ar na freagraí ar an bpróiseas comhairliúcháin agus shocraigh gan athrú a dhéanamh ar na hiolraitheoirí reatha, agus cuimsíodh an cinneadh sa phróiseas socraithe taraife le haghaidh 2021/2022. Foilsíodh na Taraifí nuashonraithe don Líonra Tarchurtha Gáis, inar cuimsíodh an toradh ar chinneadh CRU i mí an Mheithimh 2021.

Leanann an chuideachta de Chód Líonra an Aontais Eorpaigh maidir le Cothromú Gáis de Líonraí Tarchuir (2014/312) a chomhlíonadh trí ghás cothromúcháin a sholáthar agus a dhiúscairt ar Ardán Trádála Bhróicéirí Fuinnimh Éireann (ar a dtugtar Marex Spectron anois). Leanadh d'úsáid rathúil a bhaint as sin i rith 2021.

Tá clárlann deimhnithe curtha i bhfeidhm ag an gCuideachta le haghaidh gáis in-athnuaite insteallta eangaí in Éirinn. Uirlis atá sa chlárlann a dhéanann taifeadadh ar chainníochtaí de ghás inathnuaite arna n-instealladh, arna malartú nó arna ndíol; agus dá bharr sin, a rianaíonn gach móilín gáis in-athnuaite a tháirgtear. Déanfar cinnte leis go mbeifear in ann gás in-athnuaite a dheimhniú agus go gcuirfidh sé le spriocanna na hÉireann um athrú aeráide. In 2020, mhol Líonraí Gáis Éireann reachtaíocht don Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide ('DECC') le cur i bhfeidhm i bPoblacht na hÉireann ('ROI') chun Líonraí Gáis Éireann a shannadh mar an Comhlacht Eisiúna chun Ráthaíochtaí Bunaidh do ghás in-athnuaite a eisiúint le haghaidh ROI, i gcomhréir le hAirteagal 19 den Treoir leasaithe maidir le Fuinneamh In-athnuaite 2018/2001/AE (RED II). Tá athbhreithniú á dhéanamh ar an moladh sin. Cuimsítear leis an bPlean Gníomhaithe ar son na hAeráide, 2021, gníomh chun scéim deimhniúcháin oifigiúil a chur ar bun le haghaidh gás in-athnuaite sa líonra gáis mar aon le toradh molta de reachtaíocht thánaisteach a dhréachtú le scéim cláraithe gáis in-athnuaite na cuideachta a chur ar bun. Sanntar an gníomh do DECC agus amlíne den dara ráithe 2022 leis.

Maoiniú

Bhí seasamh maoinithe an Ghrúpa láidir arís i 2021. Ar an 31 Nollaig 2021, bhí €1,484.8 milliún de shaoráidí tiomanta ag an nGrúpa (2020: €1,595.6 milliún). Ba é luach na n-iasachtaí ar an 31 Nollaig 2021, lasmuigh de Ghrúpa Ervia ná €1020.2 milliún (2020: €1,134.4 milliún). In 2021, choimeád Líonraí Gáis Éireann a rátáil A le Standard & Poor's agus i mí na Bealtaine 2021, rinne Moody's Investors Services uasghrádú ar rátáil chreidmheasa na cuideachta ó A3 go A2. Leis an rátáil chreidmheasa dhaingean sin cuirtear ar chumas Líonraí Gáis Éireann rochtain a bheith aici ar rogha leathan d'fhoinsí maoinithe agus déantar cinnte gur féidir léi rochtain a fháil ar mhaoiniú ar chostas iomaíoch.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Cistiú (ar lean)

In 2021, thosaigh Líonraí Gáis Éireann ar an bpróiseas chun a Shaoráid Creidmheasa Imrothlaigh (RCF), príomhshaoráid leachtachta an Ghrúpa, a athmhaoiniú. Cuireadh an próiseas sin i gcrích in Eanáir 2022 nuair a chuir Líonraí Gáis Éireann tús le RCF nua €300m le cuibhreannas banc idirnáisiúnta agus intíre. Eanáir 2027 an dáta aibíochta tosaigh atá ag an tsaoráid nua cúig bliana agus úsáidfear í chun críoch corparáideach ginearálta.

Timpeallacht Oibriúcháin

Bhí dúshláin mhóra roimh ár ngnóthas in 2021 mar thoradh ar COVID-19 nuair a bhí orainn ár n-oibríochtaí a bhainistiú i gcomhréir le treoirlínte sláinte poiblí. Chuireamar bearta i bhfeidhm le haghaidh na foirne san oifig, le haghaidh na foirne tosaigh agus le haghaidh comhpháirtithe ar conradh, agus ar an gcaoi sin bhíomar ábalta leanúnachas seirbhíse a chinntiú i rith na bliana dár lastóirí agus custaiméirí, a bhuíochas lenár bpleananna láidre leanúnachais gnó agus lenár mbaill foirne agus soláthraithe seirbhíse as a bheith chomh tiomanta agus dúthrachtach.

In 2021, lean an chuideachta den líonra a fheidhmiú, a chothabháil agus a fhorbairt go sábháilte, ar bhonn eacnamaíoch agus go héifeachtúil, agus rinne an chuideachta bonneagar infheistíochta criticiúla dar luach €147 milliún a sholáthar i gcaitheamh na bliana. Tugadh i gcrích tionscadail atá ríthábhachtach ó thaobh shlándáil an tsoláthair fuinnimh de amhail seach-chonair Bhaile Locha agus tionscadal athchumraithe Stáisiún Comhbhrúiteora Beattock, mar aon le clár cuimsitheach oibre allamuigh ar éirigh linn é a sheachadadh in ainneoin na srianta a bhí i bhfeidhm arís mar thoradh ar Covid. D'éirigh leis an gCuideachta Conradh nua Seirbhísí agus Oibreacha Líonra a sheachadadh agus aistríodh 300 ball foirne agus gníomhaíochtaí go saoráideach chuig an soláthraí seirbhíse nua i mí Lúnasa 2021.

Trínár ngnó teileachumarsáide Aurora, rinneamar coimisiúnú ar 70 km de líonra snáthoptaice nua chun tacú le nasc sonraí ardluais ach cábla snáthoptaice fomhuirí a leagan idir Éirinn, Manainn, Albain, Sasana agus an Bhreatain Bheag.

Tháinig laghdú 1.96TWh ar an éileamh ar ghás idir 2020 agus 2021 mar thoradh ar thionchar leanúnach COVID-19, éaradh seirbhíse fada ag dhá stáisiún giniúna leictreachais ó ghás agus aimsir réasúnta cineálta. Soláthraíodh 28% de riachtanais gháis Phoblacht na hÉireann ó gháscheantar na Coiribe agus soláthraíodh 72% de na riachtanais ó allmhairí ón Ríocht Aontaithe i rith na bliana.

Sheol an chuideachta scéim deontais €2.9m le haghaidh feithiclí ina n-úsáidtear gás nádúrtha comhbhrúite in 2021 chun tacú le suas le 400 leoraí, bus agus veain a cheannach chun earnáil iompair níos inbhuanaithe a spreagadh. Cuimsítear leis an deontas 20% den difríocht idir feithiclí faoi thiomáint gáis nádúrtha chomhbhrúite agus feithiclí faoi thiomáint díosail, suas go dtí luach €5,000, agus is é €60,000 an deontas is mó a thabharfar d'iarratasóirí aonair.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Timpeallacht Oibriúcháin (ar lean)

Mar chuid dár dtiomantas chun todhchaí fuinnimh níos glaine a sheachadadh in Éirinn, chuireamar Straitéis Sábháilteachta Hidrigine i gcrích in 2021 inar aithníodh na gnéithe sláinte agus sábháilteachta is gá chun hidrigin a thabhairt isteach ar an líonra gáis nádúrtha. Glacaimid páirt fós i roinnt fóram agus tionscnamh taighde Éireannach agus Eorpach a dhéanann measúnú ar conas is féidir hidrigin a iompar trí úsáid a bhaint as na líonraí gáis atá ann cheana. Mar chuid dár dtiomantas chun todhchaí fuinnimh níos glaine a sheachadadh in Éirinn, tá tástáil faoi lánseol maidir le cumaisc hidrigine, agus féachfar ar an gcaoi a láimhseálfar na cumaisc éagsúla ar an líonra gáis, idir tharchur agus dáileadh, faoi mar a bheidh fáil orthu. Tá Mol Hidrigine á chur ar bun ag Líonraí Gáis Éireann i Scioból an Bhrúnaigh, rud a éascóidh tástáil, oiliúint agus na gníomhaíochtaí eile is gá chun tosú ar hidrigin a úsáid ar an eangach gháis. Táthar ag súil leis an tsaoráid i Scioból an Bhrúnaigh a oscailt sa dara ráithe de 2022 agus is tionscnamh comhpháirteach atá ann idir Líonraí Gáis Éireann agus Institiúid Fuinnimh an Choláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath.

Chlúdaigh caiteachas caipitil de €147 milliún (2020: €112 milliún) cláir leanúnacha chun sábháilteacht agus iontaofacht an líonra a fheabhsú i 2021. Ina theannta sin sholáthair an Chuideachta níos mó ná 40,000 ordú um obair chothabhála bheartaithe ar fud líonraí tarchurtha agus dáileacháin. Murab ionann agus 2020, níor cuireadh isteach go mór ar ghníomhaíochtaí tógála mar thoradh ar phaindéim COVID-19. An eisceacht a bhí ann ná líon beag cláir dáileacháin ina raibh rochtain ar thithe custaiméara ag teastáil – cuireadh na cláir sin ar fionraí ar feadh tréimhse ag tús 2021.

In 2021, sholáthair Líonraí Gáis Éireann seirbhísí ardchaighdeáin do níos mó ná 711,000 custaiméir tí agus gnó. D'ainneoin na ndúshlán a bhí romhainn mar thoradh ar COVID-19, thug ár gcuid custaiméirí scór láidir dúinn fós le aghaidh seirbhíse agus mar gur léirigh muid ár luachanna branda mar atá Sábháilteacht, Ionracas, Feidhmíocht, Comhar agus Seirbhís do Chustaiméirí.

Tacaíonn Líonraí Gáis Éireann leis an bpróiseas le haghaidh custaiméirí gáis atá ag aistriú ó sholáthraí gáis amháin go soláthraí eile. 9 soláthraí miondíola iomaíocha a bhí gníomhach i margadh na hÉireann in 2021. Le linn na tréimhse ó Eanáir 2021 go Nollaig 2021, d'athraigh os cionn 122,000 custaiméir gáis ó sholáthraí amháin go soláthraí eile. Ó osclaíodh an margadh gáis le haghaidh na hiomaíochta in 2004, rinneadh os cionn 1.38 milliún aistriú soláthraí gáis a phróiseáil in Éirinn.

Ós rud é gur Líonraí Gáis Éireann an Bainisteoir Éigeandála Náisiúnta Gáis, bítear ag pleanáil de shíor don Phlean Éigeandála Náisiúnta Gáis i gcomhairle leis an tionscal gáis, tionscal leictreachais, Coimisiún um Rialáil Fóntas. Ós sinne an t-oibreoir don líonra gáis in Éirinn, tá nósanna imeachta láidre agus tástáilte ar bun againn chun cinnteacht an tsoláthair gáis dár gcustaiméirí a choinneáil ar bun agus lena chinntiú go ndéantar folláine ball foirne agus custaiméirí a chosaint. Mar a shonraítear thuas, tá monatóireacht ghéar á déanamh againn ar thionchair a d'fhéadfadh teacht chun cinn mar thoradh ar an gcoimhlint idir an Rúis agus an Úcráin le haghaidh ár n-oibríochtaí de réir mar a thagann athrú ar chúrsaí.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Príomhtháscairí Feidhmíochta

Déanann na Stiúrthóirí monatóireacht ar fheidhmíocht trí úsáid a bhaint as tacar príomhtháscairí feidhmíochta airgeadais agus eile mar atá leagtha amach thíos.

Príomh-Tháscaire Feidhmíochta	BA 2021	BA 2020
Ráta Minicíochta Iomlán na dTeagmhas Ama Chaillte – Fostaithe (>1 lá #/100k uair an chloig*	**0**	0.11
Freagairt Éigeandála	**29 nóim**	29 nóim
Seirbhís do Chustaiméirí - Réiteach Chéad Theagmhála	**91%**	91%
Ceangail Nua (méid conraithe GWh)	**848**	635
Rátáil Chreidmheasa Moody's	**A2 Seasta**	A3 Seasta
Rátáil Chreidmheasa S&P	**A Seasta**	A Seasta
EBITDA	**€245m**	€265m
Comhshaol		
% Athchúrsáil Dramhaíola	**100%**	99%
Úsáid Uisce m3 in aghaidh na bliana^	**8,541**	20,121
Monatóireacht Fuinnimh na hEarnála Poiblí agus Sprioc Tuairiscithe de 33% sáraithe	**52%**	47%
Fostaí		
Oiliúint (Laethanta)	**1,034**	599
Sóisialta		
Uaireanta Saorálaí	**890**	586

Úsáidimid an Ráta Minicíochta Teagmhas Ama Caillte (RMTAC) le haghaidh líon na dtimpistí fhostaithe in aghaidh gach 100,000 uair an chloig a oibrítear a bhfuil de thoradh air gur gá do bhall foirne > 1 lá a thógáil ón obair a rianú

^ m^3 PA– m^3 in aghaidh na bliana - Aonad tomhais brú is ea iad méadair chiúbacha Pascal

Rioscaí agus Éiginnteachtaí Príomha

Tá an Grúpa agus an Chuideachta neamhchosanta ar roinnt mhaith rioscaí de bharr castacht rialaithe agus oibriúcháin ár ngnó. Ach tuiscint a bheith againn ar na rioscaí agus na deiseanna féideartha sin, bíonn an Grúpa agus an Chuideachta in ann cinntí níos eolaí a dhéanamh, agus luach breise a bhaint amach dár gcuid páirtithe leasmhara dá bharr.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Rioscaí agus Éiginnteachtaí Príomha (ar lean)

Tírdhreach rioscaí dúshlánach a bhí ann in 2021, ach d'éirigh le Líonraí Gáis Éireann na dúshláin sin a bhainistiú go héifeachtach mar sin féin, agus leanann sé de bhainistíocht éifeachtach a dhéanamh orthu. Mar thoradh ar phaindéim leanúnach COVID-19, bhí gníomhaíochtaí leanúnacha bainistíochta gnó agus leanúnachais gnó ar siúl i rith na bliana lena chinntiú gur ullmhaíomar agus gur fhreagraíomar d'aon toisc shuaiteach, gur chosnaíomar ár mbaill foirne agus gur chinntíomar leanúnachas seirbhíse. Rinneadh monatóireacht ghéar ar an timpeallacht sheachtrach le haghaidh aon tionchar ar Líonraí Gáis Éireann amhail macrai-thionchair a eascraíonn as COVID-19, luaineacht praghsanna fuinnimh agus éileamh méadaithe ar ghás a chomhlíonadh. Rinne Líonraí Gáis Éireann infheistíocht i dtionscnaimh inbhuanaitheachta agus tá cuspóirí gnó aige a bhaineann le hiompar hidrigine, gás nádúrtha comhbhrúite, agus gás ó fhoinsí in-athnuaite. Tá riosca níos mó ann mar thoradh ar an gcoimhlint idir an Rúis agus an Úcráin le haghaidh líon mór gnéithe dár ngnó. Ina measc siúd, tá méaduithe ar phraghas an leictreachais, fadhbanna féideartha le slándáil an tsoláthair gáis, agus cur isteach ar shlabhraí soláthair. An tionchar ba mhó a tháinig chun cinn go dtí seo ná an méadú mór ar phraghas mórdhíola an gháis, agus tá monatóireacht ghrinn á déanamh againn ar na tionchair fhéideartha le haghaidh ár n-oibríochtaí de réir mar a thagann athrú ar chúrsaí.

Tá struchtúir rialtais sheanbhunaithe agus creat cuimsitheach riosca ag Líonraí Gáis Éireann a dtacaíonn beartas agus nósanna imeachta riosca Ervia leo. Déantar an creat sin a thagarmharcáil go tréimhsiúil in aghaidh an chleachtais is fearr sa tionscal. Cuimsíonn sé sin próisis chun príomhrioscaí a aithint, meicníochtaí chun rialuithe a dhearadh agus a chur i bhfeidhm agus bearta gaolmhara chun príomhrioscaí a bhainistiú agus chun feasacht faoi rioscaí agus bainistíocht riosca a fheabhsú ar fud na heagraíochta. Tá an córas chun riosca a bhainistiú agus maidir le beartas riosca bunaithe go maith faoin am seo agus cuirtear an córas i bhfeidhm go comhsheasmhach ar fud na heagraíochta.

Tá próiseas rialála riosca i bhfeidhm ag an gCuideachta:

- lena gcinntítear gur riosca tosaíochta atá sa tSábháilteacht agus go mbíonn gach ball foirne gníomhach maidir le rioscaí sábháilteachta a aithint agus a bhainistiú ina réimse faoi seach;
- lena gcuirtear trédhearcacht agus infheictheacht ar fáil maidir le riosca agus bainistíocht riosca ar fud na heagraíochta chun tacú leis an gCuideachta lena cuid freagrachtaí a chomhlíonadh;
- lena dtugtar faoi athbhreithniú ar an timpeallacht inmheánach agus seachtrach chun rioscaí nua agus forbartha a mheas chomh maith le rioscaí a mbeadh tionchar mór ag gabháil leo agus gur beag an dóchúlacht go dtiocfaidh siad chun cinn agus aon athruithe ar rioscaí aitheanta agus chun deiseanna a aithint;
- lena ndéantar breithniú ar bhainistíocht páirtithe leasmhara inmheánacha agus seachtracha, cur i gcrích straitéis agus oibríochtaí gnó leanúnacha na Cuideachta;
- lena n-aithnítear nádúr, méid agus impleacht airgeadais na rioscaí atá os comhair na Cuideachta;
- lena ndéantar tionchar rioscaí aitheanta agus an dóchúlacht go dtarlóidh siad a mheas;
- lena ndéantar measúnú ar chumas na Cuideachta na rioscaí a d'fhéadfadh a tharlú a bhainistiú agus a mhaolú trí rialuithe agus bearta cuí a chur i bhfeidhm;
- lena socraítear inghlacthacht riosca na heagraíochta ar bhonn bliantúil; agus
- lena dtuairiscítear próifíl riosca an Ghrúpa do Choiste Bainistíochta Riosca Ghrúpa Ervia agus ar aghaidh go Bord Líonraí Gáis Éireann agus do Choiste Iniúchóireachta agus Riosca Ervia.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Rioscaí agus Éiginnteachtaí Príomha (ar lean)

Chun príomhrioscaí agus príomh-éiginnteachtaí na Cuideachta a shocrú, i measc na bpríomhábhar a dhéanaimid a mheas tá an timpeallacht sheachtrach, plé lenár bpáirtithe leasmhara inmheánacha agus seachtracha, an cur chuige i dtreo bhainistíocht riosca fiontair. Measann na Stiúrthóirí gurb iad na rioscaí atá leagtha amach thíos na príomhfhachtóirí riosca a d'fhéadfadh go mbeadh éifeacht ábhartha agus drochéifeacht acu ar bhrabúis oibriúcháin nó ar sheasamh airgeadais na Cuideachta.

Bainistíonn Líonraí Gáis Éireann rioscaí maidir le cearta daonna, ábhair shóisialta agus fhostaí agus frithbhreabaireacht agus frithéillitheacht ina sheasamh beartais, a straitéis, a fheidhmíocht agus a chinnteoireacht, ach dar linne ní hiad na príomhrioscaí iad atá os comhair na heagraíochta faoi láthair.

Sláinte agus Sábháilteacht: D'fhéadfadh eachtra mhór sláinte, sábháilteachta nó comhshaoil dul i bhfeidhm go mór ar fhostaí, ar chonraitheoir nó ar an bpobal i gcoitinne agus dochar mór a dhéanamh dóibh, nó d'fhéadfadh sé a bheith ina chúis le héilliú na talún, an aeir nó an uisce, nó d'fhéadfadh sé slándáil an tsoláthair fuinnimh a chur i mbaol. Tá an Chuideachta tiomanta do na caighdeáin sábháilteachta agus chomhshaoil is airde ar fad agus do gach gné d'oibríochtaí a bhainistiú go sábháilte agus go freagrach ó thaobh an chomhshaoil de. Feidhmíonn an Chuideachta córas cuimsitheach um bainistíocht sábháilteachta atá deimhnithe go ISO45001, Sláinte cheirde agus córais bainistíochta sábháilteachta, lena gcinntítear go ndéantar an líonra a dhearadh, a thógáil, a fheidhmiú agus a chothabháil agus úsáid á baint as foireann ag a bhfuil inniúlacht theicniúil chun na leibhéil is airde d'fheidhmíocht sábháilteachta a chur ar fáil. Tá an córas bainistíochta comhshaoil deimhnithe freisin de réir ISO14001, Córais Bainistíochta Comhshaoil[1]. Déanann an Chuideachta tionscnaimh shábháilteachta agus inbhuanaitheachta a chur chun cinn ar fud an fhiontair.

COVID-19: Lean Líonraí Gáis Éireann de bhainistiú a dhéanamh ar COVID-19 agus cloíodh leis an Treoraíocht Rialtais agus Sláinte Poiblí ina leith sin in 2021 chun bainistiú a dhéanamh ar aon tionchar féideartha ar shláinte agus ar shábháilteacht fostaithe, oibríochtaí, seachadadh seirbhíse agus an slabhra soláthair. Tá foirne Bainistíochta Géarchéime ('FBGanna') i bhfeidhm agus leantar ar aghaidh ag plé le páirtithe leasmhara lárnacha (FSS, HAS, CRU agus Ranna Rialtais). Tá socruithe leanúnachais ghnó agus teagmhasacha i bhfeidhm i gcónaí, agus cuirtear i bhfeidhm iad agus déantar tástáil orthu de réir mar a fhorbraíonn an scéal. Bhí formhór na bhfostaithe ag obair ón mbaile in 2021 agus sainaithníodh oibrithe riachtanacha le haghaidh obair oifige/allamuigh/ar an láthair agus bhí rialuithe tacaíochta COVID-19 i bhfeidhm de réir pleananna freagartha. Tá próiseas comhordaithe um theachtaireachtaí d'fhostaithe ar siúl ag na FBGanna tríd an gclár 'Sábháilte ag an Obair Sábháilte sa Bhaile' ar fud an fhiontair. Tá Plean Freagartha COVID-19 i bhfeidhm ag Líonraí Gáis Éireann agus déantar an plean sin a athbhreithniú agus a nuashonrú ar aon dul le treoirlínte an Rialtais. Déantar measúnuithe cuimsitheacha riosca COVID-19 ar fud ár gcuid oifigí / láithreán le haghaidh cuairteanna riachtanacha ar oifigí/láithreáin. Leanadh leis an gClár Infheistíochta Caipitil agus tá an Chuideachta ag obair i ndlúthpháirt lenár gcuid conraitheoirí chun bainistíocht a dhéanamh ar aon éilimh a thagann chun cinn ó shrianta COVID-19. Níor tháinig aon impleacht ábhartha (mar shampla airgeadais, sábháilteachta) ar an ngnó chun cinn in 2021 mar thoradh ar thionchar COVID-19.

1 Maidir le tagairtí do Chaighdeáin ISO sa tuarascáil seo, tagraíonn siad do na caighdeáin atá leagtha amach ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta um Chaighdeánú, an eagraíocht idirnáisiúnta neamhrialtasach neamhspleách ina bhfuil baill ó chomhlachtaí náisiúnta caighdeán in 167 tír.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Rioscaí agus Éiginnteachtaí Príomha (ar lean)

Daoine: Nochtar Líonraí Gáis Éireann do riosca más rud é nach féidir leis na daoine cumasacha atá de dhíth air ag gach leibhéal den ghnó a mhealladh, a lánpháirtiú agus a choinneáil. Tá Ervia agus a fhochuideachtaí (Uisce Éireann agus Líonraí Gáis Éireann) scartha go hoibríochtúil agus is dhá fhochuideachta neamhspleácha iad ó Eanáir 2022. Scarfar go dlíthiúil iad in 2023. Bhí clár láidir oibre agus rialachas tionscadal láidir ann chun tacú leis an scaradh oibríochtúil in 2021, agus leanfar d'obair bhreise le cinntiú go n-éireoidh leis an scaradh dlíthiúil in 2022. Tá an clár ag cloí leis an sceideal go dtí seo, agus níor aithníodh aon fhadhb ábhartha. Ní mheastar gur riosca príomha do Líonraí Gáis Éireann atá ann, ach beidh sé ina thosaíocht ag an eagraíocht fós go luath in 2022 lena chinntiú go ndéanfar an fóntas neamhspleách a chur ar bun go héifeachtúil.

Trí éisteacht go géar lenár bhfostaithe, bhíomar in ann a chinntiú gur leanamar de sheirbhísí agus de chláir riachtanacha a sheachadadh agus gur thacaíomar lenár bhfostaithe chun a sábháilteacht a chinntiú agus iad ag obair ar an láthair, san oifig nó sa bhaile. Rinneamar clár láidir de chláir oiliúna agus foghlama teicniúla a sheachadadh freisin lena chinntiú go leanaimid dár scileanna agus dár gcumais a fhorbairt ar fud an ghnó chun spriocanna gnó a bhaint amach.

Fás agus Dícharbónú: Is ann do chéimeanna atá riachtanach lena chinntiú go bhfreagraíonn samhail ghnó, straitéis, bainistíocht sócmhainní agus oibríochtaí Líonraí Gáis Éireann don ghníomhú ar son na haeráide, agus is riosca don ghnó é mura n-éiríonn le Líonraí Gáis Éireann na céimeanna sin a shainaithint agus/nó a sheachadadh. Tá clár oibre an ghníomhaithe ar son na haeráide ar cheann de na colúin mhóra i gclár an Rialtais, mar atá comhaontaithe ag na páirtithe sa chomhrialtas. Achtaíodh an tAcht um Ghníomhú Aeráide agus um Fhorbairt Ísealcharbóin (Leasú) i mí Iúil 2021 agus foilsíodh an Plean Gníomhaithe ar son na hAeráide ina dhiaidh sin, agus léirítear go soiléir iontu sin a thábhachtaí atá clár dícharbónaithe earnáil an fhuinnimh mar chuid d'iarracht fhoriomlán na hÉireann chun astaíochtaí a laghdú. Tá ról an gháis amach anseo mar chuid den chlár oibre seo ríthábhachtach, agus tugadh suntas dó sin in 2021 nuair a bhí an tslándáil fuinnimh i mbaol agus nuair a bhí baol ann go dteipfeadh ar an leictreachas tráth a d'eisigh Eirgrid, oibreoir an chórais tarchurtha leictreachais, roinnt foláirimh ómra. Tá dícharbónú na hearnála gáis an-tábhachtach ar fad, agus tagraíodh go sonrach dó sin sa tuarascáil a d'fhoilsigh an Chomhairle Náisiúnta Iomaíochais le déanaí. Bíodh is go bhfuil beartas fuinnimh an Aontais Eorpaigh agus na hÉireann dírithe ar an laghdú ar úsáid breoslaí iontaise san fhadtéarma, luadh gás mar cholún tábhachtach den aistriú chuig córas fuinnimh dícharbónaithe. Chuir an Rialtas béim air sin i Nollaig 2021 nuair a chuir Eamon Ryan, an tAire Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide, meabhrán i láthair na comh-aireachta maidir le slándáil an tsoláthair fuinnimh in Éirinn inar leagadh amach beartas chun acmhainneacht giniúna cumhachta dhá ghigeavata bhreise ó ghás sna deich mbliana amach romhainn. Leis an ráiteas sin ón Rialtas maidir leis an mbeartas nua, léiríodh don tionscal, don rialtóir agus do na húdaráis phleanála go bhfuil gá le stáisiúin chumhachta nua.

Ina theannta sin, tá tacsanomaíocht Eorpach na hinbhuanaitheachta á forbairt ag an gCoimisiún Eorpach a bhfuil mar aidhm leis liosta críochnaitheach gníomhaíochtaí eacnamaíocha a sholáthar mar aon leis na caighdeáin comhshaoil is gá dóibh a chomhlíonadh le go measfar iad mar infheistíochtaí glasa. D'eisigh an Coimisiún dréacht den tacsanomaíocht deiridh ag deireadh 2021 agus aithníodh ann an chumhacht gháis mar infheistíocht ghlas faoi choinníollacha áirithe. Maidir le cumhacht gháis, ceadaíodh tionscadail den sórt sin a mheas mar infheistíocht ghlas más rud é go raibh astaíochtaí faoi bhun 270 gram CO_2 in aghaidh na cileavatuaire (CO_2/Kwh) i gceist, má cuireadh iad in ionad stáisiúin fuinnimh lenar bhain truailliú níos mó amhail gual, agus má bhí siad feistithe le feidhmiú ar gáis mhalartacha ísealcharbóin amach anseo.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Rioscaí agus Éiginnteachtaí Príomha (ar lean)

D'fhoilsigh an Rialtas an Plean Forbartha Náisiúnta in 2021 freisin agus bhí tagairtí tábhachtaí ann don chlár gníomhaithe ar son na haeráide lena n-áirítear ról ríthábhachtach an líonra gáis chun fuinneamh a sholáthar chun tithe agus gnóthais a théamh agus chun leictreachas a ghiniúint. Tá leibhéal an fháis ó thaobh naisc de láidir i gcónaí, go háirithe in earnálacha amhail giniúint leictreachais, ionaid sonraí agus tionscail ar mhórscála ina n-úsáidtear go leor teasa.

Measann Líonraí Gáis Éireann go bhfuil gá le tacaíocht beartais bhreise agus dreasachtaí airgeadais breise chun tionscal gáis in-athnuaite na hÉireann a fhorbairt. Bhí comhairliúchán ar siúl in 2021 ar an scéim oibleagáide teasa in-athnuaite a bheidh ann go luath, agus táthar ag súil go dtabharfaidh an scéim sin spreagadh don earnáil. Tá Líonraí Gáis Éireann tiomanta do bheith chun tosaigh i bhforbairt bonneagair agus i soláthar seirbhíse in Éirinn atá comhlíontach agus inbhuanaithe trí chinntiú go n-aithnítear ról líonra gáis dícharbónaithe (i gcomhpháirt le leictreachas in-athnuaite) i gcóras fuinnimh na hÉireann amach anseo, agus go dtuigtear é i measc príomhpháirtithe leasmhara agus go bhfuil meas acu air. Tá infheistíocht á déanamh ag an gCuideachta i dtionscnaimh inbhuanaitheachta agus i straitéisí fadtéarmacha lena n-áirítear gás nádúrtha comhbhrúite in iompar, táirgeadh agus iompar gás in-athnuaite, agus a chinntiú go mbeidh an líonra gáis réidh chun hidrigin a bhogadh agus a stóráil faoi mar a bheidh sí ar fáil.

Ábhar spreagtha é tacaíocht na hEorpa don hidrigin agus tá spéis sa hidrigin mar earnáil fhuinnimh sa todhchaí ag dul i méid. Tá straitéis hidrigine á forbairt ag DECC faoi láthair, agus tá achoimre air sin sa Phlean Gníomhaithe ar son na hAeráide. D'fhoilsigh Rialtas na Ríochta Aontaithe a straitéis hidrigine in 2021. Tá clár uaillmhianach aige, agus is dócha go mbeidh ina thoradh ar an gclár sin hidrigin a bheith ar fáil do líonra na hÉireann trí na hidirnascairí.

Timpeallacht Rialála: Tá gníomhaíochtaí gnó Líonraí Gáis Éireann. faoi réir raon leathan agus fhorbartha d'fhorálacha reachtaíochta agus de rialáil. Tá cláir agus acmhainní tiomnaithe i bhfeidhm chun é sin a bhainistiú, agus glactar cur chuige réamhghníomhach i dtreo plé leis na húdaráis rialála in Éirinn, i dTuaisceart Éireann, sa Bhreatain Mhór agus an AE. Ní raibh ann d'aon drochthionchar in 2021 ar shreafaí gáis nádúrtha de thoradh imeacht fhoirmiúil na Ríochta Aontaithe ón Aontas Eorpach ar an 31 Nollaig 2020. Tá achoimre ar mhionsonraí eile ar an timpeallacht rialála le fáil thuas faoi Rialachán agus Taraifí.

Rialú Praghsanna: Chuir Líonraí Gáis Éireann a aighneacht maidir le rialú praghsanna (PC5) faoi bhráid an Rialtóra, an Coimisiún um Rialáil Fóntais (CRU), in 2021. Dírítear i ndréacht-aighneacht PC5 ar dhá chuspóir ríthábhachtacha, mar atá (1) aistriú fuinnimh éifeachtach a éascú ach ról lárnach a ghlacadh chun dul i ngleic leis an athrú aeráide trí thograí a fhorbairt chun an líonra gáis a dhícharbónú agus (2) leanúint de shreafaí gáis sábháilte agus iontaofa a sholáthar, den tslándáil fuinnimh a chaomhnú agus de ghás a sheachadadh go héifeachtúil do chustaiméirí. Táthar ag súil leis an gCinneadh Rialála maidir leis sin in 2022, agus is é sin a chinnfidh torthaí agus aschuir na Cuideachta sna 5 bliana atá amach romhainn (Deireadh Fómhair 2022 – Meán Fómhair 2027).

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Rioscaí agus Éiginnteachtaí Príomha (ar lean)

Slabhra Soláthair: Is ann d'fhadhbanna móra do shlabhraí soláthair domhanda mar thoradh ar na dálaí margaidh domhanda a d'eascair as éileamh níos mó i measc custaiméirí tar éis Covid-19 agus freisin mar thoradh ar an gcoimhlint atá ann anois idir an Rúis agus an Úcráin. Leanann Líonraí Gáis Éireann de mhonatóireacht a dhéanamh ar na bearta agus na pleananna teagmhais atá i bhfeidhm lena chinntiú go ndéantar gach ceanglas maidir lena oibríochtaí slabhra soláthair agus aon cheanglas tábhachtach eile a mhaolú i ndáil le feidhmiú a ghnó.

Cibearshlándáil: Tá líon agus castacht na mbagairtí cibearshlándála ag dul i méid agus tá siad de shíor ag éabhlóidiú. D'fhéadfadh díobháil ó thaobh clú agus airgeadais de a bheith ina toradh ar chibirionsaí ar shócmhainní teicneolaíochta faisnéise Líonraí Gáis Éireann. Déanann acmhainní tiomanta bainistíocht ar bhonneagar criticiúil TF agus cuirtear béim láidir ar an gcibearshlándáil. Tosaíocht ghnó atá i mbainistíocht ár mbonneagair chriticiúil TF agus Teicneolaíochta Oibriúcháin agus ár n-athléimneacht i gcoinne cibirionsaí. Cuirtear béim i gcónaí ar fheasacht ar shlándáil a ardú agus ar rialuithe cuí ar shlándáil TF a chur i bhfeidhm le leibhéal méadaithe cumarsáide trí chumarsáidí inmheánacha foirne, cláir oiliúna cibearshlándála agus cláir feasachta, agus trí rialuithe cuí ar shlándáil TF agus Teicneolaíochta Oibriúcháin a chur i bhfeidhm ar fud na heagraíochta. Bíonn an Chuideachta i dteagmháil leis an Lárionad Náisiúnta Cibearshlándála go rialta chun nuashonruithe a chur ar fáil ar na rialuithe cibearshlándála TF agus Teicneolaíochta Oibriúcháin atá i bhfeidhm ag an gCuideachta.

Slándáil an tsoláthair: Braitheann slándáil an tsoláthair gáis nádúrtha in Éirinn ar ár gcumas allmhairí a rochtain agus ar acmhainneacht agus ar shláine an bhonneagair soláthair agus dáileacháin. D'fhéadfadh díobháil do Líonraí Gáis Éireann ó thaobh clú agus airgeadais de teacht chun cinn mura féidir freastal ar an éileamh gáis riachtanach. Tá méadú mór tagtha ar phraghas mórdhíola gáis mar thoradh ar an gcoimhlint atá ar siúl idir an Rúis agus an Úcráin, agus leanann Líonraí Gáis Éireann de mhonatóireacht a dhéanamh ar aon tionchar féideartha ar shlándáil an tsoláthair. Tá staid shlándáil an tsoláthair in Éirinn nasctha go dlúth le slándáil an tsoláthair sa Ríocht Aontaithe, agus iompórtáladh 72% d'éileamh gáis na hÉireann ón mBreatain Mhór in 2021.

Tá soláthar dúchasach gáis le fáil i ngáscheantar na Coiribe, agus leanfaidh an gáscheantar de sholáthar tábhachtach gáis a chur ar fáil d'Éirinn sna blianta amach romhainn. Leanfaidh Líonraí Gáis Éireann dá dhícheall a dhéanamh chun an bonneagar cuí a fhorbairt a bhfuil gá leis lena chinntiú go gcoinnítear ar bun líonra gáis atá athléimneach, láidir agus sábháilte, rud a chabhróidh le slándáil an tsoláthair do chustaiméirí gáis a chinntiú.

Tar éis infheistíocht agus seachadadh tionscadal amhail nascadh phíblíne ar tír Iardheisceart na hAlban, tháinig méadú ó 28% (2016) go 85% (2018) ar chumas na hÉireann freastal ar an éileamh gáis i gcás ina mainneodh an bonneagar ba mhó. In ainneoin athléimneacht an líonra, léirítear leis sin go bhfuil Éire ag brath go hiomlán i gcónaí ar phointe isteach Moffat.

Coimisiúnaíodh Tionscadal Sheach-chonair Bhaile Locha in 2021, agus cumasaítear leis solúbthacht níos mó in oibriú agus in acmhainneacht an líonra. Níos tábhachtaí ná sin, baineann sé an fhéidearthacht go dtarlódh éaradh forleathan gáis mar thoradh ar theagmhas tromchúiseach i mBaile Locha.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Rioscaí agus Éiginnteachtaí Príomha (ar lean)

Tá sé tugtha le fios ag Eirgrid go bhfuil acmhainneacht leictreachais 1,850MW sa bhreis á lorg aige faoi gheimhreadh 2024/2025, agus meastar go mbeidh an ghiniúint ó ghás ar an bhfoinse is tábhachtaí. Deis atá ann, ach is dúshlán é freisin don chuideachta chun cloí le hamlínte an fhorbróra tionscadail. Tá Líonraí Gáis Éireann ag obair i ndlúthchomhar le Eirgrid agus leis an gCoimisiún um Rialáil Fóntais (CRU) le cinntiú go dtugtar tús áite mar is cuí do na tionscadail sin agus go gcuirtear i gcrích in am iad.

Faoi mar a thagann méadú ar an nginiúint cumhachta ón ngaoth, beidh ról níos mó mar sholáthraí eadrannach ag an nginiúint ó ghás, agus spreagfar éagsúlacht níos mó idir an meánéileamh / bunéileamh ar ghás agus na buaiceanna sa gheimhreadh. Beidh ar Líonraí Gáis Éireann leanúint den líonra gáis a dhearadh, a fhorbairt agus a oibriú chun soláthar a dhéanamh maidir le buaicéilimh níos mó sa gheimhreadh.

Tá an Measúnú Riosca Náisiúnta riachtanach faoi Airteagal 7 de Rialachán (AE) 2017/1938 (Slándáil an tSoláthair Gáis). Oibreoidh Líonraí Gáis Éireann i gcomhar le CRU chun an measúnú riosca seo a chur i gcrích gach 4 bliana mar a cheanglaítear.

Chuir DECC tús le hathbhreithniú ar Shlándáil an tSoláthair Fuinnimh in 2021 agus chuir Líonraí Gáis Éireann ionchur agus aiseolas ar fáil ar ár ról mar úinéir agus oibreoir an líonra gáis.

Luaineacht praghsanna gáis: Tháinig méadú mór ar phraghsanna mórdhíola gáis in 2021 mar thoradh ar staid soláthair níos déine. Is amhlaidh an scéal in 2022 freisin de bharr an chogaidh atá ar siúl idir an Rúis agus an Úcráin. Bhí mar thoradh air sin costais níos mó ar Líonraí Gáis Éireann (gás dá úsáid féin) agus go leor méaduithe ar phraghsanna ó sholáthraithe miondíola gáis. D'fhéadfadh na méaduithe sin cur isteach ar inacmhainneacht gáis agus d'fhéadfadh gás a bheith neamhiomaíoch i gcomparáid le foinsí fuinnimh eile. Cuireann an praghas níos airde ar ghás isteach freisin ar fhás gáis nádúrtha chomhbhrúite mar is airde an costas atá ar leoraí faoi thiomáint gáis nádúrtha chomhbhrúite ná leoraí faoi thiomáint díosail i láthair na huaire.

Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais: Mar gheall ar ghníomhaíochtaí Líonraí Gáis Éireann bíonn sé nochta do roinnt rioscaí airgeadais: riosca creidmheasa, riosca leachtachta agus riosca ráta úis. Déanann an Grúpa monatóireacht ar aon eachtraí maicreacnamaíocha a d'fhéadfadh dul i bhfeidhm ar an ngnó, agus tugann sé faoi mheasúnú tionchair go réamhghníomhach lena n-aghaidh e.g. COVID-19, an t-athrú aeráide le cinntiú nach mbíonn aon drochthionchar acu ar bhaint amach spriocanna gnó na Cuideachta.

Bhunaigh an Chuideachta polasaithe bainistithe riosca chun na rioscaí atá ann don Ghrúpa a shainaithint agus a anailísiú, chun srianta agus rialúcháin riosca a leagan síos agus chun monatóireacht a dhéanamh ar riosca agus a dhéanamh cinnte go gcloítear leis na teorainneacha atá leagtha síos. Déantar na polasaithe agus na córais bhainistithe riosca airgeadais sin a athbhreithniú go rialta chun go mbeidh siad ag teacht le hathruithe sna dálaí margaidh agus le gníomhaíochtaí Líonraí Gáis Éireann. Féach ar nóta 23 de na nótaí airgeadais le haghaidh anailíse iomláine ar spriocanna, beartais agus neamhchosaint na Cuideachta maidir le bainistiú riosca airgeadais.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Treoir an AE maidir le Tuairisciú Neamhairgeadais

Ceanglaítear ar chuideachtaí raon leathan faisnéise airgeadais a thuairisciú sa Tuarascáil Stiúrthóirí leis an Treoir AE maidir le Faisnéis Neamhairgeadais (2014/95), arna trasuí le Rialacháin (AE) maidir le nochtadh na faisnéise neamh-airgeadais agus éagsúlachta ag gnóthais agus grúpaí móra áirithe, 2017, arna leasú le Rialacháin (AE) maidir le nochtadh na faisnéise neamh-airgeadais agus éagsúlachta ag gnóthais agus grúpaí móra áirithe (Leasú), 2018 ("na Rialacháin"). Comhlíonann an Chuideachta an sainmhíniú ar 'chuideachta infheidhme' chun críocha na Rialachán. De réir na Rialachán, ceanglaítear ar chuideachtaí a seasamh beartais agus a bhfeidhmíocht a leagan amach i ndáil le cúrsaí comhshaoil, sóisialta agus fostaí, meas ar chearta daonna, agus ábhair fhrithéillithe agus fhrithbhreabaireachta. Tugtar cuntas ar rioscaí i ndáil leis na hábhair sin sa chuid 'Rioscaí agus Éiginnteachtaí Príomha' thuas agus taispeántar na PTFanna neamhairgeadais ábhartha sa chuid 'Príomhtháscairí Feidhmíochta' thuas. Luaitear gnéithe de shamhail ghnó na cuideachta thuas faoi na ceannteidil 'Príomhghníomhaíochtaí agus Forbhreathnú ar an gCuideachta' agus 'Athbhreithniú ar an nGnó agus Forbairtí sa Todhchaí'. Tá cuntas tugtha thíos ar an obair a dhéantar ar fud ár ngnó chun inbhuanaitheacht a chur chun cinn, in éineacht leis na beartais a chleachtar i réimsí comhshaoil, sóisialta agus ionaid oibre, cearta daonna agus i réimsí na frithbhreabaireachta agus an fhrithéillithe.

Tacsanomaíocht AE

Ghlac an Coimisiún Eorpach an Rialachán maidir le Tacsanomaíocht an 4 Meitheamh 2021, agus is córais aicmithe é lena mbunaítear liosta de ghníomhaíochtaí eacnamaíocha atá inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de. Is "Eintiteas Leasa Phoiblí" é Líonraí Gáis Éireann ag a bhfuil fiachas liostáilte ar mhargadh rialáilte agus, dá bhrí sin, tagann sé faoi raon feidhme an rialacháin. Tá an chéad dá rannán den Tacsanomaíocht faoin raon feidhme lena dtuairisciú le haghaidh na tréimhse tuairiscithe den bhliain dar chríoch 2021: "Maolú ar an Athrú Aeráide" agus "Oiriúnú don Athrú Aeráide" agus ceanglaítear ar chuideachtaí measúnú a dhéanamh ar cé acu a chuimsítear nó nach gcuimsítear a gcuid gníomhaíochtaí leis na gníomhaíochtaí a liostaítear sa chéad dá rannán den rialachán agus é sin a nochtadh. Tagraítear do na gníomhaíochtaí sin mar 'gníomhaíochtaí incháilithe' agus ceanglaítear ar chuideachtaí eochairtháscairí feidhmíochta sonracha ('Láimhdeachas', 'Caiteachas caipitiúil' agus 'Caiteachas oibriúcháin') a nochtadh. Táthar ag súil go dtiocfaidh rannáin eile den rialacháin i bhfeidhm in 2022, agus beidh nochtuithe breise ina dtoradh air sin.

Tar éis breithniú a dhéanamh, thángamar ar an gconclúid nach gníomhaíochtaí incháilithe faoin gcéad dá rannán den Tacsanomaíocht iad príomhghníomhaíochtaí giniúna ioncaim reatha Líonraí Gáis Éireann. Cuireadh gníomhaíochtaí eile as an áireamh sa bhliain reatha ar bhonn iad a bheith neamhábhartha. Dá bhrí sin, is ionann an sciar de ghníomhaíochtaí eacnamaíochta atá incháilithe de réir na tacsanomaíochta agus 0 faoin gcéad dár n-ioncaim iomlána agus dá bhrí sin is ionann an caiteachas caipitiúil agus an caiteachas oibriúcháin a bhaineann leis agus 0 faoin gcéad freisin. Dá bhrí sin, is ionann an sciar de ghníomhaíochtaí eacnamaíochta atá neamh-incháilithe de réir na tacsanomaíochta inár n-ioncaim iomlána agus inár gcaiteachas caipitiúil agus inár gcaiteachas oibriúcháin agus 100 faoin gcéad.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Treoir an AE maidir le Tuairisciú Neamhairgeadais (ar lean)

Ceanglas Tuairiscithe	Ionad Faisnéise	Leathanaigh	Polasaithe Ábhartha	Cur síos ar thoradh na mbeartas sin
Ábhair Chomhshaoil	*Inbhuanaitheacht*	22	• Beartas Comhshaoil • Beartas Fuinnimh	• Trí na Beartais Chomhshaoil agus Fhuinnimh a chur i bhfeidhm déantar cinnte go mbíonn gach duine a oibríonn thar ceann Líonraí Gáis Éireann freagrach as cloí le ceanglais chomhshaoil agus fhuinnimh agus as caighdeáin arda comhshaoil a bhaint amach. • Tríd an mBeartas Comhshaoil a chur i bhfeidhm tugtar aghaidh ar na príomhréimsí mar atá athrú aeráide, bithéagsúlacht, dramhaíl, úsáid acmhainní agus soláthar. • Tríd an mBeartas Fuinnimh a chur i bhfeidhm tugtar aghaidh go sonrach ar fheidhmíocht fuinnimh agus éifeachtúlacht fuinnimh.
Ábhair Shóisialta agus Fhostaí	*Inbhuanaitheacht*	22	• Beartas maidir le Freagracht Chorparáideach Beartas Cosanta Sonraí • Beartas Sábháilteachta • An Beartas um Dhínit san Ionad Oibre	• Le cur i bhfeidhm an Bheartais ar Fhreagracht Chorparáideach déantar cinnte go gcuirtear Straitéis Líonraí Gáis Éireann ar Fhreagracht Chorparáideach i bhfeidhm. Mar thoradh air sin, rinneadh an Marc um Fhreagracht as Obair Ghnó a athdheimhniú, ar aon dul le ISO26000 ón Business in the Community Ireland. • Le cur i bhfeidhm an Bheartais ar GDPR déantar cinnte go gcomhlíonfaidh agus go sáróidh Líonraí Gáis Éireann a chuid oibleagáidí maidir le cosaint sonraí. Tá oiliúint GDPR ar líne déanta ag gach ball foirne agus conraitheoir. • Le cur i bhfeidhm an Bheartais ar Shábháilteacht déantar cinnte go gcuirtear clár cuimsitheach de thionscnaimh sláinte agus fholláine ar fáil ar fud an ghnó. • Le cur i bhfeidhm an Bheartais um Dhínit san Ionad Oibre, déantar cinnte nach nglacfaidh Líonraí Gáis Éireann le cineál ar bith bulaíochta, ciaptha ná ciaptha gnéis san ionad oibre féin nó a mbeadh éifeacht acu ar an ionad oibre. Le cur i bhfeidhm an bheartais, déantar iompraíocht den sórt sin a chosc agus a dhíspeagadh agus tá na nósanna imeachta éifeachtacha i bhfeidhm chun déileáil leis an ábhar i gcás ina a dtarlaíonn sé.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Treoir an AE maidir le Tuairisciú Neamhairgeadais (ar lean)

Ceanglas Tuairiscithe	Ionad Faisnéise	Leathanaigh	Polasaithe Ábhartha	Cur síos ar thoradh na mbeartas sin
Cearta Daonna	*Meas ar Chearta Daonna*	30	• Cód Iompair • Ráiteas ar Sclábhaíocht an Lae Inniu	• Le cur i bhfeidhm an Chóid Iompair déantar cinnte go ndéanann gach duine atá ag obair le haghaidh nó thar ceann Líonraí Gáis Éireann a gcuid gnó ar bhealach ina léirítear meas ar chearta daonna agus ar dhínit gach duine. • Le cur i bhfeidhm an Ráitis ar Sclábhaíocht an Lae Inniu, déantar cinnte go mbíonn trédhearcacht i ngnó dílis Líonraí Gáis Éireann agus ina chur chuige i dtreo déileáil le sclábhaíocht sa lá atá inniu ann ar fud a chuid slabhraí soláthair agus bíonn sé ag súil leis na caighdeáin arda chéanna óna chuid conraitheoirí, soláthraithe agus páirtithe gnó eile.
Frithbhrea-baireacht agus Frithéilliú	*Frithbhrea-baireacht agus Frithéilliú*	31	• Beartas Frithbhreabaireachta agus Frithéillithe	• Tá cur i bhfeidhm an Bheartas Frithbhreabaireachta agus Frithéillithe ag croílár ionracas Líonraí Gáis Éireann, a chlú agus a rath san fhadtéarma. Má tharlaíonn breabaireacht ar bith glacfar beart smachta, suas le agus lena n-áirítear briseadh as post. Tá comhlíonadh na mbeartas sin mar chuid de théarmaí na fostaíochta agus mar chuid de na téarmaí chun gnó a dhéanamh lenár gcuid conraitheoirí nó gníomhairí. • Le cur i bhfeidhm an bheartais Fhrithchalaoise déantar cinnte go dtuigeann gach duine lena mbaineann an beartas céard atá i gceist le calaois agus cur chuige na Cuideachta ina leith, agus an méid a bhítear ag súil uathu maidir le calaois a chosc agus a thuairisciú.

				Cur síos
Ceanglais Tuairiscithe Eile	*Samhail Ghnó*	4		• Príomhghníomhaíochtaí, Forbhreathnú Cuideachta agus Samhail Ghnó
	PTFanna Neamhairgeadais	12		• Príomhtháscairí Feidhmíochta
	Príomhrioscaí agus Aird chuí Beartais	12		• Rioscaí agus Éiginnteachtaí Príomha

Bainistíonn Líonraí Gáis Éireann rioscaí maidir le cearta daonna, ábhair shóisialta agus fhostaí agus frithbhreabaireacht agus frithéillitheacht ina sheasamh beartais, a straitéis, a fheidhmíocht agus a chinnteoireacht.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Inbhuanaitheacht

Mar cheann de na cuideachtaí fóntais is mó in Éirinn, tá ár straitéis inbhuanaitheachta bunaithe ar an ról atá againn fuinneamh sábháilte, inacmhainne agus glan a sholáthar d'Éirinn san am atá le teacht. Leis sin a bhaint amach, ní mór dúinn ár líonra a dhícharbónú agus astaíochtaí a laghdú sna hearnálacha ar fad i sochaí na hÉireann.

Mar chaomhnóirí ar líonra bunriachtanach gáis náisiúnta na hÉireann atá 14,664 km ar fad, ar le muintir na hÉireann é, tá sé mar aidhm againn ár seirbhísí a sholáthar ar bhealach inbhuanaithe lena chinntiú go gcuirimid le cosaint an chomhshaoil agus go dtacaímid ag an am céanna le forbairt shóisialta agus eacnamaíoch na bpobal ina n-oibrímid, chomh maith leis an ngeilleagar i gcoitinne.

Tá an inbhuanaitheacht ina colún ríthábhachtach dár straitéis ghnó agus leanaimid den inbhuanaitheacht a fhréamhú inár straitéis agus inár gcuspóir. Oibrímid i ndlúthchomhar lenár bpáirtithe leasmhara agus táimid tiomanta do bheith trédhearcach faoinár bhfeidhmíocht ó thaobh na hinbhuanaitheachta de. Tá ár gcreat Inbhuanaitheachta bunaithe ar na trí cholún – eacnamaíoch, sóisialta agus comhshaol agus tacaímid le sé cinn de Spriocanna na Náisiún Aontaithe um Fhorbairt Inbhuanaithe.

Chun ár dtiomantas don inbhuanaitheacht a chur chun cinn, chuireamar Foireann Inbhuanaitheachta thiomnaithe ar bun chun cleachtais oibre inbhuanaithe a leabú ar fud an ghnó agus chun tacú le forbairt agus le seachadadh ár straitéise inbhuanaitheachta ar fud na gcolún eacnamaíoch, sóisialta agus comhshaoil.

Cuimsítear leis an inbhuanaitheacht ag Líonraí Gáis Éireann tacú le sláinte agus le folláine ár bhfostaithe san ionad oibre agus dul i bhfeidhm ar bhealach dearfach ar na pobail ina mbímid ag obair. Ábhar bróid don Chuideachta é go bhfuil sé i measc díreach 46 cuideachta in Éirinn ag a bhfuil an marc um Ghnó ag Obair go Freagrach atá ailínithe leis an ISO26000 i gcomhair na Freagrachta Sóisialta.

Tugann an Chuideachta tuairisc freisin ar a feidhmíocht inbhuanaitheachta ina tuarascáil bhliantúil ar an inbhuanaitheacht. D'fhoilsigh an Chuideachta an tríú tuarascáil ar an inbhuanaitheacht in 2021, agus comhlíonadh na Caighdeáin maidir le Tuairisciú ar an Inbhuanaitheacht de chuid Global Reporting Initiative (GRI) den chéad uair. Meastar go bhfuil GRI ar an dea-chleachtas le haghaidh tuairisciú ar an inbhuanaitheacht. Cuireadh béim sa tuarascáil ar an obair inbhuanaitheachta a rinneadh ar fud an ghnó, agus díríodh ar na réimsí comhshaoil, sóisialta agus eacnamaíocha.

Áirítear le héachtaí suntasacha in 2021;

- Chloígh foilsiú an tríú tuarascáil ar an inbhuanaitheacht le caighdeán GRI. Tá achoimre sa tuarascáil ar an dul chun cinn atá déanta le prionsabail na forbartha inbhuanaithe a chur i bhfeidhm ar fud gach gné dár n-oibríochtaí.
- Rannpháirtíocht san Ardán Nochta Carbóin den dara huair. Bronnadh rátáil B CDP ar Líonraí Gáis Éireann (2020: B-) agus is éacht suntasach é sin do rannpháirtí atá rannpháirteach den dara huair.
- Athdheimhniú leis an Marc do Ghnóthas a bhíonn ag Obair go Freagrach, caighdeán atá ailínithe leis an gCaighdeán maidir le hInbhuanaitheacht Shóisialta ISO26000.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Inbhuanaitheacht (ar lean)

- Athdheimhniú a chothabháil leis na 5 Chóras Bainistíochta ISO: Córas Bainistíochta Comhshaoil ISO14001, Bainistíocht Fuinnimh ISO50001, Sláinte agus Sábháilteacht Ceirde ISO45001, Córas Bainistíochta Cáilíochta ISO9001 agus Bainistíocht Sócmhainní ISO55001.
- Gnóthaíodh an Dámhachtain as Gnóthas Glas na Bliana agus an Dámhachtain d'Eagraíocht Mhór Ghlas na bliana ag na Dámhachtainí Glasa in 2021.
- Bhuaigh Líonraí Gáis Éireann an duais sa chatagóir 'Fóntais' ag na Dámhachtainí Sármhaitheasa Sláinte agus Sábháilteachta, 2021.
- Buaiteoir Ghradam CCA Global as Tacaíocht Phobail Shármhaith mar gheall ar an tacaíocht a cuireadh ar fáil i rith na paindéime.
- Seoladh an chéad chlár comhshaoil Eorpach 'Ball Te' in éineacht le Leave no Trace Ireland ag Coill Ghleann Garaidh i gContae Thiobraid Árann.
- Forbairt ár Straitéise Bithéagsúlachta agus ár bPlean Gníomhaíochta ar son na Bithéagsúlachta chun tacú leis an bPlean Gníomhaíochta Náisiúnta ar son na Bithéagsúlachta.
- Tacaíodh le 31 tionscadal pobail, agus tugadh breis is €275,000 agus 890 uair an chloig ó fhostaithe deonacha do chúiseanna sóisialta ar fud na hÉireann.

Tionchar comhshaoil

Mar na caomhnóirí ar bhonneagar gáis na hÉireann, tá sé mar aidhm againn ár seirbhísí a sholáthar ar bhealach inbhuanaithe agus, ar an gcaoi sin, tairbhe a dhéanamh do chosaint an chomhshaoil. Tá an comhshaol ar cheann de chroí-cholúin ár Straitéise Inbhuanaitheachta. Tá Líonraí Gáis Éireann i ndiaidh cur chuige atriallach ilbhliantúil a ghlacadh chun tionchar a ghníomhaíochtaí gnó ar an gcomhshaol a laghdú. Ar na buaicphointí suntasacha san aistear seo bhí Córas Bainistíochta Comhshaoil a chur i bhfeidhm (arna dheimhniú chuig ISO14001) in 2012, an deimhniú don Chóras Bainistíochta Fuinnimh (ISO50001) a bhaint amach in 2014 agus a bheith ar cheann de na chéad chuideachtaí sa tír Caighdeán ISO55001 maidir le Córais Bainistíochta Sócmhainní a bhaint amach, in 2015. Má dhéantar infheistíocht sna córais agus próisis bainistíochta sócmhainní is fearr, cuirfear le feidhmíocht bhreisithe sócmhainní líonra agus leis an éifeachtúlacht fuinnimh. In 2021, rinne Líonraí Gáis Éireann a athdheimhniú go ISO14001 agus ISO5001, mar aon le córais ISO ISO45001, ISO55001 agus ISO9001, a chothabháil.

Aithnímid go bhféadfadh tionchar a bheith ag ár ngníomhaíochtaí ar an gcomhshaol agus go bhfuil dualgas orainn ár ngníomhaíochtaí a bhainistiú ar bhealach ina soláthraítear ardleibhéal cosanta dár gcomhshaol nádúrtha agus ina gcuireann le laghdú a bhaint amach ar astaíochtaí gás ceaptha teasa, agus ina dtacaítear ag an am céanna leis an bhforbairt eacnamaíoch inbhuanaithe. De bharr nádúr ár ngníomhaíochtaí, bíonn orainn cloí le dianchaighdeáin na reachtaíochta agus na rialachán maidir leis an gcomhshaol trí cheadanna agus trí cheadúnais chomhshaoil a eisíonn na húdaráis rialála ábhartha.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Tionchar comhshaoil (ar lean)

Mar shampla, tá ár stáisiúin chomhbhrúiteora in Albain ceadúnaithe ag an nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil in Albain, agus cloímid le gnéithe uile na gceadúnas. Tá gníomhaíochtaí neamhcheadúnaithe faoi réir a measúnaithe le linn an phróisis pleanála agus tá uirlisí forbartha againn chun cabhrú lenár ndearthóirí agus lenár bpleanálaithe measúnuithe den sórt sin a dhéanamh. Cabhraíonn ár n-uirlisí saincheaptha pleanála agus dearaidh comhshaoil, Envirokit agus EnviroPlan, lenár ndearthóirí agus lenár bpleanálaithe chun cur chuige caighdeánaithe maidir leis an mBainistíocht Comhshaoil a chur i bhfeidhm. Forbraíodh EnviroOps, doiciméad treorach inmheánach maidir leis an gcomhshaol, chun cabhrú lenár bhfoireann oibríochtaí chun an dea-chleachtas a chur i bhfeidhm agus iad ag obair leis an eagraíocht.

Chun ár dtionchar ar an gcomhshaol a laghdú, tá cuspóirí forbartha ag Líonraí Gáis Éireann i roinnt réimsí lena n-áirítear astaíochtaí aeir/gás ceaptha teasa, úsáid fuinnimh, giniúint dramhaíola agus an bhithéagsúlacht ar féidir gach ceann acu a fhíorú laistigh dár gCóras Bainistíochta Comhshaoil atá deimhnithe de réir ISO14001 agus ár gCóras Bainistíochta Fuinnimh ISO50001. Rinneadh ár bhfardal Gás Ceaptha Teasa a dhearbhú go neamhspleách i gcomhréir le sonraíochtaí ISO14064-3:2019, agus treoir i taca le Ráitis ar Ghás Ceaptha Teasa a bhailíochtú agus a dhearbhú.

Ghnóthaigh an chuideachta an Dámhachtain as Gnóthas Glas na Bliana agus an Dámhachtain d'Eagraíocht Mhór Ghlas na bliana ag na Dámhachtainí Glasa in 2021. Bronntar an Dámhachtain d'Eagraíocht Mhór Ghlas na Bliana ar an ngnó mór ar féidir leis dea-chleachtas comhshaoil a léiriú ón mbun aníos i ngach gné de ghnó mór a rith, agus is é seo an dara huair a bronnadh an dámhachtain orainn. Rinne na moltóirí gach gné den ghnólacht a scrúdú, lena n-áirítear an bhainistíocht dramhaíola, an bhithéagsúlacht, an úsáid a bhaintear as soláthróirí nó ábhair ghlasa, iompar, éifeachtúlachtaí fuinnimh agus uisce, rannpháirtíocht foirne agus rannpháirtíocht an phobail.

Mar atá sonraithe thuas, ghlac an Chuideachta páirt san Ardán Nochta Carbóin den dara huair in 2021 agus tá na sonraí faoi astaíochtaí carbóin agus faisnéis faoi bhainistiú an athraithe aeráide nochta go poiblí aici.

D'oibrigh Líonraí Gáis Éireann i gcomhar leo seo a leanas i rith 2021:

- Coillte agus Grúpa Pobail na Cúirte Dóite chun cabhrú leis na cáilíochtaí nádúrtha a cailleadh mar thoradh ar bhruscar agus creimeadh conairí a aischur sa choill seo ar thalamh na hiardhiméine.
- Leave No Trace Ireland, chun cabhrú le Coill Ghleann Garaidh i gContae Thiobraid Árann a athchóiriú mar chuid de chlár idirnáisiúnta *'Ball Te'*.
- Tionscadal caomhnaithe scréachóg reilige.
- Páirc Dhúlra Fhóite chun imeacht saor in aisce ar líne 'Fiáin faoin Inbhuanaitheacht' a óstáil.
- An Dr Niamh Shaw, cumarsáidí ar chúrsaí eolaíochta a bhfuil gradaim buaite aici, chun seimineár gréasáin 'M'áit féin sa spás' a óstáil inar cuireadh béim ar an nasc idir an taiscéalaíocht sa spás agus an inbhuanaitheacht.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Tionchar comhshaoil (ar lean)

An Bhithéagsúlacht

Ghlacamar chugainn go fonnmhar an ról tábhachtach atá againn chun an fheasacht ar an mbithéagsúlacht a chur chun cinn, ní hamháin i measc comhghleacaithe ach sna pobail ina mbímid ag obair freisin.

Tá líonra mór bonneagair faoin talamh againn, mar aon le breis is 200 suiteáil os cionn na talún agus suíomh oifige, agus aithnímid ár ról agus ár bhfreagracht chun freagairt agus chun gníomhú le bithéagsúlacht na hÉireann a chosaint agus a athchóiriú. Tá roinnt gealltanais thábhachtacha inár gCairt 'Síolta ar son an Dúlra': gealltanas bainistíocht a dhéanamh ar ár mbonneagar, ár sócmhainní agus ár suíomhanna oifige go léir (in Éirinn agus in Albain araon) chun tacú le cur i bhfeidhm an Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta ar son na Bithéagsúlachta, chun an cur i bhfeidhm sin a mhéadú agus chun tús áite a thabhairt dó.

Leanamar dár bPlean Gníomhaíochta ar son na Bithéagsúlachta a fhorbairt in 2021, agus leagamar amach cuspóirí sonracha agus tomhais atá le baint amach ag an eagraíocht, lena gcuimsítear treoir chun athrú a bhaint amach ar an gcaoi a mbíonn ár suíomhanna agus ár sócmhainní á ndearadh, á dtógáil agus á bhfeidhmiú againn, lena n-áirítear critéir chomhshaoil chun measúnú a dhéanamh ar obair a dhéanann ár gconraitheoirí agus méadú a bhaint amach ar sheachadadh feabhsuithe bithéagsúlachta ag ár láithreáin.

Leanamar de réimse beart a chur chun cinn chun feabhas a chur ar an mbithéagsúlacht ag roinnt láithreán in 2021, lena n-áirítear Pointe Marino i gCorcaigh áit ar díchoimisiúnaíodh ár sócmhainní iomarcacha agus baineadh den láithreán iad. Suiteáladh óstáin do na feithidí, boscaí do na héin, scioból do na fáinleoga agus tithe do na gráinneoga, agus cuireadh bláthanna fiáine ar chuid den talamh oiriúnach in earrach 2021. Laghdaíodh baint an fhéir agus úsáid lotnaidicídí, cuireadh suas comharthaí chun feasacht ar an mbithéagsúlacht a mhúscailt, agus cuireadh bláthanna fiáine dúchasacha ar go leor láithreáin eile freisin.

Leanaimid, mar ghnóthas, de thacú go mór leis an bPlean Uile-Éireann um Pailneoirí. Leanamar in 2021 den urraíocht a dhéanaimid ar eagrán speisialta Irish Examiner do mhí na bithéagsúlachta i mí na Bealtaine chun leabhrán "Obair le chéile ar son na bithéagsúlachta" a chur chun cinn chun Lá Domhanda na mBeach a chomóradh.

Laghdú Dramhaíola

Tá an Chuideachta geallta chun an méid dramhaíola a théann go líonadh talún a laghdú agus rianaímid ár ndul chun cinn gach mí. Is é an sprioc fhadtéarmach ná nach seolfar dramhaíl ar bith go líonadh talún faoi 2025. I mbliana ba é an figiúr iomlán d'athchúrsáil inár gcuid oifigí ná 100% (2020: 99%). Anuas air sin, déantar iniúchóireacht ar ár soláthraithe dramhaíola ar fad chun an cleachtas oibríochtúil a mheas agus lena chinntiú go gcloítear leis na caighdeáin atá againn.

Fuinneamh

Is rannpháirtí gníomhach é Líonraí Gáis Éireann i dtionscnamh Monatóireachta agus Tuairiscithe san Earnáil Phoiblí de chuid an Rialtais. Tá coigiltis fuinnimh 52% bainte amach ag Líonraí Gáis Éireann cheana féin.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Tionchar comhshaoil (ar lean)

Ar na bearta atá ann chun fuinneamh a chaomhnú, tá:

- iarrachtaí méadraithe agus éifeachtúlachtaí fuinnimh a bhíonn ar siúl i ngach ionad oifige.
- uasghrádú ar réitigh neamhéifeachtúla solais agus teasa.
- feithiclí éifeachtúla a chur in ionad seanfheithiclí neamhéifeachtúla atá faoi réir nósanna imeachta feabhsaithe um chigireacht.
- cláir a chur i gcrích chun feasacht fostaithe ar úsáid breosla a mhéadú.

Má dhéantar athchóiriú ar fhoirgnimh na cuideachta amach anseo, cuirfear an inbhuanaitheacht san áireamh agus beidh áit lárnach ag an éifeachtúlacht fuinnimh agus an mbainistíocht acmhainní in aon dearadh don uasghrádú.

Astaíochtaí GCT agus Feidhmíocht Charbóin

Tá áit lárnach ag na prionsabail maidir leis an inbhuanaitheacht agus an dícharbónú sna cinntí straitéiseacha agus gnó a dhéanaimid. Shínigh Líonraí Gáis Éireann an Gealltanas Ísealcharbóin, Tionscnamh Gnó sa Phobal do ghnóthais na hÉireann chun am agus acmhainní a infheistiú in oibríocht níos inbhuanaithe a chruthú, trí éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú agus úsáid carbóin a laghdú.

Le haghaidh 2021, tháinig laghdú 13.66% ar ár lorg astaíochtaí scóip 1 sealadach ónár mbunlíne in 2010 (bhí difríocht 12.60% idir 2020 agus bunlíne 2010). Tá ár n-astaíochtaí scóip 1 bunaithe ar shuíomh náisiúnta in Éirinn agus in iardheisceart na hAlban.

Ó tharla go bhfuil an táirgeadh gáis i ngáscheantar na Coiribe ag maolú faoi láthair, táimid ag brath níos mó ar ár stáisiúin chomhbhrúiteora in Albain. Tháinig méadú ar ár riachtanais gáis breosla in 2021 mar thoradh ar na stáisiúin sin agus bhí siad ina gcúis le méadú 15.23% ar astaíochtaí carbóin, rud a d’fhág go raibh beagnach 98,000 tCO_2e d’astaíochtaí gás ón bpróiseas dócháin ann. Tá breithniú á dhéanamh agam i láthair na huaire ar roinnt roghanna maidir le dícharbónú ar fud ár n-oibríochtaí le béim ar leith ar ár stáisiúin chomhbhrúiteora. I measc na roghanna sin, tá réiteach leictreach i gcomhar le gás in-athnuaite.

Le haghaidh 2021, tháinig laghdú leanúnach marthanach ar astaíochtaí carbóin inár n-astaíochtaí sealadacha scóip 2. Tá laghdú 52.09% bainte amach againn ar astaíochtaí scóip 2 i gcomparáid le 2010 (45.74% in 2020). Áirítear freisin an leictreachas a úsáidtear inár stáisiúin laghdaithe brú agus stáisiúin chomhbhrúiteora agus an leictreachas a úsáidtear inár gceanncheathrú ar Bhóthar na nOibreacha Gáis i gCorcaigh agus inár nIonad Seirbhísí Líonra i mBaile Átha Cliath.

Táimid tiomanta do scóip ár dtuairiscithe ar astaíochtaí carbóin a mhéadú go comhsheasmhach. Tháinig méadú ar ár n-astaíochtaí scóip 3 i gcomparáid le bliain bhunlíne 2010 mar thoradh ar scóip níos mó agus cruinneas níos mó an tuairiscithe ar gháis ceaptha teasa ag ár bpríomhchonraitheoir. Táimid ag obair chun feabhas breise a chur ar rannpháirtíocht soláthraithe agus cuimsímid spriocanna laghdaithe astaíochtaí carbóin scóip 3 i gconarthaí soláthraí nuair is féidir. Cuimsítear lenár n-astaíochtaí scóip 3 astaíochtaí indíreacha ónár bpríomhchonraitheoir tréimhse, ár bhflít (liath agus flít Líonraí Gáis Éireann), faireachas tríú páirtí ar an bpíblíne i héileacaptar, uisce, dramhaíl, soláthraithe, comaitéireacht na foirne, cianobair, ábhair thógála le haghaidh píblínte, taisteal lena n-áirítear iarnród, tacsaithe, aerthaisteal, páipéar clóite agus caillteanais líonra le haghaidh an leictreachais a úsáidimid.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Soláthar Inbhuanaithe

Tá Líonraí Gáis Éireann ag stiúradh cleachtas feabhsaithe um inbhuanaitheacht trína shlabhra soláthair iomlán. Tá ceanglais a bhaineann leis an gcomhshaol agus leis an inbhuanaitheacht neadaithe sa phróiseas soláthair ag gach céim go dtí seachadadh an chonartha. Ceanglaítear ar chonraitheoirí móra tuairiscí míosúla a thabhairt ar a gcuid feidhmíochta de réir raon de PTFanna comhshaoil i ndáil le bainistíocht dramhaíola agus úsáid fhuinnimh. Anuas air sin, déanann na conarthaí atá againn an dea-chleachtas i leith an chomhshaoil a spreagadh le linn sheachadadh an tionscadail.

Tionchar sóisialta

In 2021, athdheimhníodh Líonraí Gáis Éireann leis an Marc do Ghnóthas a bhíonn ag Obair go Freagrach, caighdeán atá bunaithe ar ISO26000 maidir le freagracht shóisialta. Bhíomar ar cheann de na chéad chuideachtaí in Éirinn le deimhniú leis an Marc a bhaint amach in 2013, agus táimid bródúil as a bheith ar cheann de 46 cuideachta in Éirinn ar ar bhronn Gnó sa Phobal in Éirinn an Marc do Ghnóthas a bhíonn ag Obair go Freagrach, i gcomhréir le ISO26000. Is é an Marc an t-aon chaighdeán Freagrachta Corparáidí agus Inbhuanaitheachta in Éirinn atá iniúchta go neamhspleách. Mar cheann de shealbhóirí an Mhairc, is ball muid den Ghrúpa Ceannairí Inbhuanaitheachta agus is comhchathaoirleach muid de Ghrúpa an Gheilleagair Ísealcharbóin. Is ball muid freisin den Ghrúpa maidir le Cuimsiú Sóisialta.

Aithníodh an tacaíocht leanúnach a thug Líonraí Gáis Éireann do phobail i rith na paindéime nuair a bronnadh an Gradam as Tacaíocht Phobail Shármhaith ar an gcuideachta as seirbhís shármhaith do chustaiméirí ag Gradaim Sármhaitheasa CCA Global i mí an Mhárta 2021.

In ainneoin na paindéime, sháraigh Líonraí Gáis Éireann a spriocanna maidir le freagracht shóisialta chorparáideach anuraidh. Mar aitheantas air sin agus ar an dul chun cinn mór atá á dhéanamh ag an gcuideachta i réimse na hinbhuanaitheachta sóisialta agus comhshaoil, bhí Líonraí Gáis Éireann ar an ngearrliosta i gceithre chatagóir ag Dámhachtainí Chambers Ireland i gcomhair Tionchar Gnó Inbhuanaithe, lena n-áirítear Barr Feabhais sa Phobal, Comhpháirtíocht Charthanais is Fearr, Barr Feabhais san Obair Dheonach agus Barr Feabhais sa Timpeallacht.

	2021	**2020**
Príomhtháscairí Feidhmíochta Sóisialta		
Uaireanta an chloig ar bhonn deonach	**890**	586
Obair dheonach ar chlár	**Fostaí amháin as seisear**	Fostaí amháin as seisear

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Na comhghleacaithe atá againn

Is í an phríomhaidhm atá againn ná go mothóidh na daoine atá ag obair ar fud ár gcomhlachta gur áit den scoth le hoibriú atá i Líonraí Gáis Éireann, agus gur taithí saibhrithe sásúil é teacht chun na hoibre gach uile lá. Mar eagraíocht, táimid tiomanta do chluas éisteachta a thabhairt dár ndaoine ar bhealaí éagsúla. Áirítear leis sin suirbhéanna rannpháirtíochta trínár bhfóraim fostaithe agus clár cumarsáide agus rannpháirtíochta ceannaireachta dhá bhealach. Trí leanúint de bheith ag éisteacht agus aghaidh a thabhairt ar réimsí atá tábhachtach dár ndaoine, táimid ábalta bearta dearfacha a dhéanamh chun dul i bhfeidhm ar ár gcultúr, chun feabhas a chur ar an dóigh a ndéanaimid rudaí agus an dóigh a mbímid ag tacú lenár ndaoine. Tá sé d'aidhm againn timpeallacht a chruthú ina mothaíonn gach duine dár bhfoireann go pearsanta agus go gairmiúil go bhfuil ról fiúntach acu.

I mí Dheireadh Fómhair, chríochnaigh an Chuideachta a ceathrú suirbhé bliantúil ar rannpháirtíocht agus rinneamar ár dtobshuirbhé lár bliana chomh maith i rith na bliana. Leis na suirbhéanna sin, cuirtear ar ár gcumas na rudaí is tábhachtaí ag na fostaithe a thuiscint ionas gur féidir linn na tionscnaimh is fearr a chur ar fáil chun tacú leo. Cuidiú atá iontu fosta lena chinntiú go ndéantar dul chun sna réimsí rannpháirtíochta sna gnéithe is tábhachtaí atá ag foirne áitiúla.

Rinneamar an-dul chun cinn i 2021 agus muid ag obair as lámh a chéile agus leanamar ar aghaidh ag soláthar seirbhísí riachtanacha. Le linn 2021, chuir foirne ar fud an ghnó pleananna gníomhaíochtaí áitiúla i bhfeidhm chun aghaidh a thabhairt ar na réimsí ab ábhartha agus ba thábhachtaí dóibh. Leanadh de na pleananna sin a choigeartú i rith na bliana agus pleanáil ar siúl againn le filleadh ar an oifig agus le haghaidh bealaí chun obair a dhéanamh amach anseo freisin. Áiríodh leis sin béim ar an gcumarsáid, obair foirne, comhar agus sábháilteacht.

Mar chuid dár dtionscnamh meabhairshláinte, 'Time to Talk', chuireamar oiliúint feasachta ar fáil ar fud an ghnó agus chuireamar oiliúint ar Gharchabhróirí Meabhairshláinte ar fud na heagraíochta freisin. Chomh maith leis sin, thacaíomar leis an gcomhar le tacaíochtaí teicneolaíochta ar nós áiseanna glaonna físe agus comhdhála agus meartheachtaireachtaí. Tugtar tús áite i gcónaí don chumarsáid lenár bhfoireann – lena chinntiú go mbíonn faisnéis shoiléir, ábhartha agus thráthúil ag gach duine den fhoireann.

Bhí Duaiseanna na nDaoine againn den tríú huair in 2021, an searmanas bliantúil duaiseanna aitheantais atá againn. Reáchtáladh an t-imeacht seo go fíorúil, agus ghlac chóir a bheith 800 fostaí páirt ann. Bhí an deis ag baill foirne daoine ar fud na heagraíochta a ainmniú le haghaidh ceann de na dámhachtainí a raibh ina measc 'laochra neamhaitheanta' agus 'dámhachtain saoránaigh eisceachtúil'.

Pobal

Gné bhunriachtanach dár ngnóthaí a chur i gcrích go héifeachtach is ea caidreamh láidir a chruthú sna pobail ina mbímid ag feidhmiú. Mar sin, ní mór dúinn infheistíocht a dhéanamh i ndaoine, ina gcuid riachtanas, sna rudaí a bhfuil spéis acu iontu agus sa saol atá rompu. Sna cláir phobail, dírítear ar an maoirseacht ó thaobh an chomhshaoil de agus ar na trí chroí-réimse den chuimsiú, oideachas, infhostaitheacht agus inrochtaineacht.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Pobal (ar lean)

Oideachas

I 2021 leanamar ar aghaidh lenár gclár oideachais Eolaíochta, Teicneolaíochta, Innealtóireachta agus Mata ('STEM') i gcomhpháirt le Junior Achievement Ireland i mbunscoileanna ar fud na tíre. Leanadh de chlár Energize a fheidhmiú go fíorúil le cur ar a gcumas d'oibrithe deonacha gnó an clár a sholáthar go cianda do scoileanna ar fud na tíre. Bhí 2021 ar an dara bliain déag dár gcomhpháirtíocht le Junior Achievement Ireland agus corradh le 400 ball foirne ó Líonraí Gáis Éireann ag obair ar bhonn deonach go dtí seo, iad ag obair le breis agus 30,000 dalta ar fud na tíre.

Thugamar tacaíocht freisin do thionscnaimh eile ETIM, iWish, STEM South West, Seachtain na hEolaíochta agus Seachtain na nInnealtóirí ina measc, agus thug fostaithe ó Líonraí Gáis Éireann 890 uair an chloig oibre ar bhonn deonach in 2021. Chonacthas foireann Líonraí Gáis Éireann in eagrán speisialta den iris Business Plus inar díríodh ar an bhFreagracht Shóisialta Chorparáideach. Tugadh eolas faoin tacaíocht atá á tabhairt don oideachas agus don ionchuimsiú sóisialta i rith ré COVID-19.

Infhostaitheacht

Lean Líonraí Gáis Éireann de thacú leis an gclár um shaol na hoibre lena gcuirtear chun cinn oideachas do dhaltaí meánscoile. Táimid ag obair le Coláiste de Nágla i gCorcaigh ó 2006 i leith agus le Coláiste Bhinn Aoibhinn i bhFionnghlas ó 2009 i leith.

Inrochtaineacht

Ba é 2021 an séú bliain de chomhpháirtíocht Líonraí Gáis Éireann le hAoisghníomhaíocht Éireann. Bhí ríméad ar Líonraí Gáis Éireann páirt a ghlacadh sa chéad leagan de Dhúshlán Corparáideach BIG (Be Intergenerational) de chuid Aoisghníomhaíocht Éireann, agus chuamar in iomaíocht le cuideachtaí eile chun airgead, a bhfuil géarghá leis, a bhailiú don charthanas. Ba é Líonraí Gáis Éireann buaiteoir an dúshláin sa chéad bhliain, agus bhailíomar breis is €14,000 trí shraith imeachtaí bailithe airgid a bhí neamhdhíobhálach don phláinéad a bhain le téama a bhí roghnaithe ag comhghleacaithe, 'fréamhacha láidre, péacáin ghlasa'. Ghlac comhghleacaithe ar fud na cuideachta páirt i ndúshlán maidir leis an lorg carbóin, imeacht chun crainn a chur, agus roinnt tionscnaimh eile.

Mar thionscnamh ar leith as féin, lean ár gcomhghleacaithe dá gcuid ama a thabhairt ar bhonn deonach chun úsáid na teicneolaíochta fóin chliste agus físchomhrá a theagasc do dhaoine níos sine, chun cuidiú leo fanacht i dteagmháil lena muintir agus iad ag neadú. Bhronnamar aláraim aonocsaíde carbóin ar luach €50,000 ar Aoisghníomhaíocht Éireann arís eile, agus suiteáladh iad i dtithe úsáideoirí á seirbhísí. Bhronnamar fáltais ó shuirbhéanna ar chustaiméirí fosta agus bhailigh ár gcomhghleacaithe airgead i rith na bliana.

Nuair a d'iarr RTÉ tacaíocht chun cabhrú le muintir Parsons ó Mhaigh Dearmhaí i gContae na Mí, bhí Líonraí Gáis Éireann ar cheann den líon mór eagraíochtaí a sheas chun tosaigh in éineacht le líon ollmhór oibrithe deonacha agus ceardaithe. D'íoc Líonraí Gáis Éireann as coire gáis nua le haghaidh téamh éifeachtúil iontaofa agus gairdín nua don teaghlach.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Rannpháirtíocht Páirtithe Leasmhara

Tuigeann agus leagann Líonraí Gáis Éireann luach ar an ról ríthábhachtach a ghlacann páirtithe leasmhara ina ghnó. Tá plean cuimsitheach ag an gCuideachta um plé le páirtithe leasmhara ina nglactar cur chuige iomlánaíoch, praiticiúil i dtreo plé le páirtithe leasmhara bunaithe ar an gCaighdeán um Plé le Páirtithe Leasmhara atá aitheanta go hidirnáisiúnta (AA1000SES). Tuigtear gur tábhachtach seisiúin a reáchtáil le páirtithe leasmhara agus tacú leis an bpobal i mbailte áit a n-aithnítear go bhfuil an líonra gáis ag dul i méid. Oibríonn an Chuideachta le pobail chun déanamh cinnte nach ndéanann tionscadail fhoirgníochta sa cheantar ach an oiread cur isteach agus is féidir agus tugtar tuairiscí rialta i nuachtáin áitiúla agus ar stáisiúin raidió áitiúla.

Tionchar eacnamaíoch

Is é is aidhm do Líonraí Gáis Éireann seirbhís iontach éifeachtúil a chur ar fáil atá éifeachtúil ó thaobh costas de agus a théann chun leasa gach custaiméara. Sócmhainn luachmhar náisiúnta atá i líonra gáis na hÉireann. Beidh ról mór ag an líonra má tá fuinneamh glan le bheith ann amach anseo agus é sin a bhaint amach ar bhealach slán sábháilte ar an gcostas is lú.

Tá an gás nádúrtha ar an bpáirtí is fearr a bheadh ag foinsí fuinnimh in-athnuaite, an ghaoth agus an ghrianchumhacht cuir i gcás. Is féidir a chinntiú leis an ngás in-athnuaite go háirithe go mbeidh foinse láidir, in-athnuaite, inbhuanaithe, dhúchasach fuinnimh ag Éirinn mar pháirt de mheascán fuinnimh na tíre san am atá le teacht.

Infheistíocht inár dTodhchaí

Freastalaíonn Líonraí Gáis Éireann ar os cionn 711,000 custaiméir gáis in Éirinn, lena n-áirítear os cionn 27,000 gnóthais. Tá bonneagar náisiúnta líonra gáis na hÉireann 14,664km ar fad, agus nascann sé bailte móra agus sráidbhailte i gcontaetha éagsúla ar fud na tíre. In 2021, rinneamar 6,219 custaiméir nua – idir chustaiméirí tráchtála agus chustaiméirí cónaithe – a cheangal chun an líonra gáis a úsáid. Rinneadh conradh le haghaidh 848GWh d'éileamh nua ar ghás nádúrtha.

Bhí feidhmíocht láidir airgeadais againn in 2021. Agus an tsábháilteacht mar thosaíocht dar gcuid sócmhainní agus oibríochtaí, rinneamar €147m a infheistiú inár mbonneagar gáis agus líonra teileachumarsáide agus béim láidir curtha ar fhás a spreagadh agus ar ceangail nua leis an líonra a mhéadú, GNC a fhorbairt mar bhreosla iompair agus cláir a chur i gcrích chun sábháilteacht agus iontaofacht an líonra a fheabhsú.

Meas ar Chearta Daonna

Mar chuid de Ghrúpa Ervia, déanann Líonraí Gáis Éireann a gcuid gnó ar bhealach ina léirítear meas ar chearta daonna agus ar dhínit gach duine, agus é ag iarraidh cloí le gach dlí agus rialachán is infheidhme. Bítear ag súil go leagfaidh fostaithe Líonraí Gáis Éireann luach ar a gcuid comhfhostaithe agus déileáil le daoine eile le cothroime, comhionannas, dínit agus meas. Bítear ag súil freisin go mbeidh siad aireach ar fhianaise ar bith ar sháruithe ar chearta daonna inár gcuid oibríochtaí díreach nó in oibríochtaí ár gcomhpháirtithe gnó agus go dtuairisceoidh siad cás ar bith ina meastar go bhfuil sárú ar chearta daonna tar éis tarlú.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Meas ar Chearta Daonna (ar lean)

Ní ghlacann Líonraí Gáis Éireann ar chor ar bith le sclábhaíocht an lae inniu (mar atá sainithe in Acht na Ríochta Aontaithe ar Sclábhaíocht Nua-aimseartha 2015). Táimid geallta chun gníomhú go heiticiúil agus le hionracas inár gcuid plé agus caidreamh gnó go léir agus chun córais agus rialuithe éifeachtacha a chur i bhfeidhm agus a fhorfheidhmiú le cinntiú nach dtarlaíonn sclábhaíocht an lae inniu áit ar bith inár ngnó féin ná inár gcuid slabhraí soláthair.

Cuireann an tAcht um Sclábhaíocht Nua-aimseartha 2015 de chuid na Ríochta Aontaithe oibleagáidí ar eagraíochtaí ar mhéid áirithe a leanann ar aghaidh lena ngnó sa Ríocht Aontaithe. Tá reachtaíocht chomhchosúil i bhfeidhm in Éirinn, go príomha an tAcht um an Dlí Coiriúil (Gáinneáil ar Dhaoine) 2008, mar atá leasaithe leis an Acht um an Dlí Coiriúil (Gáinneáil ar Dhaoine) (Leasú) 2013.

Is féidir leis an sclábhaíocht tarlú i bhfoirm ar bith sa lá atá inniu ann, lena n-áirítear sclábhaíocht bhrúite, saothar brúite agus éigeantach agus gáinneáil ar dhaoine, agus an ghné choiteann a bhaineann leo go léir ná go mbaineann duine amháin saoirse ó dhuine eile chun leas a bhaint astu um ghnóthachan pearsanta nó gnó. Eintitis infheidhme iad an Chuideachta agus a cuid fochuideachta GNI (RA) Teoranta chun críocha an Achta ar Sclábhaíocht Nua-aimseartha agus tacaíonn siad go hiomlán le haidhmeanna an Achta.

Tá Líonraí Gáis Éireann geallta chun cinntiú go mbíonn trédhearcacht ina ghnó féin agus ina chur chuige i dtreo déileáil le sclábhaíocht sa lá atá inniu ann ar fud a chuid slabhraí soláthair agus bíonn sé ag súil leis na caighdeáin arda chéanna óna chuid conraitheoirí, soláthraithe agus páirtithe gnó eile.

Tá prionsabail Acht an RA ar Sclábhaíocht Nua-aimseartha cumhdaithe inár gCód Iompair Gnó agus forbraíodh ceanglais in aghaidh na sclábhaíochta agus in aghaidh na gáinneála ar dhaoine le cuimsiú i bpróisis soláthair agus i socruithe conarthacha.

Tá Ráiteas Líonraí Gáis Éireann faoin Sclábhaíocht agus faoin nGáinneáil ar Dhaoine ar fáil le féachaint air ar ár suíomh gréasáin www.gasnetworks.ie.

Frithbhreabaireacht agus Frithéilliú

Ar fud Ghrúpa Ervia, ní ghlactar le calaois, le breabaireacht ná le héilliú agus leagtar cúram ar gach fostaí as aon ghníomhartha measta calaoise, breabaireachta nó éillithe nó iompraíocht amhrasach a dtagann siad trasna orthu a thuairisciú.

Cuireann an tionscnamh seo um ionracas ar fud ghrúpa Ervia 'Doing the Right Thing' an luach ionracais chun cinn agus cuirtear béim ar thábhacht na hiompraíochta eiticiúla. Mar chuid den tionscnamh, cuireadh le chéile leabhrán ar líne ina soláthraítear treoir maidir leis an dea-chleachtas, gníomhaíochtaí agus iompraíocht agus ina léirítear cuid de na príomhtheachtaireachtaí ó roinnt de na bheartais thábhachtacha, agus cuireadh an leabhrán ar fáil do na fostaithe ar fad ar shuíomh inlín 'Doing the Right Thing'. Tá na beartais i gcoinne calaoise, breabaireachta agus éilliú, agus an beartas maidir le nochtuithe cosanta agus na beartais thábhachtacha go léir eile le fáil do na fostaithe go léir ar an inlíon. Cuireadh oiliúint in aghaidh calaoise, breabaireachta agus éilliú ar na fostaithe go léir le linn na bliana. Ina theannta sin, chuir bainisteoirí roinnt comhráite maidir le hionracas i bhfeidhm lena bhfoirne ar fud an ghnó.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Rialachas Corparáideach

Fochuideachtaí faoi úinéireacht 100% Ervia atá i Líonraí Gáis Éireann.

Sa Chód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit ("an Cód") leagtar amach na prionsabail um rialachas corparáideach a cheanglaítear ar bhoird chomhlachtaí Stáit cloí leo. Mar fhochuideachta de chuid Ervia, tá bearta cuí i bhfeidhm ag an gCuideachta chun cloí le forálacha ábhartha an Chóid a chinntiú. Tá na Stiúrthóirí freagrach as an gcloí sin a chinntiú. I gcomhréir le hAlt 1.9 de cheanglais Ghnó agus Tuairiscithe Airgeadais an Chóid, tugann an Chuideachta tuairisc do Ervia ar a cloí leis an gCód.

Comhlíonann an Chuideachta an sainmhíniú ar eintiteas leasa phoiblí mar tá fiachas liostaithe aici ar mhargadh rialáilte. In Alt 1551(1) d'Acht na gCuideachtaí 2014 ceanglaítear ar stiúrthóirí eintiteas leasa phoiblí Coiste Iniúchóireachta a bhunú. Baineann Líonraí Gáis Éireann leas as an díolúine faoi Alt 1551(11)(a) mar fhoghnóthas. Bunaíodh Coiste um Iniúchóireacht agus Riosca ag leibhéal an Ghrúpa mar gheall ar an struchtúr boird aonadach a ghlac Ervia. Tá coistí cuí i bhfeidhm ag Ervia, a bhíonn ag feidhmiú i ndáil le Grúpa Ervia ina iomláine, agus mar sin de, níor bunaíodh aon choistí den chineál sin ag leibhéal na Cuideachta. Ó thaobh an rialachais de, déanann Bord Líonraí Gáis Éireann agus Bord Ervia araon maoirseacht agus bainistíocht ar chúrsaí Cuideachta. Ní thiocfaidh aon athrú ar struchtúr rialachais foriomlán an ghrúpa go dtí an scaradh dlíthiúil, agus meastar go leanfaidh na fochoistí reatha de chuid Ervia de thacú le bord Ervia agus le boird na bhfochuideachtaí sa tréimhse roimh an scaradh dlíthiúil.

I bhfianaise stádas Líonraí Gáis Éireann mar eintiteas leasa phoiblí, comhlíonann Coiste Iniúchóireachta agus Riosca Ghrúpa Ervia a chuid oibleagáidí faoi alt 1551(14) d'Acht na gCuideachtaí 2014 (chun Stiúrthóirí Líonraí Gáis Éireann a chur ar an eolas faoi thoradh na hIniúchóireachta Reachtúla agus moltaí a chur isteach (más gá) ar phróisis tuairiscithe airgeadais) trí threorú don iniúchóir reachtúil, Deloitte Ireland LLP, an tuarascáil atá ina ceangal faoi Airteagal 11 (1) de Rialachán (AE) Uimh 537/2014 a sheoladh chuig Bord Stiúrthóirí Líonraí Gáis Éireann chomh maith le Coiste Iniúchóireachta agus Riosca Ervia. Chun níos mó eolais a fháil faoi Choiste Iniúchóireachta agus Riosca Ervia, féach ar Thuarascáil Bhliantúil Ervia ag www.ervia.ie.

I gcás na bliana airgeadais dar chríoch 31 Nollaig 2021, fuair Bord Ervia cúnamh maidir lena oibleagáidí a chur i gcrích toisc gur dáileadh róil agus freagrachtaí áirithe ar Choiste Iniúchóireachta agus Riosca Ervia, ar Choiste Infheistíochta/Bonneagair Ervia, ar Choiste Luach Saothair Ervia agus ar Choiste Project 23 Ervia. Bunaíodh Coiste Project 23 Ervia chun maoirseacht a dhéanamh ar scaradh agus bhunú Uisce Éireann agus Líonraí Gáis Éireann mar dhá eintiteas neamhspleácha tar éis don Rialtas a chinneadh go mbeadh Uisce Éireann ina fhóntas rialáilte neamhspleách faoi úinéireacht phoiblí agus é scartha ó Ghrúpa Ervia i rith 2023.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Rialachas Corparáideach (ar lean)

Cabhraíonn na Coistí le Bord Ervia trí bhreithniú níos mionsonraithe a dhéanamh ar shaincheisteanna rialachais, oibriúcháin agus airgeadais agus cuireann siad tuairisc chuig Bord Ervia maidir le moltaí riachtanacha ar bith. Bhí 5 chruinniú ag Coiste Iniúchóireachta agus Riosca Ervia i rith na bliana, bhí 11 chruinniú ag an Coiste Luach Saothair i rith na bliana, bhí 11 chruinniú ag an gCoiste Infheistíochta/Bonneagair i rith na bliana agus bhí 8 gcruinniú ag Coiste Project 23 i rith na bliana.

Comhlíonann an Chuideachta an sainmhíniú ar chuideachta thrádáilte faoi Alt 1372 d'Acht na gCuideachtaí 2014 ar an mbonn gur cuideachta gníomhaíochta sainithe í ag a bhfuil dintiúir atá glactha um thrádáil ar mhargadh rialáilte i Stát LEE agus dá bharr sin go gcomhlíonann sé na forálacha is infheidhme in Alt 1373 d'Acht na gCuideachtaí 2014. Tá tuairisc ar phríomhghnéithe chórais rialaithe inmheánaigh agus bainistíochta riosca na cuideachta le fáil sa Ráiteas ar an gCóras Rialaithe Inmheánaigh thíos.

Na Stiúrthóirí agus an Rúnaí agus a gcuid Leasanna

Is iad Cathal Marley, Denis O'Sullivan, Claire Madden agus Edwina Nyhan Stiúrthóirí na Cuideachta. D'éirigh Brendan Murphy agus Michael O'Sullivan as le héifeacht ón 31 Nollaig 2021. Ceapadh Claire Madden le héifeacht ón 1 Eanáir 2022. D'éirigh Liam O'Sullivan as le héifeacht ón 4 Márta 2022.

Is é Cathaoirleach Bhord na Cuideachta ná Cathal Marley. Is é Liam O'Riordan Rúnaí na Cuideachta. Tá leasanna na Stiúrthóirí agus an Rúnaí nochta i nóta 4 de na ráitis airgeadais.

Faoi réir cead a fháil ón Aire, tá an chumhacht ag Ervia Stiúrthóirí na Cuideachta a cheapadh agus a bhaint. Chomh luath is a cheaptar iad, faigheann Stiúrthóirí doiciméid mhionsonraithe faisnéise, chomh maith le heolas rialachais, airgeadais agus oibriúcháin. Bíonn teacht ag na stiúrthóirí ar chláir oiliúna agus coimeádtar riachtanais fhorbartha leanúnacha na Stiúrthóirí faoi athbhreithniú ag an gCathaoirleach agus ag Rúnaí na Cuideachta.

I gcomhréir leis na hAirteagail Chomhlachais, níl na Stiúrthóirí i dteideal táillí a fháil. Is ionann luach saothair na Stiúrthóirí, mar a chuirtear síos air i nóta 4 de na ráitis airgeadais, agus cionroinnt den luach saothair iomlán a thuilleann siad mar fhostaithe faoi thuarastal de chuid Ervia, agus tá sin bunaithe ar na seirbhísí a sholáthraíonn siad don Ghrúpa. Tá luach saothair Stiúrthóir Bainistíochta na Cuideachta leagtha amach i nóta 4 de na ráitis airgeadais.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Na Stiúrthóirí agus an Rúnaí agus a gcuid Leasanna (ar lean)

Tá sceideal tinrimh do na cruinnithe Boird leagtha amach thíos.

Stiúrthóir	Cruinnithe (ar freastalaíodh orthu/incháilithe)
Cathal Marley (Cathaoirleach)	11/11
Brendan Murphy (d'éirigh as an 31 Nollaig 2021)	11/11
Claire Madden (ceapadh an 1 Eanáir 2022)	0/0
Edwina Nyhan	11/11
Denis O'Sullivan	11/11
Liam O'Sullivan (d'éirigh as an 4 Márta 2022)	11/11
Michael O'Sullivan (d'éirigh as an 31 Nollaig 2021)	9/11

Róil agus Freagrachtaí na Stiúrthóirí

Tá cothromaíocht chuí scileanna, taithí agus eolais ag Stiúrthóirí na Cuideachta le gur féidir leo a gcuid dualgas agus freagrachtaí a chomhlíonadh go héifeachtach.

Is é ról na Stiúrthóirí ná ceannaireacht agus treoir a thabhairt don Chuideachta laistigh de chreat rialuithe críonna agus éifeachtacha a chumasaíonn riosca a mheasúnú agus a bhainistiú, agus a bheith cinnte, le dearbhú réasúnta, gur leor na rialuithe chun cloí le hoibleagáidí reachtúla agus rialachais a bhaint amach.

Áirítear le freagrachtaí na Stiúrthóirí na tuarascálacha bliantúla agus ráitis airgeadais a fhaomhadh chomh maith leis an bplean gnó bliantúil agus beartais agus nósanna imeachta sábháilteachta. Chuimsigh gníomhaíochtaí na Stiúrthóirí i gcaitheamh na bliana athbhreithniú ar agus faomhadh an Ráitis ar Bheartas Comhlíontachta an Stiúrthóra, na ráitis airgeadais agus na ráitis airgeadais eatramhacha neamhiniúchta a fhaomhadh agus cúrsaí sábháilteachta.

Ráiteas faoi Fhreagrachtaí na Stiúrthóirí as Thuarascáil na Stiúrthóirí agus na Ráitis Airgeadais

Tá na Stiúrthóirí freagrach as Tuarascáil na Stiúrthóirí agus na ráitis airgeadais a ullmhú de réir Acht na gCuideachtaí 2014 agus na rialachán is infheidhme. Tá na Stiúrthóirí freagrach as coimeád agus ionracas faisnéise corparáidí agus airgeadais áirithe ar láithreán gréasáin an Ghrúpa www.gasnetworks.ie. D'fhéadfaí nach ionann an reachtaíocht in Éirinn lena rialaítear ullmhú agus scaipeadh ráiteas airgeadais agus an reachtaíocht i ndlínsí eile.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Ráiteas faoi Fhreagrachtaí na Stiúrthóirí as Tuarascáil na Stiúrthóirí agus na Ráitis Airgeadais (ar lean)

Ceanglaíonn dlí cuideachtaí na hÉireann ar na Stiúrthóirí ráitis airgeadais a ullmhú maidir le gach uile bhliain airgeadais. De réir an dlí, ullmhaíonn na Stiúrthóirí na ráitis airgeadais de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais, mar atá glactha ag an Aontas Eorpach ("creat ábhartha um thuairisciú airgeadais"). Faoi dhlí na gcuideachtaí, níl cead ag na stiúrthóirí na ráitis airgeadais a fhaomhadh go dtí go bhfuil siad sásta go dtugann siad léargas ceart agus cóir ar shócmhainní, dliteanais agus staid airgeadais an Ghrúpa agus na Cuideachta amhail ar dháta dheireadh na bliana airgeadais, agus ar bhrabús agus caillteanas an Ghrúpa sa bhliain airgeadais, agus go gcloíonn siad ar gach bealach eile le hAcht na gCuideachtaí 2014.

Agus na ráitis airgeadais sin á n-ullmhú, tá sé de dhualgas ar na Stiúrthóirí na nithe seo a leanas a dhéanamh:

- polasaithe cuntasaíochta oiriúnacha a roghnú do ráitis airgeadais an Ghrúpa agus na Cuideachta agus iad a chur i bhfeidhm go seasta;
- breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh atá stuama réasúnta;
- - a lua cé acu ar ullmhaíodh nó nár ullmhaíodh na ráitis airgeadais i gcomhréir leis na caighdeáin chuntasaíochta is infheidhme, na caighdeáin sin a aithint, agus aird a thabhairt ar chúiseanna imeachta ábhartha ar bith ó na caighdeáin sin agus aon tionchar gaolmhar a bhí aige; agus
- na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn an ghnóthais leantaigh mura bhfuil sé mí-oiriúnach glacadh leis go leanfaidh an Grúpa agus an Chuideachta de bheith i mbun gnó.

Tá na Stiúrthóirí freagrach as cinntiú go gcoimeádann an Grúpa agus an Chuideachta nó go socraíonn siad go gcoimeádfaí taifid chuntasaíochta chruinne ina mínítear agus ina dtaifeadtar i gceart idirbhearta an Ghrúpa agus na Cuideachta, a chumasaíonn uair ar bith sócmhainní, dliteanais, seasamh airgeadais agus brabús nó caillteanas an Ghrúpa agus na Cuideachta a shocrú le cruinneas réasúnta; a chuireann ar a gcumas déanamh cinnte go gcloíonn na ráitis airgeadais agus tuarascáil na Stiúrthóirí le hAcht na gCuideachtaí 2014 agus a chumasaíonn iniúchadh a dhéanamh ar na ráitis airgeadais. Tá siad freagrach chomh maith as sócmhainní an Ghrúpa agus na Cuideachta a chosaint agus as bearta réasúnta a dhéanamh dá bharr chun calaois agus neamhrialtachtaí eile a chosc agus a bhrath.

Nochtuithe atá ina gceangal faoin gCód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit

Tá an Bord freagrach as a chinntiú go bhfuil ceanglais an Chóid comhlíonta ag Líonraí Gáis Éireann. Éilíonn an Cód na nochtuithe seo a leanas:

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

A. Anailís ar Shochair Fhostaí

Tá sonraí ar líon na bhfostaithe a bhfuil a sochair fostaí iomlán (gan costais pinsin fostóra agus sochair scoir a chur san áireamh) don bhliain airgeadais do gach banna de €25,000 ó €50,000 in airde leagtha amach thíos:

	2021	2020
	Líon na bhfostaithe	Líon na bhfostaithe
€50,000–€75,000	**207**	210
€75,001–€100,000	**161**	143
€100,001–€125,000	**76**	70
€125,001–€150,000	**31**	25
€150,001–€175,000	**11**	8
€175,001 agus os a chionn	**6**	4

Nóta: Áirítear sa nochtadh thuas gach sochar fostaithe gearrthéarma maidir le seirbhísí a tugadh le linn na tréimhse tuairiscithe. Féach Nóta 5 de na Ráitis Airgeadais i gcomhair anailís bhreise ar na sochair éagsúla atá ináirithe.

B. Costais Sainchomhairleoireachta

Áirítear le costais sainchomhairleoireachta an costas a thabhaítear go díreach ó chomhairle sheachtrach. Sainmhínítear costais sainchomhairleoireachta mar cheapacháin a sholáthróidh seirbhísí intleachtúla nó seirbhísí atá bunaithe ar shaineolas (e.g. anailís agus comhairle ó shaineolaithe) trí thuarascálacha, staidéir, measúnuithe, moltaí, tograí, srl., a chabhróidh le cinnteoireacht nó ceapadh beartas, agus é seo ar feadh tréimhse theoranta chun tasc ar leith a chur i gcrích. Ní áirítear leo gnáthfheidhmeanna oibre atá á seachfhoinsiú. Áit a gcuireann Ervia obair chomhairliúcháin ar conradh thar ceann Líonraí Gáis Éireann, cuirtear costas gaolmhar na hoibre san áireamh thíos.

	2021	2020
	€'000	€'000
Comhairle Dlí	**48**	122
Comhairle airgeadais	**533**	388
Feabhsú/athrú gnó	**1,525**	1,917
Eile	**252**	150
Costais chomhairliúcháin iomlána	**2,358**	2,577
Caipitlithe	**-**	-
Ráiteas Ioncaim	**2,358**	2,577
Costais chomhairliúcháin iomlána	**2,358**	2,577

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

C. Costais dlí agus socraíochtaí dlí

Tá miondealú sa tábla thíos de na méideanna a aithníodh mar chaiteachas sa tréimhse tuairiscithe maidir le costais dlí, socruithe agus imeachtaí réitigh agus eadrána. Ní áirítear sa tábla caiteachas a bhain le comhairle ghinearálta dlí toisc go n-áirítear é sna costais chomhairliúcháin thuas.

	2021	2020
	€'000	€'000
Costais agus táillí dlí	**1,535**	1,837
Socraíochtaí	**526**	365
Iomlán	**2,061**	2,202
Líon cásanna dlí	**20**	9

Nóta 1: Ní chuimsítear leis an nóta seo maidir le nochtadh íocaíochtaí a rinneadh mar thoradh ar éilimh faoi bheartais árachais a ghlac Líonraí Gáis Éireann.

Nóta 2: Baineann an líon cásanna le cásanna ar chuir Líonraí Gáis Éireann féin tús leo nó le himeachtaí dlí a tógadh ina aghaidh, agus ní áirítear leis imeachtaí árachais.

Nóta 3: Áirítear le costais dlí 2020 thuas méid €80,946 i ndáil le hábhar dlí a bhaineann le Coillte.

D. Caiteachas Taistil agus Cothabhála

Déantar caiteachas taistil agus cothabhála a aicmiú mar seo a leanas:

	2021	2020
	€'000	€'000
Intíre		
Bord	**-**	-
Fostaithe	**774**	869
Idirnáisiúnta		
Bord	**-**	-
Fostaithe	**22**	49
Iomlán	**796**	918

B'ionann caiteachas taistil agus cothaithe Stiúrthóirí Líonraí Gáis Éireann i rith 2021 agus €nialas (2020: €nialas). Meastar gur tabhaíodh caiteachas taistil agus cothaithe arna thabhú ag Stiúrthóirí Líonraí Gáis Éireann agus iad ag feidhmiú mar fhostaithe.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

E. Fáilteachas

Cuimsíonn an ráiteas ioncaim an caiteachas fáilteachais seo a leanas:

	2021	2020
	€'000	€'000
Fáilteachas na foirne	**20**	24
Fáilteachas na gcliant	**12**	17
Iomlán	**32**	41

Trédhearcacht

Saoráil Faisnéise

Tá an Chuideachta faoi réir fhorálacha an Achta um Shaoráil Faisnéise 2014 ("an tAcht FOI"). D'ullmhaigh agus d'fhoilsigh an Chuideachta Scéim Foilsithe Eiseamláir de réir cheanglais Alt 8 den Acht FOI. Is féidir eolas a fháil faoin scéim ar láithreán gréasáin na Cuideachta www.gasnetworks.ie. Faoin scéim, foilsíonn an Chuideachta a oiread faisnéise agus is féidir go rialta ar bhealach oscailte inrochtana lasmuigh de shaoráil faisnéise agus prionsabail na hoscailteachta, na trédhearcachta agus na cuntasachta á gcur san áireamh.

Cosaint Sonraí

Ionas gur féidir leis an gCuideachta seirbhís éifeachtach a chur ar fáil do chustaiméirí agus ionas gur féidir léi caidreamh a bhunú agus a bhainistiú leis na custaiméirí, is gá don Chuideachta sonraí a bhaineann leis an gcustaiméir a bhailiú agus a úsáid. Tá an Chuideachta tiomanta do chearta agus príobháideachas a chustaiméirí a chosaint i gcomhréir leis an Dlí ar Chosaint Sonraí.

Nochtuithe Cosanta agus Cúiseanna Imní a Léiriú

Tá meicníocht ann ar féidir le fostaithe agus bainisteoirí Líonraí Gáis Éireann í a úsáid chun cúiseanna imní a chur in iúl, nó chun nochtadh a dhéanamh ar mhaithe leis an bpobal, de réir an Achta um Nochtadh Cosanta 2014, agus tá an mheicníocht seo sonraithe i mBeartas um Nochtadh Cosanta Ghrúpa Ervia. Tá tuilleadh treorach do bhainisteoirí agus d'fhostaithe á leagan amach i gCód Iompair Gnó Ghrúpa Ervia, Beartas Frithchalaoise Ghrúpa Ervia agus Beartas Frith-Bhreabaireachta agus Frith-Éillithe Ghrúpa Ervia. De réir Alt 22 den Acht um Nochtadh Cosanta 2014 ceanglaítear ar Líonraí Gáis Éireann Tuarascáil Bhliantúil a ullmhú maidir le nochtadh cosanta arna dhéanamh faoin Acht. I gcomhréir leis an riachtanas seo, dearbhaíonn Líonraí Gáis Éireann gur tuairiscíodh aon nochtadh cosanta amháin le linn na bliana dar chríoch an 31 Nollaig 2021. Fiosraíodh an t-ábhar a tuairiscíodh i gcomhréir leis an mBeartas ar Nochtadh Cosanta de chuid Ervia, agus tá an cás curtha i gcrích anois.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Cothromaíocht Inscne, Éagsúlacht agus Ionchuimsiú

I rith 2021, leanadh de dhíriú ar phobal bríomhar, éagsúil agus ionchuimsitheach a chruthú mar chuid de Chlár Éagsúlachta agus Ionchuimsithe Ervia, iBelong, pobal ina mbíonn muintearas le brath ag na fostaithe. Díríodh chomh maith ar straitéis éagsúlachta agus ionchuimsithe a leabú san eagraíocht. Ag obair linn chun na spriocanna atá leagtha amach i bPlean Straitéiseach iBelong, 2019-2023, baineadh amach roinnt clocha míle tábhachtacha i rith na bliana, iad seo a leanas ina measc: an chéad aitheantas agus ceiliúradh uile-chuideachta ar Mhí an Bhróid, seoladh Líonra Eitneachais agus Cultúir iBelong, tús ár gcuid tacaíochta leis an néara-éagsúlacht san ionad oibre agus i dtithe cónaithe ár bhfostaithe, agus ceisteanna déimeagrafacha a bhaineann leis an éagsúlacht a chur lenár suirbhé bliantúil ar rannpháirtíocht fostaithe chun cabhrú lenár gcuid oibre chun tacú leis an Éagsúlacht agus leis an Ionchuimsiú in 2022 agus ina dhiaidh sin. Rinneadh dul chun cinn freisin chun feabhsuithe a aithint agus a dhéanamh ar chúrsaí earcaíochta agus roghnúcháin faoi mar a chuireamar i gcrích athbhreithniú ar an gcódú inscne sna tuairiscí poist, chuireamar ráiteas ar an ionchuimsiú lenár teimpléad fógartha poist, agus rinneamar athruithe sa phróiseas chun gearrliostaí d'iarrthóirí den inscne céanna a sheachaint nuair is féidir.

Lean Líonra na mBan, an Líonra Bogha Ceatha agus an Líonra Eitneachais agus Cultúir de chuid iBelong d'fhás agus d'fhorbairt in 2021. Acmhainn bhunriachtanach agus fóram tacaíochta dearfaí le haghaidh na mball atá sna líonraí, agus reáchtáil siad roinnt mhaith imeachtaí do bhaill, chruthaigh siad naisc idir fostaithe agus bhí siad páirteach i bplé leis an gceannaireacht chun cabhrú leis an eagraíocht a mhúnlú amach anseo.

Músclaíodh feasacht sheachtrach níos mó in 2021 freisin ar thiomantas Ervia don Éagsúlacht agus don Ionchuimsiú agus dá infheistíocht iontu. Shínigh Ervia an Chairt Éireannach um an Éagsúlacht; Shínigh Líonraí Gáis Éireann an Gealltanas de chuid Gnó sa Phobal; agus rinne baill de Líonra Eitneachais agus Cultúir iBelong ionadaíocht ar an eagraíocht agus rinne siad cur i láthair ar chruthú ionaid oibre ionchuimsithigh ag comhdháil bhliantúil Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas. Bhí Ervia agus iBelong ina gcuid de chlár oibre ar ar bronnadh an gradam as an Straitéis is Éifeachtaí maidir le Rannpháirtíocht Fostaithe ag na Gradaim le haghaidh na Ceannaireachta agus na Bainistíochta Acmhainní Daonna.

Brústocaireacht a Rialáil

I gcomhréir le ceanglais an Acht um Brústocaireacht a Rialáil 2015, tá an Chuideachta Cláraithe ar an gclár brústocaireachta a choimeádann an Coimisiún um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí agus tá tuairisceáin riachtanacha déanta aige le haghaidh na dtréimhsí tuairisceáin in 2021.

Polasaí ar Íocaíocht Creidiúnaithe/Íocaíochtaí Prasa

Tá rialuithe inmheánacha cuí airgeadais i bhfeidhm laistigh den Chuideachta chun comhlíonadh le Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íocaíochtaí Déanacha in Idirbhearta Tráchtála), 2012-2016, a chinntiú.

Shínigh Ervia an Cód um Íocaíocht Phras, a sheol an Rialtas in 2015, agus de bhun a fhorálacha, geallann sé soláthraithe a íoc in am, treoir shoiléir a thabhairt do sholáthraithe maidir le nósanna imeachta íocaíochta agus na soláthraithe a spreagadh glacadh leis an gcód laistigh dá slabhraí soláthair féin.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Ráiteas faoin gCóras Rialaithe Inmheánaigh

Scóip na Freagrachta

Aithníonn na Stiúrthóirí an fhreagracht atá orthu a chinntiú go gcoinneofaí agus go ndéanfaí córas éifeachtach rialaithe inmheánach a chur i bhfeidhm.

Cuspóir an Chórais Rialaithe Inmheánaigh

Tá an córas rialaithe inmheánaigh deartha le riosca a bhainistiú ionas go mbeidh sé ar leibhéal réasúnta seachas fáil réidh leis. Níl ann, mar sin, ach cinnteacht réasúnta seachas dearbhú iomlán go gcosnaítear sócmhainní, go bhfuil idirbhearta údaraithe agus go gcoimeádtar cuntas ceart díobh agus go n-aithnítear earráidí neamhrialtachtaí ábhartha nó go stoptar iad ar bhealach tráthúil.

Tá an córas um rialú inmheánach, atá de réir na treorach a d'fhoilsigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, i bhfeidhm i Líonraí Gáis Éireann don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2021 agus go dtí dáta faofa na ráiteas airgeadais.

Bainistíocht Riosca

Tá dualgas ar fhostaithe uile Líonraí Gáis Éireann as bainistiú éifeachtach riosca a chur i bhfeidhm, lena n-áirítear córais rialaithe inmheánacha Líonraí Gáis Éireann a dhearadh, a oibriú agus monatóireacht a dhéanamh orthu. Is é POF Ghrúpa Ervia an feidhmeannach freagrach a bhfuil an fhreagracht dheiridh aige. Tarmligeann POF an Ghrúpa róil shoiléire agus freagrachtaí soiléire ar a Fhoireann Feidhmiúcháin agus na daoine faoina stiúir maidir le bainistiú riosca agus le cinntiú go bhfuil córais rialaithe inmheánacha ag feidhmiú go héifeachtúil.

Timpeallacht Riosca agus Rialaithe

Déanann na Stiúrthóirí cinnte go bhfuil na córais chuí um rialú inmheánach agus bainistíocht riosca i bhfeidhm ag an gCuideachta tríd na struchtúir agus na córais seo a leanas a úsáid:

Coiste Iniúchta agus Riosca

Tá Ervia tar éis struchtúr Boird aonadach a ghlacadh chuige féin, agus is é an Bord seo atá iomlán freagrach as rialachas Ervia agus a fhochuideachtaí lena n-áirítear Líonraí Gáis Éireann. Tá coistí cuí i bhfeidhm ag leibhéal Ghrúpa Ervia, a bhíonn ag feidhmiú i ndáil le Grúpa Ervia ina iomlán.

Tá Coiste Iniúchta agus Riosca (an "CIR") ag Ervia ar a bhfuil 4 chomhalta neamhfheidhmiúcháin Boird a bhfuil an saineolas riachtanach acu don ról. Ar bhonn "eisceachtaí amháin", cuireann an CIR Bord Líonraí Gáis Éireann ar an eolas faoi aon cheisteanna a thagann aníos le linn dó a bheith ag athbhreithniú ráiteas airgeadais de chuid Líonraí Gáis Éireann, i gcás go mbaineann na cúrsaí sin le faomhadh na Ráiteas Airgeadais. Ó thaobh an rialachais de, déanann Bord Líonraí Gáis Éireann agus Bord Ervia araon maoirseacht ar chúrsaí Líonraí Gáis Éireann.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Timpeallacht Riosca agus Rialaithe (ar lean)

Déanann an CIR maoirseacht ar an timpeallacht riosca agus rialaithe thar ceann Bhord Ervia agus tá sé freagrach as cabhrú le Bord Ervia a fhreagrachtaí a chomhlíonadh de réir mar a bhaineann siad leis an réimse sin. Gach ráithe, déanann an CIR athbhreithniú substainteach ar son Bhord Ervia ar Phróifíl Riosca Ervia arna ullmhú ag na bainisteoirí, a n-áirítear leis rioscaí a bhaineann le Líonraí Gáis Éireann, agus cinntíonn an t-athbhreithniú seo maoirseacht na bpríomhrioscaí agus na rioscaí nua agus breithniú ar éifeachtúlacht fhreagairtí na mbainisteoirí do na cúiseanna neamhchosanta ar riosca is mó a gcaithfidh Ervia Group dul i ngleic leo. Déanann an CIR athbhreithniú freisin ar iontaofacht fhoriomlán an chórais bainistithe riosca, lena n-áirítear éifeachtúlacht na bhfeidhmeanna riosca agus iniúchóireachta inmheánaí.

Fóram Dearbhaithe Comhtháite

Tá freagracht ar Líonraí Gáis Éireann faoin gCód as a chinntiú go ndéantar córais éifeachtacha rialaithe inmheánaigh a oibriú agus go leantar ar aghaidh leo. Tá measúnú ar éifeachtacht na rialuithe sin de dhíth gach bliain. Chun aghaidh a thabhairt ar an riachtanas sin, d'fhorbair Grúpa Ervia an Fóram Dearbhaithe Chomhtháite ("FDC"), a thuairiscíonn chuig Phríomhoifigeach Airgeadais Ghrúpa Ervia.

Tagann an FDC le chéile gach ráithe lena dheimhniú go gcomhordaítear gach gníomhaíocht dearbhaithe agus aontú riachtanach, agus go dtugtar fianaise maidir leo, ar bhealach struchtúrtha. Ag deireadh na bliana, dearbhaíonn an FDC don Bhord cé acu atá na rialuithe éifeachtach nó nach bhfuil. Tugann próisis an FDC, chomh maith le roinnt gníomhaíochtaí eile rialachais, riosca agus rialaithe ar fud Ghrúpa Ervia, tacaíocht don Bhord agus an Ráiteas ar an gCóras um Rialú Inmheánach á chomhaontú. Cuimsíonn an creat don Fhóram um Dhearbhú Comhtháite gníomhaíochtaí agus déanann sé comhdhlúthú agus comhordú breise ar bhealach struchtúrtha gach gníomhaíocht dhearbhaithe san eagraíocht thar an múnla "Trí Líne Cosanta" um bainistíocht riosca. Cinntíonn seo go ndéanann Líonraí Gáis Éireann a oiread maoirseachta ar riosca agus rialachas agus is féidir maidir le rialú, ionas gur féidir leis acmhainneacht eagraíochtúil a fhorbairt. Cuirtear an ARC ar an eolas faoi thorthaí an FDC ar bhonn ráithiúil.

Iniúchadh Inmheánach

Tá feidhm Iniúchóireachta Inmheánaí seanbhunaithe in Ervia, a bhfuil acmhainní leordhóthanacha faoina lámh agus a thugann faoi chlár oibre arna chomhaontú leis an CIR do Ghrúpa Ervia ina iomláine, lena n-áirítear Líonraí Gáis Éireann. Tuairiscíonn Ceann Ghrúpa na hIniúchóireachta Inmheánaí díreach don CIR agus don Phríomhoifigeach Airgeadais Ghrúpa Ervia.

Soláthraíonn an fheidhm Iniúchóireachta Inmheánaí cur chuige córasach agus rialaithe chun measúnú a dhéanamh ar éifeachtacht rialachas, bainistíocht riosca agus rialú inmheánach an Ghrúpa, lena n-airítear Líonraí Gáis Éireann agus feabhas a chur air.

Go háirithe, déanann feidhm an Iniúchta Inmheánaigh na nithe seo a leanas:

- Déanann sí meastóireacht ar nochtadh do riosca i ndáil le spriocanna straitéiseacha Ghrúpa Ervia, Líonraí Gáis Éireann san áireamh, a bhaint amach.
- Measúnú ar na córais a cuireadh ar bun chun comhlíonadh na mbeartas, pleananna, nósanna imeachta, dlíthe agus rialachán a áirithiú.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Timpeallacht Riosca agus Rialaithe (ar lean)

- Measúnú ar na modhanna atá ann chun sócmhainní a chosaint.
- Monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht na bpróiseas bainistíochta riosca agus na próisis sin a mheas.
- Cuireann sí seirbhísí comhairleacha ar fáil maidir le rialachas, bainistíocht riosca agus rialú de réir mar is cuí.

Feidhmeannas Bainistíochta Riosca

Tá feidhmeannas Bainistithe Riosca seanbhunaithe in Ervia freisin, a bhfuil na hacmhainní leordhóthanacha faoina lámh agus atá freagrach as dearadh agus cur i bhfeidhm Creata um Bainistíocht Riosca Fiontair, agus as a chinntiú go bhfuil taithí agus scileanna bainistithe riosca leordhóthanacha ar fáil ar fud an Ghrúpa, Líonraí Gáis Éireann san áireamh. Tuairiscíonn Ceann Bainistíochta Riosca Ervia díreach don CIR agus do Phríomhoifigeach Airgeadais Ghrúpa Ervia agus freastalaíonn siad ar gach cruinniú CIR. Ina theannta sin, bíonn cruinnithe ráithiúla ag Coiste Bainistíochta Riosca an Ghrúpa, agus Príomhfheidhmeannach an Ghrúpa ina chathaoirleach air.

Déanann an Feidhmeannas Bainistíochta Riosca na rudaí seo a leanas go háirithe:

- A chinntiú go mbíonn próisis agus maoirseacht imleor, chomhsheasmhach i bhfeidhm leis na rioscaí atá ann do Líonraí Gáis Éireann a aithint, a thomhas, a bhainistiú, a thuairisciú agus le monatóireacht a dhéanamh orthu.
- A chinntiú go leantar ar aghaidh leis an maoirseacht agus go ndéantar measúnú ar phróifíl riosca Líonraí Gáis Éireann, lena n-áirítear príomhrioscaí, rioscaí atá ag teacht chun cinn agus le feiceáil níos mó agus níos mó, agus rioscaí a mbeadh tionchar mór acu
- ach is beag an seans go dtarlóidís. Áirítear leis sin cur síos ar na rioscaí seo agus ar na bearta nó na straitéisí cuí maolaithe agus an éifeacht a bhíonn leo.
- Déanann sé cultúr oiriúnach bainistíochta riosca a leabú.

Gnéithe den Timpeallacht Rialaithe

Chomh maith leis na príomhstruchtúir a bhfuil tagairt dóibh thuas, dearbhaíonn na Stiúrthóirí go bhfuil timpeallacht rialaithe, a chuimsíonn na gnéithe seo a leanas, i bhfeidhm i Líonraí Gáis Éireann.

- Freagracht ar bhainistíocht ag gach leibhéal i Líonraí Gáis Éireann agus Ervia as rialú inmheánach agus bainistíocht riosca ar a bhfeidhmeanna gnó faoi seach;
- Creat um Rialachas Corparáideach a chuimsíonn rialú airgeadais agus measúnú riosca. Déanann bainisteoirí agus feidhmeanna Líonra Gáis Éireann agus Iniúchóireacht Inmheánaí agus Riosca Ervia monatóireacht ar sin;
- Struchtúr eagraíochtúil atá leagtha amach go soiléir, agus a bhfuil teorainneacha údaraithe agus meicníochtaí tuairiscithe sainaitheanta ann do leibhéil níos airde bainistíochta agus do Bhord Líonraí Gáis Éireann, chomh maith le bainisteoirí agus Bord Ervia

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Timpeallacht Riosca agus Rialaithe (ar lean)

- Sraith chuimsitheach beartas agus nósanna imeachta a bhaineann le rialuithe oibriúcháin agus airgeadais, caiteachas caipitiúil san áireamh. Teastaíonn faomhadh an Bhoird Ervia le haghaidh tionscadal mór caipitiúil, agus déanann Coiste Infheistíochta/Bonneagair Ervia dlúthmhonatóireacht orthu ar bhonn leanúnach;
- Próisis bhunaithe chun rioscaí gnó a aithint agus a mheasúnú trí nádúr, méid agus impleacht airgeadais na rioscaí atá os comhair Líonraí Gáis Éireann a aithint lena n-áirítear an mhéid agus na catagóirí a mheasann sé a bheith inghlactha. Próisis eile chun rioscaí gnó a aithint agus a mheasúnú lena n-áirítear measúnú a dhéanamh ar an dóchúlacht go dtarlóidh na rioscaí aitheanta agus measúnú a dhéanamh ar chumas na Cuideachta na rioscaí a thagann chun cinn a bhainistiú agus a mhaolú trí phleananna agus straitéisí gaolmhara um maolú
- Dealú cuí dualgas agus taifeadadh próiseas agus rialuithe atá dírithe ar chalaois a chosc agus a bhrath;
- Córas buiséadaithe cuimsitheach le buiséad bliantúil a athbhreithníonn agus a aontaíonn Bord Líonraí Gáis Éireann;
- Córas cuimsitheach de thuairisciú airgeadais;
- Déantar sraith chuimsitheach táscairí ar fhaisnéis na bainistíochta agus táscairí feidhmíochta gach ráithe a cheadaíonn monatóireacht a dhéanamh ar dhul chun cinn de réir cuspóirí fadtéarmacha agus buiséad bliantúil;
- Beartais inmheánacha a cheanglaíonn ar gach fostaí cloí go hionraic leis na caighdeáin eitice is airde. Áirítear leis na beartais sin an Cód Iompair Ghnó, Beartas Frith-Chalaoise, Beartas Frith-Bhreabaireachta agus Frith-Éillitheachta, Beartas um Rialáil Brústocaireacht a Rialáil agus Beartas ar Nochtuithe Cosanta;
- Clár cuimsitheach frithchalaoise a chuimsíonn beartas frithchalaoise, oiliúint agus cumarsáid agus plean um fhreagairt do chalaois;
- Athbhreithnithe córasacha ar rialuithe inmheánacha airgeadais agus oibriúcháin ag Iniúchóireacht Inmheánach Ervia agus Bainistíocht Riosca. Sna hathbhreithnithe sin, leagtar béim ar na réimsí is mó ina bhfuil riosca de réir mar a aithnítear ag measúnú riosca; agus
- Measúnú ar chreat rialaithe inmheánaigh a chiallaíonn bualadh faoi mheasúnú riosca leathan, athbhreithniú a dhéanamh ar oibriúchán agus éifeachtúlacht phriomhpholasaithe agus phróisis, tuairisciú ar féin-mheasúnú rialú inmheánaigh, tuairisciú míosúil ar fheidhmíocht, a fhaigheann tacaíocht ó ghníomhaíochtaí ráthaíochta Riosca, Iniúchadh Inmheánach agus Sheachtrach.

Níor cuireadh béim ar aon saincheist ábhartha inár dtimpeallacht rialaithe inmheánaigh le linn 2021.

Monatóireacht agus Athbhreithniú Leanúnach

Tá creat láidir ag Líonraí Gáis Éireann d'fhonn athbhreithniú a dhéanamh ar leorgacht na rialuithe inmheánacha agus monatóireacht a dhéanamh ar a éifeachtaí agus atá siad, lena n-áirítear na rialuithe airgeadais, oibriúcháin, comhlíontachta agus próisis bainistíochta riosca. Tá Stiúrthóirí Líonraí Gáis Éireann sásta go bhfuil an córas rialaithe inmheánaigh atá i bhfeidhm oiriúnach don ghnó.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Monatóireacht agus Athbhreithniú Leanúnach (ar lean)

Maidir le monatóireacht agus athbhreithniú ar éifeachtúlacht an chórais rialaithe inmheánaigh i ndáil le Líonraí Gáis Éireann, is é atá mar bhonn agus taca aige ná obair na mbainisteoirí feidhmiúcháin sa Chuideachta atá freagrach as forbairt agus cothú an chreata rialaithe inmheánaigh. Cuireann an CIR leis an obair seo, agus déanann siadsan maoirseacht ar obair feidhme Riosca Ervia, ar obair Iniúchóireachta Inmheánaí Ervia, agus ar na ráitis a dhéanann na hiniúchóirí seachtracha ina litreacha do bhainisteoirí agus/nó i dtuairiscí nach iad. Cuirtear easnaimh rialaithe in iúl dóibh siúd atá freagrach as beart ceartaitheach a dhéanamh agus don lucht bainistíochta agus do Bhord Líonraí Gáis Éireann, nuair is cuí, go pras.

Cuimsíonn monatóireacht leanúnach ag bainisteoirí Ervia agus Líonraí Gáis Éireann:

- Athbhreithniú agus breithniú ar an gclár Iniúchóireachta Inmheánaí agus breithniú ar a thuarascálacha agus a thorthaí i dtaobh Líonraí Gáis Éireann. Déanann an ARC athbhreithniú freisin ar an gclár iniúchóireachta inmheánaí do Líonraí Gáis Éireann.
- Athbhreithniú ar thuairisciú rialta ón Iniúchadh Inmheánach maidir le stádas na timpeallachta rialaithe inmheánaigh i Líonraí Gáis Éireann agus stádas na saincheisteanna a ardaíodh roimhe sin ina dtuarascálacha féin. Déanann an CIR athbhreithniú ar na tuarascálacha sin freisin.
- Rannpháirtíocht san Fhóram Dearbhaithe Chomhtháite.
- Tuarascáil ullmhaithe ag Stiúrthóir Feidhmiúcháin Líonraí Gáis Éireann maidir le héifeachtúlacht oibriú an chórais rialaithe inmheánaigh, idir airgeadais agus oibriúcháin.
- Cruinnithe míosúla le Feidhmeannas Ervia chun cúrsaí airgeadais, riosca, iniúchóireachta inmheánaí agus oibriúcháin i dtaca le Líonraí Gáis Éireann a phlé.

Áirítear leis an monatóireacht leanúnach a dhéanann an ARC;

- Athbhreithniú ar thuarascálacha an Fhóraim Dearbhaithe Chomhtháite maidir leis an gcóras um rialú inmheánach i Líonraí Gáis Éireann. Cuirtear seo i bhfeidhm go ráithiúil mar chuid d'athbhreithniú thorthaí Ghrúpa Ervia ón bhFóram Dearbhaithe Chomhtháite.
- Athbhreithniú ar thuarascálacha ón iniúchóir seachtrach, ina bhfuil sonraí faoi aon saincheisteanna ábhartha maidir le rialú airgeadais inmheánach.
- Athbhreithniú agus plé ar an tuarascáil ó Stiúrthóir Feidhmiúcháin Líonraí Gáis Éireann maidir le héifeachtúlacht oibriú na gcóras rialaithe inmheánaigh, idir airgeadas agus oibriúcháin.

Cuimsíonn monatóireacht leanúnach ag Bord Líonraí Gáis Éireann;

- Athbhreithniú agus plé ar an tuarascáil ó Stiúrthóir Feidhmiúcháin Líonraí Gáis Éireann maidir le héifeachtúlacht oibriú na gcóras rialaithe inmheánaigh, idir airgeadas agus oibriúcháin.
- Athbhreithniú ar thuarascálacha ón iniúchóir seachtrach, ina bhfuil sonraí faoi aon saincheist ábhartha maidir le rialú airgeadais.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Caiteachas Caipitil agus Oibríochtúil

Tá córais láidre agus éifeachtacha i bhfeidhm lena chinntiú, de réir mar is cuí, go gcloítear leis na prionsabail, riachtanais agus treoirlínte ábhartha sa Chód Caiteachais Phoiblí. Leanadh leis an ngníomhaíocht aistrithe a bhain leis an gCód Caiteachais Phoiblí nuashonraithe (2019) i rith 2021 chun comhlíonadh cheanglais bhreise an Chóid Caiteachais Phoiblí (2019) a chinntiú.

I mBeartas Soláthair Ervia (PD02) tugtar sonraí ar na nósanna imeachta nach mór do Ervia ('an Grúpa') cloí leo chun tacú le ceanglais soláthair san eagraíocht. Trí PD02 a chur i bhfeidhm déantar cinnte go bhfaightear luach ar airgead i gcleachtais soláthair, go gcloítear le dlíthe AE agus Éireannacha maidir le soláthar poiblí, go ndéantar próisis tairisceana a bhainistiú go cuí agus go gcoimeádtar forbhreathnú rialachais agus bainistíochta ar an bpróiseas soláthair ar fud an Ghrúpa.

I bPolasaí Ervia maidir le Caiteachas agus Faomhadh Conarthaí (PD03), leagtar amach an creat maidir le caiteachas airgeadais agus rialachas na gconarthaí, lena n-áirítear an próiseas údaraithe agus leibhéil údaráis le haghaidh caiteachas caipitil agus oibríochta in Ervia agus i ngach ceann dá fhochuideachtaí. Caithfidh gach faomhadh caiteachais agus conartha cloí leis na ceanglais i gCreatlach Rialachais Ervia agus PD03.

Tá an creat maidir le caiteachas airgeadais agus rialachas na gconarthaí ailínithe leis na critéir maidir le luach ar airgead sa Chód Caiteachais Phoiblí nuashonraithe, arna fhoilsiú ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe i mí Nollaig 2019.

Anuas ar cheanglais soláthair náisiúnta agus AE, ní mór don chaiteachas caipitil cloí le haon riachtanais a d'fhéadfadh an Coimisiún um Rialáil Fóntais a leagan síos, riachtanais a bhaineann leis an gcomhshaol agus leis an bpleanáil agus tosaíochtaí bonneagair náisiúnta, réigiúnacha agus áitiúla. Úsáidtear modhanna cuí measúnaithe infheistíochta i dtaca le tionscadail chaipitil agus cláir chaipitil ionas gur féidir cinntí a dhéanamh go héifeachtach. Déantar measúnú ar thionscadail chaipitil agus ar chláir chaipitil agus déantar iad a sheachadadh le próiseas faofa láidir 5 chéim.

Feidhmíonn an próiseas gealltanas caipitil le haghaidh Líonraí Gáis Éireann ar an mbonn go n-iarrfadh an chuideachta na ceadanna ábhartha ón Aire roimh ré i gcomhair imchlúdaigh iomláin de ghealltanais chaipitil le tabhairt fúthu le linn na bliana airgeadais dár gcionn.

Iarrann Líonraí Gáis Éireann ceadanna Aire ar leithligh sula dtugtar gealltanas do thionscadal caipitil aonair ar bith nó do chlár caipitil nua ar chostas €20m nó níos mó i gcás caiteachais rialáilte agus €10m i gcás caiteachais neamhrialáilte. Cuirtear ceadanna Aire faoi bhráid na Máthair-roinne agus ranna rialtais ábhartha eile atá rannpháirteach sa phróiseas ceadaithe don iarratas sonrach. Chomh maith leis sin, cuirtear iarratais ar fhaomhadh aire faoi bhráid NewERA a chuireann comhairle airgeadais agus gnó atá sonrach do thionscadal ar DHLGH, sula dtugtar cead Aire.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Caiteachas Caipitil agus Oibriúcháin (ar lean)

Cuirtear infheistíochtaí caipitil, lena n-áirítear conarthaí a bhfuil luach os cionn €3.5 milliún ag baint leo, faoi bhráid Choiste Faofa Conarthaí (CFC) an Ghrúpa lena n-athbhreithniú agus lena bhfaomhadh. Ní mór faomhadh a fháil ó Bhord Ervia agus ó Bhord Líonraí Gáis Éireann le haghaidh caiteachais chaipitil ar bith atá níos mó ná €10m.

Tugtar an t-eolas is déanaí don Bhord maidir le stádas tionscadal agus cláir chaipitil de réir mar a théann siad ar aghaidh, lena n-áirítear an t-eolas is déanaí maidir leis an gcur i bhfeidhm i gcomparáid leis an bplean, leis na sceidil agus le cáilíocht. Cuirtear tuairisciú buiséid agus difríochta i láthair don Bhord chomh maith. Bíonn cuspóirí ar leith ag gach tionscadal agus déantar iad a mheas i leith na gcuspóirí sin. Tá diancheanglais seachadta agus príomhtháscairí feidhmíochta mar chuid de thairiscintí agus de conarthaí a eascraíonn astú, agus úsáidtear iad chun feidhmíocht a thomhas le linn thréimhse an tionscadail. Cuirtear athbhreithnithe tar éis tionscadail agus tuairiscí dúnta airgeadais i láthair CFC, Bhord Líonraí Gáis Éireann, Choiste Infheistíochta/Bonneagair Ervia agus Bhord Ervia le meastóireacht a dhéanamh orthu ag brath ar luach an tionscadail nó an chláir. I gcruinnithe deiridh tionscadal agus athbhreithniú bliantúla ar chláir, éascaítear cur chuige 'ceachtanna a foghlaimíodh'. Déantar na ceachtanna sin a mheasúnú, a rianú agus a chur i bhfeidhm ansin ar thionscadail atá ann faoi láthair ar fud na heagraíochta agus ar thionscadail a bheidh ann de réir mar is cuí.

An Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí (RGCS)

Níl aon ábhar imní suntasach léirithe ag Oifigeach um Chosaint Sonraí Ghrúpa Ervia maidir le neamhchomhlíonadh i ndáil le riachtanais reachtacha faoi RGCS.

Athbhreithniú ar Éifeachtúlacht

Tá athbhreithniú déanta ag na Stiúrthóirí ar éifeachtúlacht an chórais rialaithe inmheánaigh go dtí dáta faofa na Ráiteas Airgeadais, lena n-áirítear rialuithe airgeadais, oibríochtúla agus comhlíontachta agus córais bhainistíochta riosca do 2021 agus cinnteoidh sé go ndéanfar athbhreithniú den chineál céanna i 2022. Rinne an CIR athbhreithniú mionsonraithe, agus thuairiscigh siad a gcuid torthaí do Bhord Ervia.

Níor aithníodh aon laigí ábhartha sa timpeallacht rialaithe inmheánaigh fad is a bhí an t-iniúchadh inmheánach á dhéanamh in 2021 nár tugadh aghaidh orthu nó nach bhfuil aghaidh á tabhairt orthu agus nár cuireadh faoi bhráid Ervia agus an Choiste Iniúchta & Riosca.

Ráiteas ar Fhaisnéis Iniúchta Ábhartha

I gcomhréir le hAlt 330 d'Acht na gCuideachtaí 2014, measann na Stiúrthóirí go bhfuil gach céim riachtanach glactha acu chun iad féin a chur ar an eolas faoi aon fhaisnéis ábhartha don iniúchadh agus tá sé socraithe acu go bhfuil iniúchóir reachtúil an Ghrúpa ar an eolas faoin bhfaisnéis sin. Sa mhéid is eol dóibh, níl aon fhaisnéis iniúchta ábhartha ann nach bhfuil iniúchóir reachtúil na Cuideachta ar an eolas fúithi.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Ráiteas Comhlíontachta na Stiúrthóirí

Dearbhaíonn Stiúrthóirí na Cuideachta go bhfuil siad freagrach as a chinntiú go bhfuil an Chuideachta ag comhlíonadh a hoibleagáidí ábhartha de réir Alt 225 d'Acht na gCuideachtaí 2014.

Tá na Stiúrthóirí den tuairim go bhfuil na beartais, struchtúir agus socruithe atá i bhfeidhm ag an gCuideachta oiriúnach chun cur ar chumas na Cuideachta, a hoibleagáidí bainteacha a chomhlíonadh go hábhartha. Tá "oibleagáidí bainteacha" na Cuideachta sainaitheanta sa Ráiteas Beartais um Chomhlíontacht agus sa Mhaitrís Chomhlíontachta ghaolmhar, ina n-aithnítear na príomhghníomhaíochtaí agus seiceálacha nach mór a bheith i bhfeidhm. Tá an Ráiteas Beartais um Chomhlíontacht seo curtha in iúl do bhainisteoirí sinsearacha uile na Cuideachta chun comhlíonadh leanúnach agus daingean an Bheartais Chomhlíontachta a chinntiú. Rinne na Stiúrthóirí athbhreithniú i lár agus ag deireadh na bliana airgeadais ar na socruithe agus struchtúir a bhí ann don bhliain 2021 chun a chinntiú go raibh an Chuideachta ag comhlíonadh a hoibleagáidí bainteacha go hábhartha. Feabhsófar an Ráiteas Beartais Comhlíontachta chun oibleagáidí comhlíontachta na Cuideachta a chomhlíonadh de réir mar a fhorbraíonn na hoibleagáidí sin agus/nó gnó na Cuideachta.

Is próiseas dinimiciúil é an comhlíonadh, a bhfuil an-chuid beartas agus nósanna imeachta ag teastáil chun go mbeidh éifeachtúlacht ag baint leis an mbeartas comhlíontachta, chomh maith le tiomantas na Stiúrthóirí agus na mbainisteoirí sinsearacha, agus tacaíocht ó na fostaithe, conraitheoirí agus gníomhairí uile. Tá na Stiúrthóirí geallta chun timpeallacht a chothú ar leibhéal an Bhoird agus ar fud na Cuideachta lena músclaítear feasacht agus lena dtugtar aird ar agus a gcuirtear chun cinn aidhmeanna an Bheartais Comhlíontachta.

Acht na gCuideachtaí 2014

Tá Líonraí Gáis Éireann díolmhaithe ón oibleagáid an 'Chuideachta Gníomhaíochta Sainithe' a úsáid chun cur síos ar an gcineál cuideachta ina hainm de bhun Alt 151 d'Acht na gCuideachtaí 2014.

Gnóthas Leantach

Tá ionchas réasúnach ag na Stiúrthóirí go leanfaidh an Grúpa agus an Chuideachta ag freastal ar a ndliteanais mar a thagann siad go ceann i bhfad agus dá réir sin ullmhaítear na ráitis airgeadais ar bhonn ghnóthais leantaigh. Tá €462 milliún de shaoráidí bainc neamhtharraingthe ar fáil don Ghrúpa (2020: €462 milliún) in éineacht le réamhaisnéisí láidre brabúsachta le haghaidh 2022, chun dliteanais a ghlanadh de réir mar a thagann siad chun a bheith dlite. Dá réir sin, tá na Stiúrthóirí fós ag dul i muinín bhonn an ghnóthais leantaigh maidir le hullmhú na ráiteas airgeadais sin. Tá níos mó sonraí faoin measúnú gnóthais leantaigh sin agus faoi shuíomh leachtachta an Ghrúpa ar fáil i nóta 1 agus 23(ii), faoi seach, leis na ráitis airgeadais seo.

Tuarascáil na Stiúrthóirí (ar lean)

Iniúchóir Neamhspleách

Tá an Chuideachta ar an eolas faoi na ceanglais maidir le huainíocht Chomhpháirtí Iniúchóireachta agus Chomhlacht Iniúchóireachta, faoi na socruithe aistrithe i gcomhair uainíochta agus faoin srian ar theidlíocht an iniúchóra reachtúil chun seirbhísí áirithe nach seirbhísí iniúchóireachta iad a chur ar fáil le haghaidh eintitis leasa phoiblí.

Tar éis cead a fháil ón Aire, ceapadh Deloitte LLP i dtosach mar iniúchóir do Ghrúpa Ervia, lenar áiríodh Líonraí Gáis Éireann i mí Lúnasa 2014. Fuarthas toiliú ón Aire ar an 25 Márta 2019 chun Deloitte Ireland CDT a cheapadh mar iniúchóir seachtrach do Ghrúpa Ervia, lena n-áirítear Líonraí Gáis Éireann, do na blianta 2019, 2020 agus 2021, i ndiaidh próiseas tairisceana a chur i gcrích. Fuarthas toiliú ón Aire ar an 24 Samhain 2021 chun síneadh a chur le ceapachán Deloitte Ireland CDT mar iniúchóir seachtrach do Ghrúpa Ervia, lena n-áirítear Líonraí Gáis Éireann, do na blianta 2022 agus 2023.

Síntiúis Pholaitiúla

Ní dhearnadh aon síntiúis pholaitiúla i gcaitheamh na bliana airgeadais (2020: nialas).

Teagmhais Iarchláir Chomhardaithe

Níor tharla eachtraí suntasacha a chuir as don Ghrúpa ó bhí deireadh na bliana airgeadais ann, seachas mar atá luaite i nóta 27 de na ráiteas airgeadais.

Ar son agus thar ceann Líonraí Gáis Éireann:

		28 Márta 2022
Cathal Marley	Denis O'Sullivan	Dáta Faofa

Ráitis Airgeadais

Tuarascáil an Iniúchóra Neamhspleách chuig baill Líonraí Gáis Éireann

Tuairisc ar iniúchadh na ráiteas airgeadais

Tuairim ar ráitis airgeadais Líonraí Gáis Éireann (an 'Chuideachta')

Is é ár dtuairim go dtugann ráitis airgeadais an Ghrúpa agus na Cuideachta:

- léargas fíor agus cóir ar shócmhainní, ar dhliteanais agus ar staid airgeadais an Ghrúpa agus na Cuideachta amhail ar an 31 Nollaig 2021 agus ar an mbrabús don bhliain airgeadais dar chríoch sin; agus
- gur ullmhaíodh i gceart iad i gcomhréir leis an gcreat tuairiscithe airgeadais ábhartha, agus, go háirithe le ceanglais Acht na gCuideachtaí 2014 agus, maidir le ráitis airgeadais an Ghrúpa, le hAirteagal 4 de Rialachán IAS.

Cuimsítear na nithe seo a leanas sna ráitis airgeadais ar a ndearnamar iniúchadh:

ráitis airgeadais an Ghrúpa:

- Ráiteas faoi Ioncam Grúpa;
- Ráiteas Grúpa faoi Ioncam Cuimsitheach Eile;
- Clár Comhardaithe an Ghrúpa;
- ráiteas an Ghrúpa faoi Athruithe ar Ghnáthscaireanna;
- Ráiteas an Ghrúpa faoi Shreafaí Airgid; agus
- na nótaí lena mbaineann 1 go dtí 28, lena n-áirítear achoimre ar bheartais chuntasaíochta suntasacha mar atá leagtha amach i nóta 1.

ráitis Airgeadais na Cuideachta:

- Clár Comhardaithe na Cuideachta;
- Ráiteas na Cuideachta ar Athruithe sa Chothromas;
- Ráiteas na Cuideachta ar Shreafaí Airgid; agus
- na nótaí lena mbaineann 29A go 29S lena n-áirítear achoimre ar bheartais chuntasaíochta suntasacha mar atá leagtha amach i nóta 1.

Is é an creat tuairiscithe airgeadais ábhartha a bhí curtha i bhfeidhm i leith ullmhúchán ráitis airgeadais an Ghrúpa agus na Cuideachta ná Acht na gCuideachtaí 2014 agus na Caighdeáin Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais (CATF) mar atá glactha ag an Aontas Eorpach agus cinntí cláir oibre de chuid Choiste Léirmhíniúcháin na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais (IFRIC) a bhfuil éifeacht leo le haghaidh na tréimhse cuntasaíochta ábhartha. ("an creat tuairiscithe airgeadais ábhartha").

Tuarascáil an Iniúchóra Neamhspleách chuig baill Líonraí Gáis Éireann (ar lean)

Bonn leis an tuairim

Rinneamar ár n-iniúchóireacht i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúchóireachta (Éire) agus leis an dlí is infheidhme. Tá cur síos déanta ar ár bhfreagrachtaí faoi réir na gcaighdeán sin le fáil sa chuid *"Freagrachtaí an Iniúchóra maidir le hiniúchadh ar na ráitis airgeadais"* dár dtuarascáil.

Táimid neamhspleách ar an nGrúpa agus ar an gCuideachta i gcomhréir leis na ceanglais eiticiúla atá ábhartha lenár n-iniúchadh ar na ráitis airgeadais in Éirinn, lena n-áirítear an Caighdeán Eiticiúil atá eisithe ag Údarás Maoirseachta Iniúchta agus Cuntasaíochta na hÉireann, mar atá curtha i bhfeidhm ar eintitis leasa phoiblí, agus tá ár bhfreagrachtaí eiticiúla eile comhlíonta againn i gcomhréir leis na ceanglais sin.

Creidimid go bhfuil an fhianaise iniúchóireachta atá faighte againn leordhóthanach agus cuí chun bunús a sholáthar dár dtuairim.

Achoimre ar ár gcur chuige iniúchóireachta

Príomhábhair iniúchóireachta	Ba iad na príomhábhair iniúchóireachta a aithníodh sa bhliain reatha ná: • Cruinneas an aithint ioncaim a bhaineann le hioncaim rialáilte ón tarchur agus ón dáileadh; agus • Luacháil maidir le caiteachas a bheith á chaipitliú go neamhchruinn nach bhfuil i gcomhréir le ceanglais IAS 16.
Ábharthacht	B'ionann an ábharthacht a socraíodh sa bhliain reatha don Ghrúpa agus €11 milliún ar bhonn tuairim is 1% de ghlansócmhainní agus €10.45 milliún don Chuideachta, i gcomhréir le sciar na Cuideachta de ghlansócmhainní an Ghrúpa.
Raon Feidhme a Mheas	Socraíodh raon feidhme ár n-iniúchta ag ár measúnú ar rioscaí an mhíráitis ábhartha, ár meastóireacht ar ábharthacht agus cur i bhfeidhm na hábharthachta sin againn. Bhí na fachtóirí seo a leanas i measc na bhfachtóirí a mheasamar agus raon feidhme iniúchadh an Ghrúpa á mheas chomh maith leis an leibhéal oibre a bhí le déanamh do gach cuideachta ábhartha: tábhacht airgeadais agus rioscaí sonracha na cuideachta; agus éifeachtacht na timpeallachta rialaithe agus gníomhaíochtaí monatóireachta, lena n-áirítear rialuithe ar fud an Ghrúpa.
Athruithe suntasacha ar ár gcur chuige	Ní dhearnadh aon athruithe suntasacha ar ár gcur chuige sa bhliain reatha.

Conclúidí a bhaineann le gnóthas leantach

Tar éis dúinn iniúchadh a dhéanamh ar na ráitis airgeadais, chinneamar gurb iomchuí do na stiúrthóirí bonn cuntasaíochta an ghnóthais leantaigh a úsáid chun na ráitis airgeadais a ullmhú.

Tuarascáil an Iniúchóra Neamhspleách chuig baill Líonraí Gáis Éireann (ar lean)

Conclúidí a bhaineann le gnóthas leantach (ar lean)

Chuimsigh ár meastóireacht ar mheasúnú na stiúrthóirí ar chumas an Ghrúpa agus na Cuideachta leanúint ar aghaidh ag glacadh le bunús gnóthais leantaigh don chuntasaíocht:

- Mheasamar oiriúnacht an mhodha arna úsáid ag na stiúrthóirí agus measúnú an ghnóthais leantaigh á dhéanamh i gcomhthéacs an chreat tuairiscithe airgeadais is infheidhme. Rinneamar meastóireacht ar ábharthacht agus cheistíomar iontaofacht na sonraí bunúsacha a d'úsáid na stiúrthóirí chun an measúnú a dhéanamh.
- Rinneamar meastóireacht ar na toimhdí ar a bhfuil measúnú na stiúrthóirí bunaithe trí shocrú cibé acu an raibh tacaíocht leordhóthanach do na toimhdí faoina bhun lenar áiríodh na meicníochtaí éagsúla um rialú praghais atá i bhfeidhm.
- Rinneamar measúnú ar chruinneas staire na réamhaisnéisí arna n-ullmhú ag na bainisteoirí trí athbhreithniú a dhéanamh ar an bpróiseas buiséadaithe atá i bhfeidhm don Ghrúpa agus don Chuideachta.
- Rinneamar athbhreithniú agus iniúchadh ar na réamhaisnéisí réamhbhreathnaitheacha trí mheastóireacht a dhéanamh ar "Bhuiséad 2022" agus "Plean Gnó 2020 – 2024" araon arna ullmhú ag Líonraí Gáis Éireann, agus ar na réamh-mheastacháin maidir le hioncam agus costais.
- Rinneamar athbhreithniú sonrach ar shaoráidí maoinithe an Ghrúpa agus na Cuideachta lenar áiríodh; athbhreithniú ar sheasamh airgid thirim an Ghrúpa agus na Cuideachta amhail deireadh na bliana airgeadais, na hacmhainní airgeadais atá ar fáil don Ghrúpa agus don Chuideachta agus béim curtha ar an bpróifíl um aisíocaíocht fiachais.
- Bhreithníomar tionchar na n-aighneachtaí maidir le rialú praghsanna a chuirtear faoi bhráid an Choimisiúin um Rialáil Fóntais (CRU) agus Údarás Thuaisceart Éireann um Rialáil Fóntais (NIAUR) ó bhliain airgeadais 2022 ar aghaidh.
- Rinneamar meastóireacht ar leordhóthanacht na nochtuithe ábhartha arna ndéanamh sna ráitis airgeadais.

Bunaithe ar an obair atá déanta againn, níor aithníomar aon éiginnteachtaí ábhartha maidir le himeachtaí nó coinníollacha a d'fhéadfadh amhras a chaitheamh, ina n-aonar nó le chéile, ar chumas an Ghrúpa agus na Cuideachta leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach ar feadh tréimhse de dhá mhí déag ar a laghad ón uair a dhéantar na ráitis airgeadais a údarú le heisiúint.

Tá cur síos ar ár bhfreagrachtaí agus ar fhreagrachtaí na stiúrthóirí i leith an ghnóthais leantaigh le fáil sna ranna ábhartha den tuarascáil seo.

Príomhábhair Iniúchóireachta

Is ionann príomhábhair iniúchóireachta agus na hábhair úd, dar lenár mbreithiúnas gairmiúil, ba mhó tábhachta inár n-iniúchadh ar ráitis airgeadais na bliana airgeadais reatha agus áirítear leo na rioscaí measta is suntasaí maidir le míráiteas ábhartha (cibé acu go raibh nó nach raibh siad de thoradh na calaoise) a d'aithníomar, lenar áiríodh iad siúd is mó a raibh éifeacht acu ar: an straitéis iomlán iniúchóireachta, leithdháileadh acmhainní san iniúchadh; agus iarrachtaí na foirne rannpháirtíochta. Tugadh aghaidh ar na hábhair sin i gcomhthéacs ár n-iniúchta ar na ráitis airgeadais ina n-iomláine, agus i dteacht ar thuairim ina leith, agus ní thugaimid tuairim ar leithligh maidir leis na hábhair sin.

Tuarascáil an Iniúchóra Neamhspleách chuig baill Líonraí Gáis Éireann (ar lean)

Cruinneas an aithint ioncaim a bhaineann le hioncaim rialáilte ón tarchur agus ón dáileadh	
Cur síos ar phríomhábhar iniúchóireachta	Is ó sheirbhísí iompair gáis go príomha, i margaí rialáilte agus neamhrialáilte araon, a thagann ioncam €476.2 milliún an Ghrúpa. Tá sonraí leagtha amach i nóta 3 leis na ráitis airgeadais leis an bpolasaí cuntasaíochta atá leagtha amach i Nóta 1(f). Tagann an t-ioncam rialaithe ó phróiseas um rialú praghsanna arna fhorchur ag an rialaitheoir ábhartha, is é sin go príomha ná an Coimisiún um Rialáil Fóntas ("CRU"), trína ndéanann an rialaitheoir athbhreithniú ar na hioncaim a bhfuil sé ceadaithe ag an nGrúpa a aisghabháil trí tharaifí gáis as oibriú agus cothabháil leanúnach an líonra gáis. Beidh na speansais a aisghabhtar trí shocrú na taraife gáis faoi réir a n-athraithe idir Blianta Gáis. Is tríd an gcóras den chuid is mó a ghintear an t-ioncam rialaithe. Cuimsíonn iarmhéid ioncaim an Ghrúpa cion d'ioncam neamhbhilleáilte ach ní bhaineann aon bhreithiúnas teoranta leis sin mar gheall ar an bpróiseas um rialú praghsanna atá i bhfeidhm. Gintear ríomhaireacht an ioncaim neamhbhilleáilte ag an gcóras. Chinneamar gur ábhar tábhachtach iniúchóireachta atá i gcruinneas an aithint ioncaim a bhaineann le hioncam rialáilte ón tarchur agus ón dáileadh.
An chaoi ar fhreagair raon feidhme ár n-iniúchta don phríomhábhar iniúchóireachta	Fuaireamar tuiscint ar na socruithe ioncaim rialáilte atá i bhfeidhm ar fud an Ghrúpa. Rinneamar measúnú ar an dearadh, shocraíomar cur i bhfeidhm agus rinneamar tástáil ar éifeachtacht oibriúcháin na rialuithe inmheánacha ábhartha ar shruthanna ioncaim suntasacha an Ghrúpa agus na Cuideachta. Le haghaidh an ioncaim arna ghineadh ag an gcóras a aithníodh i dtaobh sheirbhísí iompair agus dáileacháin gháis, fuaireamar tuiscint ar na rialuithe inmheánacha ábhartha agus na córais bhilleála (lena n-áirítear idirphlé leis an mórleabhar ginearálta) i bhfeidhm le haghaidh na sruthanna ioncaim sin. Freisin rinneamar tástáil ar éifeachtacht oibriúcháin na rialuithe TF ábhartha le cúnamh na speisialtóirí Comhairleacha Riosca. Le haghaidh ioncaim rialáilte, ar bhonn samplach, rianaíomar an t-ioncam atá aitheanta go méideanna a gearradh i sonraisc do chustaiméirí agus fáil na híocaíochta ó na custaiméirí sin ina dhiaidh sin. Freisin thástálamar méid an gháis arna ghearradh as agus chinntíomar go raibh na muirir sin i gcomhréir leis na taraifí praghais rialála. Le haghaidh ioncaim neamhbhilleáilte ag deireadh na bliana, ar bhonn samplach, réitíomar na méideanna le taifid iompair/dáileacháin, le sonraisc tar éis dheireadh na bliana agus fáltais i gcomhair íocaíochtaí. D'úsáideamar nósanna imeachta anailíse chun cruinneas an ioncaim tarchuir agus dáileacháin a meas agus béim curtha ar choigeartuithe láimhe ar na sruthanna ioncaim sin. Rinneamar meastóireacht ar iomláine agus leordhóthanacht na nochtuithe ábhartha arna ndéanamh sna ráitis airgeadais le tagairt do cheanglais IFRS 15.
Príomhbharúlacha	Níl aon bharúlacha againn i dtaobh na méideanna agus na nochtuithe a bhaineann le cruinneas na haitheanta ioncaim a bhaineann le hioncaim rialáilte ón tarchur agus ón dáileadh

Tuarascáil an Iniúchóra Neamhspleách chuig baill Líonraí Gáis Éireann (ar lean)

Luacháil maidir le caiteachas a bheith á chaipitliú go neamhchruinn nach bhfuil i gcomhréir le ceanglais IAS 16	
Cur síos ar phríomhábhar iniúchóireachta	Príomhréimse béim don Ghrúpa agus don Chuideachta atá in infheistíocht líonra. Tá an chuid is mó de bhonn sócmhainní an Ghrúpa agus cuid mhór de chaiteachas bliantúil an Ghrúpa agus na Cuideachta déanta suas de réadmhaoin, gléasra agus trealamh dar luach €2,512.7 milliún. B'ionann an caiteachas caipitlithe iomlán in 2021 agus €135.9 milliún don iarmhéid Réadmhaoine, Gléasra agus Trealaimh. Tá sonraí leagtha amach i nóta 9 le ráitis airgeadais an Ghrúpa (nóta 29A le ráitis airgeadais na Cuideachta) leis an bpolasaí cuntasaíochta atá leagtha amach i nóta 1 (b). Ag brath ar a nádúr, d'fhéadfadh go ndéanfaí caiteachas a chaipitliú nó a chur chun cuntais sa bhliain ina thabhaítear an costas. Agus an cinneadh sin á dhéanamh beidh ar na Stiúrthóirí a mheas cibé acu an nginfear tairbhí eacnamaíochta amach anseo leis an gcaiteachas, lena mbaineann breithiúnas suntasach, agus an gcomhlíonann sé na critéir um chaipitliú i gcomhréir leis an bpolasaí cuntasaíochta. Chinneamar gur ábhar tábhachtach iniúchóireachta é sin mar gheall ar an riosca go ndéanfaí caiteachas a chaipitliú go míchruinn agus nach mbeadh sé ar aon dul le ceanglais IAS 16.
An chaoi ar fhreagair raon feidhme ár n-iniúchta don phríomhábhar iniúchóireachta	Mheasamar cibé acu ar chomhlíon polasaithe cuntasaíochta an Ghrúpa agus na Cuideachtaí i ndáil le caipitliú caiteachais IFRS. Rinneamar measúnú ar an dearadh, shocraíomar cur i bhfeidhm agus rinneamar tástáil ar éifeachtacht oibriúcháin na rialuithe inmheánacha ábhartha ar phróiseas caipitlithe an Ghrúpa agus na Cuideachta. Rinneamar meastóireacht ar an dearadh, shocraíomar cur i bhfeidhm agus rinneamar tástáil ar éifeachtacht oibriúcháin na rialuithe inmheánacha ábhartha ar bhainistíocht tionscadal an Ghrúpa agus na Cuideachta ar shócmhainní caipitlithe (a chuimsigh buiséad i gcomparáid le hiniúchadh domhain iarbhír). Freisin thástálamar rialuithe TF ábhartha, le cúnamh speisialtóirí Comhairleacha Riosca, lenar áiríodh idirphlé idir príomh-mhórleabhair agus mórleabhair thánaisteacha chun measúnú go n-aistrítear go tráthúil míreanna arna gcaipitliú chuig clár na sócmhainní seasta. Rinneamar iniúchadh ar chonarthaí agus/nó shonraisc bhunúsacha, ar bhonn samplach, chun cinntiú go ndéanfaí costais a thaifeadadh go cuí agus gur cuí an t-aicmiú idir caiteachas caipitiúil agus oibriúcháin lenar áiríodh fíorú go raibh an tionscadal/an tsócmhainn coimisiúnaithe go cuí más ceann caipitiúil a bhí i gceist. Fuaireamar fianaise, ar bhonn samplach, ar leithdháileadh cuí iarratas ceannaigh chuig tionscadail chaipitil fhaofa. Rinneamar iniúchadh ar agus fuaireamar fianaise i gcomhair aon mhíreanna móra idir-réitigh idir clár na sócmhainní seasta agus an mór-leabhar ginearálta. Rinneamar iniúchadh ar mhiontuairiscí na gcruinnithe ag Coiste an Ghrúpa um Fhaomhadh Infheistíochta mar fhianaise go bhfuair na míreanna go léir inár sampla breiseanna an faomhadh cuí. Rinneamar meastóireacht ar iomláine agus leordhóthanacht na nochtuithe ábhartha arna ndéanamh sna ráitis airgeadais le tagairt do cheanglais IAS 16.
Príomhbharúlacha	Níl aon bharúlacha againn i dtaobh na méideanna agus na nochtuithe a bhaineann le caipitliú míchruinn réadmhaoine, gléasra agus trealaimh.

Tuarascáil an Iniúchóra Neamhspleách chuig baill Líonraí Gáis Éireann (ar lean)

Dearadh ár gcuid nósanna imeachta iniúchóireachta maidir leis na hábhair sin i gcomhthéacs ár n-iniúchta ar na ráitis airgeadais ina n-iomláine agus gan tuairim a chur in iúl faoi chuntais ná nochtuithe aonair. Ní leasaítear ár dtuairim i leith na ráiteas airgeadais i dtaobh ceann ar bith de na rioscaí a bhfuil cur síos orthu thuas, agus ní thugaimid tuairim i leith na n-ábhar aonair sin.

Cur i bhfeidhm na hábharthachta againn

Sainímid ábharthacht mar mhéid an mhíráitis a chiallódh gur dóchúil go n-athrófaí nó go rachfaí i bhfeidhm ar chinntí eacnamaíocha duine a bheadh réasúnta eolach, ag brath ar na ráitis airgeadais. Úsáidimid ábharthacht chun raon feidhme ár gcuid oibre iniúchta a phleanáil agus chun torthaí ár gcuid oibre a mheas.

Shocraíomar gurb ionann ábharthacht an Ghrúpa ná €11 milliún, arb ionann é agus thart ar 1% de ghlansócmhainní. Mheasamar gurb iad na glansócmhainní an ghné ríthábhachtach chun ábharthacht a mheas mar gur cuideachta bonneagair atá i Líonraí Gáis Éireann agus go measfadh úsáideoirí na ráiteas airgeadais gur príomh-mhéadracht í luach glansócmhainne chun feidhmíocht a mheas. Mheasamar fachtóirí cainníochtúla agus cáilíochtúla mar ár dtuiscint ar Líonraí Gáis Éireann agus a thimpeallacht, stair na míráiteas agus an timpeallacht rialála atá i bhfeidhm. Ina theannta sin, thángamar ar an gconclúid gurb iad glansócmhainní an tagarmharc ábhartha freisin don Chuideachta bunaithe ar an réasúnaíocht thuas. I gcion le sciar na Cuideachta de ghlansócmhainní an Ghrúpa shocraíomar ábharthacht don Ghrúpa ag €10.45 milliún.

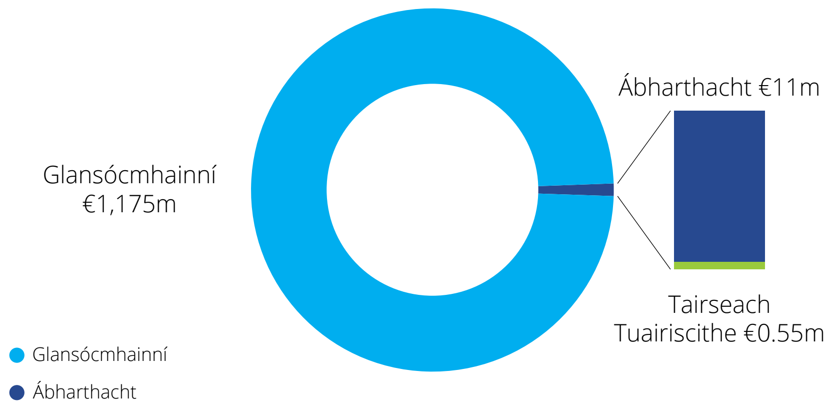

D'aontaíomar leis an nGrúpa Iniúchóireachta agus Riosca go ndéanfaimis aon difríochtaí iniúchta sa bhreis ar €550,000 a thuairisciú dóibh, chomh maith le difríochtaí faoi bhun na tairsí sin, ar gá tuairisciú orthu ar bhoinn cháilíochtúla. Freisin tuairiscímid don Choiste Iniúchóireacht agus Riosca faoi ábhair nochta a d'aithníomar nuair a bhí cur i láthair foriomlán na ráiteas airgeadais á mheas againn.

Tuarascáil an Iniúchóra Neamhspleách chuig baill Líonraí Gáis Éireann (ar lean)

Forbhreathnú ar raon feidhme ár n-iniúchta

Shocraíomar raon feidhme ár n-iniúchta trí thuiscint a fháil ar an nGrúpa agus a thimpeallacht, lena n-áirítear rialuithe ar fud an Ghrúpa, agus measúnú a dhéanamh ar rioscaí an mhíráitis ábhartha ar leibhéal an Ghrúpa. Dhíríomar raon feidhme ár n-iniúchadh Grúpa ar iniúchadh ar na trí heintitis trádála dlíthiúla a dhéanann suas an Grúpa. Is ionann na heintitis sin agus na príomhaonaid ghnó agus tá siad freagrach as 100% d'ioncam agus 100% de shócmhainní iomlána an Ghrúpa. Cuireadh ár gcuid oibre iniúchta i gcomhair gach eintitis i gcrích ar leibhéil ábharthachta a bhí infheidhme maidir le gach eintiteas aonair. Ar leibhéal eintiteas Grúpa thástálamar freisin an próiseas um chomhdhlúthú.

Eolas eile

Is éard atá san eolas eile ná eolas a áirítear sa Tuarascáil Bhliantúil, seachas na ráitis airgeadais agus tuarascáil ár n-iniúchóra ina thaobh. Tá na stiúrthóirí freagrach as an eolas eile atá sa tuarascáil bhliantúil.

Ní chumhdaíonn ár dtuairim ar na ráitis airgeadais an t-eolas eile agus, ach amháin a mhéid a luaitear a mhalairt go soiléir inár dtuarascáil, ní chuirimid in iúl aon chineál de chonclúid dearbhaithe air.

Is é an fhreagracht atá orainn an fhaisnéis eile a léamh agus, dá bharr sin, a mheas an bhfuil an fhaisnéis eile ar neamhréir ar bhealach ábhartha leis na ráitis airgeadais nó leis an bhfaisnéis a fuarthas san iniúchóireacht nó an ndearnadh an fhaisnéis a thuairisciú go míchruinn go hábhartha ar aon bhealach eile. Má aithnímid a leithéid de neamhréireacht ábhartha nó de mhíráiteas ábhartha dealraitheach, tá sé de cheanglas orainn a dheimhniú cibé acu a rinneadh an t-eolas a mhíshonrú go hábhartha sna ráitis airgeadais nó san fhaisnéis eile, nó nach ndearnadh, agus tá sé de dhualgas orainn é sin a thuairisciú. Más rud é, bunaithe ar an obair atá déanta againn, go gcinneann muid go bhfuil míráiteas ábhartha ar an bhfaisnéis eile sin, ní mór dúinn an fhíric sin a thuairisciú.

Níl aon rud le tuairisciú againn maidir leis sin.

Freagrachtaí na Stiúrthóirí

Mar a míníodh i Ráiteas Fhreagrachtaí na Stiúrthóirí do Thuarascáil Bhliantúil agus na Ráitis Airgeadais, tá na stiúrthóirí freagrach as na ráitis airgeadais a ullmhú agus as a bheith sásta go dtugann siad léargas fíor agus cothrom agus go gcomhlíonann siad i ngach bealach eile Acht na gCuideachtaí 2014, agus tá siad freagrach as cibé rialú inmheánach a chinneann siad is gá a chur i bhfeidhm ionas gur féidir ráitis airgeadais a ullmhú atá saor ó mhíráiteas ábhartha, cibé an de dheasca calaoise nó earráid atá sé.

Trí na ráitis airgeadais a ullmhú, tá an Bord freagrach as measúnú a dhéanamh ar chumas an Ghrúpa agus na Cuideachta leanúint mar ghnóthas leantach, agus tá sé freagrach as cúrsaí a bhaineann le gnóthas leantach a nochtadh, mar is infheidhme, agus úsáid á bhaint as an mbunús gnóthais leantaigh cuntasaíochta mura bhfuil sé ar intinn ag na stiúrthóirí an Grúpa nó Cuideachta a leachtú nó stop a chur le gnóthaí, nó mura bhfuil aon rogha eile aige ach é sin a dhéanamh.

Tuarascáil an Iniúchóra Neamhspleách chuig baill Líonraí Gáis Éireann (ar lean)

Freagrachtaí na n-iniúchóirí as iniúchadh na ráiteas airgeadais

Is iad ár gcuspóirí ná dearbhú réasúnta a fháil an bhfuil na ráitis airgeadais ar an iomlán saor ó mhíráiteas ábhartha, mar gheall ar chalaois nó ar earráid, agus tuarascáil iniúchóra a eisiúint lenár dtuairim san áireamh. Is ionann dearbhú réasúnach agus leibhéal ard dearbhaithe, ach ní deimhniú é go mbraithfidh iniúchadh, arna chur i bhfeidhm de réir ISA (Éire), míráiteas ábhartha i gcónaí nuair is ann dó. Féadann míráitis eascairt as calaois nó earráid agus meastar go bhfuil siad ábhartha más rud é, ina n-aonar nó le chéile, go bhféadfadh tionchar a bheith acu ar chinntí eacnamaíochta a ghlactar ar bhonn na ráiteas airgeadais seo.

Mar chuid d'iniúchadh i gcomhréir le ISA (Éire) cleachtaimid breithiúnas gairmiúil agus coimeádaimid amhras gairmiúil le linn an iniúchta. Ina theannta sin:

- Déanaimid na rioscaí de mhíráiteas ábhartha de na ráitis airgeadais, de dheasca calaoise nó earráide, a shainaithint agus a mheas, déanaimid nósanna imeachta iniúchóireachta a dhearadh agus a chur i bhfeidhm a fhreagraíonn do na rioscaí sin, agus faighimid fianaise ón iniúchadh atá leordhóthanach agus iomchuí chun bonn a chur ar fáil lenár dtuairim. Is mó an riosca a bhaineann le míráiteas ábhartha de bharr calaoise a ligean gan bhrath ná míráiteas ábhartha de dheasca earráide, mar d'fhéadfaí a chuimsiú le calaois claonpháirteachas, brionnú, easnaimh d'aon turas, mífhaisnéis, nó sárú ar an rialú inmheánach.
- Faighimid tuiscint ar an rialú inmheánach atá ábhartha don iniúchadh chun nósanna imeachta iniúchta a dhearadh atá cuí ar na cúinsí, ach ní chun críocha tuairim a chur in iúl faoi éifeachtacht rialú inmheánach an Ghrúpa agus na Cuideachta.
- Measúnú a dhéanamh ar oiriúnacht na bpolasaithe cuntasaíochta a úsáideadh agus ar réasúntacht na meastachán cuntasaíochta agus na nochtuithe bainteacha arna ndéanamh ag na stiúrthóirí.
- Cinnimid ar oiriúnacht úsáid na Stiúrthóirí den bhunús gnóthais leantaigh cuntasaíochta agus, bunaithe ar an bhfianaise iniúchóireachta a fhaightear, an bhfuil éiginnteacht ábhartha ann a bhaineann leis na himeachtaí nó cúinsí a d'fhéadfadh amhras suntasach a chaitheamh ar chumas an Ghrúpa agus na Cuideachta leanúint mar ghnóthas leantach. Má chinnimid go bhfuil éiginnteacht ábhartha ann, caithfimid na nochtadh a bhaineann léi sna ráitis airgeadais a léiriú inár dtuarascáil iniúchóireachta nó, má tá na nochtadh sin uireasach, caithfimid ár dtuairimí a mhodhnú. Tá ár gconclúidí bunaithe ar fhianaise iniúchóireachta a fhaightear suas le dáta thuarascála an iniúchóra. D'fhéadfadh imeachtaí nó cúinsí amach anseo stop a chur leis an eintiteas (nó i gcás inar cuí, an grúpa) leanúint mar ghnóthas leantach, áfach.
- Meastóireacht a dhéanamh ar chur i láthair, struchtúr agus ábhar foriomlán na ráiteas airgeadais, lena n-áirítear na nochtuithe, agus cibé acu a léiríonn nó nach léiríonn na ráitis airgeadais na hidirbhearta agus na himeachtaí bunúsacha ar bhealach lena mbaintear amach cur i láthair cóir.
- Dóthain fianaise chuí a fháil ón iniúchadh maidir leis an eolas airgeadais faoi na gníomhaíochtaí gnó sa Ghrúpa chun tuairim a thabhairt ar na ráitis airgeadais (comhdhlúthaithe). Tá iniúchóir an Ghrúpa freagrach as treoir, maoirseacht agus feidhmíocht iniúchta an Ghrúpa. Is iad iniúchóir an Ghrúpa amháin atá freagrach as tuairim an iniúchta.

Tuarascáil an Iniúchóra Neamhspleách chuig baill Líonraí Gáis Éireann (ar lean)

Téimid i dteagmháil leis na daoine atá faoi chúram rialachais maidir le, i measc rudaí eile, raon feidhme agus am na hiniúchóireachta agus torthaí suntasacha na hiniúchóireachta, lena n-áirítear easpaí suntasacha i rialú inmheánach a aithníonn an t-iniúchóir le linn na hiniúchóireachta.

I gcás eintitis liostaithe agus eintitis leasa phoiblí, cuireann an t-iniúchóir ráiteas ar fáil freisin dóibh siúd a bhfuil cúram leagtha orthu as rialachas ina sonraítear gur chloígh an t-iniúchóir leis na ceanglais eitice ábhartha maidir le neamhspleáchas, lena n-áirítear an Caighdeán Eitice d'Iniúchóirí (Éire), agus déanann siad cumarsáid leo faoi gach caidreamh agus ábhartha eile a d'fhéadfadh go mbeadh tionchar réasúnta acu ar neamhspleáchas an iniúchóra, agus nuair is infheidhme, faoi chosaintí gaolmhara.

Áit a gceanglaítear ar an iniúchóir tuairisc a thabhairt faoi phríomhábhair iniúchta, ó na hábhair a chuirtear dóibh siúd a bhfuil cúram leagtha orthu as rialachas, socraíonn an t-iniúchóir cérbh iad na hábhair sin ba mhó tábhachta san iniúchadh ar ráitis airgeadais na tréimhse reatha agus gurb iad na príomhábhair iniúchta mar sin. Cuireann an t-iniúchóir síos ar na hábhair sin i dtuairisc an iniúchóra ach amháin má tá cosc ar nochtadh poiblí faoin ábhar de thoradh dlí nó rialacháin, nó, ar chúinsí thar a bheith annamh, socraíonn an t-iniúchóir nár cheart ábhar a chur in iúl i dtuairisc an iniúchóra mar bheifí ag súil go réasúnta gur mhó na droch-thorthaí ar é a chur in iúl ná tairbhí na cumarsáide sin do leas an phobail.

Tuarascáil ar cheanglais dhlíthiúla agus rialála eile

Tuairim ar ábhair eile arna bhforordú ag Acht na gCuideachtaí 2014

Bunaithe amháin ar an obair déanta le linn na hiniúchóireachta, agus ar an obair sin amháin, tuairiscímid go bhfuil:

- An fhaisnéis agus na míniúcháin ar fad faighte againn a mheasaimid go bhfuil siad riachtanach chun críocha an iniúchta againn.
- Dar linn gur leor taifid chuntasaíochta na cuideachta chun iniúchóireacht réidh agus ceart a dhéanamh ar na ráitis airgeadais.
- Tá clár comhardaithe na Cuideachta ag teacht leis na taifid chuntasaíochta.
- Dar linn go bhfuil an fhaisnéis tugtha sna codanna sin de thuarascáil na Stiúrthóirí mar atá sonraithe dár n-athbhreithniú ag teacht leis na ráitis airgeadais agus go n-ullmhaíodh tuarascáil na stiúrthóirí i gcomhréir le hAcht na gCuideachtaí 2014.

Tuarascáil an Iniúchóra Neamhspleách chuig baill Líonraí Gáis Éireann (ar lean)

Ráiteas faoi Rialachas Corparáideach mar atá ina cheangail faoi Acht na gCuideachtaí 2014

Tuairiscímid, i ndáil leis an bhfaisnéis a tugadh sa Ráiteas ar Rialachas Corparáideach agus atá cuimsithe i dTuarascáil na Stiúrthóirí:

- Dar linne, bunaithe ar an obair a rinneadh le linn an iniúchta, tá an fhaisnéis atá tugtha sa Ráiteas ar Rialachas Corparáideach de bhun fho-alt 2(c) d'alt 1373 Acht na gCuideachtaí 2014 ag teacht le ráitis airgeadais reachtúla na cuideachta i dtaobh na bliana airgeadais atá i gceist agus ullmhaíodh an fhaisnéis sin i gcomhréir le hAcht na gCuideachtaí 2014.

Bunaithe ar an eolas atá againn agus ar ár dtuiscint ar an gcuideachta agus ar a timpeallacht a fuarthas le linn na hiniúchóireachta, níl aon mhíráitis ábhartha aitheanta againn san fhaisnéis sin.

Nithe ar gá dúinn a thuairisciú de réir eisceachta

Bunaithe ar an eolas agus an tuiscint ar an nGrúpa agus an gCuideachta agus ar a timpeallacht a fuarthas le linn na hiniúchóireachta, níl aon mhíráitis ábhartha aitheanta againn sna codanna úd de thuarascáil na stiúrthóirí mar atá sonraithe dár n-athbhreithniú.

Ceanglaítear orainn, le hAcht na gCuideachtaí 2014 tuairisciú duit más amhlaidh, dar linne, nár sholáthair an chuideachta an fhaisnéis atá ina ceangal de réir Rialachán 5(2) go 5(7) ó Rialacháin an Aontais Eorpaigh 2017 (Nochtadh Faisnéise Neamhairgeadais agus Éagsúlachta ag gnóthais mhóra agus grúpaí áirithe) (mar atá leasaithe) don bhliain airgeadais dar críoch an 31 Nollaig 2021. Níl aon rud le tuairisciú againn maidir leis sin.

Níl aon rud le tuairisciú againn maidir le forálacha Acht na gCuideachtaí 2014, lena gceanglaítear orainn a thuairisciú duit mura ndearnadh luach saothair agus idirbhearta na Stiúrthóirí a nochtadh mar atá sonraithe de réir an dlí, inár dtuairimí.

Faoin gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (Lúnasa 2016) (an "Cód Cleachtais"), éilítear orainn a thuairisciú duit mura léiríonn an ráiteas maidir le córas an rialaithe inmheánaigh atá riachtanach faoin gCód Cleachtais, mar atá curtha san áireamh sa Ráiteas ar Rialachas Corparáideach i dTuarascáil na Stiúrthóirí, go bhfuil an Grúpa ag cloí le mír 1.9(iv) den Chód Cleachtais nó nach bhfuil an ráiteas ag teacht leis an bhfaisnéis atá ar eolas againn mar thoradh ar ár n-obair iniúchóireachta ar na ráitis airgeadais. Níl aon rud le tuairisciú againn maidir leis sin.

Tuarascáil an Iniúchóra Neamhspleách chuig baill Líonraí Gáis Éireann (ar lean)

Ábhair eile a cheanglaítear orainn plé leo

Tar éis mholadh an Choiste Iniúchóireachta agus Riosca, cheap Líonraí Gáis Éireann arís muid ar an 25 Márta 2019 chun iniúchadh a dhéanamh ar na ráitis airgeadais ag tosú leis na ráitis don bhliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2019 suas go dtí agus lena n-áirítear an bhliain airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2021 agus síneadh an ceapachán ina dhiaidh sin go dtí an bhliain airgeadais dar críoch an 31 Nollaig 2023 le cead ón aire. Is é an tréimhse de phlé iomlán gan choinne lena n-áirítear athnuachan agus athcheapacháin an chomhlacht roimhe sin go dtí seo ná 7 mbliana, lena gclúdaítear na blianta dar chríoch an 31 Nollaig 2015 go dtí an 31 Nollaig 2021.

Níor soláthraíodh na seirbhísí neamhiniúchóireachta a bhí coiscthe ag Caighdeán Eitice IAASA agus d'fhanamar neamhspleách ar an gcuideachta agus an t-iniúchadh á dhéanamh.

Tá ár dtuairim iniúchta ag teacht leis an tuairisc bhreise don Choiste Iniúchóireachta agus Riosca a cheanglaítear orainn a sholáthar i gcomhréir le ISA (Éire) 260.

Úsáid ár dtuarascála

Déantar an tuarascáil do bhaill na Cuideachta amháin, mar chomhlacht, i gcomhréir le hAlt 391 d'Acht na gCuideachtaí 2014. Rinneadh ár gcuid oibre iniúchóireachta ionas gur féidir linn a chur in iúl do bhaill na Cuideachta na cúrsaí sin is gá dúinn a chur in iúl dóibh i dtuarascáil iniúchóra agus don chúis sin amháin. Go dtí an méid is mó atá ceadaithe de réir an dlí, ní ghlacaimid freagracht as aon duine seachas an Chuideachta agus baill den Chuideachta agus baill den Chuideachta mar chomhlacht, as ár n-obair iniúchóireachta, don tuarascáil seo, nó do na tuairimí atá againn.

Honor Moore

Le haghaidh agus thar ceann Deloitte Ireland LLP
Cuntasóirí Cairte agus Gnólacht Iniúchóireachta Reachtúla
6 Cé an Lapaigh
Corcaigh

Dáta: 30 Márta 2022

Nótaí: Ní thugann iniúchadh deimhniú maidir le cothabháil agus ionracas an tsuímh gréasáin, lena n-áirítear na rialuithe a úsáidtear leis sin a bhaint amach, agus go háirithe, maidir lena ndearnadh athruithe ar na ráitis airgeadais ón am a foilsíodh ar dtús iad. Is faoi fhreagracht na stiúrthóirí atá na hábhair sin ach ní féidir le haon nós imeachta rialaithe deimhniú iomlán a thabhairt sa réimse sin. Tá an reachtaíocht in Éirinn a rialaíonn ullmhúchán agus scaipeadh ráiteas airgeadais éagsúil ón reachtaíocht i ndlínsí eile.

Ráiteas Ioncaim an Ghrúpa
le haghaidh na bliana dar chríoch an 31 Nollaig 2021

	Nótaí	2021 €'000	2020 €'000
Oibríochtaí leanúnacha			
Ioncam	3	**476,197**	447,277
Glanchostais oibriúcháin (gan dímheas ná amúchadh san áireamh)	4	**(231,100)**	(181,923)
Brabús oibriúcháin roimh dhímheas agus amúchadh (EBITDA)		**245,097**	265,354
Dímheas agus amúchadh	6	**(143,358)**	(137,787)
Brabús oibriúcháin		**101,739**	127,567
Ioncam airgeadais	7	**671**	2,020
Costais airgeadais	7	**(14,198)**	(19,011)
Glanchostais airgeadais	7	**(13,527)**	(16,991)
Brabús roimh cháin ioncaim		**88,212**	110,576
Cáin ioncaim	8	**(15,740)**	(17,011)
Brabús don bhliain		**72,472**	93,565
Brabús inchurtha i leith:			
Úinéirí na Cuideachta		**72,472**	93,565
Brabús don bhliain		**72,472**	93,565

Ráiteas an Ghrúpa maidir le hIoncam Cuimsitheach Eile
don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2021

		2021	2020
	Nótaí	€'000	€'000
Brabús don bhliain		**72,472**	93,565
Ioncam Cuimsitheach eile			
Earraí a d'fhéadfadh a bheith athaicmithe chun brabúis nó caillteanais ina dhiaidh sin:			
Difríochtaí aistrithe nuair a dhéantar fochuideachtaí eachtracha a chomhdhlúthú		**2,993**	(2,464)
Gnóthachain/(caillteanais) chóirluacha ar fháluithe sreabhaidh airgid		**1,370**	(795)
Cáin iarchurtha ar ghluaiseacht fálaithe sreafa airgid	8	**(171)**	99
Iomlán na nithe ar féidir iad a athaicmiú níos déanaí mar bhrabús nó caillteanas		**4,192**	(3,160)
Iomlán an ioncaim chuimsithigh eile don bhliain		**4,192**	(3,160)
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain		**76,664**	90,405
Ioncam cuimsitheach iomlán curtha i leith:			
Úinéirí na Cuideachta		**76,664**	90,405
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain		**76,664**	90,405

Clár Comhardaithe an Ghrúpa
amhail ar an 31 Nollaig 2021

	Nótaí	31-Noll-21 €'000	31-Noll-20 €'000
Sócmhainní			
Sócmhainní neamhreatha			
Réadmhaoin, gléasra agus trealamh	9	**2,512,696**	2,506,937
Sócmhainní doláimhsithe	11	**29,087**	27,403
Ionstraimí airgeadais díorthacha	23	**378**	-
Iomlán na sócmhainní neamhreatha		**2,542,161**	2,534,340
Sócmhainní reatha			
Infháltais trádála agus infháltais eile	12	**91,862**	54,524
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	13	**59,161**	96,905
Taiscí srianta	14	**46,348**	17,603
Ionstraimí airgeadais díorthacha	23	**831**	4,449
Sócmhainní cánach reatha	8	**442**	-
Fardail	16	**463**	3,016
Sócmhainní reatha iomlána		**199,107**	176,497
Sócmhainní iomlána		**2,741,268**	2,710,837
Cothromas agus dliteanais			
Cothromas			
Scairchaipiteal agus Scairbhiseach		**(318,353)**	(318,353)
Ranníocaíocht chaipitiúil		**(369,947)**	(363,083)
Tuilleamh coinnithe		**(483,293)**	(426,182)
Cúlchiste aistrithe		**(3,650)**	(657)
Cúlchiste fálaithe sreafa airgid		**-**	1,199
Cothromas iomlán		**(1,175,243)**	(1,107,076)
Dliteanais			
Dliteanais neamhreatha			
Iasachtaí agus fiachas eile	17	**(1,022,991)**	(1,022,854)
Ioncam iarchurtha	19	**(47,469)**	(16,927)
Deontais	20	**(64,590)**	(69,647)
Soláthairtí	21	**(6,198)**	(3,391)
Suimeanna iníoctha trádála agus suimeanna iníoctha eile	22	**(15,562)**	(15,287)
Ionstraimí airgeadais díorthacha	23	**(189)**	-
Dliteanais chánach iarchurtha	8	**(209,134)**	(205,125)
Dliteanais neamhreatha iomlána		**(1,366,133)**	(1,333,231)
Dliteanais reatha			
Iasachtaí agus fiachas eile	17	**(253)**	(114,860)
Ioncam iarchurtha	19	**(12,937)**	(8,682)
Deontais	20	**(6,638)**	(6,613)
Soláthairtí	21	**(1,613)**	(4,758)
Suimeanna iníoctha trádála agus suimeanna iníoctha eile	22	**(178,027)**	(135,331)
Ionstraimí airgeadais díorthacha	23	**(424)**	(277)
Dliteanais chánach reatha	8	**-**	(9)
Dliteanais reatha iomlána		**(199,892)**	(270,530)
Dliteanais iomlána		**(1,566,025)**	(1,603,761)
Cothromas agus dliteanais iomlána		**(2,741,268)**	(2,710,837)

Le haghaidh agus thar ceann an Bhoird:

Cathal Marley Cathaoirleach	Denis O'Sullivan Stiúrthóir	28 Márta 2022 Dáta Faofa

Ráiteas an Ghrúpa ar Athruithe sa Chothromas
don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2021

		Scairchaipiteal agus scairbhiseach	Ranníocaíocht chaipitil	Tuilleamh coinnithe	Cúlchiste aistrithe	Cúlchiste fálaithe ar an sreabhadh airgid	Iomlán
		€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Ar an 1 Eanáir 2020		(318,353)	(363,083)	(379,900)	(3,121)	503	(1,063,954)
Brabús don bhliain		-	-	(93,565)	-	-	(93,565)
Ioncam cuimsitheach eile don bhliain		-	-	-	2,464	696	3,160
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain		-	-	(93,565)	2,464	696	(90,405)
Díbhinní	26	-	-	47,283	-	-	47,283
Ar an 31 Nollaig 2020		(318,353)	(363,083)	(426,182)	(657)	1,199	(1,107,076)
Brabús don bhliain		**-**	**-**	**(72,472)**	**-**	**-**	**(72,472)**
Ioncam cuimsitheach eile don bhliain		**-**	**-**	**-**	**(2,993)**	**(1,199)**	**(4,192)**
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain		**-**	**-**	**(72,472)**	**(2,993)**	**(1,199)**	**(76,664)**
Ranníocaíocht chaipitil	26	**-**	**(6,864)**	**-**	**-**	**-**	**(6,864)**
Díbhinní	26	**-**	**-**	**15,361**	**-**	**-**	**15,361**
Ar an 31 Nollaig 2021		**(318,353)**	**(369,947)**	**(483,293)**	**(3,650)**	**-**	**(1,175,243)**

É go léir inchurtha i leith úinéirí na Cuideachta.

Ráiteas an Ghrúpa maidir le Sreafaí Airgid
don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2021

	Nótaí	2021	2020
		€'000	€'000
Glanairgead tirim ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	15	**223,075**	216,983
Sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí infheistíochta			
Íocaíochtaí as réadmhaoin, gléasra agus trealamh		**(124,722)**	(105,246)
Íocaíochtaí as sócmhainní doláimhsithe		**(10,367)**	(10,468)
Deontais faighte	20	**807**	7,998
Glanairgead tirim a úsáideadh i ngníomhaíochtaí infheistíochta		**(134,282)**	(107,716)
Sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí maoiniúcháin			
Fáltais ó iasachtaí		**40,000**	-
Aisíocaíocht iasachtaí		**(151,200)**	(42,692)
Aisíoc dliteanais léasa	10	**(247)**	(241)
Aisíoc iasachta le máthairghnóthas deiridh		**-**	(23,000)
Díbhinní íoctha	26	**(15,361)**	(47,283)
Glanairgead tirim a úsáideadh i ngníomhaíochtaí maoiniúcháin		**(126,808)**	(113,216)
Glanlaghdú ar airgead tirim agus ar choibhéisí airgid	13	**(38,015)**	(3,949)
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim ar an 1 Eanáir	13	**96,905**	101,274
Éifeacht luaineachtaí sa ráta malairte ar airgead tirim atá á choinneáil	13	**271**	(420)
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim ar an 31 Nollaig	13	**59,161**	96,905

Nótaí le Ráitis Airgeadais an Ghrúpa

1. Ráiteas maidir le Beartais Chuntasaíochta
2. Eolas Deighilteach
3. Ioncam
4. Glanchostais oibriúcháin (gan dímheas ná amúchadh san áireamh)
5. Sochair Fostaithe
6. Dímheas agus Amúchadh
7. Glanchostais Airgeadais
8. Cáin
9. Réadmhaoin, Gléasra agus Trealamh
10. Sócmhainní agus Dliteanais Airgeadais
11. Sócmhainní doláimhsithe
12. Trádáil agus infháltais eile
13. Airgead tirim agus coibhéis airgid thirim
14. Taiscí Srianta
15. Airgead Tirim Faighte ó Oibríochtaí
16. Fardal
17. Iasachtaí agus Fiachas Eile
18. Oibleagáidí leasa scoir
19. Ioncam Iarchurtha
20. Deontais
21. Forálacha, Teagmhais agus Dliteanais lasmuigh den Chlár Comhardaithe
22. Trádáil agus Suimeanna Iníoctha Eile
23. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais
24. Tomhas Luacha Chóir
25. Fochuideachtaí
26. Páirtithe Gaolmhara
27. Iartheagmhais
28. Faomhadh na Ráiteas Airgeadais

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

1. Ráiteas maidir le Beartais Chuntasaíochta

Bunús an ullmhúcháin

Cuideachta gníomhaíochta sainithe í Líonra Gáis Éireann ('an Chuideachta'), atá faoi theorainn scaireanna, agus a corpraíodh in Éirinn, ar an 13 Eanáir 2015. Is é seoladh a hoifige cláraithe ná Bóthar na n-Oibreacha Gáis, Corcaigh, Éire. Is í uimhir chlárúcháin na cuideachta ná 555744. I ráitis airgeadais an Ghrúpa cuirtear le chéile ráitis airgeadais na Cuideachta agus a cuid fochomhlachtaí (mar a leagtar amach i nóta 25) (a dtagraítear dóibh i dteannta a chéile mar 'an Grúpa'), suas go dtí an 31 Nollaig gach bliain. Is é Ervia sa deireadh a rialaíonn an Chuideachta agus a cuid fochuideachtaí. Bhain an Chuideachta leas as an díolúine in alt 304(2) d'Acht na gCuideachtaí 2014 gan a ráiteas ioncaim aonair, a ráiteas ar ioncam cuimsitheach agus na nótaí bainteacha a chur i láthair.

Ullmhaítear ráitis airgeadais an Ghrúpa agus na Cuideachta i gcomhréir leis na Caighdeáin Tuairiscithe Airgeadais Idirnáisiúnta (IFRS) agus le cinntí cláir oibre Choiste Léirmhíniúcháin na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais, mar a dtacaíonn an tAontas Eorpach leo, agus atá i bhfeidhm do na tréimhsí cuntasaíochta ag tosú an 1 Eanáir 2021 nó ina dhiaidh sin, agus Acht na gCuideachtaí 2014. Cuirtear na ráitis airgeadais i láthair in euro, slánaítear iad go dtí an míle is gaire agus ullmhaítear iad ar bhonn an chostais stairiúil, ach amháin i gcás ionstraimí airgeadais díorthacha áirithe a thomhaistear ar luach cóir. Is é an sainmhíniú a thugtar ar luach cóir ná an praghas a gheofaí as sócmhainn a dhíol nó a d'íocfaí chun dliteanas a aistriú in idirbheart ordúil idir rannpháirtithe margaidh ar dháta an tomhais.

Cuireadh na beartais sin i bhfeidhm go comhleanúnach sna blianta ar fad a chuirtear i láthair sna ráitis airgeadais seo, ach amháin nuair a glacadh le caighdeáin nua (mar atá leagtha amach thíos). Agus na beartais chuntasaíochta seo á gcur i bhfeidhm, ní mór breithiúnais agus meastacháin a úsáid a mbíonn tionchar acu ar na méideanna a aithnítear sna ráitis airgeadais. Leagtar amach thíos sonraí ar na breithiúnais agus meastacháin chuntasaíochta is suntasaí a chuirtear i bhfeidhm.

Gnóthas leantach

Ar bhonn an ghnóthais leantaigh a ullmhaítear ráitis airgeadais an Ghrúpa agus na Cuideachta.

Tá neart acmhainní airgeadais ag an nGrúpa agus ag an gCuideachta agus creideann na Stiúrthóirí go bhfuil an Grúpa i suíomh maith chun a chuid rioscaí a bhainistiú go rathúil. Tá acmhainní suntasacha ar fáil ag an nGrúpa, lena n-áirítear airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim dar luach €59 milliún ar an 31 Nollaig 2021 (2020: €97 milliún) agus saoráidí bainc neamhtharraingthe geallta de €462 milliún ar an 31 Nollaig 2021 (2020: €462 milliún), agus tá réamhaisnéisí láidre maidir le brabúsacht agus sreabhadh airgid thirim oibriúcháin le haghaidh 2022 agus ina dhiaidh sin. Tá níos mó sonraí faoi shuíomh leachtachta an Ghrúpa curtha ar fáil i nóta 23 (ii) leis na ráitis airgeadais sin.

Agus an measúnú mar ghnóthas leantach á dhéanamh, bhreithnigh na Stiúrthóirí an cogadh idir an Rúis agus an Úcráin, mar a shonraítear i nóta 27, agus an Aeráid, mar a mhionsonraítear sa Tuarascáil ó na Stiúrthóirí ar leathanach 15.

Tá ionchas réasúnta ag na Stiúrthóirí go bhfuil neart acmhainní ag an nGrúpa chun leanúint ar aghaidh ag oibriú ar feadh dhá mhí déag ar a laghad ón dáta ar ar faomhadh na ráitis airgeadais.

Caighdeáin chuntasaíochta nua IFRS i bhfeidhm don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2021

Rinne an Grúpa na leasuithe caighdeán seo a leanas a ghlacadh, leasuithe nach bhfuil aon tionchar ábhartha ag baint leo ar thorthaí ná ar nochtuithe ráitis airgeadais an Ghrúpa:

- Leasuithe ar IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 agus IFRS 16, Athchóiriú ar Thagarmhairc Ráta Úis – Céim 2
- Leasuithe ar IFRS 4, Conarthaí Árachais – iarchur IFRS 9
- Leasú ar IFRS 16 Lacáiste ar Chíosanna a bhaineann le Covid-19

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

1. Ráiteas um Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

Foilsíodh cinntí cláir oibre deiridh Choiste Léirmhíniúcháin IFRS

In Aibreán 2021, d'fhoilsigh Coiste Léirmhíniúcháin IFRS cinneadh cláir oibre deiridh ina soiléirítear conas caiteachais áirithe chumraíochta agus sainoiriúnaithe a bhaineann le socruithe néalríomhaireachta, bogearraí mar sheirbhís (SaaS) go háirithe, a aithint. Tá a bheartas cuntasaíochta leasaithe ag an nGrúpa i ndáil leis na costais chumraíochta agus sainoiriúnaithe a thabhaítear i gcur i bhfeidhm socruithe SaaS. Tá cur síos anseo thíos ar nádúr agus ar thionchar na leasuithe mar thoradh ar an mbeartas sin a athrú.

Is socruithe SaaS iad socruithe nach bhfuil rialú ag an nGrúpa iontu ar na bogearraí bunaidh a úsáidtear sa socrú. I gcás ina gcruthaítear acmhainn atá inaitheanta mar thoradh ar chostais a thabhaítear chun socruithe SaaS a chumrú nó a shainoiriúnú, agus i gcás ina bhfuil cumhacht ag an nGrúpa na leasanna eacnamaíocha a bheidh ann amach anseo ag eascairt as an acmhainn bhunaidh agus srian a chur ar rochtain daoine nó eintiteas eile ar na leasanna sin, aithnítear na costais sin mar shócmhainn dholáimhsithe bogearraí ar leith agus déantar iad a amúchadh thar shaolré ionchais na mbogearraí de réir méid chothroim. Déantar an t-amúchadh a athbhreithniú ag deireadh gach tréimhse tuairiscithe ar a laghad, agus caitear le haon athrú mar athruithe ar mheastacháin chuntasaíochta. I gcás nach bhfuil mar thoradh ar chostais a thabhaítear chun socruithe a chumrú nó a shainoiriúnú aithint sócmhainne doláimhsithe bogearraí, aithnítear anois mar speansais na costais sin lena soláthraítear seirbhís ar leithligh don Ghrúpa (anuas ar rochtain ar SaaS) i gcás ina soláthraíonn an soláthraí na seirbhísí. I gcás nach soláthraítear seirbhís ar leithligh leis na costais sin, aithnítear anois na costais mar speansais thar ré an chonartha SaaS.

Mar thoradh air sin, tá a bheartas cuntasaíochta leasaithe ag an nGrúpa i ndáil le caipitliú bogearraí néalríomhaireachta. Cuireadh an t-athrú sa bheartas i bhfeidhm sa tréimhse reatha mar níorbh ábhartha tionchar an chur i bhfeidhm chúlghabhálaigh. Leagtar amach i nótaí 4, 6, 11 agus 15 an tionchar atá ag glacadh an chinnidh cláir oibre ar ráitis airgeadais an Ghrúpa.

Caighdeáin agus léirmhínithe cuntasaíochta IFRS nua nár glacadh leo fós

Rinneadh na caighdeáin chuntasaíochta nua seo a leanas agus na leasuithe ar chaighdeáin atá ann cheana a eisiúint, ach níl siad in éifeacht go fóill don tréimhse chuntasaíochta seo nó níl tacaíocht ón Aontas Eorpach ina leith go fóill:

- Leasuithe ar IFRS 3 Comhcheangail Ghnó, IAS 16 Réadmhaoin, Gléasra agus Trealamh, IAS 37 Forálacha, Dliteanais Theagmhasacha agus Sócmhainní Teagmhasacha agus Feabhsuithe Bliantúla 2018-2020.
- Leasuithe ar Chur i Láthair na Ráiteas Airgeadais IAS 1: Dliteanais a aicmiú mar Dhliteanais Reatha nó Neamhreatha – Cur siar an dáta éifeachtaigh
- Leasuithe ar IAS 1, Cur i Láthair Ráiteas Airgeadais, agus ar Ráiteas Cleachtais 2 an IFRS: Beartais chuntasaíochta a nochtadh
- Leasuithe ar IAS 8, Beartais Chuntasaíochta, Athruithe i Meastacháin Chuntasaíochta agus in Earráidí Cuntasaíochta: Sainmhíniú ar Mheastacháin Chuntasaíochta
- Leasuithe ar IFRS 16 Léasanna: Lacáiste ar Chíosanna a bhaineann le Covid-19 tar éis an 30 Meitheamh 2021
- Leasuithe ar IAS 12 Cánacha Ioncaim: Cáin iarchurtha a bhaineann le Sócmhainní agus Dliteanais ag eascairt as Idirbheart Aonair
- Conarthaí Árachais IFRS 17

Meastar nach mbeidh tionchar suntasach ag baint le cur i bhfeidhm na leasuithe agus na bhfeabhsuithe bliantúla ar IFRS atá fágtha, ar eisiúint an 31 Nollaig 2021 ach gan éifeacht leo go fóill, ar ráitis airgeadais an Ghrúpa.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

1. Ráiteas um Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

Beartais Shuntasacha Chuntasaíochta

a) Bunús an Chomhdhlúthaithe

Fochuideachtaí

Is ionann fochuideachtaí agus eintitis atá rialaithe ag an nGrúpa. Tá smacht ann nuair atá an Grúpa neamhchosanta ar thorthaí inathraitheacha an eintitis de bharr an bhaint atá aige leis agus a bhfuil sé de chumas aige dul i bhfeidhm ar na tuairisceáin sin trína chumhacht thar an eintiteas, nó nuair atá cearta ag an nGrúpa chun na torthaí inathraitheacha sin. Cuimsítear ráitis airgeadais na bhfochuideachtaí i ráitis airgeadais an Ghrúpa ón dáta ar a dtosaítear smacht go dtí an dáta ar a dtagann deireadh le smacht. I ráitis airgeadais na Máthairchuideachta, cuirtear infheistíochtaí i bhfochuideachtaí ar aghaidh mar chostas lúide aon mhuirir bhearnúcháin.

Idirbhearta a chuirtear as an áireamh i ndiaidh chomhdhlúthaithe

Faightear réidh le hiarmhéideanna agus idirbhearta inghrúpa agus ioncam/costais neamhréadaithe ar bith ó idirbhearta inghrúpa in ullmhú ráitis airgeadais an Ghrúpa. Faightear réidh le gnóthachain néamhréadaithe a thagann chun cinn ó idirbhearta le hinstitiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm orthu i gcomparáid leis an infheistíocht sa mhéid agus atá leas ag an nGrúpa san institiúid infheistiúcháin. Déantar caillteanais neamhréadaithe a dhíbirt ar an gcaoi chéanna le gnóthachain neamhréadaithe, ag díreach sa mhéid is nach bhfuil aon fhianaise ar bhearnú.

Comhcheangail ghnó

Úsáidtear an modh éadála le cuntas a dhéanamh ar chomhcheangail ghnó ar an dáta éadála, (i.e. nuair a aistrítear rialú chuig an nGrúpa).

Déantar dea-thoil a thomhas ar an dáta éadála mar:

- luach cóir na comaoine arna haistriú, móide
- méid aitheanta aon leasanna neamhrialaitheacha san eintiteas arna fháil, móide
- má bhaintear amach an comhcheangal gnó i gcéimeanna, luach cóir leas reatha cothromais an eintitis san eintiteas arna fháil, lúide
- glanmhéid aitheanta na sócmhainní inaitheanta arna bhfáil agus na ndliteanas arna nglacadh.

Nuair atá an barrachas deimhneach, aithnítear gur dea-mhéin atá ann. Nuair atá an barrachas diúltach, déantar an brabús ó cheannach sladmhargaidh a aithint láithreach bonn sa chuntas brabúis nó caillteanais. Cláraítear costais a bhaineann le héadáil, seachas na costais a bhaineann le heisiúint urrúis fiachais nó chothromais, a thabhaíonn an Grúpa i ndáil le comhcheangal gnó mar chaiteachas de réir mar a thabhaítear iad.

Cailliúint rialaithe

Nuair a chailltear smacht, dí-aithníonn an Grúpa sócmhainní agus dliteanais na fochuideachta agus aon ghnéithe de chothromas a bhaineann leis an bhfochuideachta. Aithnítear i mbrabús nó caillteanas aon bharrachas nó easnamh a thagann chun cinn nuair a chailltear smacht.

b) Réadmhaoin, Gléasra agus Trealamh

Aithint

Déantar réadmhaoin, gléasra agus trealamh a thomhas ag a gcostas lúide a ndímheas carntha agus a gcaillteanas carntha de bharr an bhearnúcháin. Cuimsítear i gcostais costais dhíreacha (lena n-áirítear costais atá inchurtha go díreach i leith saothair agus forchostais), costais dhíchoimisiúnaithe nó athchóirithe agus ús arna thabhú chun tógáil na sócmhainne a mhaoiniú nuair a ghlacann an tógáil sin tréimhse ama nach beag le críochnú. Is ionann sócmhainní arna dtógáil agus an costas as réadmhaoin, gléasra agus trealamh a cheannach, a thógáil agus a shuiteáil sula mbaintear úsáid tháirgiúil astu.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

1. Ráiteas um Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

Caiteachais ina dhiaidh sin

Aithnítear caiteachas ina dhiaidh sin, mar shampla, an costas as cuid nó mír de réadmhaoin, fearas agus trealamh a athsholáthartha, i suim ghlanluacha na míre más dócha go sreabhfaidh na tairbhí eacnamaíocha a bheidh ag baint leis an mír san am atá le teacht chuig an nGrúpa, agus más féidir an costas a thomhas go hiontaofa. Déantar suim ghlanluacha na coda athsholáthraithe a dhí-aithint. Aithnítear na costais as seirbhísiú laethúil ar réadmhaoin, fearas agus trealamh sa chuntas brabúis nó caillteanais de réir mar a aithnítear iad.

Dímheas

Dímheasann míreanna réadmhaoine, gléasra agus trealaimh ón uair a bhíonn siad ar fáil lena n-úsáid.

Ríomhtar an muirear as dímheas go príomha chun costas na réadmhaoine, an ghléasra agus an trealaimh a dhíluacháil, lúide an costas iarmharach measta, de réir méid chothroim thar a saol úsáideach measta. Dímheastar sócmhainní léasaithe thar théarma an léasa nó a saol úsáideach, cibé acu is giorra. Is iad na haicmithe móra sócmhainne agus a saol úsáideach measta ná:

Píblínte dáileacháin	60 bliain
Píblínte tarchurtha	25 - 40 bliain
Stáisiúin chomhbhrúiteora	20 bliain
Tuirbíní	30,000 - 48,000 uair an chloig
Méadair	15 bliain
Foirgnimh	40 bliain

Ní ghearrtar dímheas ar thalamh ná sócmhainní atá á dtógáil. Déantar athbhreithniú ar an modh dímheasa, ar shaolréanna fónta agus ar luachanna iarmharacha ar gach dáta tuairiscithe agus déantar iad a choigeartú más cuí.

Costais iasachta

Déantar costais iasachta a chaipitliú mar chostas sócmhainne má tá siad inchurtha go díreach i leith éadáil, tógáil nó táirgeadh sócmhainne cáilithí. Is é atá i sócmhainn cháilitheach ná sócmhainn nach mór cuid mhór ama a chaitheamh ar a hullmhú lena húsáid bheartaithe nó lena díol. Tagann deireadh le caipitliú úis nuair a dhéantar an tsócmhainn a choimisiúnú nó nuair a cuireadh isteach ar fhorbairt ghníomhach ar feadh tréimhse fhada ama.

c) Sócmhainní doláimhsithe

Bogearraí agus bogearraí arna bhforbairt

Áirítear le costais bogearraí sócmhainní a fhorbraítear go hinmheánach agus sócmhainní a cheannaítear go seachtrach araon.

Tagraíonn bogearraí a fhorbraítear go hinmheánach a bhaineann go díreach le táirgeadh táirgí inaitheanta agus uathúla bogearraí atá rialaithe ag an nGrúpa. Aithnítear na costais sin mar shócmhainní doláimhsithe má mheastar gur dóchúil go mbeidh tairbhí eacnamaíocha ag baint leis na táirgí sin a sháróidh na costais. Ní dhéantar na costais sin a chaipitliú ach má chomhlíontar na critéir atá leagtha amach in IAS 38. Cuimsíonn an caiteachas a dhéantar a chaipitliú an costas as ábhair, saothar díreach, forchostais atá inchurtha go díreach i leith ullmhú na sócmhainne dá n-úsáid bheartaithe, agus costais iasachta ar shócmhainní cáilitheacha.

Déantar ceadúnais bogearraí ríomhaire a fuarthas a chaipitliú ar bhonn na gcostas a tabhaíodh chun na sócmhainní sonracha a fháil agus úsáid a bhaint astu, ar chuntas go gcomhlíonann na costais na critéir in IAS 38 i gcomhair caipitliú.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

1. Ráiteas um Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

Amúchadh sócmhainní doláimhsithe

Déantar sócmhainní doláimhsithe a amúchadh de réir méid chothroim sa chuntas brabúis nó caillteanais thar a saol fóinteach measta, ón dáta a bhfuil siad ar fáil lena n-úsáid. Ní dhéantar amúchadh a mhuirearú ar shócmhainní forbartha nach bhfuil ar fáil le húsáid fós. Déantar bogearraí agus sócmhainní doláimhsithe eile a amúchadh, de réir méid chothroim, thar a saol fóinteach measta suas le seacht mbliana.

Déantar athbhreithniú ar mhodhanna amúchta, saolréanna fóinteacha agus luachanna iarmharacha ar gach dáta tuairiscithe agus déantar coigeartú orthu más cuí.

Costais iasachta

Féach beartas cuntasaíochta b) thuas

d) Bearnú Sócmhainní

Sócmhainní nach bhfuil faoi réir amúchta

Déantar sócmhainní doláimhsithe a bhfuil saol fóinteach éiginnte ag baint leo nó nach bhfuil réidh le húsáid fós, agus dea-mhéin a thástáil go bliantúil le haghaidh bearnúcháin.

Sócmhainní nach bhfuil faoi réir dímheasa/amúchta

Déantar athbhreithniú ar shuimeanna glanluacha na sócmhainní sin ar gach dáta tuairiscithe chun socrú cibé acu an bhfuil aon chomhartha bearnúcháin orthu. Má tá comhartha ann go bhfuil bearnú i gceist, déantar méid in-aisghabhála na sócmhainne a mheas.

Caillteanas bearnúcháin a aithint

Chun críocha bearnúchán a mheasúnú, cuirtear sócmhainní i ngrúpa ar na leibhéil is ísle dá bhfuil sreafaí airgid ann ar féidir a aithint astu féin (aonaid giniúna airgid nó AGAnna). Aithnítear caillteanas bearnúcháin le haghaidh na méide ag a sáraíonn suim ghlanluacha sócmhainne a méid in-aisghabhála. Is é atá sa mhéid in-aisghabhála ná luach cóir sócmhainne lúide costas as diúscairt nó luach úsáide sócmhainne, cibé acu is airde. Aithnítear caillteanais bhearnúcháin sa chuntas brabúis nó caillteanais. Déantar caillteanais bhearnúcháin arna n-aithint i dtaobh AGAnna a leithdháileadh ar dtús chun an méid glanluacha d'aon dea-thoil dáilte ar AGA a laghdú, agus ina dhiaidh sin leithdháiltear iad chun laghdú a dhéanamh ar mhéid glanluacha na sócmhainní eile in AGA ar bhonn pro rata.

Caillteanas bearnúcháin a aithint

Ní dhéantar caillteanas bearnúcháin a fhreaschur maidir le dea-thoil. I dtaobh sócmhainní eile, déantar caillteanais bhearnúcháin arna n-aithint i dtréimhsí roimhe sin a mheasúnú ar gach dáta tuairiscithe le haghaidh aon chomharthaí gur tháinig laghdú ar an gcaillteanas nó nach ann dó a thuilleadh. Ní aisiompaítear caillteanas bearnúcháin ach sa mhéid nach sáraíonn suim ghlanluacha na sócmhainne an tsuim ghlanluacha, glan ó dhímheas ná amúchadh, murar aithníodh aon chaillteanas bearnúcháin.

Déantar aisiompú caillteanais bearnúcháin le haghaidh AGA a leithdháileadh ar shócmhainní an aonaid, seachas cáilmheas, ar bhonn pro rata le suimeanna glanluacha na sócmhainní sin. Aithnítear an t-aisiompú láithreach i mbrabús nó i gcaillteanas. Agus úsáid á baint as suim ghlanluacha athbhreithnithe na sócmhainne, déantar soláthar do dhímheas/amúchadh de réir méid chothroim thar an saol fóinteach a mheastar a bheith fágtha ag an tsócmhainn.

e) Airgeadra Eachtrach

Cuirtear na ráitis airgeadais seo i láthair in euro, arb é airgeadra feidhmiúil na Máthairchuideachta agus airgeadra chur i láthair an Ghrúpa chomh maith.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

1. Ráiteas um Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

Déantar idirbhearta in airgeadraí eachtracha a thaifeadadh ag an ráta atá i bhfeidhm ar dháta na n-idirbheart. Aistríodh sócmhainní agus dliteanais airgid arna n-ainmniú in airgeadraí eachtracha chuig an airgeadra feidhmiúil ag na rátaí a bhí i bhfeidhm ag dáta an tuairiscithe. Aithnítear sa chuntas brabúis nó caillteanais an gnóthachan nó caillteanas airgeadra eachtraigh a thagann chun cinn tar éis an aistrithe a dhéanamh. Aistrítear sócmhainní agus dliteanais neamhairgeadaíochta in airgeadra eachtrach a dhéantar a thomhas ar chostas stairiúil agus úsáid á baint as an ráta malairte ar dháta an idirbhirt, agus ní aistrítear arís iad ina dhiaidh sin.

Aistrítear go euro, ag na rátaí malairte atá i bhfeidhm ag an dáta tuairiscithe, sócmhainní agus dliteanais oibríochtaí eachtracha, ag cur san áireamh dea-thoil agus coigeartuithe luacha chóir mar thoradh ar éadáil. Déantar torthaí oibríochtaí eachtracha a aistriú go euro ag na meánrátaí malairte don tréimhse, nuair a fhreagraíonn siad do mheastachán réasúnta de na fíor-rátaí a tabhaíodh. Aithnítear difríochtaí malairte tar éis athaistriú na nglansócmhainní oscailte agus na torthaí in ioncam cuimsitheach eile agus cuirtear i láthair iad mar ghné ar leithligh de chothromas (cúlchiste aistrithe).

f) Ioncam

Is ó sheirbhísí iompair gáis go príomha, i margaí rialáilte agus neamhrialáilte araon, a thagann ioncam an Ghrúpa. Forbraíonn, oibríonn agus déanann an Grúpa cothabháil ar na líonraí tarchuir agus dáileacháin gáis nádúrtha in Éirinn agus cuireann an Grúpa seirbhísí iompair gáis ar fáil do sholáthraithe agus lastóirí. Chomh maith leis sin, oibríonn an Grúpa agus tá sé ina úinéir ar an dá phíblíne idirnascaire gáis idir Albain agus Éire agus tá sócmhainní bonneagair líonra aige i dTuaisceart Éireann agus ar Oileán Mhanann. Cuimsítear ioncam ó léasa oibriúcháin le hioncam an Ghrúpa freisin, a aithnítear i gcomhréir le IFRS 16 (féach pointe g thíos).

Déantar ioncam a thomhas bunaithe ar an gcomaoin a measann an Grúpa go mbeidh sé ina teideal i gconradh le custaiméir, agus ní áirítear méideanna a bhailítear ar son tríú páirtithe. Aithníonn an Grúpa ioncam nuair a chomhlíontar na hoibleagáidí feidhmíochta, mar a leagtar amach iad sa chonradh, nó de réir mar a chomhlíontar iad. Aithnítear ioncam ó acmhainn iompair (billeáilte agus neambhilleáilte) thar am de réir mar a chomhlíontar an oibleagáid feidhmíochta arb é acmhainn líonra a sholáthar, agus aithnítear aon ioncam a bhaineann le tráchtearraí ar bhonn an tréchuir don tréimhse le haghaidh gach custaiméara. Aithnítear ranníocaíochtaí custaiméara i ndáil le naisc leis an líonra gáis in ioncam iarchurtha nuair a fhaightear iad, agus scaoiltear chuig an ráiteas ioncaim iad i gcomhréir le comhlíonadh na n-oibleagáidí feidhmíochta. Aithnítear oibleagáid feidhmíochta mar na hoibreacha nasctha agus déantar an t-ioncam uaidh sin a aithint thar am de réir mar a chuirtear na hoibreacha nasctha i gcrích.

Má mheastar nach gcomhlíontar na critéir um aithint ioncaim le haghaidh conartha, cuirtear moill le haithint ioncaim go measfar an inbhailitheacht mar a bheith dóchúil. I gcás inar gá, déantar méid geallta na comaoine a lascainiú chun gné mhaoinithe an idirbhirt a léiriú agus cuirtear an foirceannadh úis i láthair go bliantúil mar chreidmheas don ráiteas ioncaim.

Braitheann roinnt foinsí ioncaim de chuid an Ghrúpa ar fhaomhadh a fháil ón rialaitheoir tionscail, an Coimisiún um Rialáil Fóntas (CRU). In imthosca áirithe, d'fhéadfadh an t-ioncam rialaithe "ceadaithe" a bheith róghnóthaithe nó tearcghnóthaithe sa bhliain. Mar shampla, mar chuid dár gcomhaontú rialála, tá an Grúpa i dteideal aon tearcghnóthú costas faoi bhealach a aisghnóthú amhail crapadh an chórais gáis trí choigeartuithe taraife ioncaim amach anseo. Dá bhrí sin, is féidir aon róghnóthú nó tearcghnóthú ioncaim "cheadaithe" a chuimsiú, laistigh de pharaiméadair áirithe, agus an t-ioncam rialála le haghaidh na mblianta ina dhiaidh sin á ríomh. Mar sin féin, ní dhéantar aon choigeartú um róghnóthú nó tearcghnóthú sa bhliain ina dtagann siad chun cinn mar bíonn na gnóthachtálacha faoi réir athruithe taraife amach anseo a chur i bhfeidhm ar sheirbhísí iompair amach anseo, agus dá bhrí sin níl coigeartuithe den sórt sin i dteideal aitheantais mar shócmhainní ná mar dhliteanais ar an dáta tuairiscithe.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

1. Ráiteas um Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

g) Léasanna

An Grúpa mar Léasaí

Aithnítear léasanna mar shócmhainn a bhfuil ceart úsáide ag baint léi agus mar dhliteanas comhfhreagrach ar an dáta a bhíonn an tsócmhainn léasaithe ar fáil lena húsáid ag an nGrúpa. Tráth tionscanta conartha léasa, measann an grúpa cibé acu an léas é conradh nó a chuimsítear léas leis. Má thugtar leis an gconradh an ceart chun úsáid sócmhainne a rialú ar feadh tréimhse ama mar chúiteamh ar chomaoin, aithnítear mar léas é.

Cuireann an Grúpa na nithe seo a leanas san áireamh chun measúnú a dhéanamh ar an gceart chun sócmhainn a rialú:

- an bhfuil sócmhainní inaitheanta sa chonradh
- an bhfuil an ceart ag an nGrúpa leasanna eacnamaíocha go léir na sócmhainne a fháil go substainteach
- an bhfuil an ceart ag an nGrúpa an tsócmhainn a oibriú ar fud thréimhse an chonartha.

Déantar an dliteanas léasa (a chuirtear i láthair in 'Iasachtaí agus fiachas eile') a thomhas ar dtús ag glanluach reatha na n-íocaíochtaí léasa. Cuimsítear freisin sa tomhas ar an dliteanas íocaíochtaí léasa a dhéanfar faoi roghanna sínte atá réasúnta cinnte. Déantar na híocaíochtaí léasa a lascainiú leis an ráta úis is intuigthe sa léas. Más rud é nach féidir an ráta sin a chinneadh go héasca, rud a tharlaíonn go hiondúil le haghaidh léasanna sa Ghrúpa, úsáidtear ráta iasachtaithe incriminteach an léasaí, arb é atá sa ráta sin an ráta a bheadh le híoc ag an léasaí aonair chun iasacht a fháil de na cistí is gá chun sócmhainn ar luach cosúil leis an tsócmhainn a bhfuil ceart úsáide ag baint léi i dtimpeallacht eacnamaíoch chosúil lena mbaineann téarmaí, slándáil agus coinníollacha cosúla.

Leithdháiltear íocaíochtaí léasa idir príomhchostas agus costas airgeadais. Déantar an costas airgeadais a mhuirearú le brabús nó le caillteanas thar an tréimhse léasa chun ráta úis tréimhsiúil seasta a tháirgeadh ar fhuílleach an dliteanais le haghaidh gach tréimhse.

Maidir le sócmhainní a bhfuil ceart úsáide ag baint leo (a chuirtear i láthair in 'Réadmhaoin, gléasra agus trealamh'), déantar iad a thomhas ar a gcostas lena gcuimsítear iad seo a leanas:

- méid thomhas tosaigh an dliteanais léasa
- íocaíochtaí léasa a rinneadh ag an dáta tosaigh nó roimhe sin lúide aon dreasachtaí léasa a fuarthas
- aon dírchostais tosaigh, agus
- costais athchóirithe.

Go hiondúil, dímheastar sócmhainní a bhfuil ceart úsáide ag baint leo thar shaol úsáideach na sócmhainne agus an téarma léasa de réir méid chothroim, cibé acu is giorra. Má tá an Grúpa réasúnta cinnte rogha ar cheannach a fheidhmiú, déantar an tsócmhainn a bhfuil ceart úsáide ag baint léi a dhímheas thar shaol úsáideach na sócmhainne bunúsaí.

I dtaobh léasanna atá gearrthéarmach (is lú an téarma léasa agus 12 mhí) agus ar luach íseal (is lú ná €5,000 luach na sócmhainne nuair atá an tsócmhainn nua), aithníonn an Grúpa na híocaíochtaí léasa mar chaiteachas oibriúcháin de réir méid chothroim thar théarma an léasa, ach amháin más rud é go bhfreagraíonn bonn córasach eile níos fearr don phatrún ama ina mbaintear leas as an sochar eacnamaíoch a fhaightear ó na sócmhainní léasaithe. Ní raibh aon léas den sórt sin ag an nGrúpa le linn na tréimhse tuairiscithe ná le linn tréimhsí comparáideacha.

An Grúpa mar Léasóir

Déantar léasanna a bhfuil an Grúpa ina léasóir ina leith a aicmiú mar léasanna airgeadais nó oibriúcháin. Aon uair a dhéanann téarmaí an léasa na rioscaí agus sochair a bhaineann le húinéireacht a aistriú den chuid is mó chuig an léasaí, déantar an conradh a aicmiú mar léas airgeadais. Déantar gach léas eile a aicmiú mar léas oibriúcháin.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

1. Ráiteas um Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

Déanann an Grúpa comhaontuithe léasa agus é ina léasóir i dtaca le cuid dá phíblínte, agus déantar na léasanna sin a aicmiú mar léasanna oibriúcháin. Déantar ioncam cíosa ó léasanna oibriúcháin a aithint mar ioncam de réir an mhéid chothroim thar théarma an léasa chuí, ach amháin más rud é go bhfreagraíonn bonn córasach eile níos fearr don phatrún ama ina mbaintear leas as an sochar eacnamaíoch a fhaightear ó na sócmhainní léasaithe (féach f thuas). Déantar costais dhíreacha thosaigh, a thabhaítear i rith an phróisis idirbheartaíochta agus socraithe don léas oibriúcháin, a chur le méid anonn na sócmhainne léasaithe agus déantar iad a aithint de réir an mhéid chothroim thar téarma an léasa.

Déantar na méideanna atá iníoctha ag léasaithe faoi léasanna airgeadais a aithint mar infháltais ag méid atá comhionann leis an nglaninfheistíocht a rinne an Grúpa sna léasanna. Déantar ioncam ó léasanna airgeadais a leithdháileadh ar thréimhsí cuntasaíochta ionas go bhfreagróidh siad do ráta fáltais tréimhsiúil buan ar ghlaninfheistíocht amuigh an Ghrúpa i dtaca leis na léasanna sin.

Nuair a chuimsíonn conradh gnéithe léasa agus neamhléasa, cuireann an Grúpa i bhfeidhm IFRS 15 chun an chomaoin faoin chonradh a leithdháileadh ar gach gné.

h) Oibleagáidí Sochair Scoir

Cuntas tugtha i leith scéim pinsin sochair shainithe mar Phlean Grúpa

Oibríonn Grúpa Ervia scéim pinsin sochair sainithe. Glacann roinnt fostaithe de chuid Líonraí Gáis Éireann páirt sa scéim sin. Tugtar cuntas i leith na scéime mar Phlean Grúpa i gcomhréir le IAS 19. (Athbhreithnithe i 2011: Sochair d'Fhostaithe) agus mar sin aithnítear iomlán an ghlandliteanas (nó an ghlansócmhainn) pinsin a bhaineann leis an scéim i ráitis airgeadais Ghrúpa Ervia seachas i ráitis airgeadais Líonraí Gáis Éireann – féach ar Thuarascáil Bhliantúil Ghrúpa Ervia le haghaidh nochta iomláin i dtaobh na scéime.

Scéimeanna pinsin ranníocaíochta sainithe

Is ionann scéim ranníocaíochta sainithe agus scéim iarfhostaíochta faoina n-íocann eintiteas ranníocaíochtaí seasta isteach in eintiteas ar leithligh, agus ní bheidh aon oibleagáid dlí ná inchiallaithe ar bith air méideanna breise a íoc. Déantar na ranníocaíochtaí atá iníoctha faoi na scéimeanna ranníocaíochta sainithe a mhuirearú ar bhrabús nó chaillteanas sna tréimhsí a gcuireann fostaithe seirbhísí ar fáil lena linn.

i) Deontais

Aithnítear deontas mar dhliteanas sa chlár comhardaithe ar dtús nuair atá ráthaíocht réasúnta ann go bhfaighfear é agus go gcomhlíonfaidh an Grúpa na coinníollacha a bhaineann leis. Aithnítear na deontais ioncaim atá mar chúiteamh don Ghrúpa as speansais arna dtabhú sa ráiteas ioncaim ar bhonn córasach sa tréimhse chéanna ina dtabhaítear na speansais. Déantar deontais a chúitíonn an Grúpa as costas sócmhainne a amúchadh don ráiteas ioncaim ar bhonn córasach thar shaol úsáideach na sócmhainne chun an muirear dímheasa a mheaitseáil.

j) Soláthairtí agus Dliteanais Theagmhasacha

Déanann an Grúpa meastóireacht ar nochtuithe ar dhliteanais theagmhasacha a bhaineann le dlíthíocht atá le teacht nó éilimh eile gan réiteach atá faoi réir réitigh chaibidlithe, idirghabhála, eadrána nó rialú Rialtais. Aithnítear soláthar nuair is dóchúil gurb ann d'oibleagáid ar féidir meastachán iontaofa a dhéanamh ina leith tar éis anailís chúramach a dhéanamh ar an ábhar aonair. Cuimsíonn anailís measúnú ar an dóchúlacht go n-éireoidh le héileamh gan réiteach, nó go dtiocfaidh dliteanas chun cinn, agus an pointe aitheantais don dliteanas gaolmhar.

Aithnítear mar dhliteanais theagmhasacha ábhair ar oibleagáidí féideartha iad nó nach gcomhlíonann na critéir aitheantais i gcomhair soláthair, ach amháin más beag an fhéidearthacht go n-aistreofar tairbhí eacnamaíochta.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

1. Ráiteas um Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

B'fhéidir go n-athródh soláthairtí arna socrú amach anseo de bharr forbairtí nua agus de réir mar a bhíonn faisnéis nua ar fáil. D'fhéadfadh go mbeadh costais iarbhír difriúil leis an soláthar measta mar gheall ar an éiginnteacht nádúrtha sa phróiseas meastóireachta sin. Tá sonraí faoi sholáthairtí nochta i nóta 21.

k) Fardail

Déantar fardail a thomhas agus úsáid á baint as costas nó glanluach inréadaithe, cibé acu is ísle, agus úsáid á baint as an bhfoirmle costais is túisce isteach is túisce amach (FIFO) i gcomhréir le Fardail IAS 2. Tá costas déanta suas de phraghas ceannaigh agus gach costas díreach a tabhaíodh agus na fardail á dtabhairt chuig a n-ionad reatha agus a riocht reatha. Is é atá i nglanluach inréadaithe ná an costas díola iarbhír nó measta lúide gach costas atá le tabhú roimh dhiúscairt. Déantar soláthar sonrach le haghaidh nithe a bhfuil dochar déanta dóibh, atá imithe as feidhm nó nach féidir a úsáid, nuair is cuí sin.

l) Sócmhainní agus Dliteanais Airgeadais

Ionstraimí airgeadais díorthacha

Tar éis dháta aibíochta an fhiachais láithrithe phríobháidigh agus na mbabhtálacha ráta úis trasairgeadra a bhaineann leis ar an 31 Márta 2021, is iad conarthaí réamhcheaptha airgeadra eachtraigh an t-aon ionstraim airgeadais dhíorthach a bhíonn in úsáid ag an nGrúpa chun a nochtadh ar rioscaí malairte eachtraí a bhainistiú. Déantar tuilleadh sonraí faoi ionstraimí airgeadais díorthacha a nochtadh i nóta 23.

Déantar díorthaigh a aithint ar dtús ag luach cóir agus déantar iad a atomhas go luach cóir ag gach dáta tuairiscithe ar leith. Déantar gnóthachain nó caillteanais a aithint sa chuntas brabúis nó caillteanais láithreach, ach amháin más ionstraim fhálaithe shainithe agus éifeachtach iad. Sa chás sin, braitheann uainiú an aitheantais sa chuntas brabúis nó caillteanais ar nádúr na gaolmhaireachta fálaithe.

Cé go ndéantar díorthach a bhfuil luach cóir dearfach aige a aithint mar shócmhainn airgeadais, déantar díorthach a bhfuil luach cóir diúltach aige a aithint mar dhliteanas airgeadais. Ní dhéantar díorthaigh a fhritháireamh sna ráitis airgeadais ach amháin má bhíonn an ceart agus cuspóir dlíthiúil reatha ag an nGrúpa é sin a dhéanamh. Déantar díorthach a chur i láthair mar shócmhainn neamhreatha nó mar dhliteanas neamhreatha más amhlaidh go bhfuil aibíocht na hionstraime atá fágtha níos mó ná 12 mhí agus mura bhfuiltear ag súil leis go ndéanfar é a réadú nó a shocrú laistigh de 12 mhí.

Sa tréimhse chomparáideach, shonraigh an Grúpa díorthaigh áirithe mar ionstraimí fálaithe i dtaca leis an riosca malairte eachtraí agus an riosca ráta úis i bhfálaithe luacha chóir, fálaithe sreabhaidh airgid, nó fálaithe de ghlaninfheistíochtaí in airgeadraí eachtracha. Tar éis aibíocht an fhiachais láithrithe phríobháidigh agus CCIRS a bhaineann leis, an 31 Márta 2021, ní iompraíonn an Grúpa díorthaigh a shonraítear chun críoch cuntasaíochta fálaithe a thuilleadh.

Ag tús na gaolmhaireachta fálaithe, déanann an Grúpa an ghaolmhaireacht idir an ionstraim fhálaithe agus an mhír a fhálaítear a dhoiciméadú, chomh maith lena cuspóirí bainistíochta riosca agus an straitéis atá á chur i bhfeidhm aige chun tabhairt faoi idirbhearta fálaithe éagsúla. Ina theannta sin, ag tús an phróisis fhálaithe agus ar bhonn leanúnach, déanann an Grúpa doiciméadú ar cibé acu an bhfuil an ionstraim fhálaithe éifeachtúil chun athruithe ar luachanna cóir nó ar shreafaí airgid na míre fálaithe a bhfuil an riosca fálaithe ag gabháil léi a fhritháireamh, nó nach bhfuil. Más amhlaidh go bhfuil, ciallaíonn sé sin go gcomhlíonann an ghaolmhaireacht fhálaithe na ceanglais seo a leanas maidir le héifeachtúlacht fálaithe:

- go bhfuil gaolmhaireacht eacnamaíoch idir an mhír fhálaithe agus an ionstraim fhálaithe;
- nach bhfuil forlámhas ag tionchar an riosca chreidmheasa ar athruithe luachanna a eascraíonn as an ngaolmhaireacht eacnamaíoch sin; agus
- go bhfuil cóimheas fálaithe na gaolmhaireachta fálaithe mar an gcéanna leis an gcóimheas atá mar thoradh ar an méid atá ag an mhír fhálaithe atá á fálú ag an nGrúpa i ndáiríre agus méid na hionstraime fálaithe a úsáideann an Grúpa i ndáiríre chun an méid sin den mhír fhálaithe a fhálú.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

1. Ráiteas um Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

Má theipeann ar an ngaolmhaireacht fhálaithe an ceanglas éifeachtúlachta fálaithe a bhaineann leis an gcóimheas fálaithe a chomhlíonadh, ach go bhfanann an cuspóir bainistíochta riosca don ghaolmhaireacht fhálaithe shonraithe sin mar an gcéanna, déanann an Grúpa coigeartú ar chóimheas fálaithe na gaolmhaireachta fálaithe (i.e. athchothromaíonn sé an fálú) ionas go gcomhlíonfaidh sé na critéir cháilithe arís eile.

Stopann an Grúpa de bheith ag úsáid cuntasaíocht fhálaithe sa chás nach gcomhlíonann an ghaolmhaireacht fhálaithe (nó cuid di) na critéir cháilithe a thuilleadh (i ndiaidh athchothromaithe, más infheidhme), agus sa chás sin amháin. Cuimsíonn sé sin na cásanna ina dtéann an ionstraim fhálaithe in éag nó ina ndíoltar, ina bhfoirceanntar nó ina bhfeidhmítear í. Déantar an foirceannadh a thuairisciú go hionchasach. Déantar an coigeartú luacha chóir ar mhéid anonn na míre fálaithe, a eascraíonn ón riosca fálaithe, a amúchadh chuig an gcuntas brabúis agus caillteanais ón dáta sin. Fágtar leis an gcothromas aon ghnóthachan nó caillteanas a aithnítear in ioncam cuimsitheach eile agus a charntar sa chúlchiste fálaithe don sreabhadh airgid ag an am sin, agus déantar é a athaicmiú chuig an gcuntas brabúis agus caillteanais chomh luath agus a tharlaíonn an t-idirbheart réamhaisnéise. Nuair nach bhfuiltear ag súil leis a thuilleadh go dtarlóidh idirbheart réamhaisnéise, déantar an gnóthachan nó an caillteanas sa chúlchiste fálaithe don sreabhadh airgid a athaicmiú láithreach chuig an gcuntas brabúis agus caillteanais.

Nuair a théann ionstraim fhálaithe in éag, nó má dhíoltar nó má fhoirceanntar í, nó nuair nach gcomhlíonann fálú na critéir le haghaidh cuntasaíocht fhálaithe a thuilleadh, déantar aon ghnóthachan nó caillteanas carntha iarchurtha den fhálú sa chothromas ag an am sin a athaicmiú chuig an gcuntas brabúis agus caillteanais láithreach.

i. Fáluithe ar an sreabhadh airgid

Nuair a shainítear ionstraim airgeadais dhíorthach mar fhálú den éagsúlacht ar shreafaí airgid de dhliteanas aitheanta, mar cheangaltas daingean nó mar idirbheart réamhaisnéise ar mór an dóchúlacht go ndéanfar é, aithnítear an chuid éifeachtach d'aon ghnóthachan nó caillteanas ar an ionstraim airgeadais dhíorthach go díreach in ioncam cuimsitheach eile. Nuair a aithnítear sócmhainn nó dliteanas mar thoradh ar an gceangaltas daingean nó an idirbheart réamhaisnéise, baintear an gnóthachan nó caillteanas carnach ó ioncam cuimsitheach eile agus cuimsítear é sa tomhas tosaigh ar an tsócmhainn nó an dliteanas. Mura ndéantar é sin, baintear an gnóthachan nó caillteanas carnach ó ioncam cuimsitheach eile agus aithnítear é sa chuntas brabúis nó caillteanais ag an am céanna leis an idirbheart fálaithe. Aithnítear an chuid neamhéifeachtach d'aon ghnóthachan nó caillteanas sa ráiteas ioncaim láithreach. Léiríonn luachanna córa riosca creidmheasa na hionstraime agus áirítear leo coigeartuithe chun riosca creidmheasa eintiteas agus chontrapháirtí ábhartha an Ghrúpa a chur san áireamh nuair is cuí.

Nuair a chuirtear deireadh le hionstraim nó gaolmhaireacht fálaithe ach nuair a mheastar go dtarlóidh an t-idirbheart fálaithe fós, fanann an gnóthachan nó caillteanas carnach ag an bpointe sin in ioncam cuimsitheach eile agus aithnítear é i gcomhréir leis an bpolasaí thuas nuair a tharlaíonn an t-idirbheart. Murar dóchúil a thuilleadh go dtarlóidh an t-idirbheart fálaithe, maidir leis an ngnóthachan carnach neamhréadaithe atá aitheanta in ioncam cuimsitheach eile, aithnítear i mbrabús nó caillteanas é láithreach.

ii. Fáluithe ar luach cóir

Nuair a cheaptar ionstraim airgeadais dhíorthach mar fhálú luacha chóir, aithnítear athruithe i luach cóir an díorthaigh i mbrabús nó i gcaillteanas. Chomh maith leis sin, sonraítear an mhír fhálaithe ag luach cóir i dtaobh an riosca a bhaineann leis an bhfálú; déantar an gnóthachan nó caillteanas a eascraíonn ón riosca fálaithe a aithint sa chuntas brabúis nó caillteanais (mír ón líne chéanna leis an díorthach) agus déantar coigeartú ar shuim ghlanluacha na míre fálaithe. Aithnítear an sciar neamhéifeachtach sa ráiteas ioncaim láithreach. Léiríonn luachanna córa riosca creidmheasa na hionstraime agus áirítear leo coigeartuithe chun riosca creidmheasa eintiteas agus chontrapháirtí ábhartha an Ghrúpa a chur san áireamh nuair is cuí.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

1. Ráiteas um Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

Iasachtaí

Aithnítear iasachtaí ar dtús ag luach cóir lúide costais atá inchurtha i leith idirbhirt. I ndiaidh a n-aitheantais tosaigh, sonraítear na hiasachtaí nach bhfuil i ngaolmhaireacht fálaithe luacha chóir ag an gcostas amúchta le húsáid mhodh an ghlanráta úis. Déantar iasachtaí atá sainithe i ngaol luacha chóir a thomhas ar luach cóir i gcomhair rioscaí fálaithe, agus aithnítear i mbrabús agus caillteanas aon ghnóthachain nó chaillteanais a thagann chun cinn ar athruithe ar luach cóir, ach amháin má tá na hathruithe sin inchurtha i leith riosca creidmheasa an Ghrúpa féin, agus sa chás sin aithnítear iad siúd laistigh d'ioncam cuimsitheach eile.

Infháltais trádála agus infháltais eile

Aithnítear trádáil agus infháltais eile ar dtús ag an bpraghas idirbhirt atá infhála agus, ina dhiaidh sin, iompraítear iad ag an luach sin, toisc nach bhfuil aon chomhpháirt shuntasach mhaoinithe ann, lúide liúntas cuí le haghaidh caillteanais chreidmheasa ionchasacha. Déantar foráil maidir le caillteanais bhearnúcháin le samhail le haghaidh caillteanas creidmheasa ionchasach thar shaolré na sócmhainne, agus aithnítear an bearnúchán ionchasach mar chostas sna costais oibriúcháin. Nuair is gá, ríomhtar méid na gcaillteanas creidmheasa ionchasach trí rátaí caillteanais ionchasaigh a chur i bhfeidhm, bunaithe ar an bhfeidhmíocht iarbhír bailiúcháin airgid stairiúil, chuig próifíl an fhiachais aoise le tosca maicreacnamaíocha amach anseo agus tosca a bhaineann go sonrach leis na féichiúnaithe san áireamh.

Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim

Cuimsítear le hairgead tirim airgead ar láimh agus taiscí prapéilimh. Is infheistíochtaí gearrthéarmacha an-leachtach iad coibhéisí airgid thirim ar féidir iad a thiontú go héasca go méideanna aitheanta airgid thirim agus atá faoi réir riosca neamhshuntasach athruithe ar luach agus a shealbhaítear iad chun gealltanais airgid thirim a chomhlíonadh seachas chun críche infheistíochta nó chun críoch eile. I gcás inarb ann do na coinníollacha agus don rún maidir le fritháireamh, déantar iarmhéideanna airgid thirim a chomhcheangal le comharduithe rótharraingthe agus cuirtear an comh-iarmhéid sin i láthair ar an gclár comhardaithe.

Taiscí srianta

Airgead tríú páirtí atá i gceist le taiscí srianta, a sealbhaítear iad faoi shocruithe sláine nó rialála airgeadais, agus nach bhfuil ar fáil go dleathach chun críoch oibriúcháin ná nach sealbhaítear iad ach an oiread chun gealltanais airgid thirim ghearrthéarmacha a chomhlíonadh.

Suimeanna iníoctha trádála agus suimeanna iníoctha eile

Déantar suimeanna iníoctha trádála agus eile a thaifeadadh ar luach cóir i dtosach, ar gnách gurb é méid tosaigh an tsonraisc móide aon chostais idirbhirt atá inchurtha go díreach ina leith é, agus tugtar anonn iad ina dhiaidh sin ar chostas amúchta agus úsáid á baint as modh an ghlanráta úis.

Iasachtaí agus iarmhéideanna le cuideachtaí Grúpa (Cuideachta)

Tá iasachtaí agus iarmhéideanna le cuideachtaí Grúpa ina sócmhainní nó ina ndliteanais airgeadais neamhdhíorthacha nach bhfuil luaite i margadh gníomhach. Cuirtear san áireamh iad in infháltais reatha trádála agus eile agus i suimeanna iníoctha eile i gclár comhardaithe na Cuideachta, ach amháin iad siúd lena ngabhann ionchas um bailiú níos faide ná dhá mhí dhéag tar éis dháta an chláir chomhardaithe, a chuirtear san áireamh in infháltais neamhreatha trádála agus eile nó i suimeanna iníoctha neamhreatha trádála agus eile. Déantar iad sin a thomhas ag luach cóir ar dtús agus ina dhiaidh sin tugtar cuntas ina leith ar chostas amúchta lúide caillteanas creidmheasa ionchais.

Ráthaíochtaí airgeadais

Soláthraíonn an Grúpa ráthaíochtaí agus bannaí do thríú páirtithe agus d'fhochuideachtaí i ngnáthchúrsa an ghnó. I gcás ina meastar éilimh mar a bheith dóchúil, cuirtear i bhfeidhm samhail na gcaillteanas creidmheasa ionchasach.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

1. Ráiteas um Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

m) Glanioncam/glanchostais airgeadais

Cuimsítear le costais airgeadais ús iníoctha ar iasachtaí, muirear maoinithe ar sholáthairtí (a aithnítear i ndiaidh measúnaithe más ábhartha), agus gluaiseachtaí luacha chóir ar shócmhainní airgeadais a aicmítear mar luach cóir tríd an gcuntas brabúis nó caillteanais. Úsáidtear modh an úis ghlain le costais iasachtaíochta nach bhfuil inchurtha go díreach i leith ceannach, tógáil nó táirgeadh sócmhainne cáilithe a aithint sa chuntas brabúis nó caillteanais.

Cuimsítear le hioncam airgeadais gluaiseachtaí luacha chóir ar ionstraimí airgeadais atá aicmithe mar luach cóir tríd an gcuntas brabúis nó caillteanais, aon ioncam úis ar chistí infheistithe agus díbhinní a fuarthas. Déantar ioncam úis a aithint de réir mar a bhfabhraíonn sé i mbrabús nó caillteanas, ag baint úsáid as modh an úis ghlain.

Cuirtear i láthair coigeartuithe luacha chóir ar ionstraimí maoinithe a aithnítear i mbrabús nó caillteanas mar ioncam airgeadais nó costais airgeadais, mar is cuí.

n) Cáin ioncaim

Cuimsíonn speansas cánach ioncaim cáin reatha agus iarchurtha. Aithnítear cáin ioncaim sa ráiteas ioncaim ach amháin sa mhéid a bhaineann sé le míreanna atá aitheanta go díreach i ngnáthscaireanna nó in ioncam cuimsitheach eile.

Is é atá sa cháin reatha ná an cháin iníoctha nó infhála mheasta ar an ioncam nó caillteanas inchánach don bhliain, agus úsáid á baint as rátaí cánach a achtaíodh nó a achtaíodh go substaintiúil ar an dáta tuairiscithe, agus aon choigeartú ar cháin iníoctha i dtaobh na mblianta roimhe sin. Déantar sócmhainní agus dliteanais chánach reatha a chúiteamh nuair atá ceart chun cúitimh ar féidir a chur i bhfeidhm de réir an dlí ann laistigh den údarás cánach céanna agus áit arb é an rún ná socrú ar ghlanbhonn nó an tsócmhainn a inréadú agus an dliteanas a shocrú ag an am céanna.

Aithnítear cáin iarchurtha i dtaca le difríochtaí sealadacha idir méideanna anonn sócmhainní agus dliteanas chun críocha tuairiscithe airgeadais agus na méideanna a úsáidtear chun críocha cánach. Déantar cáin iarchurtha a thomhas ag na rátaí cánach a bhfuil súil leo a bheidh i bhfeidhm sna tréimhsí ina bhfuiltear ag súil leis go n-iompóidh difríochtaí sealadacha, bunaithe ar rátaí cánacha agus dlíthe a achtaíodh nó a achtaíodh den chuid is mó roimh an dáta tuairiscithe.

Meastar go bhfuil sócmhainn chánach iarchurtha in-aisghabhála agus mar sin ní aithnítear í go dtí, ar bhonn na fianaise go léir atá ar fáil, gur dóchúil go mbeidh brabúis inchánach oiriúnacha sna blianta beaga atá amach romhainn, óna mbeifear in ann aisiompú na ndifríochtaí sealadacha bunúsacha a dhéaduchtú.

Déantar sócmhainní agus dliteanais chánach iarchurtha a chúiteamh nuair atá ceart chun cúitimh ar féidir a chur i bhfeidhm de réir an dlí ann laistigh den údarás cánach céanna agus áit arb é an rún ná socrú ar ghlanbhonn nó an tsócmhainn a inréadú agus an dliteanas a shocrú ag an am céanna.

Aithnítear foráil le haghaidh na nithe sin dá bhfuil an socrú cánach éiginnte, ach meastar gur dócha go mbeidh eis-sreabhadh cistí chuig údarás cánach ann amach anseo. Déantar na forálacha a thomhas ag an meastachán is fearr den mhéid a bhfuiltear ag súil lena éirí iníoctha. Tá an measúnú bunaithe ar bhreithiúnas gairmithe cánach sa Ghrúpa, á thacú ag taithí roimhe maidir le gníomhaíochtaí mar sin agus, i gcásanna áirithe, bunaithe ar chomhairle neamhspleách chánach.

o) Brabús oibriúcháin

Luaitear an brabús oibriúcháin roimh na glanchostais airgeadais agus cánachas.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

1. Ráiteas um Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

p) Idirbhearta rialaithe chomhchoitinn

Tugtar cuntas ar idirbhearta idir eintitis faoi rialú comhchoiteann ag luach de réir na leabhar, agus aithnítear aon difríocht idir é sin agus an chomaoin a íocadh/fuarthas sa chothromas mar ranníocaíocht chaipitil/dáileadh caipitil.

q) Bearta neamh-GAAP

Sainítear EBITDA mar thuillimh roimh ús, cánacha, dímheas agus amúchadh. Sainítear glanfhiachas mar iasachtaí iomlána agus fiachais eile coigeartaithe i gcomhair tionchar fálaithe luacha chóir lúide airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim. Baineann an Grúpa úsáid as na bearta neamh-GAAP sin chun eolas úsáideach faoi fheidhmíocht agus mhaoiniú a chur ar fáil don lucht bainistíochta, do stocshealbhóirí agus pháirtithe leasmhara seachtracha.

Breithiúnais agus Meastacháin Chriticiúla Cuntasaíochta

Éilítear ar an nGrúpa, agus na polasaithe cuntasaíochta seo á gcur i bhfeidhm aige, meastacháin, boinn tuisceana agus breithiúnais áirithe a dhéanamh a gcreideann sé iad a bheith réasúnach bunaithe ar an bhfaisnéis atá ar fáil. Déantar iad sin a mheasúnú agus na ráitis airgeadais seo á n-ullmhú. Ina theannta sin, bhreithnigh an Grúpa impleachtaí an athraithe aeráide ar a oibríochtaí agus ar a ghníomhaíochtaí, agus tá sonraí breise air sin le fáil thíos. Breithníodh go cuí tosca macra-eacnamaíocha ábhartha freisin amhail paindéim Covid-19.

Bíonn tionchar ag na meastacháin, boinn tuisceana agus breithiúnais sin ar na méideanna sócmhainní agus dliteanais atá ann ar dháta na ráiteas airgeadais agus ar na méideanna ioncaim agus costais a aithnítear i rith na dtréimhsí tuairiscithe a chuirtear i láthair. D'fhéadfadh éifeacht ábhartha a bheith ag athruithe ar na meastacháin sin ar na ráitis airgeadais.

Ar bhonn leanúnach, úsáideann an Grúpa modhanna éagsúla lena mheastacháin a mheasúnú: taithí stairiúil, comhairliúchán le saineolaithe agus modhanna eile ar meastar iad a bheith réasúnach sna tosca áirithe atá ann. D'fhéadfadh na torthaí iarbhír a bheith éagsúil ó na meastacháin seo, agus déantar a dtionchar siúd a aithint sa tréimhse ina dtagann na fíricí is cúis leis an athbhreithniú chun solais.

(i) Breithiúnais chriticiúla le beartais chuntasaíochta an Ghrúpa a chur i bhfeidhm

Is iad seo a leanas na breithiúnais chriticiúla seachas iad sin a bhaineann le meastacháin (a ndéileáiltear leo astu féin thíos) atá déanta ag an nGrúpa agus na beartais chuntasaíochta sin á gcur i bhfeidhm agus a bhfuil an éifeacht is mó acu ar na méideanna a aithnítear sna ráitis airgeadais.

(a) Rangú ar chostas idir caiteachas oibriúcháin agus caiteachas caipitil

Teastaíonn breithiúnais shuntasacha le caiteachas a rangú mar chaiteachas caipitil nó oibriúcháin, go háirithe i gcásanna a mbíonn eilimintí de ghníomhaíochtaí feabhsúcháin (caipiteal) agus cothabháil (oibriúchán) araon ann. Tá beartais, rialúcháin agus nósanna imeachta cuí i bhfeidhm ag an nGrúpa leis na rioscaí a mhaolú ó thaobh chaiteachas neamh-incháilithe a chaipitliú de.

(ii) Neamhchinnteacht sna meastacháin

Is iad seo a leanas na príomhthoimhdí maidir leis an am atá le teacht agus maidir leis na príomhfhoinsí eile as a dtagann neamhchinnteacht meastacháin ag deireadh na tréimhse tuairiscithe, a bhféadfadh riosca suntasach a bheith ag baint leo maidir le coigeartú ábhartha a dhéanamh ar na suimeanna glanluacha sócmhainní agus dliteanas taobh istigh den bhliain seo chugainn.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

1. Ráiteas um Beartais Chuntasaíochta (ar lean)

(a) Sócmhainní bonneagar agus na sócmhainní a úsáidimid inár ngnó

Ar an 31 Nollaig 2021, ba é €2,541.8 milliún comhiomlán shócmhainní réadmhaoine, gléasra agus trealaimh (RG&T) agus shócmhainní doláimhsithe an Ghrúpa (2020: €2,534.3 milliún), arbh é sin tromlach shócmhainní an Ghrúpa. Dá bhrí sin, tá na meastacháin agus na boinn tuisceana a rinneadh leis an luach anonn a dheimhniú ríthábhachtach sna ráitis airgeadais mar gheall go bhféadfadh éifeacht shuntasach a bheith ag in-aisghabhálacht na méideanna, nó a heasnamh sin, ar fheidhmíocht agus staid airgeadais an Ghrúpa amach anseo.

Aithníonn an Grúpa muirir dhímheasa agus amúchta go bliantúil (2021: €143.4 milliún agus 2020: €137.8 milliún) a ríomhtar go príomha chun costas réadmhaoine, gléasra agus trealaimh agus sócmhainní doláimhsithe a laghdú thar a saolré fóinteach eacnamaíoch.

I gcás réadmhaoine, gléasra agus trealaimh go háirithe, tá gá le breithiúnas suntasach chun saolréanna fóinteacha measta le haghaidh sócmhainní a shocrú, atá bunaithe ar thaithí, ionchas don am atá le teacht agus fachtóirí eile. Leagtar amach sna polasaithe cuntasaíochta seo an tsaolré fhóinteach mheasta le haghaidh aicmithe sócmhainní móra. Déanann an Grúpa athbhreithniú ar shaolré fhóinteach sócmhainní go bliantúil agus déantar aon athrú atá ag teastáil a choigeartú go hionchasach. Cuimsítear leis an athbhreithniú sin breithniú ar uaillmhianta an Ghrúpa maidir le dícharbónú agus breithniú ar bheartais agus ar phleananna Rialtais i réimse an ghnímh ar son na haeráide agus spriocanna maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa. Chinn an Grúpa go bhfuil saolré na sócmhainní a aithníodh ar meastachán is fearr ar shaolré fhóinteach eacnamaíoch na sócmhainní i gcónaí. Mar gheall ar a thábhachtaí agus atá an infheistíocht sócmhainní don Ghrúpa, d'fhéadfadh éagsúlachtaí idir an tsaolré fhóinteach eacnamaíoch iarbhír agus mheasta tionchar a imirt ar thorthaí san am atá le teacht, ar bhealach dearfach nó diúltach. Níor aithin an Grúpa, san am atá caite, aon athruithe ar shaolré fhóinteach sócmhainne a raibh tionchar ábhartha acu ar thorthaí oibriúcháin. Féach nóta 9 le haghaidh anailís íogaireachta ar an tionchar dá nglacfaí leis go mbeadh saolré fhóinteach eacnamaíoch níos giorra i gceist le haghaidh réadmhaoin, ghléasra agus threalamh an Ghrúpa.

(b) Soláthairtí agus dliteanais eile

Baineann neamhchinnteacht sa mheastachán le measúnaithe a dhéantar ar na torthaí airgeadais de staideanna tráchtála agus dlíthiúla neamhchinnte, agus is gá breithiúnas, meastachán agus toimhdí a úsáid. Is ionann na méideanna atá aitheanta mar sholáthar agus meastachán is fearr an Ghrúpa ar an gcaiteachas a theastaíonn chun oibleagáidí reatha a shocrú ar an dáta tuairiscithe. Agus an toradh is dóchúla á mheas, bunaíonn an Grúpa a mheastachán ar an bhfaisnéis atá ar fáil, ar thaithí stairiúil, ar chomhairle ó chomhairleoirí dlí agus saineolaithe eile agus ar thosca ábhartha eile ar creidtear iad a bheith réasúnta faoi mar a sheasann cúrsaí. Mar sin tagtar ar mheastachán athbhreithnithe ag gach dáta tuairiscithe chun déanamh cinnte go bhfreagraíonn na méideanna arna bhfabhrú don mheastachán is fearr ar na costais a iompróidh an Grúpa sa deireadh. D'fhéadfadh go dtiocfadh athrú ar an bhforáil a éilítear san am atá le teacht mar gheall ar fhorbairtí nua agus de réir mar a chuirtear faisnéis bhreise ar fáil. De bharr nádúr na bhforálacha sin agus neamhchinnteacht an mheastacháin atá i gceist, ní mheastar é a bheith praiticiúil anailís íogaireachta bhreise a dhéanamh ar na méideanna seo.

(iii) An t-athrú aeráide

Leanann an Grúpa dá mheasúnú ar thionchar fadtéarmach féideartha an athraithe aeráide ar na sócmhainní agus ar na dliteanais ina ráitis airgeadais. Breithníodh tionchar an athraithe aeráide i roinnt réimsí agus na ráitis airgeadais seo a n-ullmhú, go háirithe maidir le luacháil na réadmhaoine, an ghléasra agus an trealaimh atá ag an nGrúpa, mar a thuairiscítear thuas.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

2. Eolas Deighilteach

Tá Deighleoga Oibriúcháin IFRS 8 glactha ag an nGrúpa sna ráitis airgeadais. Ceanglaítear de réir IFRS 8 go n-aithneofaí deighleoga oibriúcháin ar bhonn tuairiscí inmheánacha faoi ghnéithe den Ghrúpa a ndéanann an Príomhchinnteoir Oibriúcháin athbhreithniú orthu go rialta chun acmhainní a leithdháileadh don deighleog agus chun a feidhmíocht a mheas. I gcás an Ghrúpa, tá an Príomhchinnteoir Oibriúcháin aitheanta mar Bhord Líonraí Gáis Éireann.

Mar sin is iad deighleoga oibriúcháin an Ghrúpa na cinn a úsáideann Bord Líonraí Gáis Éireann go hinmheánach chun an gnó a rith agus chun cinntí straitéiseacha a dhéanamh. Cuirtear faisnéis ar fáil do Bhord Líonraí Gáis Éireann i dtaobh an Ghrúpa ar bhonn deighleoige singile chun críoch feidhmíocht a mheasúnú agus acmhainní a leithdháileadh. Déanann Bord Líonraí Gáis Éireann athbhreithniú ar thorthaí oibriúcháin ar leibhéal Ghrúpa Líonraí Gáis Éireann. I bhfianaise an mhéid sin, tá deighleog shingil ag an nGrúpa chun críocha an tuairiscithe airgeadais. Dá bharr sin is iad na brabúis deighleoige agus na sócmhainní agus na dliteanais deighleoige mar a thuairiscítear don phríomhchinnteoir oibriúcháin ná iad siúd atá leagtha amach i Ráiteas Ioncaim an Ghrúpa agus i gClár Comhardaithe an Ghrúpa faoi seach agus mar sin ní chuirtear aon fhaisnéis deighleoige bhreise ar fáil sa nóta seo.

(a) Ioncam de réir suíomh geografach

	2021	2020
	€'000	€'000
Éire	**433,189**	410,972
An Ríocht Aontaithe (Tuaisceart Éireann agus Oileán Mhanann san áireamh)	**43,008**	36,305
Iomlán	**476,197**	447,277

Áirítear le hioncam iomlán an Ghrúpa ioncam €127.8 milliún (2020: €121.3 milliún), €75.7 milliún (2020: €70.5 milliún) agus €49.9 milliún (2020: €48.3 milliún) a tháinig chun cinn ó dhíolacháin leis na trí chustaiméir is mó atá ag an nGrúpa. Níl ann d'aon chustaiméir eile a raibh ioncam uaidh os cionn 10% den ioncam iomlán. Féach nóta 3 le haghaidh anailís ar ioncam ó chustaiméirí seachtracha de réir cineáil.

(b) Sócmhainní neamhreatha de réir ionaid gheografaigh

	2021	2020
	€'000	€'000
Éire	**2,153,166**	2,153,107
An Ríocht Aontaithe (Tuaisceart Éireann agus Oileán Mhanann san áireamh)	**388,617**	381,233
Iomlán	**2,541,783**	2,534,340

Cuimsíonn sócmhainní neamhreatha chun críocha an nochta seo réadmhaoin, gléasra, trealamh agus sócmhainní doláimhsithe. Eisítear ionstraimí airgeadais díorthacha.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

3. Ioncam

	2021	2020
	€'000	€'000
Rialaithe	**425,240**	400,235
Neamhrialáilte – conarthaí iompair	**27,337**	25,908
Neamhrialáilte – conarthaí nua nasc	**4,368**	4,442
Neamhrialaithe – eile	**19,252**	16,692
Iomlán	**476,197**	447,277

Is éard atá in ioncam rialáilte ná ioncam a thuilltear ó earraí agus acmhainne. Is iad an Coimisiún um Rialáil Fóntais agus Coimisiún Thuaisceart Éireann don Rialáil Fóntais a dhéanann ioncam rialáilte a rialáil. Baineann ioncam neamhrialaithe eile go príomha le hioncam ó ghnó teileachumarsáide Aurora agus le díolacháin le haghaidh seirbhísí oibriúcháin a chuidíonn leis an gcóras iompair gháis a úsáid.

Féach nóta 1 le haghaidh sonraí ar bheartas cuntasaíochta ioncaim agus ar shreafaí ioncaim an Ghrúpa. Féach nóta 12 le haghaidh sonraí ar infháltais trádála an Ghrúpa ó na sreafaí ioncaim sin.

4. Glanchostais oibriúcháin (gan dímheas ná amúchadh san áireamh)

		2021	2020
		€'000	€'000
Costas ar shochair fostaithe	5	**(46,789)**	(44,921)
Seirbhísí fruilithe agus ar conradh		**(7,343)**	(7,819)
Costais ábhar, cothabhála agus fochonraitheora		**(58,606)**	(45,691)
Rátaí agus saoráidí		**(33,366)**	(32,269)
Crapadh an chórais gáis agus caillteanais gháis		**(41,523)**	(7,973)
Costais lársheirbhísí idirbhirt agus tacaíochta	26	**(24,796)**	(25,993)
Coigeartú ar an aistriú néalríomhaireachta	11	**(3,616)**	-
Speansais oibriúcháin eile		**(18,561)**	(18,857)
Ioncam oibriúcháin eile		**3,500**	1,600
Iomlán		**(231,100)**	(181,923)

Rinneadh coigeartú ar mhéideanna comhfhreagracha áirithe le go bhféadfaí iad a chur i gcomparáid go díreach leis na méideanna a léirítear i ndáil leis an mbliain reatha.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

4. Glanchostais Oibriúcháin (gan dímheas ná amúchadh san áireamh) (ar lean)

Sonraítear costais oibriúcháin tar éis go ngearrtar muirir:

	2021	2020
	€'000	€'000
(a) Luach saothair an iniúchóra		
Iniúchadh ar ráitis airgeadais an Ghrúpa[1]	**(142)**	(145)
Seirbhísí árachais eile	**(27)**	(27)
Iomlán	**(169)**	(172)

1 Cuimsítear an t-iniúchadh ar fhochuideachtaí leis an iniúchadh ar ráitis airgeadais an Ghrúpa.

	2021	2020
	€'000	€'000
(b) Luach saothair an stiúrthóra		
Stiúrthóirí - táillí	**-**	-
Stiúrthóirí - luach saothair	**(492)**	(491)
Stiúrthóirí - ranníocaíochtaí leis an bpinsean sochair shainithe	**(70)**	(69)
Iomlán	**(562)**	(560)

I gcomhréir le hAirteagail Chomhlachais an Ghrúpa, níl na Stiúrthóirí i dteideal táillí a fháil. Léiríonn luach saothair na Stiúrthóirí mar atá nochta thuas cionroinnt den luach saothair iomlán a tuilleadh mar fhostaithe a fuair tuarastal ó Ervia, bunaithe ar na seirbhísí a tugadh don Ghrúpa. Ba é líon na stiúrthóirí a raibh ranníocaíochtaí pinsin sochair shainithe fabhraithe chucu ná 6 (2020:6) agus níorbh ann d'aon stiúrthóirí a raibh ranníocaíochtaí pinsin ranníocaíocht sainithe fabhraithe chucu (2020:nialas).

	2021	2020
	€'000	€'000
(c) Tuarastal agus sochair an Stiúrthóra Bainistíochta		
Buntuarastal	**(204)**	(200)
Sochair ghearrthéarmacha eile le haghaidh fostaithe	**(55)**	(51)
Sochair iarfhostaíochta - ranníocaíochtaí pinsin	**(36)**	(35)
Iomlán	**(295)**	(286)

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

5. Sochair Fostaithe

(i) Sochair chomhiomlána fostaithe

	2021 €'000	2020 €'000
Sochair ghearrthéarmacha le haghaidh baill foirne	**(45,828)**	(43,928)
Sochair iarfhostaíochta	**(4,448)**	(4,416)
Sochair iarfhostaíochta - scéim ranníocaíochtaí sainithe	**(1,375)**	(1,201)
Costais árachais sóisialta	**(5,093)**	(4,752)
	(56,744)	(54,297)
Párolla caipitlithe	**9,955**	9,376
Costas sochair fostaithe arna mhuirearú ar an gcuntas brabúis nó caillteanais	**(46,789)**	(44,921)

(ii) Sochair ghearrthéarmacha foirne

	2021 €'000	2020 €'000
Pá agus tuarastail	**(42,773)**	(41,211)
Ragobair	**(1,202)**	(1,125)
Liúntais	**(893)**	(682)
Eile[1]	**(960)**	(910)
Iomlán	**(45,828)**	(43,928)

[1] Áirítear go príomha le sochair ghearrthéarmacha fostaithe eile sochair bhuana árachais saoil agus liúntais inchánach taistil.

Ba é meánlíon míosúil na bhfostaithe a sholáthair seirbhísí don Ghrúpa agus don Chuideachta le haghaidh na bliana ná 562 (2020: 546).

D'aithin an Grúpa costais foirceanta fostaí de €nialas i dtréimhse an tuairiscithe (2020: €nialas). Féach nóta 21 le haghaidh sonraí sochair fhoirceanta gearrtha in aghaidh na forála athstruchtúraithe.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

6. Dímheas agus Amúchadh

		2021	2020
		€'000	€'000
Dímheas sealúchais, gléasra agus trealaimh	9	**(143,674)**	(137,939)
Dímheas ar shócmhainní a bhfuil ceart úsáide baint leo	10	**(365)**	(362)
Amúchadh sócmhainní doláimhsithe	11	**(6,465)**	(5,986)
Coigeartú ar an aistriú néalríomhaireachta	11	**564**	-
Amúchadh deontas	20	**6,582**	6,500
Iomlán		**(143,358)**	(137,787)

7. Glanchostais Airgeadais

		2021	2020
		€'000	€'000
Roimh atomhais			
Costais úis agus airgeadais		**(13,333)**	(19,181)
Ús caipitlithe		**716**	270
Muirear airgeadais um dhliteanas léasa	10	**(94)**	(100)
Iomlán roimh atomhais		**(12,711)**	(19,011)
Atomhais			
Glanathruithe ar luach cóir díorthach neamhainmnithe		**671**	1,948
Glanathruithe ar luach cóir ionstraimí airgeadais arna sonrú i ngaolmhaireacht fhálaithe luacha chóir		**(1,487)**	72
Atomhais ina n-iomláine		**(816)**	2,020
Iomlán			
Ioncam airgeadais		**671**	2,020
Costais airgeadais		**(14,198)**	(19,011)
Glanchostais airgeadais		**(13,527)**	(16,991)

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

8. Cáin

Cáin ioncaim

	2021	2020
	€'000	€'000
Cáin reatha		
Cáin reatha	**(13,048)**	(17,847)
Coigeartuithe i dtaobh na mblianta roimhe seo	**487**	(27)
	(12,561)	(17,874)
Cáin iarchurtha		
Údarú agus freaschur difríochtaí sealadacha	**(4,218)**	1,423
Coigeartuithe i dtaobh na mblianta roimhe seo	**1,039**	(560)
	(3,179)	863
Cáin ioncaim iomlán	**(15,740)**	(17,011)

An ráta cánach éifeachtach a idir-réiteach

	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000
Brabús roimh cháin ioncaim	**88,212**	110,576
Cáin gearrtha ar 12.5% (2020: 12.5%)	**(11,027)**	(13,822)
Dímheas ar chaiteachas caipitiúil nach bhfuil in-asbhainte chun críoch cánach	**(1,744)**	(1,785)
Speansais eile nach bhfuil in-asbhainte chun críoch cánach	**319**	-
Ioncam nach bhfuil inchánach	**496**	493
Brabúis ó fhochuideachta sa Ríocht Aontaithe ar gearradh cáin orthu ar rátaí níos airde	**(1,150)**	(1,285)
Éifeacht an athraithe ar an ráta cánach[1]	**(4,277)**	-
Coigeartú malartaithe	**117**	(25)
Coigeartuithe i dtaobh na mblianta roimhe seo	**1,526**	(587)
	(15,740)	(17,011)

Féach ráiteas an Ghrúpa maidir le hioncam cuimsitheach eile le mionsonraí a fháil faoin tionchar cánach ansin.

[1] Tiocfaidh méadú ar an ráta cánach corparáide sa Ríocht Aontaithe ó 19% go 25% ó Aibreán 2023 ar aghaidh. Déantar na ríomhanna cánach iarchurtha le haghaidh na fochuideachta sa Ríocht Aontaithe a chionroinnt le haghaidh na dtréimhsí ábhartha de réir an ráta is infheidhme (mar a achtaítear leis an reachtaíocht).

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

8. Cáin (ar lean)

Sócmhainní agus dliteanais chánach reatha

	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000
Sócmhainní/(dliteanais) c(h)ánach reatha	**442**	(9)

Sócmhainní agus dliteanais chánach iarchurtha

	Ionstraimí airgeadais díorthacha	Dímheas luathaithe cánach	Muirir úis iníoctha	Eile	Iomlán
	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Ar an 1 Eanáir 2020	72	(213,897)	7,486	(160)	(206,499)
Aitheanta sa ráiteas ioncaim	-	2,058	(1,210)	15	863
Arna n-aithint i ngnáthscaireanna	99	-	-	-	99
Coigeartú malartaithe	-	849	(437)	-	412
Ar an 31 Nollaig 2020	171	(210,990)	5,839	(145)	(205,125)
Aitheanta sa ráiteas ioncaim	**-**	**(1,161)**	**(1,919)**	**(99)**	**(3,179)**
Aitheanta i gcothromas	**(171)**	**-**	**-**	**-**	**(171)**
Coigeartú malartaithe	**-**	**(974)**	**315**	**-**	**(659)**
Ar an 31 Nollaig 2021	**-**	**(213,125)**	**4,235**	**(244)**	**(209,134)**

Ní dhearnadh foráil i leith cáin iarchurtha maidir le cúlchistí neamhaistírithe fhochuideachta thar lear an Ghrúpa, arbh fhiú €169.5 milliún iad an 31 Nollaig 2021 (2020: €160.1 milliún).

9. Réadmhaoin, Gléasra agus Trealamh

		31-Noll-21	31-Noll-20
		€'000	€'000
Réadmhaoin, gléasra agus trealamh - sócmhainní faoi úinéireacht		**2,507,683**	2,502,466
Réadmhaoin, gléasra agus trealamh – sócmhainní a bhfuil ceart úsáide ag baint leo	10	**5,013**	4,471
Réadmhaoin, gléasra agus trealamh - arna gcur i láthair ar an gclár comhardaithe		**2,512,696**	2,506,937

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

9. Réadmhaoin, Gléasra agus Trealamh (ar lean)

Réadmhaoin, gléasra agus trealamh - sócmhainní faoi úinéireacht

		Talamh agus Foirgnimh	Gléasra, píblíne agus innealra	Sócmhainní atá á dtógáil	Iomlán
		€'000	€'000	€'000	€'000
Costas					
Ar an 1 Eanáir 2020		67,992	4,395,062	48,844	4,511,898
Breiseanna		-	11,848	89,841	101,689
Diúscairtí		-	(4,017)	-	(4,017)
Aistrithe		-	68,564	(68,564)	-
Éifeacht gluaiseachta sna rátaí malairte		-	(13,189)	(102)	(13,291)
Ar an 31 Nollaig 2020		67,992	4,458,268	70,019	4,596,279
Breiseanna		**-**	**10,344**	**125,578**	**135,922**
Diúscairtí		**-**	**(4,590)**	**-**	**(4,590)**
Aistrithe		**-**	**126,957**	**(126,957)**	**-**
Aistrithe faoi idirbheart rialaithe chomhchoitinn	26	**21,345**	**-**	**-**	**21,345**
Éifeacht gluaiseachta sna rátaí malairte		**-**	**14,834**	**199**	**15,033**
Ar an 31 Nollaig 2021		**89,337**	**4,605,813**	**68,839**	**4,763,989**
Caillteanais fhabhraithe dímheasa agus bearnúcháin					
Ar an 1 Eanáir 2020		(25,656)	(1,941,480)	-	(1,967,136)
Muirear dímheasa		(1,436)	(136,503)	-	(137,939)
Diúscairtí		-	4,017	-	4,017
Éifeacht gluaiseachta sna rátaí malairte		-	7,245	-	7,245
Ar an 31 Nollaig 2020		(27,092)	(2,066,721)	-	(2,093,813)
Muirear dímheasa		**(1,627)**	**(142,047)**	**-**	**(143,674)**
Diúscairtí		**-**	**4,583**	**-**	**4,583**
Aistrithe faoi idirbheart rialaithe chomhchoitinn	26	**(14,481)**	**-**	**-**	**(14,481)**
Éifeacht gluaiseachta sna rátaí malairte		**-**	**(8,921)**	**-**	**(8,921)**
Ar an 31 Nollaig 2021		**(43,200)**	**(2,213,106)**	**-**	**(2,256,306)**
Suimeanna glanluacha					
Ar an 31 Nollaig 2020		40,900	2,391,547	70,019	2,502,466
Ar an 31 Nollaig 2021		**46,137**	**2,392,707**	**68,839**	**2,507,683**

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

9. Réadmhaoin, Gléasra agus Trealamh (ar lean)

Áirítear le suim ghlanluacha na réadmhaoine, an ghléasra agus an trealaimh sócmhainní atá faoi réir socruithe léasa oibriúcháin mar atá curtha síos orthu i nóta 10 'An Grúpa mar Léasaí'. Ba é luach anonn na sócmhainní sin ar an 31 Nollaig 2021 ná €70 milliún (31 Nollaig 2020: €82 milliún) agus áirítear é sa ghléasra, píblíne agus innealra.

Íogaireacht dímheasa. Ar an ábhar gur réimse atá ann ina bhfuil neamhchinnteacht maidir le meastachán, mar a chuirtear in iúl i nóta 1, tugaimid anailís íogaireachta thíos maidir leis an méadú ar an muirear dímheasa dá nglacfaí leis go mbeadh saolré fhóinteach eacnamaíoch (UEL) ní ba ghairide ann:

	2021	2020
	€'000	€'000
UEL teoranta do 2050	**12,149**	11,284
UEL teoranta do 2060	**3,160**	2,892
UEL teoranta do 2070	**533**	448

10. Sócmhainní agus Dliteanais Airgeadais

An Grúpa mar Léasaí

Tá socruithe léasa éagsúla déanta ag an nGrúpa a bhaineann go ginearálta le foirgnimh, talamh agus sócmhainní teileachumarsáide ar cíos. Níl aon srianta suntasacha ná neamhghnácha i bhfeidhm mar gheall ar théarmaí na léasanna seo. Is ar bhonn neamhthuilleamaí atá na socruithe léasa go léir.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

10. Sócmhainní agus Dliteanais Léasa (ar lean)

Suimeanna arna n-aithint ar an gclár comhardaithe

Sócmhainní a bhfuil ceart úsáide ag baint leo

	Talamh agus Foirgnimh	Gléasra, píblíne agus innealra	Iomlán
	€'000	€'000	€'000
Costas			
Ar an 1 Eanáir 2020	566	4,629	5,195
Breiseanna	-	-	-
Ar an 31 Nollaig 2020	566	4,629	5,195
Breiseanna	**-**	**907**	**907**
Ar an 31 Nollaig 2021	**566**	**5,536**	**6,102**
Caillteanais fhabhraithe dímheasa agus bearnúcháin			
Ar an 1 Eanáir 2020	(97)	(265)	(362)
Muirear dímheasa	(97)	(265)	(362)
Ar an 31 Nollaig 2020	(194)	(530)	(724)
Muirear dímheasa	**(97)**	**(268)**	**(365)**
Ar an 31 Nollaig 2021	**(291)**	**(798)**	**(1,089)**
Suimeanna glanluacha			
Ar an 31 Nollaig 2020	372	4,099	4,471
Ar an 31 Nollaig 2021	**275**	**4,738**	**5,013**
Dliteanais léasa			
Ar an 1 Eanáir 2020	(456)	(3,100)	(3,556)
Costas úis	(5)	(95)	(100)
Íocaíochtaí léasa	100	241	341
Ar an 31 Nollaig 2020	(361)	(2,954)	(3,315)
Breiseanna	**-**	**-**	**-**
Costas úis	**(4)**	**(90)**	**(94)**
Íocaíochtaí léasa	**100**	**241**	**341**
Ar an 31 Nollaig 2021	**(265)**	**(2,803)**	**(3,068)**

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

10. Sócmhainní agus Dliteanais Léasa (ar lean)

Anailísithe mar seo a leanas:

	2021	2020
	€'000	€'000
Neamhreatha	**(2,815)**	(3,068)
Reatha	**(253)**	(247)
Iomlán	**(3,068)**	(3,315)

Déantar monatóireacht ar dhliteanais léasa laistigh de na feidhmeanna gnó ábhartha. Níl an Grúpa ag déileáil le riosca leachtach suntasach maidir lena dhliteanais léasa. Féach nóta 17 le haghaidh anailís aibíochta ar dhliteanais léasa.

An Grúpa mar Léasóir

Déanann an Grúpa socruithe léasa oibriúcháin le cead a thabhairt do thríú páirtithe codanna den chóras Iompair Líonra Gáis a úsáid. I gcomhréir le beartas cuntasaíochta an Ghrúpa, meastar gach fáltas ó na socruithe sin a bheith tuillte mar chuid d'oibríochtaí lárnacha an Ghrúpa agus dá réir sin aithnítear an t-ioncam léasa mar ioncam sa ráiteas ioncaim. I rith 2021, aithníodh ioncam léasa €22.1 milliún (2020: €23.0 milliún), lena n-áirítear €12.7 milliún i ndáil le híocaíochtaí léasa nach mbraitheann ar innéacs ná ráta (2020: €13.8 milliún). Leagtar amach thíos próifíl d'ioncam léasa oibriúcháin neamh-inchealaithe neamhlascainithe a bheidh le haithint mar ioncam sna blianta amach romhainn. Idir 1 bhliain amháin agus 9 mbliana atá na téarmaí léasa neamhchaite (2020: 3 bliana go 11 bhliain).

Anailís ar aibíocht

	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000
Bliain 1	**21,019**	22,185
Bliain 2	**16,806**	20,889
Bliain 3	**8,296**	16,708
Bliain 4	**6,741**	8,296
Bliain 5	**3,909**	6,887
Bliain 6 ar aghaidh	**48**	4,234
Iomlán	**56,819**	79,199

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

11. Sócmhainní doláimhsithe

	Bogearraí agus eile	Bogearraí i mbun forbartha	Iomlán
	€'000	€'000	€'000
Costas			
Ar an 1 Eanáir 2020	147,110	8,405	155,515
Breiseanna (forbartha go hinmheánach san áireamh)	-	10,430	10,430
Aistrithe	10,328	(10,328)	-
Éifeacht gluaiseachta sna rátaí malairte	(68)	(4)	(72)
Ar an 31 Nollaig 2020	157,370	8,503	165,873
Breiseanna (forbartha go hinmheánach san áireamh)	**3,522**	**7,652**	**11,174**
Aistrithe	**5,457**	**(5,457)**	**-**
Coigeartú ar an aistriú néalríomhaireachta	**(3,472)**	**(144)**	**(3,616)**
Éifeacht gluaiseachta sna rátaí malairte	**120**	**4**	**124**
Ar an 31 Nollaig 2021	**162,997**	**10,558**	**173,555**
Caillteanais fhabhraithe amúchta agus bearnúcháin			
Ar an 1 Eanáir 2020	(132,541)	-	(132,541)
Muirear amúchta	(5,986)	-	(5,986)
Éifeacht gluaiseachta sna rátaí malairte	57	-	57
Ar an 31 Nollaig 2020	(138,470)	-	(138,470)
Muirear amúchta	**(6,465)**	**-**	**(6,465)**
Coigeartú ar an aistriú néalríomhaireachta	**564**	**-**	**564**
Éifeacht gluaiseachta sna rátaí malairte	**(97)**		**(97)**
Ar an 31 Nollaig 2021	**(144,468)**	**-**	**(144,468)**
Suimeanna glanluacha			
Ar an 31 Nollaig 2020	18,900	8,503	27,403
Ar an 31 Nollaig 2021	**18,529**	**10,558**	**29,087**

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

11. Sócmhainní doláimhsithe (ar lean)

Mar a thuairiscítear go mionsonraithe i nóta 1, in Aibreán 2021, d'fhoilsigh Coiste Léirmhíniúcháin IFRS cinneadh cláir oibre deiridh ina soiléirítear conas caiteachais áirithe chumraíochta agus sainoiriúnaithe a bhaineann le socruithe néalríomhaireachta a aithint. Maidir le costais nach gcomhlíonann na critéir i ndáil le caipitliú, ba cheart iad a chur síos mar speansais faoi mar a thabhaítear iad. D'athraigh an Grúpa a bheartas cuntasaíochta lena ailíniú leis an gcinneadh cláir oibre, agus rinneadh costais chaipitlithe roimhe seo nach gcáilíonn le haghaidh caipitliú a thuilleadh a chur síos mar speansais sa tréimhse reatha (níor úsáideadh cur i bhfeidhm siarghabhálach mar níl an méid ábhartha). Cuirtear coigeartú €3.1 milliún ar an aistriú néalríomhaireachta i láthair thuas, mar aon leis an tionchar comhfhreagrach ar ráiteas ioncaim a chuirtear i láthair i nótaí 4 agus 6 agus coigeartú ar an ráiteas ar an sreabhadh airgid (neamhairgid) a chuirtear i láthair i nóta 15.

12. Infháltais trádála agus infháltais eile

		31-Noll-21	31-Noll-20
		€'000	€'000
Úsáid infháltas córais - billeáilte		**31,508**	2,888
Úsáid infháltas córais - neamhbhilleáilte		**39,533**	39,977
Infháltais trádála eile - billeáilte		**6,250**	2,453
Infháltais trádála eile - neamhbhilleáilte		**5,002**	2,556
Méideanna dlite ó Uisce Éireann	26	**-**	19
Infháltais eile		**3,375**	1,390
Fo-iomlán		**85,668**	49,283
Réamhíocaíochtaí		**6,194**	5,241
Iomlán		**91,862**	54,524
Anailísithe mar seo a leanas:			
Neamhreatha		**-**	-
Reatha		**91,862**	54,524
Iomlán		**91,862**	54,524

Is éard a léirítear in infháltais trádála is mó ná úsáid infháltas córais le haghaidh líonra píblíne gáis an Ghrúpa i bPoblacht na hÉireann agus i dTuaisceart Éireann. Is éard a léirítear in infháltais trádála eile is mó ná infháltais neamhrialáilte ó chonarthaí custaiméara agus infháltais choimhdeacha neamhrialáilte ó chonarthaí custaiméara.

Ní aithníonn an Grúpa aon lamháltais caillteanas creidmheasa ábhartha a bhfuil súil leo agus níl an Grúpa ag súil leis go mbeidh aon chaillteanais shuntasacha infháltas ann nach ndearnadh foráil ina leith cheana.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

12. Trádáil agus Infháltais Eile (ar lean)

Úsáid Infháltais an Chórais:

Poblacht na hÉireann: Cuimsítear le húsáid ioncaim córais in Éirinn ioncam ó Úsáid Dáileacháin Córais (DUoS) agus ioncam ó Úsáid Tarchuir Córais (TUoS). Is iad na téarmaí creidmheasa do DUoS agus TUoS araon ná deich lá ghnó agus bhí fiche a hocht lastóir eachtrach ann faoi dheireadh na bliana. Déanann an Grúpa ioncam TUoS agus DUoS a bhilleáil agus a bhailiú. Tá sonrasc le tabhairt do na lastóirí as an ioncam ceadaithe ar bhonn míosúil, dhá lá ghnó dhéag tar éis dheireadh na míosa agus íocaíocht dlite deich lá ghnó ó dháta an tsonraisc. Faoi Chód Oibriúcháin an Líonra gháis, d'fhéadfaí go n-iarrfaí ar lastóirí sláine airgeadais a chur ar fáil chun an Grúpa a chosaint in aghaidh neamhíocaíocht sonrasc ar iompar gáis. Coinnítear cistí a fuarthas agus a bhaineann leis ar éarlais agus cuimsítear iad laistigh den iarmhéid éarlaise teoranta (nóta 14). Níor aithin an Grúpa aon chaillteanas bearnúcháin sa tréimhse reatha nó sa tréimhse thuairiscithe roimhe seo.

Tuaisceart Éireann: Cuimsíonn ioncam ó úsáid an chórais i dTuaisceart Éireann ioncam ó Úsáid an Chórais Leithdháilte (DUoS). Déanann an riarthóir na sonraisc a eisiúint agus gearrtar ráta úis laethúil ar shonraisc neamhíoctha. Is féidir a iarraidh ar lastóirí sláine airgeadais a chur ar fáil chun an Grúpa a chosaint ar neamhíocaíocht sonrasc as iompar gáis. Coinnítear cistí a fuarthas agus a bhaineann leis ar éarlais agus cuimsítear iad laistigh den iarmhéid éarlaise teoranta (nóta 14). Níor aithin an Grúpa aon chaillteanas bearnúcháin sa tréimhse reatha nó sa tréimhse thuairiscithe roimhe seo.

Infháltais trádála eile agus infháltais eile:

Cuimsíonn infháltais trádála eile infháltais ó chonarthaí custaiméara neamhrialaithe, infháltais ó dhamáistí tríú páirtí, infháltais ó Aurora Telecom agus infháltais ó chonarthaí custaiméara rialaithe atá coimhdeach i dtaca le húsáid chórais DUoS agus TUoS. Déantar íocaíochtaí i dtaobh ceangal nua nó athruithe sula ndéantar an obair. Déantar riosca creidmheasa ar gach infháltas eile a bhainistiú trí mhonatóireacht agus bainistíocht réamhghníomhach ar iarmhéideanna agus grinnscrúdú creidmheasa (más infheidhme).

Is é uasnochtadh infháltais trádála agus infháltais eile an Ghrúpa do riosca creidmheasa ar an dáta tuairiscithe ná €85.7 milliún (2020: €49.3 milliún). Fágtar réamhíocaíochtaí as an áireamh mar ní thagann aon neamhchosaint creidmheasa chun cinn.

Is mar seo a leanas an neamhchosaint uasta ar riosca creidmheasa le haghaidh na trádála agus infháltais eile ar an dáta tuairiscithe de réir réigiún geografach:

	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000
Poblacht na hÉireann	**72,520**	42,793
An RA (Tuaisceart Éireann agus Oileán Mhanann san áireamh)	**13,148**	6,490
Iomlán	**85,668**	49,283

Bailítear tromlach d'infháltais trádála agus d'infháltais eile an Ghrúpa taobh istigh de 30 lá ó dháta an tsonraisc. Níl aon athrú tagtha ar iompraíocht íocaíochta custaiméirí i rith phaindéim Covid-19. I bhfianaise acmhainneacht creidmheasa agus infháltais eile an Ghrúpa, ní úsáideann an Grúpa maitrís soláthair. Meastar nach bhfuil gá le coigeartú i leith tosca maicreacnamaíocha óir ní bheadh tionchar ábhartha ag an gcoigeartú ar na caillteanais chreidmheasa ionchasacha (ECL) a aithnítear. Déantar measúnú ar ECL i gcás féichiúnaithe aonair. Mar a luadh thuas, ní aithníonn an Grúpa aon lamháltais caillteanas creidmheasa ábhartha a bhfuil súil leo agus níl an Grúpa ag súil leis go mbeidh aon chaillteanais shuntasacha infháltas ann nach ndearnadh foráil ina leith cheana. Díscríobhann an Grúpa trádáil agus infháltais eile nuair atá faisnéis ann a thugann le fios go bhfuil deacracht mhór airgeadais ag an bhféichiúnaí agus nach dócha go réasúnach gur féidir aisghabháil a bheith ann e.g. nuair atá an féichiúnaí curtha faoi leachtú nó nuair atá siad tar éis dul isteach in imeachtaí féimheachta. Ní ábhartha na hinfháltais trádála a díscríobhadh, i mbliana agus sa bhliain roimhe seo.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

12. Trádáil agus Infháltais Eile (ar lean)

Léirítear sa tábla seo a leanas an ghluaiseacht sa lamháltas ionchasach caillteanais creidmheasa a aithníodh le haghaidh na trádála agus infháltais eile i gcomhréir leis an gcur chuige simplithe a leagtar amach in IFRS 9 (measúnú aonair).

	2021	2020
	€'000	€'000
Ar an 1 Eanáir	**(596)**	(507)
Caillteanais laige ar shócmhainní airgeadais	**(14)**	(110)
Liúntas a úsáideadh	**93**	21
Ar an 31 Nollaig	**(517)**	(596)

Seo a leanas mar a aosaítear infháltas trádála agus eile, glan ar chaillteanais chreidmheasa ionchais:

	2021	2020
	€'000	€'000
Nach bhfuil thar an dáta dlite	**56,226**	47,529
1-30 lá thar téarma	**29,111**	1,621
31-120 lá thar téarma	**329**	119
> 120 lá thar am	**2**	14
Iomlán	**85,668**	49,283

13. Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim

Coinnítear airgid tirim agus coibhéisí airgid thirim chun gealltanais ghearrthéarmacha airgid thirim a chomhlíonadh.

	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000
Taiscí gearrthéarmacha	**36,000**	59,500
Airgead ar láimh	**23,161**	37,405
Iomlán	**59,161**	96,905

Is éard atá in airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim ná iarmhéideanna airgid thirim agus taiscí bainc gearrthéarmacha a bhfuil aibíocht bunaidh níos lú ná trí mhí ag baint leo. Tugann suim ghlanluacha na sócmhainní sin neasluach dá luach cóir. Féach nóta 23 le haghaidh nochtuithe riosca creidmheasa a bhaineann le riosca creidmheasa.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

13. Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim (ar lean)

	2021	2020
	€'000	€'000
Ar an 1 Eanáir	**96,905**	101,274
Laghdú ar airgead tirim agus ar choibhéisí airgid thirim sa ráiteas faoi shreabhadh airgid	**(38,015)**	(3,949)
Éifeacht luaineachtaí sa ráta malairte ar airgead tirim atá á choinneáil	**271**	(420)
Ar an 31 Nollaig	**59,161**	96,905

14. Taiscí Srianta

	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000
Taiscí slándála	**46,348**	17,603
Iomlán	**46,348**	17,603

Áirítear le taiscí srianta méideanna arna gcoinneáil i dtaobh taiscí urrúis de chuid lastóirí líonra gáis (nóta 12) agus comhaontuithe áirithe ceangail (nóta 19). Déantar measúnú rialta ar an leibhéal d'urrús lastóra atá i bhfeidhm, agus déantar taiscí nó aisíocaíochtaí breise más gá, i gcomhréir le Cód Oibríochtaí Líonraí Gáis Éireann. Coimeádtar urrúis slándála i gcomhair chomhaontuithe ceangail chun an costas caipitil as tionscadail mhóra ceangail a mhaoiniú (fillte ar an gcustaiméir ar bhonn céimnithe thar 2-3 bliana) agus chun íocaíochtaí acmhainne a mhaoiniú (fillte ar an gcustaiméir thar thréimhse de suas le 7 mbliana).

Féach nóta 23 le haghaidh nochtuithe riosca creidmheasa a bhaineann le riosca creidmheasa.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

15. Airgead Tirim Faighte ó Oibríochtaí

	Nótaí	2021	2020
		€'000	€'000
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin			
Brabús don bhliain		**72,472**	93,565
Coigeartuithe le haghaidh:			
Dímheas agus amúchadh	6	**143,358**	137,787
Coigeartú ar an aistriú néalríomhaireachta	1	**3,616**	-
Glanchostais airgeadais	7	**13,527**	16,991
Costas cáin ioncaim	8	**15,740**	17,011
		248,713	265,354
Athruithe ar chaipiteal oibre:			
Athruithe ar infháltais trádála agus eile		**(39,431)**	(2,256)
Athrú sa trádáil agus suimeanna iníoctha eile		**18,420**	(485)
Athrú ar ioncam iarchurtha		**34,797**	6,817
Athrú ar sholáthairtí		**(338)**	(2,872)
Athrú ar fhardail		**2,553**	(438)
Airgead tirim ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin		**264,714**	266,120
Ús íoctha[1]		**(28,718)**	(27,853)
Cáin ioncaim a íocadh		**(12,921)**	(21,284)
Glanairgead tirim ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin		**223,075**	216,983

[1] Cuimsítear le hús íoctha ús €14.6 milliún a íocadh leis an máthairghnóthas deiridh (2020: €11.0 milliún).

16. Fardal

	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000
Stoic agus ábhair	**463**	3,016

Níor gealladh aon fhardal mar urrús.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

17. Iasachtaí agus Fiachas Eile

Sa nóta seo tugtar eolas faoi théarmaí conarthacha na n-iasachtaí úsmhara de chuid an Ghrúpa. Féach ar nóta 23 chun níos mó eolais a fháil faoi nochtadh an Ghrúpa do ráta úis, ráta malairte agus riosca leachtachta.

	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000
Bannaí	**(920,210)**	(919,270)
Iasachtaí ó institiúidí airgeadais[1]	**(99,966)**	(215,129)
Dliteanais léasa	**(3,068)**	(3,315)
Iomlán	**(1,023,244)**	(1,137,714)

[1] Cuimsítear leis an iarmhéid ar 31 Nollaig 2020 nótaí láithrithe phríobháidigh a chuaigh in éag i Márta 2021.

Anailísithe mar seo a leanas:		
Neamhreatha	**(1,022,991)**	(1,022,854)
Reatha	**(253)**	(114,860)
Iomlán	**(1,023,244)**	(1,137,714)
Níos lú ná aon bhliain amháin	**(253)**	(114,860)
Idir aon bhliain amháin agus cúig bliana	**(797,129)**	(298,487)
Níos mó ná cúig bliana	**(225,862)**	(724,367)
Iomlán	**(1,023,244)**	(1,137,714)

Tá gach iasacht in-aisíoctha ar bhealach eile seachas i dtráthchodanna. Coimeádtar iasachtaí áirithe le páirtithe gaolmhara, féach ar nóta 26 chun na sonraí iomlána a fháil faoi nochtuithe ag páirtí gaolmhar.

Glanfhiachas

		31-Noll-21	31-Noll-20
		€'000	€'000
Iomlán iasachtaí agus fiachas eile		**(1,023,244)**	(1,137,714)
Lúide fáluithe ar luach cóir a aithnítear in iasachtaí	23	**-**	4,131
Lúide airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	13	**59,161**	96,905
Glanfhiachas		**(964,083)**	(1,036,678)

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

17. Iasachtaí agus Fiachas Eile (ar lean)

Athruithe ar dhliteanais ag eascairt ó ghníomhaíochtaí maoinithe

		Bannaí	Iasachtaí ó institiúidí airgeadais	Dliteanais léasa	Fo-iomlán	An máthairghnóthas deiridh[1]	Iomlán
		€'000	€'000	€'000	€'000		€'000
Ar an 1 Eanáir 2020		(918,297)	(268,344)	(3,556)	(1,190,197)	(28,147)	(1,218,344)
Aisíoc		-	42,692	-	42,692	23,000	65,692
Aisíoc dliteanais léasa	10	-	-	241	241	-	241
Athrú ar luach cóir dliteanas airgeadais		-	11,187	-	11,187	-	11,187
Neamhairgead		(973)	(664)	-	(1,637)	(41)	(1,678)
Ar an 31 Nollaig 2020		(919,270)	(215,129)	(3,315)	(1,137,714)	(5,188)	(1,142,902)
Fáltais		**-**	**(40,000)**	**-**	**(40,000)**	**-**	**(40,000)**
Aisíoc		**-**	**151,200**	**-**	**151,200**	**-**	**151,200**
Aisíoc dliteanais léasa	10	**-**	**-**	**247**	**247**	**-**	**247**
Athrú ar luach cóir dliteanas airgeadais		**-**	**4,131**	**-**	**4,131**	**-**	**4,131**
Neamhairgead		**(940)**	**(168)**	**-**	**(1,108)**	**(41)**	**(1,149)**
Ar an 31 Nollaig 2021		**(920,210)**	**(99,966)**	**(3,068)**	**(1,023,244)**	**(5,229)**	**(1,028,473)**

[1] Cuirtear dliteanais ó ghníomhaíochtaí maoinithe leis an máthairghnóthas deiridh san áireamh i méideanna atá dlite leis an máthairghnóthas deiridh mar atá nochta i nóta 22. Féach nóta 26 (i) (c) le haghaidh sonraí faoi nádúr an dliteanais amhail an 31 Nollaig 2021.

18. Oibleagáidí leasa scoir

Cuntasaíocht tugtha ar scéim pinsin sochair shainithe mar Phlean Grúpa

Oibríonn Grúpa Ervia scéim pinsin sochair sainithe. Glacann roinnt fostaithe de chuid Líonraí Gáis Éireann páirt sa scéim sin. Tugtar cuntas i leith na scéime mar Phlean Grúpa i gcomhréir le IAS 19. Aithníonn Ervia, mar an fostóir urraithe don phlean, an glanchostas sochair sainithe, agus ní aithníonn Líonraí Gáis Éireann ach an costas as ranníocaíochtaí iníoctha don bhliain i dtaobh fhostaithe Líonraí Gáis Éireann.

Níl aon chomhaontú conarthach ná polasaí sonraithe i bhfeidhm maidir le glanchostas sochair shainithe Líonraí Gáis Éireann a ghearradh. Ríomhann achtúire an scéim pinsin an ráta ranníocaíochta maoinithe gach 3 bliana, i gcomhair Ghrúpa Ervia ina iomlán. Socraítear méid ranníocaíochta Líonraí Gáis Éireann trí ráta ranníocaíochta Ervia a chur i bhfeidhm ar thuarastail na bhfostaithe rannpháirteacha de chuid Líonraí Gáis Éireann. Féach ar Thuarascáil Bhliantúil Ghrúpa Ervia i gcomhair nochta iomláin i dtaobh na scéime.

Maidir le ranníocaíochtaí a íocadh le Ervia i ndáil le fostaithe de chuid Líonraí Gáis Éireann, nochtar iad ar leithligh i nóta 5 agus sainaithnítear iad mar idirbheart páirtithe gaolmhara i nóta 26.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

18. Oibleagáidí Sochair Scoir (ar lean)

Scéim ranníocaíochta sainithe

Glacann roinnt fostaithe de chuid Líonraí Gáis Éireann páirt i scéim ranníocaíochtaí sainithe Ghrúpa Ervia freisin. Maidir le ranníocaíochtaí a íocadh le Ervia i ndáil le fostaithe de chuid Líonraí Gáis Éireann, nochtar iad ar leithligh freisin i nóta 5 agus sainaithnítear iad mar idirbheart páirtithe gaolmhara i nóta 26.

19. Ioncam Iarchurtha

	2021	2020
	€'000	€'000
Ar an 1 Eanáir	**(25,609)**	(18,792)
Faighte	**(39,036)**	(12,291)
Arna chur chun sochair an ráitis ioncaim	**4,239**	5,474
Ar an 31 Nollaig	**(60,406)**	(25,609)

Anailísithe mar seo a leanas:

	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000
Neamh-reatha	**(47,469)**	(16,927)
Reatha	**(12,937)**	(8,682)
Iomlán	**(60,406)**	(25,609)

Déantar ranníocaíochtaí custaiméirí ó naisc nua, a fhaightear roimh ré, a thaifeadadh ar dtús mar ioncam iarchurtha. Scaoiltear na ranníocaíochtaí sin chuig an ráiteas ioncaim ansin mar ioncam, de réir mar a chuirtear na hoibreacha naisc (oibleagáid feidhmíochta) i gcrích.

20. Deontais

	2021	2020
	€'000	€'000
Ar an 1 Eanáir	**(76,260)**	(83,206)
Infhaighte sa bhliain	**(807)**	(899)
Amúchta	**6,582**	6,500
Curtha chun sochair costas oibriúcháin	**302**	291
Éifeacht gluaiseachta sna rátaí malairte	**(1,045)**	1,054
Ar an 31 Nollaig	**(71,228)**	(76,260)

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

20. Deontais (ar lean)

Anailísithe mar seo a leanas:

	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000
Neamhreatha	**(64,590)**	(69,647)
Reatha	**(6,638)**	(6,613)
Iomlán	**(71,228)**	(76,260)

Sa ráiteas ioncaim, ní aithnítear aon choinníollacha a bhaineann le deontais nár comhlíonadh. Ar chúinsí áirithe d'fhéadfadh sé go dtiocfadh deontais chun a bheith in-aisíochta mura gcloítear leis na coinníollacha atá leagtha síos sna comhaontuithe deontais. Ní mheasann an Grúpa go dtiocfaidh cúinsí den sórt sin chun cinn agus níor aisíocadh aon deontais sa bhliain airgeadais reatha ná sa bhliain roimhe.

Bhain deontais infhála €0.8 milliún le haghaidh 2021 (2020: €0.9 milliún) le maoiniú deontais ón nGníomhaireacht Feidhmiúcháin um Nuálaíocht agus Líonraí (INEA) le haghaidh infheistíocht i stáisiúin gáis nádúrtha chomhbhrúite agus i mbonneagar a bhaineann le bithghás agus le haghaidh forbairt beartas agus nósanna imeachta i ndáil le Teicneolaíocht Oibriúcháin Gáis Líonraí Gáis Éireann. Tá roinnt coinníollacha a bhaineann leis an maoiniú deontais sin fós i bhfeidhm ag deireadh na bliana.

21. Forálacha, Teagmhais agus Dliteanais lasmuigh den Chlár Comhardaithe

Forálacha

	Athstruchtúrú	Éilimh fhéinárachaithe	Iomlán
	€'000	€'000	€'000
Ar an 1 Eanáir 2021	(82)	(8,067)	(8,149)
Forálacha a rinneadh	-	(468)	(468)
Forálacha a úsáideadh	34	772	806
Ar an 31 Nollaig 2021	(48)	(7,763)	(7,811)

Anailísithe mar seo a leanas:

	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000
Neamh-reatha	**(6,198)**	(3,391)
Reatha	**(1,613)**	(4,758)
Iomlán	**(7,811)**	(8,149)

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

21. Forálacha, Teagmhais agus Dliteanais lasmuigh den Chlár Comhardaithe (ar lean)

Athstruchtúrú

Le linn 2013, d'fhógair Grúpa Ervia clár deonach téarfa agus luathscoir le haghaidh fostaithe a chomhlíon critéir cháilitheacha áirithe. Rinne an Grúpa íocaíochtaí foirceanta agus íocaíochtaí pinsin gaolmhara €0.034 milliún ar an gcomhiomlán le linn 2021 maidir le beirt fhostaithe a chuaigh ar scor faoi théarmaí an chláir. Meastar go mbeidh an chuid is mó de na dliteanais sin glanta faoi 2023.

Éilimh féin-árachais

Tá féin-árachas ag an nGrúpa i dtaobh éileamh áirithe as díobháil agus dochar. Tá an fhoráil ann ag deireadh na bliana le haghaidh na gcostas measta a bhaineann le teagmhais atá i ndiaidh tarlú suas go dtí an 31 Nollaig 2021. Déantar na híocaíochtaí de réir mar a réitítear na cásanna. Cuimsítear an muirear sa ráiteas ioncaim faoi chostais oibriúcháin. Mar gheall ar nádúr na n-éileamh sin níltear cinnte faoi dháta an tsocraithe ach measann an Grúpa go mbeidh an chuid is mó d'éilimh socraithe faoi 2024.

Teagmhais

Nochtar dliteanais theagmhasacha i ndáil le deontais i nóta 20.

Tá an Grúpa faoi réir dlíthíocht, éilimh agus díospóidí conarthacha éagsúla le linn gnáthchúrsa oibríochtaí. Cé go mbíonn gné éiginnteachta ag gabháil le himeachtaí ar bith den sórt sin, ní mheasaimid go mbeidh drochéifeacht ábhartha ag réiteach na n-imeachtaí sin sa deireadh ar thorthaí an Ghrúpa ó oibríochtaí, ar shreafaí airgid oibriúcháin ná ar ghlanseasamh airgeadais.

Gealltanais chaipitil

	2021	2020
	€'milliún	€'milliún
Caiteachas caipitil atá ar conradh ach nach bhfuil soláthar déanta ina leith	**56**	53

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

22. Suimeanna Iníoctha Trádála agus Suimeanna Iníoctha Eile

		31-Noll-21	31-Noll-20
		€'000	€'000
Suimeanna iníoctha trádála		**(15,287)**	(7,077)
Speansais fhabhraithe		**(88,887)**	(64,647)
Suimeanna iníoctha eile		**(46,233)**	(24,404)
Méideanna dlite leis an máthairghnóthas deiridh		**(23,672)**	(39,173)
Suimeanna dlite d'Uisce Éireann	26	**(119)**	-
Creidiúnaithe cánachais agus árachais shóisialta		**(19,391)**	(15,317)
Iomlán		**(193,589)**	(150,618)
Anailísithe mar seo a leanas:			
Neamhreatha		**(15,562)**	(15,287)
Reatha		**(178,027)**	(135,331)
Iomlán		**(193,589)**	(150,618)
Creidiúnaithe cánachais agus árachais shóisialta			
ÍMAT/árachas sóisialta		**(2,282)**	(1,639)
CBL		**(17,109)**	(13,678)
Iomlán		**(19,391)**	(15,317)

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

23. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais

Conarthaí i malairt eachtrach agus babhtálacha airgeadra

Chuaigh an Grúpa i mbun conarthaí i malairt eachtrach i dtaca le híocaíochtaí soláthraithe (atá i ndollair SAM agus i steirling) agus i dtaca le fálú oibriúcháin atá bunaithe ar steirling. Tá aibíochtaí ag na conarthaí seo a shíneann chomh fada le 2024. Ní dhearnadh na trádálacha a bhí i bhfeidhm ar an 31 Nollaig 2021 a shainiú chun críocha cuntasaíochta fálaithe.

Babhtálacha ráta úis trasairgeadra (CCIRS) agus babhtálacha ráta úis

Aisíocadh tráthchuid deiridh an Ghrúpa d'fhiachas láithrithe phríobháidigh, €111 milliún, an 31 Márta 2021 i gcomhréir leis an sceideal. Na babhtálacha ráta úis trasairgeadra (CCIRS) agus babhtálacha ráta úis gaolmhara a úsáideadh chun an nochtadh sin a fhálú, tháinig siad in aibíocht an 31 Márta 2021 freisin. Ainmníodh CCIRS mar ionstraim fálaithe. Faoin ngaol cuntasaíochta fálaithe, rinneadh CCIRS a imdhealú in dhá chomhpháirt ar leithligh agus ainmnítear i bpáirt é mar fhálú luacha chóir (FVTPL - ainmnithe) agus fálú sreabhaidh airgid (FVTOCI). Níor ainmníodh na babhtálacha ráta úis chun críoch cuntasaíochta fálaithe.

Aicmithe cuntasaíochta agus luachanna córa

Comhcheanglaíonn an tábla seo a leanas eolas maidir le:

- aicmí ionstraimí airgeadais bunaithe ar a gcineál agus ar a saintréithe;
- méideanna anonn na n-ionstraimí airgeadais;
- luachanna córa na n-ionstraimí airgeadais (seachas ionstraimí airgeadais nuair atá an méid anonn geall le bheith comhionann lena luach cóir); agus
- leibhéil ordlathais luachanna córa do shócmhainní airgeadais agus do dhliteanais airgeadais ar nochtadh luach cóir ina leith.

Féach ar nóta 24 le haghaidh nochtuithe faoi IFRS 13 maidir le tomhas luachanna córa.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

23. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

	Ordlathas luachanna córa	FVTPL – neamhainmnithe	FVTPL – ainmnithe	FVTOCI	Iomlán ar chostas amúchta	Iomlán
		€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Ar an 31 Nollaig 2021						
Sócmhainní airgeadais						
Conarthaí ráta malartaithe eachtraigh	Leibhéal 2	**1,209**	**-**	**-**	**-**	**1,209**
Trádáil agus infháltais eile[2]		**-**	**-**	**-**	**85,668**	**85,668**
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim[3]		**-**	**-**	**-**	**59,161**	**59,161**
Taiscí srianta		**-**	**-**	**-**	**46,348**	**46,348**
Iomlán na sócmhainní airgeadais		**1,209**	**-**	**-**	**191,177**	**192,386**
Dliteanais airgeadais						
Iasachtaí agus fiachas eile[4]	Leibhéal 2	**-**	**-**	**-**	**(1,023,244)**	**(1,023,244)**
Conarthaí ráta malartaithe eachtraigh	Leibhéal 2	**(613)**	**-**	**-**	**-**	**(613)**
Suimeanna iníoctha trádála agus suimeanna iníoctha eile[1]		**-**	**-**	**-**	**(85,311)**	**(85,311)**
Iomlán na ndliteanas airgeadais		**(613)**	**-**	**-**	**(1,108,555)**	**(1,109,168)**
Glan(dliteanais)/sócmhainní airgeadais		**596**	**-**	**-**	**(917,378)**	**(916,782)**
Ar an 31 Nollaig 2020						
Sócmhainní airgeadais						
Babhtálacha ráta úis trasairgeadra	Leibhéal 2	-	5,618	(1,371)	-	4,247
Conarthaí ráta malartaithe eachtraigh	Leibhéal 2	202	-	-	-	202
Trádáil agus infháltais eile[2]		-	-	-	49,283	49,283
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim[3]		-	-	-	96,905	96,905
Taiscí srianta		-	-	-	17,603	17,603
Iomlán na sócmhainní/(dliteanais) airgeadais		202	5,618	(1,371)	163,791	168,240
Dliteanais airgeadais						
Iasachtaí agus fiachas eile [4]	Leibhéal 2	-	(4,131)	-	(1,133,583)	(1,137,714)
Babhtálacha ráta úis	Leibhéal 2	(132)	-	-	-	(132)
Conarthaí ráta malartaithe eachtraigh	Leibhéal 2	(145)	-	-	-	(145)
Iníocthaigh trádála agus eile[1]		-	-	-	(70,654)	(70,654)
Iomlán na ndliteanas airgeadais		(277)	(4,131)	-	(1,204,237)	(1,208,645)
Glan(dliteanais)/sócmhainní airgeadais		(75)	1,487	(1,371)	(1,040,446)	(1,040,405)

[1] Tá speansais fhabhraithe agus dliteanais chánach á gcur as an áireamh ar an ábhar nach n-aicmítear iad sin mar dhliteanais airgeadais.

[2] Níor cuireadh réamhíocaíochtaí san áireamh toisc nach ndéantar iad sin a aicmiú mar shócmhainn airgeadais.

[3] Déantar sócmhainní agus dliteanais airgeadais a fhritháireamh agus tuairiscítear an glanmhéid sa chlár comhardaithe nuair atá ceart infheidhmithe le dlí faoi láthair ag an nGrúpa na méideanna a aithnítear a fhritháireamh agus nuair atá rún ann iad a shocrú ar bhonn glan nó an tsócmhainn a réadú agus an dliteanas a shocrú ag an am céanna. An 31 Nollaig 2021, rinneadh €23.5 milliún d'airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim (2020: €64.8 milliún) a fhritháireamh in aghaidh rótharraingtí bainc €0.3 milliún (2020: €27.4 milliún), agus cuireadh glansuíomh €23.2 milliún i láthair mar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim (2020: €37.4 milliún). An 31 Nollaig 2021, ní raibh an Grúpa i ndiaidh dul isteach in aon mháistirshocrú glanluachála ná socruithe eile mar sin.

[4] Ba é luach cóir iasachtaí agus fiachas eile ar an 31 Nollaig 2021 ná €1,061.6 milliún (2020: €1,214.3 milliún).

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

23. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

Seo a leanas luachanna córa na n-ionstraimí airgeadais, agus iad grúpáilte de réir aicme ionstraime:

	Sócmhainní neamhreatha	Sócmhainní reatha	Dliteanais neamhreatha	Dliteanais reatha	Iomlán
	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Conarthaí i malairt eachtrach	**378**	**831**	**(189)**	**(424)**	**596**
Ar an 31 Nollaig 2021	**378**	**831**	**(189)**	**(424)**	**596**
Babhtálacha ráta úis	-	-	-	(132)	(132)
Babhtálacha ráta úis trasairgeadra	-	4,247	-	-	4,247
Conarthaí malairte eachtraí	-	202	-	(145)	57
Ar an 31 Nollaig 2020	-	4,449	-	(277)	4,172

Sócmhainní agus dliteanais dhíorthacha atá aitheanta mar fháluithe

Cuireann an Grúpa na critéir atá sainithe in IFRS9 i bhfeidhm d'fhonn na díorthaigh a aicmiú mar fhálta. Is iad na hionstraimí díorthacha atá eachtrach don Ghrúpa, agus iad sin amháin, a cháilíonn don chuntasaíocht fhálaithe. Tar éis aibíocht an fhiachais láithrithe phríobháidigh agus CCIRS a bhaineann leis, an 31 Márta 2021, ní iompraíonn an Grúpa díorthaigh a shonraítear chun críoch cuntasaíochta fálaithe a thuilleadh.

Déantar éifeachtúlacht an fhálaithe a shocrú ar na díorthaigh a ainmníodh i ngaolmhaireacht fálaithe ag tús na gaolmhaireachta fálaithe agus trí mheasúnuithe tráthúla a dhéanamh ar éifeachtúlacht ionchasach chun a chinntiú go bhfuil gaolmhaireacht eacnamaíoch fós ann idir an mhír fhálaithe agus an ionstraim fhálaithe.

D'úsáid an Grúpa na catagóirí seo a leanas le haghaidh fáluithe:

(i) Fáluithe luacha chóir (FVTPL – ainmnithe)

Níor ainmníodh aon fhálú i ngaolmhaireacht fálaithe luacha chóir an 31 Nollaig 2021. Ba é €nialas cion neamhéifeachtach na bhfáluithe luacha chóir le haghaidh 2021 agus 2020.

(ii) Fáluithe ar an sreabhadh airgid (FVTOCI)

Níor ainmníodh aon fhálú i ngaolmhaireacht fálaithe ar an sreabhadh airgid thirim an 31 Nollaig 2021. Ba €nialas an luach a aithníodh sa chuntas brabúis agus caillteanais in 2021 mar gheall ar neamhéifeacht fáluithe ar an sreabhadh airgid (2020: €nialas).

Is mar seo a leanas an luaineacht i gcúlchiste an Ghrúpa le haghaidh fálú ar an sreabhadh airgid (roimh cháin):

	CCIRS	Iomlán
	€'000	€'000
Ar an 1 Eanáir 2021	**(1,371)**	**(1,371)**
Glanathrú ar luachanna córa	**1,371**	**1,371**
Ar an 31 Nollaig 2021	**-**	**-**

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

23. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

Bainistíocht riosca airgeadais

Tá beartais bainistithe riosca airgeadais curtha ar bun ag an nGrúpa chun na rioscaí atá ann don Ghrúpa a shainaithint agus a anailísiú, chun srianta agus rialaithe fóirsteanacha riosca a leagan síos agus chun monatóireacht a dhéanamh ar rioscaí agus ar chomhlíonadh teorainneacha. Déantar beartais agus córais bainistithe riosca airgeadais a athbhreithniú go rialta ionas go mbeidh siad ag teacht le hathruithe sna dálaí margaidh agus le gníomhaíochtaí an Ghrúpa. Sna caighdeáin agus nósanna imeachta oiliúna agus bainistíochta atá ag an nGrúpa, déantar iarracht timpeallacht rialála a fhorbairt atá idir eagraithe agus fhiúntach, ina dtuigeann na fostaithe ar fad na róil atá acu agus oibleagáidí atá orthu.

Agus díorthaigh á n-úsáid, cloíonn an Grúpa leis an Acht um Idirbhearta Airgeadais Cuideachtaí Áirithe agus Comhlachtaí Eile 1992 agus aon cheanglais agus choinníollacha de réir mar a d'fhéadfadh an tAire Airgeadais a shonrú dá réir agus tá nósanna imeachta i bhfeidhm trína ndéantar monatóireacht, athbhreithniú agus tuairisciú chuig an mBord ar an gcomhlíonadh sin ar bhonn rialta.

Ní dhéantar feidhm chistíochta an Ghrúpa a oibriú mar aonad brabúis agus déantar bainistíocht ar staideanna airgid ar bhealach chun riosca a sheachaint. Tá cúis bhailí bhunúsach ghnó taobh thiar de gach idirbheart ciste agus tá diantoirmeasc ar sheasaimh amhantracha.

(i) Riosca creidmheasa

Tá an Grúpa neamhchosanta ar riosca creidmheasa ó na contrapháirtithe lena dtéann sé i mbun idirbheart. Áirítear leis sócmhainní i seilbh bhainc agus institiúidí airgeadais, idirbhearta maidir le hionstraimí airgeadais díorthacha agus nochtadh creidmheasa ag eascairt ó chaidreamh trádála le custaiméirí. Is é cuspóir na bainistíochta riosca creidmheasa ná neamhchosaint ar riosca creidmheasa a bhainistiú agus a rialú laistigh de pharaiméadair inghlactha. Níl an lucht bainistíochta ag súil go mainneoidh aon chontrapháirtí suntasach a chuid oibleagáidí a chomhlíonadh.

Ba é seo a leanas suim ghlanluacha sócmhainní airgeadais, lena léirítear a n-uasmhéid neamhchosanta creidmheasa, ar an dáta maidir le tuairisciú:

	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000
Infháltais trádála agus infháltais eile (gan réamhíocaíochtaí san áireamh)	**85,668**	49,283
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	**59,161**	96,905
Taiscí srianta	**46,348**	17,603
Ionstraimí airgeadais díorthacha	**1,209**	4,449
Iomlán	**192,386**	168,240

(i) (a) Riosca creidmheasa a bhaineann le ciste

Tugann an Ciste faoi gach gníomhaíocht chiste le haghaidh an Ghrúpa. Déanann an Ciste bainistíocht ar riosca creidmheasa a bhaineann le ciste trí úsáid a bhaint as teorannacha creidmheasa frithpháirtí, lena gcuirtear san áireamh, i measc fachtóirí ábhartha eile, rátálacha creidmheasa foilsithe. Is é polasaí na Cuideachta ná go gcuirtear airgead i dtaisce den chuid is mó le hinstitiúidí a choimeádann rátáil creidmheasa de ghrád infheistíochta. Déanann an Ciste a neamhchosaint ar chontrapháirtí ciste a mheas agus a thomhas go rialta.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

23. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

Cuirtear gach trádáil díorthach i gcrích i gcomhréir le Ceanglais agus Coinníollacha an Aire Airgeadais, arna n-eisiúint i gcomhréir le forálacha an Achta um Idirbhearta Airgeadais Cuideachtaí Áirithe agus Comhlachtaí Eile 1992, ar achtaíodh an leasú is déanaí i Nollaig 2020. Leagtar amach ann na critéir is gá a chomhlíonadh maidir le gach contrapháirtí díorthaigh a mbíonn gnó ag an nGrúpa leis. Déanann Ciste an Ghrúpa a neamhchosaint ar chontrapháirtí ciste a mheas agus a thomhas go rialta. I gcás ina bhféadfadh an neamhchosaint ar ionstraimí díorthacha a bheith ábhartha i leith ghlanluach an Ghrúpa, déanfaidh an Grúpa breithniú ar dhul isteach i socruithe tacaíochta creidmheasa

Ráthaíochtaí airgeadais

I ngnáthchúrsa a ghnó, téann an Grúpa i mbun gnóthais agus gealltanais áirithe le haghaidh tríú páirtithe i dtaobh oibleagáidí a fheidhmiú faoi shocruithe conarthacha. Déantar oibleagáidí chun tríú páirtithe a ráthú le litreacha creidmheasa arna n-eisiúint ag institiúidí airgeadais. Bíodh is go bhféadfadh sé tarlú nach n-aithnítear na hoibleagáidí sin ar chlár comhardaithe an Ghrúpa, is ann do riosca creidmheasa i ndáil leis na hionstraimí sin mar cuirtear ceanglas ar an nGrúpa leo íocaíochtaí a dhéanamh i gcás gníomh ar leith agus dá bhrí sin is cuid de riosca foriomlán an Ghrúpa iad. Liostaítear anseo thíos luachanna ainmniúla na gceanglas sin (.i. an neamhchosaint uasta do riosca creidmheasa faoi na hoibleagáidí sin).

	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000
Litreacha creidmheasa	**700**	1,400
Iomlán	**700**	1,400

(i) (b) Riosca creidmheasa bainteach le trádáil

Féach nóta 12 le haghaidh anailís ar neamhchosaint an Ghrúpa ar riosca creidmheasa a bhaineann le trádáil.

(ii) Riosca maoinithe agus leachtachta

Is ionann cur chuige an Ghrúpa maidir le riosca maoinithe agus leachtach a bhainistiú ná a chinntiú, a mhéid agus is féidir, go bhfuil acmhainní leordhóthanacha aige chun a chuid dliteanas a chomhlíonadh nuair atá siad dlite, bíodh sé sin i rith ghnáthdhálaí nó i ndálaí anáis. Tá Cistíocht an Ghrúpa freagrach as a chinntiú go bhfuil rochtain ag an nGrúpa ar leachtacht leordhóthanach le déanamh cinnte de go mbeidh an Grúpa in ann oibleagáidí a eascraíonn as a oibríochtaí laethúla, oibleagáidí maidir le haibíocht fiachas agus eisíocaíochtaí infheistíochta caipitiúla a réiteach. Forbraíonn agus coimeádann Ciste an Ghrúpa gaolmhaireachtaí le hinstitiúidí airgeadais chun a dtuiscint ar an ngnó a fhorbairt agus chun a dtiomantas fadtéarmach don ghnó a thógáil. Déantar gach seirbhís baincéireachta agus ciste a fhoinsiú ag praghsanna iomaíocha.

(ii) (a) Maoiniú

Bhí seasamh maoinithe an Ghrúpa láidir arís in 2021. Féachann an Grúpa chuige go bhfuil meascán d'fhoinsí maoinithe aige ar théarmaí agus coinníollacha inghlactha chun forbairt an ghnó a mhaoiniú agus chun oibleagáidí airgeadais a chomhlíonadh de réir mar a thagann siad chun bheith dlite. Coimeádann an Grúpa próifíl chothrom aibíochta chun an riosca aisíocaíochtaí buaice athmhaoinithe a choimeád chomh híseal agus is féidir.

Tá sé mar sprioc ag an nGrúpa a dhéanamh cinnte de go mbeidh saoráidí creidmheasa tiomanta i bhfeidhm aige chun 120% dá chroí-riachtanais tionscadail a chlúdach thar bhliain amháin agus go ndéanfar na saoráidí sin a shocrú le cúnaint airgeadais agus oibriúcháin chuí chun a chinntiú go bhfuil a dhóthain solúbthachta ag an lucht bainistíochta chun a ghnó a oibriú.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

23. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

Saoráidí atá ar fáil don Ghrúpa ag an dáta maidir le tuairisciú;

	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000
Iasachtaí (gan dliteanais léasa san áireamh)	**(1,020,176)**	(1,134,399)
Saoráidí tiomanta	**(1,484,783)**	(1,595,600)

Tháinig fiachas Láithrithe Phríobháidigh an Ghrúpa in aibíocht ar an 31 Márta 2021. Úsáideadh acmhainní airgid agus sreafaí airgid oibriúcháin a bhí ann cheana leis an bhfuascailt sin a mhaoiniú. In 2021, thosaigh Líonraí Gáis Éireann ar an bpróiseas chun a Shaoráid Creidmheasa Imrothlaigh (RCF), príomhshaoráid leachtachta an Ghrúpa, a athmhaoiniú. Cuireadh an próiseas sin i gcrích in Eanáir 2022 nuair a chuir Líonraí Gáis Éireann tús le RCF nua €300 milliún le cuibhreannas banc idirnáisiúnta agus intíre. Eanáir 2027 an dáta aibíochta tosaigh atá ag an tsaoráid nua cúig bliana agus úsáidfear í chun críoch corparáideach ginearálta.

Tá Líonraí Gáis Éireann rátáilte mar A ag Standard & Poor's (2020: A) agus A2 ag Moody's Investor Services (2020: A3). Leis an rátáil chreidmheasa dhaingean sin cuirtear ar chumas na Cuideachta rochtain a bheith aici ar rogha leathan d'fhoinsí maoinithe agus déantar cinnte gur féidir léi maoiniú ar chostas iomaíoch a ardú.

(ii) (b) Barrachais airgid

Is chun an leibhéal fiachais a laghdú a úsáidtear barrachais airgid go príomha. Cuirtear barrachais airgid i dtaisce le bainc ar contrapháirtithe iad. Déanfaidh an Grúpa airgead barrachais a infheistiú in euro nó in airgeadra oibríochtaí thar lear.

(ii) (c) Nochtadh do riosca leachtachta

Is iad seo a leanas aibíochtaí conarthacha dliteanas airgeadais (agus sócmhainní den chineál céanna), lena n-áirítear an íocaíocht úis nár lascainíodh a bhaineann le hiasachtaí agus na sreafaí glana airgid nár lascainíodh atá inchurtha i leith ionstraimí airgeadais. Cuimsítear sa nochtadh insreabhadh agus eis-sreabhadh airgid le haghaidh díorthaigh a bhfuil socraíocht chomhlán airgid chomhuaineach ag gabháil leo, e.g. reámhchonarthaí i rátaí malairte eachtraí.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

23. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

	Suim ghlanluacha	Sreafaí airgid conarthacha	< 1 bhliain	1-2 bhliain	2-5 bliana	<5 bliana
	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Ar an 31 Nollaig 2021						
Iasachtaí agus fiachas eile	**(1,023,244)**	**(1,111,160)**	**(10,329)**	**(10,515)**	**(831,467)**	**(258,849)**
Suimeanna iníoctha trádála agus suimeanna iníoctha eile	**(85,311)**	**(85,311)**	**(80,082)**	**(5,229)**	**-**	**-**
Dliteanais airgeadais neamhdhíorthacha	**(1,108,555)**	**(1,196,471)**	**(90,411)**	**(15,744)**	**(831,467)**	**(258,849)**
Conarthaí ráta malartaithe eachtraigh	**596**	**596**	**407**	**170**	**19**	**-**
Glansócmhainní airgeadais díorthacha	**596**	**596**	**407**	**170**	**19**	**-**
Glandliteanais airgeadais	**(1,107,959)**	**(1,195,875)**	**(90,004)**	**(15,574)**	**(831,448)**	**(258,849)**
Ar an 31 Nollaig 2020						
Iasachtaí agus fiachas eile	(1,137,714)	(1,237,179)	(128,745)	(10,314)	(330,663)	(767,457)
Trádáil agus Suimeanna Iníoctha Eile	(70,654)	(70,654)	(65,466)	(5,188)	-	-
Dliteanais airgeadais neamhdhíorthacha	(1,208,368)	(1,307,833)	(194,211)	(15,502)	(330,663)	(767,457)
Babhtálacha ráta úis	(132)	(266)	(266)	-	-	-
Babhtálacha ráta úis trasairgeadra	4,247	5,628	5,628	-	-	-
Conarthaí ráta malartaithe eachtraigh	57	57	57	-	-	-
Glansócmhainní airgeadais díorthacha	4,172	5,419	5,419	-	-	-
Glandliteanais airgeadais	(1,204,196)	(1,302,414)	(188,792)	(15,502)	(330,663)	(767,457)

(iii) Riosca margaidh

Is é atá i riosca margaidh ná an fhéidearthacht go mbeadh drochthionchar ag athruithe ar fhachtóirí margaidh ar luach shócmhainní airgeadais, dliteanais nó sreafaí airgid ionchais an Ghrúpa don todhchaí.

Tá Ciste an Ghrúpa freagrach as riosca margaidh a bhainistiú maidir le rátaí úis agus rátaí malairte airgeadra. Déantar gach idirbheart den sórt sin laistigh de na treoirlínte atá leagtha amach sa Bheartas Ciste, agus cuirtear i gcrích iad i gcomhréir le Ceanglais agus Coinníollacha an Aire Airgeadais, arna n-eisiúint i gcomhréir le forálacha an Achta um Idirbhearta Airgeadais Cuideachtaí Áirithe agus Comhlachtaí Eile 1992, ar achtaíodh an leasú is déanaí i Nollaig 2020. Tá sé mar sprioc ag Cistíocht an Ghrúpa cuntasaíocht fhálaithe a chur i bhfeidhm d'fhonn luaineacht i mbrabús agus caillteanas a bhainistiú áit a mbíonn sé sin ábhartha do chomhthéacs an Ghrúpa.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

23. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

(iii) (a) Riosca an ráta malairte

Eascraíonn riosca an ráta malairte ón bhfíric go ndéantar cuid d'oibríochtaí an Ghrúpa in airgeadraí eile seachas euro (steirling go príomha). Is é an cuspóir atá i gceist agus riosca ráta malairte á bhainistiú ná brabúsacht a chosaint agus tionchar na n-éagsúlachtaí ábhartha mar gheall ar ghluaiseachtaí sa ráta malairte a íoslaghdú.

Ba iad seo a leanas na rátaí malairte GBP/EUR:

	2021	2020
An meánráta	**0.860**	0.889
Ráta ag deireadh na bliana	**0.841**	0.895

Is féidir nochtadh do riosca an ráta malairte a achoimriú mar seo a leanas:

• Fochuideachtaí atá ag feidhmiú in airgeadra eachtrach (steirling)

Déantar sócmhainní agus dliteanais oibríochtaí eachtracha a aistriú go euro ag na rátaí malairte atá i bhfeidhm ag dáta an tuairiscithe. Déantar torthaí oibríochtaí eachtracha a aistriú go euro ag na meánrátaí malairte don tréimhse, nuair a fhreagraíonn siad do mheastachán réasúnta de na fíor-rátaí a tabhaíodh. Aithnítear difríochtaí malairte tar éis athaistriú na nglansócmhainní oscailte agus na torthaí in ioncam cuimsitheach eile agus cuirtear i láthair iad mar ghné ar leithligh de chothromas (cúlchiste aistrithe). Déanann Ciste an Ghrúpa monatóireacht ar an riosca sin, agus má mheastar gur riosca ábhartha é, déanann siad fálú ar an riosca agus margaí malairte eachtraí á n-úsáid.

Aistrítear cistiú inghrúpa d'fhochuideachtaí airgeadra eachtraigh go euro. Úsáidtear na rátaí malairte atá i bhfeidhm ar an dáta tuairiscithe leis sin a dhéanamh. Breactar an brabús/caillteanas a thagann chun cinn ar aistriú an chistithe inghrúpa go fochomhlachtaí eachtracha chuig an ráiteas ioncaim. Déantar an brabús/caillteanas a eascraíonn ó aistriú na ndliteanas airgeadra eachtraigh a aistriú chuig an ráiteas ioncaim freisin, sa mhéid agus a úsáidtear iad chun airgead a sholáthar nó fálú a dhéanamh in aghaidh an chistithe inghrúpa i bhfochuideachtaí eachtracha.

• Neamhchosaint ar idirbhearta

Ó am go chéile déanann an Grúpa ceannacháin in airgeadraí eachtracha. Is é beartas an Ghrúpa an neamhchosaint sin ar idirbheart a bhainistiú. Leis sin a dhéanamh, féachtar chun ceannacháin agus díolacháin a ghlanluacháil in airgeadraí eachtracha sa mhéid agus is féidir. I gcás nach féidir é sin a dhéanamh, déanfar nochtuithe a fhálú agus úsáid á baint as díorthaigh atá ceadaithe faoin mBeartas Cistíochta.

Faoi réir an Bheartais Chistíochta, déanfar aon idirbheart ionchasach a bhfuil coibhéis níos mó ná €300,000 aige in airgeadraí eachtracha a mheas i dtaca leis na rioscaí gnó a mbaineann leis agus, más cuí sin, déanfar na rioscaí airgeadra a fhálú chun aon neamhréireanna diúltacha a d'fhéadfadh eascairt as gluaiseachtaí airgeadra a mhaolú.

Anailís ar íogaire ráta malairte

Dá n-éireodh an euro níos láidre nó níos laige, mar a léirítear thíos, i gcomparáid le steirling ar an 31 Nollaig, thiocfadh méadú/(laghdú) ar ioncam cuimsitheach eile agus ar bhrabús nó caillteanas den mhéid a thaispeántar thíos. Tá an anailís seo bunaithe ar neamhréireanna sa ráta malairte, a mheas an Grúpa go réasúnach go bhféadfaidís a bheith ann ag an dáta tuairiscithe. Glacann an anailís leis go bhfanann na neamhréireanna eile ar fad, go háirithe rátaí úis, seasta agus déanann sí neamhshuim de thionchar na ndíolachán agus na gceannachán a bhfuiltear ag súil leo.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

23. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

	Brabús roimh ghnóthachan/ (caillteanas) cánachais	Ioncam Cuimsitheach eile	Brabús roimh ghnóthachan/ (caillteanas) cánachais	Ioncam Cuimsitheach eile
	31-Noll-21	31-Noll-21	31-Noll-20	31-Noll-20
	€'000	€'000	€'000	€'000
Láidriú 5%	**(1,278)**	**(2,319)**	(241)	(1,991)
Lagú 5%	**1,278**	**2,319**	241	1,991

Rinneadh na boinn tuisceana seo a leanas bunaithe ar an anailís íogaireachta thuas:

- bíonn tionchar ag athruithe ar luach anonn na n-ionstraimí airgeadais díorthacha nach bhfuil i ngaolmhaireacht fhálaithe ar an ráiteas ioncaim amháin, agus
- bíonn tionchar ag athruithe ar luach anonn na n-ionstraimí airgeadais díorthacha ar fhálta sreabhaidh airgid iad ar ioncam cuimsitheach eile agus ar an ioncam sin amháin (baineann sé leis an 31 Nollaig 2020 amháin, mar níorbh ann d'aon díorthaigh a bhí ainmnithe ina ndíorthach an 31 Nollaig 2021).

(iii) (b) Riosca an ráta úis

Eascraíonn riosca an ráta úis as athruithe rátaí úis a mbíonn tionchar acu ar luach margaidh shócmhainní agus dhliteanais airgeadais an Ghrúpa agus a théann i bhfeidhm ar ghlanioncam trí thionchar a imirt ar mhuirir airgeadais.

Clúdaíonn nochtadh an Ghrúpa do luaineachtaí i rátaí úis dhá chineál riosca:

i. riosca go dtiocfadh athrú ar na sreafaí airgid a bhaineann le sócmhainní agus dliteanais airgeadais ar ráta comhlúthach agus

ii. riosca go dtiocfadh athrú ar luach sócmhainní agus dliteanais airgeadais ar ráta seasta.

Déanann an Grúpa monatóireacht ar neamhchosaint ar riosca ráta úis ar bhonn leanúnach d'fhonn tairbhe a bhaint as timpeallachtaí a bhfuil ráta úis íseal acu, ar mhaithe le hoibleagáidí ráta úis an Ghrúpa a réiteach agus cinnteacht maidir le próifíl caiteachais ar rátaí úis an Ghrúpa a mhéadú. Is é beartas an Ghrúpa rátaí úis seasta a choinneáil trí íosmhéid 60% den ghlanfhiachas seasta a choinneáil ar feadh bliana agus 50% de a choinneáil ar feadh trí bliana. Úsáideann an Grúpa roinnt modhanna éagsúla, lena n-áirítear dul i mbun díorthaigh a bhaineann le fiachas ráta seasta agus rátaí úis, chun an riosca ráta úis atá ar a phunann fiachais a bhainistiú.

Ba é seo a leanas céatadán fhiachas seasta agus comhlúthach an Ghrúpa (gan dliteanais léasa a chur san áireamh) amhail an 31 Nollaig:

	2021	2021	2020	2020
	€'000	%	€'000	%
Ag rátaí seasta[1]	**(920,210)**	**90.2%**	(1,034,553)	91.2%
Ag rátaí comhlúthacha	**(99,966)**	**9.8%**	(99,846)	8.8%
Iomlán	**(1,020,176)**	**100.0%**	(1,134,399)	100.0%

[1] Cuimsítear babhtálacha ráta úis le figiúr comparáideach 2020. Bhí €922.4 milliún d'fhiachas ar ráta seasta ag an nGrúpa, gan malairtí ráta úis san áireamh, ar an 31 Nollaig 2020. Ní raibh aon bhabhtáil ráta úis ag an nGrúpa an 31 Nollaig 2021.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

23. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

US$140 milliún d'fhiachas ar ráta seasta a bhí amuigh ag an nGrúpa an 31 Nollaig 2020 (coibhéis €111.2 milliún) in idirbheart láithrithe phríobháidigh i ndollar na Stát Aontaithe a cuireadh i gcrích an 31 Márta 2009. D'fhonn na neamhchosaintí ar rátaí malairte dollair bainteacha a fhálú agus na bunrátaí úis a thiontú chuig euro comhlúthach, bhí babhtáil ráta úis trasairgeadra ag an nGrúpa a bhí ag teacht le próifíl aibíochta an fhiachais. Ar an 31 Nollaig 2020, bhí babhtálacha ráta úis gan íoc ag an nGrúpa le príomhshuim bharúlach de €111.2 milliún, rud a thosaigh in H2 2017 agus rinneadh iad a bhabhtáil ar feadh ceithre bliana, rud a dhaingnigh an ionstraim fiachais Láithrithe Phríobháidigh go héifeachtach go dtí gur tháinig sí in aibíocht i Márta 2021.

Ar an 31 Nollaig 2021, ba é 1.09% an meánráta úis ualaithe a gearradh ar an bpunann fiachais sheasta (2020: 1.33%) lenar cuimsíodh trí bhanna dar luach €925.0 milliún ar an iomlán.

	2021	2020
É seo a leanas meánmharthanacht an fhiachais ar ráta seasta:	**5.63 bliain**	5.94 bliain

Déantar costais úis a bhaineann le hiasachtaí ar ráta athraitheach a athshocrú ar bhonn tráthúil le haghaidh mí amháin, trí mhí nó sé mhí thar an ráta margaidh atá i réim.

Anailís íogaireachta ar shreabhadh airgid le haghaidh fiachas ar ráta comhlúthach

Is í aidhm bheartais agus phróisis an Ghrúpa um bainistiú agus rialú riosca ráta úis, mar atá leagtha amach roimhe seo, ná laghdú a dhéanamh ar thionchar luaineachta gearrthéarmacha sa ráta úis ar thuilleamh an Ghrúpa. Mar sin féin, beidh tionchar ag athruithe fadtéarmacha ar rátaí úis ar thuilleamh an Ghrúpa.

Meastar go mbeadh tionchar ag gluaiseacht 50 bonnphointe i rátaí úis ar an 31 Nollaig ar bhrabús roimh chánachas de réir na méideanna arna dtaispeáint thíos, agus go mbeadh an t-athrú luach cóir ar ioncam cuimsitheach eile mar a thaispeántar thíos:

	Brabús roimh ghnóthachan/ (chaillteanas) cánachais		Ioncam Cuimsitheach eile	
	31-Noll-21	31-Noll-20	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000	€'000	€'000
Méadú 50 bp	**(500)**	(499)	**-**	-
Laghdú 50 bp	**500**	499	**-**	-

Rinneadh na boinn tuisceana seo a leanas bunaithe ar an anailís íogaireachta thuas:

- fanann gach athróg eile, rátaí airgeadra eachtraigh ach go háirithe, mar an gcéanna;
- ní bhaineann ach le hionstraimí airgeadais díorthacha agus fiachas comhlúthach;
- glactar leis go bhfuil díorthaigh arna sainiú mar fháluithe sreafa airgid i gcoinne luaineachtaí i rátaí úis éifeachtach go hiomlán, arna dtaifeadadh go hiomlán laistigh de chothromas agus gan aon tionchar acu ar an ráiteas ioncaim;
- ní bhíonn tionchar ag athruithe ar luach anonn ionstraimí airgeadais díorthacha nach bhfuil i ngaolmhaireacht fálaithe ach ar an ráiteas ioncaim amháin; agus
- déileáiltear leis an gcéim chomhlúthach d'aon mhalairt nó aon fhiachas ráta chomhlúthaigh amhail is nach mbeadh aon ráta úis socraithe cheana féin, mar sin bíonn tionchar ag athrú ar rátaí úis ar feadh 12 mhí don chion úis fhabhraithe de na ríomhanna íogaireachta.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

24. Tomhas Luach Cóir

Éilíonn cuid de bheartais agus nochtuithe cuntasaíochta an Ghrúpa go ndéanfar na luachanna córa a bhaineann le sócmhainní agus dliteanais airgeadais a thomhas. Agus luach cóir sócmhainne nó dliteanais á mheas aige, úsáideann an Grúpa sonraí ó mhargaí inbhraite sa mhéid agus atá na sonraí sin ar fáil.

Déantar luachanna córa a chatagóiriú i leibhéil dhifriúla in ordlathas luacha chóir bunaithe ar na hionchuir a úsáidtear sna teicnící luachála mar seo a leanas;

- Leibhéal 1: praghsanna luaite (neamhchoigeartaithe) i margaí gníomhacha le haghaidh sócmhainní nó dliteanais chomhionanna.
- Leibhéal 2: ionchuir seachas na praghsanna a luadh, a cuireadh san áireamh i Leibhéal 1, atá infheicthe le haghaidh na sócmhainne nó an dliteanais, go díreach (i.e. praghsanna) nó go hindíreach (i.e. bunaithe ar phraghsanna).
- Leibhéal 3: ionchuir le haghaidh na sócmhainne nó an dliteanais nach bhfuil bunaithe ar shonraí margaidh inbhraite (ionchuir neamh-inbhraite).

Más féidir na hionchuir a mbaintear úsáid astu le tomhas a dhéanamh ar luach cothrom sócmhainne nó dliteanais a chatagóiriú ar leibhéil dhifriúla d'ordlathas an luacha chóir, ansin déantar an tomhas luach cóir a chatagóiriú ina iomláine ar an leibhéal céanna d'ordlathas an luacha chóir mar an t-ionchur luacha chóir is ísle atá suntasach don tomhas ina iomláine. Aithníonn an Grúpa aistrithe idir leibhéil d'ordlathas luacha chóir ag deireadh na bliana tuairiscithe ar tharla an t-athrú lena linn. Ní raibh aon aistrithe ann in 2021 ná in 2020.

(a) Luach cóir sócmhainní airgeadais agus dliteanas airgeadais a thomhaistear ar luach cóir ar bhonn athfhillteach

Sa tábla seo a leanas leagtar amach na teicnící luachála a chuireann an Grúpa i bhfeidhm chun luach cóir a thomhas, i dteannta le haon ionchur dobhraite suntasach.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

24. Tomhas Luacha Chóir (ar lean)

Cineál	Teicníc luachála	Ionchuir dhobhraite shuntasacha
Conarthaí réamh-mhalairte *(Féach ar nóta 23)*	Bíonn luach cóir conarthaí réamh-mhalairte ar aghaidh bunaithe ar a bpraghas luaite, má tá sé ar fáil. Mura bhfuil praghas luaite ar fáil, meastar luach cóir mar an difríocht idir praghas ar aghaidh na conartha agus an praghas ar aghaidh reatha um aibíocht iarmharach na conartha. Ordlathas luachanna córa: leibhéal 2	Tá gach ionchur suntasach a theastaíonn chun an ionstraim a luacháil go cóir inbhraite.
Babhtálacha ráta úis agus babhtálacha ráta úis trasairgeadra* *(Féach ar nóta 23)*	Cuireadh san áireamh i luach cóir na mbabhtálacha ráta úis agus na mbabhtálacha ráta úis trasairgeadra na rátaí seasta, comhlúthacha agus margaidh atá i bhfeidhm ag an dáta tuairiscithe. Léiríodh le luachanna córa riosca creidmheasa na hionstraime agus cuimsítear leo coigeartuithe chun riosca creidmheasa eintiteas agus chomhpháirtí an Ghrúpa a chur san áireamh nuair ba chuí sin. Ordlathas luachanna córa: leibhéal 2	Tá gach ionchur suntasach a theastaíonn chun an ionstraim a luacháil go cóir inbhraite.
Láithriú Príobháideach (cuid an fhálaithe cóirluacha)* *(Féach ar nóta 23)*	Rinneadh luach cóir an ráta fiachais sheasta a mheas agus na sreafaí airgid don todhchaí a lascainiú ó na glanluachanna reatha agus úsáid á baint as na rátaí margaidh atá i bhfeidhm ar an dáta tuairiscithe. Ordlathas luachanna córa: leibhéal 2	Tá gach ionchur suntasach a theastaíonn chun an ionstraim a luacháil go cóir inbhraite.

*níl sé ábhartha ach maidir leis an tréimhse roimhe seo tar éis dháta aibíochta an fhiachais láithrithe phríobháidigh agus na mbabhtálacha ráta úis trasairgeadra a bhaineann leis an 31 Márta 2021.

(b) Luach cóir dliteanas airgeadais nach ndéantar a thomhas ar luach cóir (ach tá nochtuithe luacha chóir de dhíth)
Déantar luach cóir iasachtaí, arna dtomhas ag an gcostas amúchta, a mheas agus na sreafaí airgid don todhchaí a lascainiú ó na glanluachanna reatha agus úsáid á bhaint as na rátaí margaidh atá i bhfeidhm ar an dáta tuairiscithe - Ordlathas luachanna córa: leibhéal 2. Níor aicmíodh aon ionstraimí airgeadais eile ar bith a dhéantar a thomhas ag costas amúchta ach ar nochtadh luach cóir lena n-aghaidh a bhí rangaithe mar Leibhéal 3 sa bhliain reatha ná sa bhliain roimhe.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

25. Fochuideachtaí

Bhí na fochuideachtaí seo a leanas ag an nGrúpa agus ag an gCuideachta ar an 31 Nollaig 2021:

An chuideachta	Nádúr an Ghnó	Oifig Chláraithe	% de Shealbhán Gnáth-Scairchaipitil
GNI (UK) Limited	Tarchur Gáis	8th Floor, 20 Farringdon Street, London, United Kingdom EC4A 4AB	100%
Líonraí Gáis Éireann (IOM) DAC	Tarchur Gáis	Bóthar na nOibreacha Gáis, Corcaigh, Éire	100%
Network Services Transition DAC (ar a dtugtaí Gaslink Independent System Operator DAC roimhe seo)	Neamhthrádáil	Bóthar na nOibreacha Gáis, Corcaigh, Éire	100%

26. Páirtithe Gaolmhara

Is iad seo a leanas iarmhéideanna na bpáirtithe gaolmhara i ndáil leis na hidirbhearta atá sonraithe sna rannáin ábhartha thíos:

	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000
Ervia	**(23,672)**	(39,173)
Uisce Éireann	**(119)**	19
	(23,791)	(39,154)

Idirbhearta le Ervia

Is é Ervia máthairchuideachta deiridh Líonraí Gáis Éireann agus is comhlacht corparáideach é atá bunaithe faoin Acht Gáis 1976. Tá Ervia 100% faoi úinéireacht thairbheach Stát na hÉireann agus dá bharr sin tá Líonraí Gais Éireann ina pháirtí gaolmhar le Rialtas na hÉireann.

(a) Costais idirbheartaíochta agus seirbhísí tacaíochta

In 2021, sholáthair Máthairchuideachta Ervia seirbhísí straitéiseacha, rialála, bainistíochta riosca, seachadta caipitil agus seirbhísí idirbhirt agus tacaíochta d'Uisce Éireann agus Líonraí Gáis Éireann tríd an Ionad Grúpa, tríd an réimse Príomhthionscadail agus trí Sheirbhísí Gnó. Dearadh an eagraíocht Seirbhísí Gnó chun seirbhísí idirbheartaíochta agus tacaíochta a sholáthar i réimsí an Airgeadais, an tSoláthair, Saoráidí, Árachais, Tacaíochta Tionscadail, Acmhainní Daonna agus Teicneolaíochta Faisnéise.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

26. Páirtithe Gaolmhara (ar lean)

Seirbhísí idirbhirt agus tacaíochta a sholáthair Máthairchuideachta Ervia

Seirbhísí Gnó	Grúpa	Eile
Seirbhísí airgeadais	Rialachas agus rialú	Mórthionscadail
Seirbhísí soláthair	Pleanáil airgeadais	Slabhra soláthair
Seirbhísí AD	Bainistíocht riosca	
Seirbhísí TF	Seirbhísí grúpa	
Seirbhísí árachais	Caidreamh le páirtithe leasmhara	
Seirbhísí tacaíochta tionscadail		
Seirbhísí saoráidí		
Bainistíocht agus riarachán		

Costais oibriúcháin a thabhaigh Máthairchuideachta Ervia arna n-athmhuirearú ar Uisce Éireann agus ar Líonraí Gáis Éireann

	2021 €'000	2020 €'000
Costas sochair fostaí	**(54,042)**	(56,311)
Seirbhísí fruilithe agus ar conradh	**(4,404)**	(3,366)
Costais ábhar, cothabhála agus fochonraitheora	**(10,640)**	(11,738)
Rátaí agus saoráidí	**(622)**	(695)
Speansais oibriúcháin eile	**(11,603)**	(13,686)
Fo-iomlán roimh athmhuirearú	**(81,311)**	(85,796)
Athmhuirearú ar Uisce Éireann	**49,320**	52,403
Athmhuirearú ar Líonraí Gáis Éireann	**24,796**	25,993
Iomlán tar éis athmhuirearú[1]	**(7,195)**	(7,400)

[1] Is ionann iomlán na gcostas oibriúcháin tar éis athmhuirearú agus costais phinsin neamhairgid go príomha, agus ní dhéantar na costais sin a athmhuirearú ar chuideachtaí Ghrúpa Ervia.

Bonn le cionroinnt Chostais Oibriúcháin Mháthairchuideachta Ervia

- Déantar costais oibriúcháin a thabhaigh Máthairchuideachta Ervia le linn di seirbhísí a sholáthar d'Uisce Éireann agus Líonraí Gáis Éireann (agus a fhochuideachtaí) a aisghabháil ar bhonn aisghabhála costas.
- Déantar costais oibriúcháin arna dtabhú i soláthar na seirbhísí sin a athmhuirearú ar Uisce Éireann agus Líonraí Gáis Éireann agus bunaithe ar chúisíocht costais, léiríonn siad an fachtóir bunúsach a spreagann costas a ghabhann le gach ionad costais laistigh de Mháthairchuideachta Ervia. Mar shampla, aithníodh an fachtóir bunúsach a spreagann costas don ionad costas Seirbhísí Airgeadais - Cuntais Iníoctha mar "líon na sonrasc arna bpróiseáil". Mar sin, déantar costais an ionad costais Cuntais Iníoctha a athmhuirearú ar Uisce Éireann agus Líonraí Gáis Éireann bunaithe ar an gcion choibhneasta de líon na sonrasc próiseáilte.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

26. Páirtithe Gaolmhara (ar lean)

- Déantar athbhreithniú gach bliain ar na fachtóirí aitheanta a spreagann costais do gach ionad costas lena chinntiú go ndéantar costais oibriúcháin a athmhuirearú ar aon dul leis na leibhéil bhunúsacha ghníomhaíochta.
- Déantar costais oibriúcháin atá inchurtha go díreach i leith Líonraí Gáis Éireann a mhuirearú go díreach ar Líonraí Gáis Éireann, nó déantar iad athmhuirearú go hiomlán ar Líonraí Gáis Éireann
- Is é an cuspóir uileghabhálach atá i gceist le cionroinnt na gcostas oibriúcháin mar atá leagtha amach thuas ná a chinntiú go ndéantar costais oibriúcháin a athmhuirearú ar Uisce Éireann agus Líonraí Gáis Éireann bunaithe ar mhodheolaíocht chóir thrédhearcach a léiríonn na fachtóirí atá taobh thiar de chostais.

(b) Costais caiteachais chaipitiúil a thabhaigh Máthairchuideachta Ervia arna n-athmhuirearú ar Líonraí Gáis Éireann

	2021	2020
	€'000	€'000
Costais caiteachais chaipitiúil arna n-athmhuirearú	**(4,807)**	(7,472)

In 2021, rinne an Grúpa agus an Chuideachta idirbhearta le Máthairchuideachta Ervia i dtaobh tionscadail chomhfhóntais, a sholáthraítear go lárnach agus a sholáthraítear ag gnó, lena n-áirítear na costais phárolla arna dtabhú ag an réimse Mórthionscadal. Rinneadh costais Uisce Éireann agus Líonraí Gáis Éireann a bhí inchurtha go díreach a athmhuirearú ar bhonn míosúil gan forchostas ná corrlach a bheith á chur i bhfeidhm orthu ag Máthairchuideachta Ervia.

(c) Díbhinní

	2021	2020
	€'000	€'000
Díbhinn a íocadh le Ervia	**(15,361)**	(47,283)

Dhearbhaigh agus d'íoc an Chuideachta díbhinn bhliantúil le Ervia mar a leagtar amach thuas. I 2018, dhearbhaigh an Chuideachta díbhinn bhliantúil de €54.2 milliún agus d'íoc sí €49.1 milliún agus tá €5.1 milliún eile iníoctha i 2023 (le hús cuí). I Márta 2022, d'fhaomh an Bord dearbhú agus íocaíocht díbhinne breise dar luach €20.1 milliún.

(d) Costais pinsin

	2021	2020
	€'000	€'000
Costais phinsean	**(5,823)**	(5,617)

Oibríonn Máthairchuideachta Ervia scéimeanna pinsin sochair shainithe agus ranníocaíochta sainithe araon. Glacann roinnt fostaithe de chuid na Cuideachta páirt sna scéimeanna sin. Tugtar cuntas i leith na scéime sochair sainithe mar Phlean Grúpa i gcomhréir le IAS 19. Aithníonn Máthairchuideachta Ervia, mar an fostóir urraithe don phlean, an glanchostas sochair shainithe, agus ní aithníonn an Chuideachta ach an costas as ranníocaíochtaí iníoctha don bhliain i dtaobh fhostaithe na Cuideachta. Déantar na ranníocaíochtaí atá iníoctha i dtaobh na scéim ranníocaíochtaí sainithe de chuid Ervia a mhuirearú ar bhrabús nó ar chaillteanas sna blianta a gcuireann fostaithe na Cuideachta seirbhísí ar fáil lena linn. Áirítear na ranníocaíochtaí iníoctha i ndáil le fostaithe an Ghrúpa i gcostas sochair fostaithe na Cuideachta (nóta 5). Déanann Máthairchuideachta Ervia na costais sin a athmhuirearú ar Líonraí Gáis Éireann ar bhonn modh aisghabhála costas iomlán gan aon chorrlach a ghnóthú.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

26. Páirtithe Gaolmhara (ar lean)

(e) Ranníocaíocht chaipitil

	2021	2020
	€'000	€'000
Ranníocaíocht chaipitil	**(6,864)**	-

Mar a sonraíodh roimhe seo, in 2018, d'fhógair an Rialtas go ndéanfaí dhá fhóntas tráchtála rialáilte ar leith faoi úinéireacht phoiblí de Líonraí Gáis Éireann agus Uisce Éireann le linn 2023. Táthar ag dréim le go ndéanfar Máthairchuideachta Ervia a scaoileadh nuair a bheidh próiseas an scartha dhlíthiúla curtha i gcrích. Chun é sin a bhaint amach, aistríodh réadmhaoin, gléasra agus trealamh ó Mháthairchuideachta Ervia chuig Líonraí Gáis Éireann in 2021 ar luach de réir na leabhar €6.9 milliún ar chomaoin nialasach, mar idirbheart rialaithe chomhchoitinn (féach nóta 9).

Idirbhearta le hUisce Éireann

Meastar gur páirtí gaolmhar leis an nGrúpa é Uisce Éireann. Ar an 31 Nollaig 2021, bhí aon scair vótála amháin ag Máthairchuideachta Ervia, an mháthairchuideachta deiridh, in Uisce Éireann agus gan aon chearta eacnamaíocha inchurtha i leith na scaire sin. Bhí 325 scair i gCearta Eacnamaíocha Uisce ('WER') ag an Aire Airgeadais agus ag an Aire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta araon (2020: 325) nach raibh aon chearta vótála ag gabháil leo ach a raibh na cearta eacnamaíocha go léir ag gabháil leo arbh ghá leo chun go mbainfí leas as gníomhaíochtaí Uisce Éireann.

I ngnáthchúrsa a chuid gnó, déanann Uisce Éireann idirbhearta leis an nGrúpa i dtaobh a gcomhthionscadail fóntais. Ní chuireann na cuideachtaí aon fhorchostas ná corrlaigh i bhfeidhm, agus mar sin déantar costais arna dtabhú a athmhuirearú go díreach. Idirbhearta caipitil atá i ngach idirbheart.

Cúiteamh na bpríomhbhainisteoirí

Tá na príomhbhainisteoirí déanta suas de Bhord Ervia, POF Ervia agus a chuid tuarascálacha díreacha. Cionroinntear cúiteamh na bpríomhbhainisteoirí ar eintitis aonair i ngrúpa Ervia bunaithe ar na seirbhísí atá tugtha.

	2021	2020
	€'000	€'000
Sochair ghearrthéarmacha fostaithe	**(712)**	(709)
Sochair iarfhostaíochta	**(76)**	(73)
Iomlán	**(788)**	(782)

Comhaltaí Boird

Ní raibh aon leasanna tairbhiúla ag comhaltaí an Bhoird sa Ghrúpa ag aon uair i rith na bliana.

Comhlachtaí Rialtais

Ar aon dul le go leor eintitis eile, déileálann an Grúpa i ngnáthchúrsa a ghnó le comhlachtaí eile atá urraithe ag an Rialtas, amhail Bord Soláthair an Leictreachais, Eirgrid, Údaráis Áitiúla agus bainc Éireannacha áirithe atá faoi úinéireacht pháirteach Rialtas na hÉireann. Déantar na hidirbhearta go léir de réir gnáththéarmaí tráchtála. Ní raibh aon chomhchruinniú ábhartha iasachtaí ná taiscí ag an nGrúpa le haon bhanc den sórt sin le linn na bliana, ar an dáta maidir le tuairisciú, ná le haghaidh dheireadh na tréimhse comparáidí.

Nótaí le ráitis airgeadais an Ghrúpa (ar lean)

27. Iartheagmhais

Níor tharla aon teagmhais idir an dáta tuairiscithe agus an dáta ar ar fhaomh na Stiúrthóirí na ráitis airgeadais, a mbeadh coigeartú ar na ráitis airgeadais seo nó aon nochtuithe breise ag teastáil lena n-aghaidh.

Mar a shonraítear i dTuarascáil na Stiúrthóirí ar leathanach 7, tá monatóireacht ghéar á déanamh againn ar an staid atá ag teacht chun cinn mar thoradh ar an gcoimhlint idir an Rúis agus an Úcráin, agus tá measúnú á dhéanamh againn ar na tionchair fhéideartha le haghaidh ár n-oibríochtaí de réir mar a thagann athrú ar chúrsaí. Is teagmhas neamhchoigeartúcháin é sin le haghaidh na ráiteas airgeadais seo.

28. Faomhadh na Ráiteas Airgeadais

D'fhaomh na Stiúrthóirí na ráitis airgeadais ar an 28 Márta 2022.

Clár Comhardaithe na Cuideachta
amhail an 31 Nollaig 2021

	Nótaí	31-Noll-21 €'000	31-Noll-20 €'000
Sócmhainní			
Sócmhainní neamhreatha			
Réadmhaoin, gléasra agus trealamh	29A.	**2,124,384**	2,126,205
Sócmhainní doláimhsithe	29C.	**28,776**	26,891
Infheistíocht i bhfochuideachtaí	29D.	**515**	515
Infháltais trádála agus infháltais eile	29E.	**130,658**	128,868
Ionstraimí airgeadais díorthacha	29LTH.	**189**	-
Iomlán na sócmhainní neamhreatha		**2,284,522**	2,282,479
Sócmhainní reatha			
Infháltais trádála agus infháltais eile	29E.	**77,901**	45,760
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	29F.	**39,459**	62,206
Taiscí srianta	29G.	**42,022**	13,511
Ionstraimí airgeadais díorthacha	29LTH.	**499**	4,402
Fardail	29I.	**405**	2,942
Sócmhainní reatha iomlána		**160,286**	128,821
Sócmhainní iomlána		**2,444,808**	2,411,300
Cothromas agus dliteanais			
Cothromas			
Scairchaipiteal agus Scairbhiseach		**(318,353)**	(318,353)
Ranníocaíocht chaipitil		**(369,947)**	(363,083)
Tuilleamh coinnithe		**(298,212)**	(227,232)
Cúlchiste fálaithe sreafa airgid		**-**	1,199
Cothromas iomlán		**(986,512)**	(907,469)
Dliteanais			
Dliteanais neamhreatha			
Iasachtaí agus fiachas eile	29J.	**(1,022,991)**	(1,022,854)
Ioncam iarchurtha	29K.	**(47,469)**	(16,927)
Deontais	29L.	**(20,032)**	(23,413)
Forálacha	29M.	**(6,198)**	(3,391)
Suimeanna iníoctha trádála agus suimeanna iníoctha eile	29N.	**(10,270)**	(9,733)
Ionstraimí airgeadais díorthacha	29LTH.	**(189)**	-
Dliteanais chánach iarchurtha	29O.	**(192,087)**	(195,124)
Dliteanais neamhreatha iomlána		**(1,299,236)**	(1,271,442)
Dliteanais reatha			
Iasachtaí agus fiachas eile	29J.	**(253)**	(114,860)
Ioncam iarchurtha	29K.	**(12,937)**	(8,682)
Deontais	29L.	**(3,987)**	(4,072)
Forálacha	29M.	**(1,613)**	(4,758)
Suimeanna iníoctha trádála agus suimeanna iníoctha eile	29N.	**(138,065)**	(98,364)
Ionstraimí airgeadais díorthacha	29LTH.	**(411)**	(263)
Dliteanais chánach reatha	29O.	**(1,794)**	(1,390)
Dliteanais reatha iomlána		**(159,060)**	(232,389)
Dliteanais iomlána		**(1,458,296)**	(1,503,831)
Cothromas agus dliteanais iomlána		**(2,444,808)**	(2,411,300)

B'ionann an brabús a bhí inchurtha i leith na Cuideachta le haghaidh na bliana airgeadais dar chríoch an 31 Nollaig 2021 ná €86.3 milliún (2020: €74.1 milliún).

Le haghaidh agus thar ceann an Bhoird:

Cathal Marley
Cathaoirleach

Denis O'Sullivan
Stiúrthóir

28 Márta 2022
Dáta Faofa

Ráiteas na Cuideachta ar Athruithe sa Chothromas
don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2021

		Scairchaipiteal agus scairbhiseach	Ranníocaíocht chaipitil	Tuilleamh coinnithe	Cúlchiste fálaithe ar an sreabhadh airgid	Iomlán
		€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Ar an 1 Eanáir 2020		(318,353)	(363,083)	(200,391)	503	(881,324)
Brabús don bhliain		-	-	(74,124)	-	(74,124)
Ioncam cuimsitheach eile don bhliain		-	-	-	696	696
Iomlán an ioncaim chuimsithigh eile don bhliain				(74,124)	696	(73,428)
Díbhinní	29R.	-	-	47,283	-	47,283
Ar an 31 Nollaig 2020		(318,353)	(363,083)	(227,232)	1,199	(907,469)
Brabús don bhliain		**-**	**-**	**(86,341)**	**-**	**(86,341)**
Ioncam cuimsitheach eile don bhliain		**-**	**-**	**-**	**(1,199)**	**(1,199)**
Iomlán an ioncaim chuimsithigh eile don bhliain		**-**	**-**	**(86,341)**	**(1,199)**	**(87,540)**
Ranníocaíocht chaipitil	29R.	**-**	**(6,864)**	**-**	**-**	**(6,864)**
Díbhinní	29R.	**-**	**-**	**15,361**	**-**	**15,361**
Ar an 31 Nollaig 2021		**(318,353)**	**(369,947)**	**(298,212)**	**-**	**(986,512)**

É go léir inchurtha i leith úinéirí na Cuideachta.

Ráiteas na Cuideachta faoi Shreabhadh Airgid
don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2021

	Nótaí	2021	2020
		€'000	€'000
Glanairgead tirim ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	29H.	**176,426**	208,234
Sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí infheistíochta			
Íocaíochtaí as réadmhaoin, gléasra agus trealamh		**(103,508)**	(99,658)
Íocaíochtaí as sócmhainní doláimhsithe		**(10,367)**	(10,065)
Deontais faighte	29L.	**505**	899
Ús faighte		**1,400**	2,189
Aisíocaíocht a fuarthas (iasacht le fochuideachta)		**9,605**	7,099
Díbhinn a fuarthas	29R.	**30,000**	-
Glanairgead tirim a úsáideadh i ngníomhaíochtaí infheistíochta		**(72,365)**	(99,536)
Sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí maoiniúcháin			
Fáltais ó iasachtaí		**40,000**	-
Aisíocaíocht iasachtaí		**(151,200)**	(40,000)
Aisíoc dliteanais léasa	29B.	**(247)**	(241)
Aisíocaíocht iasachtaí (iasacht ón máthairchuideachta deiridh)		**-**	(23,000)
Díbhinní íoctha	29R.	**(15,361)**	(47,283)
Glanairgead tirim a úsáideadh i ngníomhaíochtaí maoiniúcháin		**(126,808)**	(110,524)
Glanlaghdú ar airgead tirim agus ar choibhéisí airgid	29F.	**(22,747)**	(1,826)
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim ar an 1 Eanáir	29F.	**62,206**	64,032
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim ar an 31 Nollaig	29F.	**39,459**	62,206

Nótaí a ghabhann le Ráitis Airgeadais na Cuideachta

29A.	Réadmhaoin, Gléasra agus Trealamh
29B.	Sócmhainní agus Dliteanais Léasa
29C.	Sócmhainní Doláimhsithe
29D.	Infheistíocht i bhFochuideachtaí
29E.	Infháltais trádála agus infháltais eile
29F.	Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim
29G.	Taiscí Srianta
29H.	Airgead Tirim Faighte ó Oibríochtaí
29I.	Fardal
29J.	Iasachtaí agus Fiachas Eile
29K.	Ioncam Iarchurtha
29L.	Deontais
29M.	Forálacha, Teagmhais agus Dliteanais lasmuigh den Chlár Comhardaithe
29N.	Suimeanna Iníoctha Trádála agus Suimeanna Iníoctha Eile
29O.	Cáin
29P.	Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais
29Q.	Scairchaipiteal Eisithe
29R.	Páirtithe Gaolmhara
29S.	Nochtuithe faoi Acht na gCuideachtaí

Nótaí a ghabhann le Ráitis airgeadais na cuideachta (ar lean)

29A. Réadmhaoin, Gléasra agus Trealamh

		31-Noll-21	31-Noll-20
		€'000	€'000
Réadmhaoin, gléasra agus trealamh - sócmhainní faoi úinéireacht		**2,119,371**	2,121,734
Réadmhaoin, gléasra agus trealamh – sócmhainní a bhfuil ceart úsáide ag baint leo	29B.	**5,013**	4,471
Réadmhaoin, gléasra agus trealamh - arna gcur i láthair ar an gclár comhardaithe		**2,124,384**	2,126,205

Réadmhaoin, gléasra agus trealamh - sócmhainní faoi úinéireacht

		Talamh agus Foirgnimh	Gléasra, píblíne agus innealra	Sócmhainní atá á dtógáil	Iomlán
		€'000	€'000	€'000	€'000
Costas					
Ar an 1 Eanáir 2020		59,641	3,632,096	41,650	3,733,387
Breiseanna		-	11,158	87,044	98,202
Diúscairtí		-	(4,017)	-	(4,017)
Aistrithe		-	65,506	(65,506)	-
Ar an 31 Nollaig 2020		59,641	3,704,743	63,188	3,827,572
Breiseanna		**-**	**3,410**	**103,397**	**106,807**
Diúscairtí		**-**	**(4,590)**	**-**	**(4,590)**
Aistrithe		**-**	**126,751**	**(126,751)**	**-**
Aistrithe faoi idirbheart rialaithe chomhchoitinn	29R.	**21,345**	**-**	**-**	**21,345**
Ar an 31 Nollaig 2021		**80,986**	**3,830,314**	**39,834**	**3,951,134**
Caillteanais fhabhraithe dímheasa agus bearnúcháin					
Ar an 1 Eanáir 2020		(20,670)	(1,578,918)	-	(1,599,588)
Muirear dímheasa		(1,217)	(109,050)	-	(110,267)
Diúscairtí		-	4,017	-	4,017
Ar an 31 Nollaig 2020		(21,887)	(1,683,951)	-	(1,705,838)
Muirear dímheasa		**(1,303)**	**(114,724)**	**-**	**(116,027)**
Aistrithe faoi idirbheart rialaithe chomhchoitinn	29R.	**(14,481)**	**-**	**-**	**(14,481)**
Diúscairtí		**-**	**4,583**	**-**	**4,583**
Ar an 31 Nollaig 2021		**(37,671)**	**(1,794,092)**	**-**	**(1,831,763)**
Suimeanna glanluacha					
Ar an 31 Nollaig 2020		37,754	2,020,792	63,188	2,121,734
Ar an 31 Nollaig 2021		**43,315**	**2,036,222**	**39,834**	**2,119,371**

Nótaí a ghabhann le Ráitis airgeadais na cuideachta (ar lean)

29A. Réadmhaoin, Gléasra agus Trealamh (ar lean)

Áirítear le luach anonn na réadmhaoine, an ghléasra agus an trealaimh sócmhainní atá faoi réir socruithe léasa oibriúcháin mar a chuirtear síos orthu i nóta 29B 'An Chuideachta mar Léasaí'. Ba é luach anonn na sócmhainní sin ar an 31 Nollaig 2021 ná €65.5 milliún (31 Nollaig 2020: €74.5 milliún) agus áirítear é sa ghléasra, píblíne agus innealra.

29B. Sócmhainní agus Dliteanais Léasa

An Chuideachta mar Léasaí

Chuaigh an Chuideachta i mbun shocruithe éagsúla léasaithe a bhaineann go ginearálta le foirgnimh, talamh agus sócmhainní teileachumarsáide a ligean ar cíos. Ní dhéantar aon srianta suntasacha nó neamhghnácha a cur i bhfeidhm de réir théarmaí na léasanna seo. Is ar bhonn neamhthuilleamaí atá na socruithe léasa go léir.

Nótaí a ghabhann le Ráitis airgeadais na cuideachta (ar lean)

29B. Sócmhainní agus Dliteanais Léasa (ar lean)

Suimeanna arna n-aithint ar an gclár comhardaithe

Sócmhainní a bhfuil ceart úsáide ag baint leo

	Talamh agus Foirgnimh	Gléasra, píblíne agus innealra	Iomlán
	€'000	€'000	€'000
Costas			
Ar an 1 Eanáir 2020	566	4,629	5,195
Breiseanna	-	-	-
Ar an 31 Nollaig 2020	566	4,629	5,195
Breiseanna	**-**	**907**	**907**
Ar an 31 Nollaig 2021	**566**	**5,536**	**6,102**
Caillteanais fhabhraithe dímheasa agus bearnúcháin			
Ar an 1 Eanáir 2020	(97)	(265)	(362)
Muirear dímheasa	(97)	(265)	(362)
Ar an 31 Nollaig 2020	(194)	(530)	(724)
Muirear dímheasa	**(97)**	**(268)**	**(365)**
Ar an 31 Nollaig 2021	**(291)**	**(798)**	**(1,089)**
Suimeanna glanluacha			
Ar an 31 Nollaig 2020	372	4,099	4,471
Ar an 31 Nollaig 2021	**275**	**4,738**	**5,013**
Dliteanais léasa			
Ar an 1 Eanáir 2020	(456)	(3,100)	(3,556)
Costas úis	(5)	(94)	(99)
Íocaíochtaí léasa	100	240	340
Ar an 31 Nollaig 2020	(361)	(2,954)	(3,315)
Breiseanna	**-**	**-**	**-**
Costas úis	**(4)**	**(90)**	**(94)**
Íocaíochtaí léasa	**100**	**241**	**341**
Ar an 31 Nollaig 2021	**(265)**	**(2,803)**	**(3,068)**

Nótaí a ghabhann le Ráitis airgeadais na cuideachta (ar lean)

29B. Sócmhainní agus Dliteanais Léasa (ar lean)

Anailísithe mar seo a leanas:

	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000
Neamhreatha	**(2,815)**	(3,068)
Reatha	**(253)**	(247)
Iomlán	**(3,068)**	(3,315)

Déantar monatóireacht ar dhliteanais léasa laistigh de na feidhmeanna gnó ábhartha. Níl an Mháthairchuideachta ag plé le riosca suntasach leachtach maidir lena dliteanais léasa. Féach nóta 29J le haghaidh anailís aibíochta ar dhliteanais léasa.

An Chuideachta mar Léasóir

Téann an Chuideachta isteach i socruithe léasa oibriúcháin chun ceadú do thríú páirtithe codanna den chóras Iompair Líonra Gáis a úsáid. I gcomhréir le polasaí cuntasaíochta na Cuideachta, meastar gur tuilleadh gach fáltas ó na socruithe sin mar chuid d'oibríochtaí lárnacha na Cuideachta agus dá réir sin aithnítear an t-ioncam léasa mar ioncam sa ráiteas ioncaim. I rith 2021, aithníodh ioncam léasa €12.7 milliún (2020: €13.8 milliún). Leagtar amach thíos próifíl d'ioncam léasa oibriúcháin neamh-inchealaithe neamhlascainithe a bheidh le haithint mar ioncam sna blianta amach romhainn. Idir 1 bhliain amháin agus 9 mbliana atá na téarmaí léasa neamhchaite (2020: 3 bliana go 11 bhliain).

Anailís ar aibíocht

	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000
Bliain 1	**11,360**	12,711
Bliain 2	**9,554**	11,360
Bliain 3	**8,296**	9,554
Bliain 4	**6,741**	8,296
Bliain 5	**3,909**	6,887
Bliain 6 ar aghaidh	**48**	4,234
Iomlán	**39,908**	53,042

Nótaí a ghabhann le Ráitis airgeadais na cuideachta (ar lean)

29C. Sócmhainní Doláimhsithe

	Bogearraí agus eile	Bogearraí i mbun forbartha	Iomlán
	€'000	€'000	€'000
Costas			
Ar an 1 Eanáir 2020	145,165	8,329	153,494
Breiseanna (forbartha go hinmheánach san áireamh)	-	10,427	10,427
Aistrithe	10,328	(10,328)	-
Ar an 31 Nollaig 2020	155,493	8,428	163,921
Breiseanna (forbartha go hinmheánach san áireamh)	**3,522**	**7,618**	**11,140**
Coigeartú ar an aistriú néalríomhaireachta	**(3,472)**	**(144)**	**(3,616)**
Aistrithe	**5,438**	**(5,438)**	**-**
Ar an 31 Nollaig 2021	**160,981**	**10,464**	**171,445**
Caillteanais fhabhraithe amúchta agus bearnúcháin			
Ar an 1 Eanáir 2020	(131,307)	-	(131,307)
Muirear amúchta	(5,723)	-	(5,723)
Ar an 31 Nollaig 2020	(137,030)	-	(137,030)
Muirear amúchta	**(6,203)**	**-**	**(6,203)**
Coigeartú ar an aistriú néalríomhaireachta	**564**	**-**	**564**
Ar an 31 Nollaig 2021	**(142,669)**	**-**	**(142,669)**
Suim ghlanluacha			
Ar an 31 Nollaig 2020	18,463	8,428	26,891
Ar an 31 Nollaig 2021	**18,312**	**10,464**	**28,776**

Mar a thuairiscítear go mionsonraithe i nóta 1, in Aibreán 2021, d'fhoilsigh Coiste Léirmhíniúcháin IFRS cinneadh cláir oibre deiridh ina soiléirítear conas caiteachais áirithe chumraíochta agus sainoiriúnaithe a bhaineann le socruithe néalríomhaireachta a aithint. Maidir le costais nach gcomhlíonann na critéir i ndáil le caipitliú, ba cheart iad a chur síos mar speansais faoi mar a thabhaítear iad. D'athraigh an Chuideachta a beartas cuntasaíochta lena ailíniú leis an gcinneadh cláir oibre, agus rinneadh costais chaipitlithe roimhe seo nach gcáilíonn le haghaidh caipitliú a thuilleadh a chur síos mar speansais sa tréimhse reatha (níor úsáideadh cur i bhfeidhm siarghabhálach mar ní raibh an méid ábhartha). Cuirtear coigeartú €3.1 milliún ar an aistriú néalríomhaireachta i láthair thuas, mar aon leis an tionchar comhfhreagrach ar ráiteas ioncaim a chuirtear i láthair i nótaí 4 agus 6 agus coigeartú ar an ráiteas ar an sreabhadh airgid (neamhairgid) a chuirtear i láthair i nóta 29H.

Nótaí a ghabhann le Ráitis airgeadais na cuideachta na cuideachta (ar lean)

29D. Infheistíocht i bhFochuideachtaí

	2021	2020
	€'000	€'000
Costas		
Ar an 1 Eanáir	**515**	515
Ar an 31 Nollaig	**515**	515
Bearnúchán		
Ar an 1 Eanáir	**-**	-
Ar an 31 Nollaig	**-**	-
Suim ghlanluacha		
Ar an 31 Nollaig	**515**	515

Féach ar nóta 25 i gcomhair tuilleadh sonraí fhochuideachtaí na Cuideachta.

29E. Infháltais trádála agus infháltais eile

		31-Noll-21	31-Noll-20
		€'000	€'000
Úsáid infháltas córais - billeáilte		**29,388**	1,029
Úsáid infháltas córais - neamhbhilleáilte		**37,539**	37,740
Infháltais trádála eile - billeáilte		**1,698**	2,043
Infháltais trádála eile - neamhbhilleáilte		**520**	504
Méideanna dlite ó fhochuideachtaí	29R.	**131,927**	129,088
Méideanna dlite ó Uisce Éireann	29R.	**-**	19
Infháltais eile		**3,374**	1,459
Fo-iomlán		**204,446**	171,882
Réamhíocaíochtaí		**4,113**	2,746
Iomlán		**208,559**	174,628
Anailísithe mar seo a leanas:			
Neamhreatha		**130,658**	128,868
Reatha		**77,901**	45,760
Iomlán		**208,559**	174,628

Nótaí a ghabhann le Ráitis airgeadais na cuideachta na cuideachta (ar lean)

29E. Trádáil agus Infháltais Eile (ar lean)

Cuimsítear le hinfháltais trádála agus infháltais eile úsáid infháltas córais, infháltas trádála eile agus méideanna dlite ó fhochuideachtaí - féach nóta 12 agus 29R le haghaidh níos mó sonraí faoi gach ceann acu siúd.

Níor aithin an Chuideachta aon chaillteanais chreidmheasa ionchasacha ábhartha.

Cuireann an Chuideachta cur chuige simplithe IFRS 9 (ina n-úsáidtear caillteanais chreidmheasa ionchasacha (CCI) saoil) i bhfeidhm chun CCI a thomhas le haghaidh infháltais trádála agus infháltais eile, ach amháin méideanna áirithe dlite ó fhochuideachtaí, a ndéantar iad a thomhas le cur chuige ginearálta IFRS 9. Sa tábla seo a leanas déantar anailís ar infháltais trádála agus eile ag an gcur chuige um thomhas CCI a chuireann an Chuideachta i bhfeidhm.

	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000
Cur chuige simplithe	**72,519**	42,794
Cur chuige ginearálta	**131,927**	129,088
Réamhíocaíochtaí	**4,113**	2,746
Iomlán	**208,559**	174,628

Cur chuige simplithe - Caillteanais Chreidmheasa Ionchais

Féach ar nóta 12 chun tuilleadh sonraí a fháil faoi chur i bhfeidhm an chur chuige simplithe CCI sa Ghrúpa agus sa Chuideachta.

Léirítear sa tábla seo a leanas an ghluaiseacht sa lamháltas ionchasach caillteanais creidmheasa a aithníodh le haghaidh na trádála agus infháltais eile i gcomhréir leis an gcur chuige simplithe a leagtar amach in IFRS 9 (measúnú aonair).

	2021	2020
	€'000	€'000
Ar an 1 Eanáir	**(596)**	(507)
Caillteanais laige ar shócmhainní airgeadais	**(14)**	(110)
Liúntas a úsáideadh	**93**	21
Ar an 31 Nollaig	**(517)**	(596)

Nótaí a ghabhann le Ráitis airgeadais na cuideachta na cuideachta (ar lean)

29E. Trádáil agus Infháltais Eile (ar lean)

Léiríonn an tábla seo a leanas aosú infháltas trádála agus eile, glan ar liúntas i gcomhair caillteanais chreidmheasa ionchais, arna thomhas i gcomhréir leis an gcur chuige simplithe mar atá leagtha amach in IFRS 9.

	2021	2020
	€'000	€'000
Nach bhfuil thar an dáta dlite	**43,504**	41,150
1-30 lá thar téarma	**28,686**	1,533
31-120 lá thar téarma	**329**	97
> 120 lá thar am	**-**	14
Iomlán	**72,519**	42,794

Cur chuige ginearálta - Caillteanais Chreidmheasa Ionchais

Baineann an cur chuige ginearálta le hinfháltais nach bhfuil incháilithe um chur i bhfeidhm an chuir chuige shimplithe arb iad, le haghaidh na Cuideachta, méideanna áirithe atá dlite ó fhochuideachtaí. Tá measúnú ar dhóchúlacht na mainneachtana i gcomhair na n-infháltas sin leagtha amach thíos.

Faoin gcur chuige ginearálta, ní mór don eintiteas a shocrú cibé acu an bhfuil an tsócmhainn airgeadais i gceann amháin de thrí chéim chun an méid CCI a shocrú atá le haithint;

- Is é **Céim 1** an cás nach bhfuil riosca creidmheasa méadaithe go mór ó aithníodh i dtosach é. Le haghaidh sócmhainní airgeadais atá ag céim 1, ceanglaítear ar eintitis CCI 12 mhí a aithint agus ioncam úis a aithint ar bhonn ollmhéide – ciallaíonn sé sin go ríomhfar ús ar oll-luach de réir na leabhar na sócmhainne airgeadais sula ndéantar coigeartú i gcomhair CCI.
- Is é **Céim 2** an cás ina bhfuil riosca creidmheasa méadaithe go mór ó aithníodh i dtosach é. Nuair a aistríonn sócmhainn airgeadais go céim 2 ceanglaítear ar eintitis CCI saolré a aithint ach leanfar ar aghaidh ag aithint ioncaim ar bhonn ollmhéide.
- Is é **Céim 3** an cás ina bhfuil an tsócmhainn airgeadais bearnaithe ó thaobh creidmheasa. Is é sin go bunúsach an pointe ag ar tharla caillteanas tabhaithe. Le haghaidh sócmhainní airgeadais ag céim 3, leanfaidh eintitis ar aghaidh ag aithint CCI saolré ach anois aithneoidh siad ioncam úis ar bhonn glanmhéide. Ciallaíonn sé sin go ríomhfar ús bunaithe ar ollshuim glanluacha na sócmhainne airgeadais lúide CCI.

Ar an 31 Nollaig 2021, bhí áiseanna dlite ó fhochuideachtaí de €131.9 milliún ag an gCuideachta (2020: €129.1 milliún). Nuair atá caillteanais chreidmheasa ionchasacha á ríomh (lena n-áirítear an dóchúlacht go mbeidh mainneachtain agus caillteanas i gcás mainneachtana ann), rinneadh méideanna dlite ó fhochuideachtaí a aicmiú mar infháltais ar riosca íseal creidmheasa. Ó aithníodh ar dtús iad, ní raibh aon mhéid ann a aicmíodh mar iníoctha ar an éileamh nó a raibh méadú suntasach le brath sa riosca creidmheasa atá ann ina leith. Chun caillteanas creidmheasa measta a shocrú, tugtar aird ar fheidhmíocht stairiúil na hiasachta ábhartha chomh maith le faisnéis chun cinn don fhochuideachta ábhartha, lena n-áirítear réamhaisnéisí sonraithe um shreabhadh airgid lascainithe agus fachtóirí macrai-eacnamaíocha. De bhun an mheasúnaithe sin, ní aithnítear aon lamháltas i dtaca le caillteanais chreidmheasa ionchasacha maidir leis na méideanna sin ar an 31 Nollaig 2021 (2020: €nialas) agus níor aithníodh aon chaillteanais chreidmheasa ionchasacha le linn na bliana maidir leis na méideanna sin (2020: €nialas) toisc go ndearnadh CCI a mheas mar mhí-ábhartha.

Nótaí a ghabhann le Ráitis airgeadais na cuideachta na cuideachta (ar lean)

29E. Trádáil agus Infháltais Eile (ar lean)

Léiríonn an tábla seo a leanas na hinfháltais de réir céime, glan ar lamháltas caillteanais ionchasach, a dhéantar a thomhas i gcomhréir leis an gcur chuige ginearálta mar atá leagtha amach in IFRS 9.

	2021	2020
	€'000	€'000
Céim 1 - CCI 12 mhí (níl sé bearnaithe ó thaobh creidmheasa)	**131,927**	129,088
Céim 2 - CCI Saolré (níl sé bearnaithe ó thaobh creidmheasa)	**-**	-
Céim 3 - CCI Saolré (bearnaithe ó thaobh creidmheasa)	**-**	-
Iomlán	**131,927**	129,088

Is mar seo a leanas an neamhchosaint uasta ar riosca creidmheasa le haghaidh na trádála agus infháltais eile ar an dáta tuairiscithe de réir réigiún geografach:

	2021	2020
	€'000	€'000
Éire	**72,519**	42,794
An Ríocht Aontaithe (Tuaisceart Éireann agus Oileán Mhanann san áireamh)	**131,927**	129,088
Iomlán	**204,446**	171,882

29F. Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim

Coinnítear airgid tirim agus coibhéisí airgid thirim chun gealltanais ghearrthéarmacha airgid thirim a chomhlíonadh.

	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000
Taiscí gearrthéarmacha	**36,000**	59,500
Airgead ar láimh	**3,459**	2,706
Iomlán	**39,459**	62,206

	2021	2020
	€'000	€'000
Ar an 1 Eanáir	**62,206**	64,032
Laghdú ar airgead tirim agus ar choibhéisí airgid thirim sa ráiteas faoi shreabhadh airgid	**(22,747)**	(1,826)
Ar an 31 Nollaig	**39,459**	62,206

Nótaí a ghabhann le Ráitis airgeadais na cuideachta na cuideachta (ar lean)

29G. Taiscí Srianta

	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000
Taiscí slándála	**42,022**	13,511
Iomlán	**42,022**	13,511

Áirítear le taiscí srianta méideanna arna gcoinneáil i dtaobh taiscí urrúis de chuid lastóirí líonra gáis (nóta 29E) agus comhaontuithe áirithe ceangail (nóta 29K). Déantar measúnú rialta ar an leibhéal d'urrús lastóra atá i bhfeidhm, agus déantar taiscí nó aisíocaíochtaí breise más gá, i gcomhréir le Cód Oibríochtaí Líonraí Gáis Éireann. Coimeádtar urrúis slándála i gcomhair chomhaontuithe ceangail chun an costas caipitil as tionscadail mhóra ceangail a mhaoiniú (fillte ar an gcustaiméir ar bhonn céimnithe thar 2-3 bliana) agus chun íocaíochtaí acmhainne a mhaoiniú (fillte ar an gcustaiméir thar thréimhse de suas le 7 mbliana).

29H. Airgead Tirim Faighte ó Oibríochtaí

	2021	2020
	€'000	€'000
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin		
Brabús don bhliain	**86,341**	74,124
Coigeartuithe le haghaidh:		
Dímheas agus amúchadh	**118,059**	112,407
Coigeartú ar an aistriú néalríomhaireachta	**3,616**	-
Glan(ioncam)/chostais airgeadais	**(16,876)**	14,799
Costas cáin ioncaim	**7,502**	12,235
	198,642	213,565
Athruithe ar chaipiteal oibre:		
Athruithe ar infháltais trádála agus eile	**(33,152)**	(2,181)
Athrú sa trádáil agus suimeanna iníoctha eile	**(1,712)**	30,008
Athrú ar ioncam iarchurtha	**34,797**	7,333
Athrú ar sholáthairtí	**(338)**	(2,872)
Athrú ar fhardail	**2,537**	(454)
Airgead tirim ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	**200,774**	245,399
Ús íoctha	**(14,045)**	(23,783)
Cáin ioncaim a íocadh	**(10,303)**	(13,382)
Glanairgead tirim ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	**176,426**	208,234

Nótaí a ghabhann le Ráitis airgeadais na cuideachta na cuideachta (ar lean)

29I. Fardal

	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000
Stoic agus ábhair	**405**	2,942

Níor díscríobhadh aon fhardail chuig glanluach inréadaithe i 2021 (2020: €nialas).

29J. Iasachtaí agus Fiachas Eile

Sa nóta seo tugtar eolas faoi théarmaí conarthacha na n-iasachtaí úsmhara de chuid na Cuideachta. Féach nóta 29P chun níos mó eolais a fháil faoi nochtadh na Cuideachta do ráta úis, ráta malairte agus riosca leachtachta.

	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000
Bannaí	**(920,210)**	(919,270)
Iasachtaí ó institiúidí airgeadais1	**(99,966)**	(215,129)
Dliteanais léasa	**(3,068)**	(3,315)
Iomlán	**(1,023,244)**	(1,137,714)

[1] Cuimsítear leis an iarmhéid ar 31 Nollaig 2020 nótaí láithrithe phríobháidigh a chuaigh in éag i Márta 2021.

Anailísithe mar seo a leanas:		
Neamhreatha	**(1,022,991)**	(1,022,854)
Reatha	**(253)**	(114,860)
Iomlán	**(1,023,244)**	(1,137,714)
Níos lú ná aon bhliain amháin	**(253)**	(114,860)
Idir aon bhliain amháin agus cúig bliana	**(797,129)**	(298,487)
Níos mó ná cúig bliana	**(225,862)**	(724,367)
Iomlán	**(1,023,244)**	(1,137,714)

Tá gach iasacht in-aisíoctha ar bhealach eile seachas i dtráthchodanna. Coimeádtar iasachtaí áirithe le páirtithe gaolmhara, (féach nóta 29R le haghaidh tuilleadh sonraí).

Nótaí a ghabhann le Ráitis airgeadais na cuideachta na cuideachta (ar lean)

29J. Iasachtaí agus Fiachas Eile (ar lean)

Glanfhiachas

		31-Noll-21	31-Noll-20
		€'000	€'000
Iomlán iasachtaí agus fiachas eile		**(1,023,244)**	(1,137,714)
Lúide fáluithe luacha chóir a aithnítear in iasachtaí	29LTH.	**-**	4,131
Lúide airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	29F.	**39,459**	62,206
Glanfhiachas		**(983,785)**	(1,071,377)

Athruithe ar dhliteanais ag eascairt ó ghníomhaíochtaí maoinithe

		Bannaí	Iasachtaí ó institiúidí airgeadais	Dliteanais léasa	Fo-iomlán	An máthairghnóthas deiridh[1]	Iomlán
		€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Ar an 1 Eanáir 2020		(918,297)	(265,668)	(3,556)	(1,187,521)	(28,147)	(1,215,668)
Aisíoc		-	40,000	-	40,000	23,000	63,000
Aisíoc dliteanais léasa	29B.	-	-	241	241	-	241
Athrú ar luach cóir dliteanas airgeadais		-	11,187	-	11,187	-	11,187
Neamhairgead		(973)	(648)	-	(1,621)	(41)	(1,662)
Ar an 31 Nollaig 2020		(919,270)	(215,129)	(3,315)	(1,137,714)	(5,188)	(1,142,902)
Fáltais		**-**	**(40,000)**	**-**	**(40,000)**	**-**	**(40,000)**
Aisíoc		**-**	**151,200**	**-**	**151,200**	**-**	**151,200**
Aisíoc dliteanais léasa	29B.	**-**	**-**	**247**	**247**	**-**	**247**
Athrú ar luach cóir dliteanas airgeadais		**-**	**4,131**	**-**	**4,131**	**-**	**4,131**
Neamhairgead		**(940)**	**(168)**	**-**	**(1,108)**	**(41)**	**(1,149)**
Ar an 31 Nollaig 2021		**(920,210)**	**(99,966)**	**(3,068)**	**(1,023,244)**	**(5,229)**	**(1,028,473)**

[1] Cuirtear dliteanais ó ghníomhaíochtaí maoinithe leis an máthairchuideachta deiridh san áireamh i méideanna atá dlite leis an máthairchuideachta deiridh mar atá nochta i nóta 29N. Féach nóta 29R 'Idirbhearta le Ervia' (c) le haghaidh sonraí faoi nádúr an dliteanais amhail an 31 Nollaig 2021.

Nótaí a ghabhann le Ráitis airgeadais na cuideachta na cuideachta (ar lean)

29K. Ioncam Iarchurtha

	2021 €'000	2020 €'000
Ar an 1 Eanáir	**(25,609)**	(18,276)
Faighte	**(39,036)**	(12,291)
Arna chur chun sochair an ráitis ioncaim	**4,239**	4,958
Ar an 31 Nollaig	**(60,406)**	(25,609)

Anailísithe mar seo a leanas:

	31-Noll-21 €'000	31-Noll-20 €'000
Neamh-reatha	**(47,469)**	(16,927)
Reatha	**(12,937)**	(8,682)
Iomlán	**(60,406)**	(25,609)

29L. Deontais

	2021 €'000	2020 €'000
Ar an 1 Eanáir	**(27,485)**	(30,822)
Faighte	**(807)**	(899)
Amúchta	**3,971**	3,945
Arna chur chun sochair an ráitis ioncaim	**302**	291
Ar an 31 Nollaig	**(24,019)**	(27,485)

Anailísithe mar seo a leanas:

	31-Noll-21 €'000	31-Noll-20 €'000
Neamhreatha	**(20,032)**	(23,413)
Reatha	**(3,987)**	(4,072)
Iomlán	**(24,019)**	(27,485)

Níl aon choinníollacha nár comhlíonadh ag gabháil le deontais a aithnítear sa ráiteas ioncaim. Ar chúinsí áirithe d'fhéadfadh sé go dtiocfadh deontais chun a bheith in-aisíochta mura gcloítear leis na coinníollacha atá leagtha síos sna comhaontuithe deontais. Ní mheasann an Chuideachta go dtiocfaidh cúinsí den sórt sin chun cinn agus níor aisíocadh aon deontais sa bhliain airgeadais reatha ná sa bhliain roimhe.

Nótaí a ghabhann le Ráitis airgeadais na cuideachta (ar lean)

29L. Deontais (ar lean)

Bhain deontais infhála €0.8 milliún le haghaidh 2021 (2020: €0.9 milliún) le maoiniú deontais ón nGníomhaireacht Feidhmiúcháin um Nuálaíocht agus Líonraí (INEA) le haghaidh infheistíocht i stáisiúin gáis nádúrtha chomhbhrúite agus i mbonneagar a bhaineann le bithghás agus le haghaidh forbairt beartas agus nósanna imeachta i ndáil le Teicneolaíocht Oibriúcháin Gáis Líonraí Gáis Éireann. Tá roinnt coinníollacha a bhaineann leis an maoiniú deontais sin fós i bhfeidhm ag deireadh na bliana.

29M. Forálacha, Teagmhais agus Dliteanais lasmuigh den Chlár Comhardaithe

Forálacha

Féach ar nóta 21 le haghaidh tuilleadh nochtuithe i dtaobh sholáthairtí na Cuideachta.

Teagmhais

Nochtar dliteanais theagmhasacha i ndáil le deontais i nóta 29L.

Bíonn an Chuideachta faoi réir dlíthíochta, éileamh agus díospóidí conartha éagsúla le linn ghnáthchúrsa na n-oibríochtaí. Cé go mbíonn gné éiginnteachta ag gabháil le himeachtaí ar bith den sórt sin, ní mheasaimid go mbeidh drochéifeacht ábhartha ag réiteach na n-imeachtaí sin sa deireadh ar thorthaí na Cuideachta ó oibríochtaí, ar shreafaí airgid oibriúcháin ná ar ghlanseasamh airgeadais.

Gealltanais chaipitil

	2021	2020
	€'milliún	€'milliún
Caiteachas caipitil atá ar conradh ach nach bhfuil soláthar déanta ina leith	**40**	48

Nótaí a ghabhann le Ráitis airgeadais na cuideachta na cuideachta (ar lean)

29N. Suimeanna Iníoctha Trádála agus Suimeanna Iníoctha Eile

	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000
Suimeanna iníoctha trádála	**(13,602)**	(6,137)
Speansais fhabhraithe	**(60,576)**	(51,533)
Suimeanna iníoctha eile	**(43,853)**	(22,144)
Méideanna dlite leis an máthairghnóthas deiridh	**(10,340)**	(12,782)
Suimeanna dlite d'Uisce Éireann	**(119)**	-
Creidiúnaithe cánachais agus árachais shóisialta	**(19,845)**	(15,501)
Iomlán	**(148,335)**	(108,097)
Anailísithe mar seo a leanas:		
Neamhreatha	**(10,270)**	(9,733)
Reatha	**(138,065)**	(98,364)
Iomlán	**(148,335)**	(108,097)
Creidiúnaithe cánachais agus árachais shóisialta		
ÍMAT/árachas sóisialta	**(2,304)**	(1,632)
CBL	**(17,541)**	(13,869)
Iomlán	**(19,845)**	(15,501)

Nótaí a ghabhann le Ráitis airgeadais na cuideachta (ar lean)

29O. Cáin

Sócmhainní agus dliteanais chánach reatha

	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000
Dliteanais chánach reatha	**(1,794)**	(1,390)

Sócmhainní agus dliteanais chánach iarchurtha

	Ionstraimí airgeadais díorthacha	Dímheas luathaithe cánach	Ús muirir iníoctha	Eile	Iomlán
	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Ar an 1 Eanáir 2020	71	(197,216)	349	(160)	(196,956)
Aitheanta sa ráiteas ioncaim	-	1,625	93	15	1,733
Arna n-aithint i ngnáthscaireanna	99	-	-	-	99
Ar an 31 Nollaig 2020	170	(195,591)	442	(145)	(195,124)
Aitheanta sa ráiteas ioncaim	**-**	**3,369**	**(62)**	**(100)**	**3,207**
Aitheanta i gcothromas	**(170)**	**-**	**-**	**-**	**(170)**
Ar an 31 Nollaig 2021	**-**	**(192,222)**	**380**	**(245)**	**(192,087)**

29LTH. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais

Féach nóta 23 le haghaidh achoimre ar na hionstraimí airgeadais díorthacha a bhíonn in úsáid ag an nGrúpa agus ag an gCuideachta.

Comhcheanglaíonn an tábla seo a leanas eolas maidir le:

- aicmí ionstraimí airgeadais bunaithe ar a gcineál agus ar a saintréithe;
- méideanna anonn na n-ionstraimí airgeadais;
- luachanna córa na n-ionstraimí airgeadais (seachas ionstraimí airgeadais nuair atá an méid anonn geall le bheith comhionann lena luach cóir); agus
- leibhéil ordlathais luachanna córa do shócmhainní airgeadais agus do dhliteanais airgeadais ar nochtadh luach cóir ina leith.

Féach nóta 24 le haghaidh nochtuithe faoi IFRS 13 maidir le tomhas luach cóir.

Nótaí a ghabhann le Ráitis airgeadais na cuideachta (ar lean)

29LTH. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

		FVTPL neamhainmnithe	FVTPL – ainmnithe	FVTOCI	Iomlán ar chostas amúchta	Iomlán
		€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Ar an 31 Nollaig 2021						
Sócmhainní airgeadais						
Conarthaí ráta malartaithe eachtraigh	Leibhéal 2	**688**	**-**	**-**	**-**	**688**
Trádáil agus infháltais eile[2]		**-**	**-**	**-**	**204,446**	**204,446**
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim[3]		**-**	**-**	**-**	**39,459**	**39,459**
Taiscí srianta		**-**	**-**	**-**	**42,022**	**42,022**
Iomlán na sócmhainní airgeadais		**688**	**-**	**-**	**285,927**	**286,615**
Dliteanais airgeadais						
Iasachtaí agus fiachas eile4	Leibhéal 2	**-**	**-**	**-**	**(1,023,244)**	**(1,023,244)**
Conarthaí ráta malartaithe eachtraigh	Leibhéal 2	**(600)**	**-**	**-**	**-**	**(600)**
Suimeanna iníoctha trádála agus suimeanna iníoctha eile[1]		**-**	**-**	**-**	**(67,914)**	**(67,914)**
Iomlán na ndliteanas airgeadais		**(600)**	**-**	**-**	**(1,091,158)**	**(1,091,758)**
Glan(dliteanais)/sócmhainní airgeadais		**88**	**-**	**-**	**(805,231)**	**(805,143)**
Ar an 31 Nollaig 2020						
Sócmhainní airgeadais						
Babhtálacha ráta úis trasairgeadra	Leibhéal 2	-	5,618	(1,371)	-	4,247
Conarthaí ráta malartaithe eachtraigh	Leibhéal 2	155	-	-	-	155
Trádáil agus infháltais eile[2]		-	-	-	171,882	171,882
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim[3]		-	-	-	62,206	62,206
Taiscí srianta		-	-	-	13,511	13,511
Iomlán na sócmhainní/(dliteanais) airgeadais		155	5,618	(1,371)	247,599	252,001
Dliteanais airgeadais						
Iasachtaí agus fiachas eile4	Leibhéal 2	-	(4,131)	-	(1,133,583)	(1,137,714)
Babhtálacha ráta úis	Leibhéal 2	(132)	-	-	-	(132)
Conarthaí ráta malartaithe eachtraigh	Leibhéal 2	(131)	-	-	-	(131)
Iníocthaigh trádála agus eile[1]		-	-	-	(41,063)	(41,063)
Iomlán na ndliteanas airgeadais		(263)	(4,131)	-	(1,174,646)	(1,179,040)
Glan(dliteanais)/sócmhainní airgeadais		(108)	1,487	(1,371)	(927,047)	(927,039)

[1] Níor cuireadh speansais agus dliteanais chánach fhabhraithe san áireamh toisc nach ndéantar iad sin a aicmiú mar shócmhainní airgeadais.

[2] Níor cuireadh réamhíocaíochtaí san áireamh toisc nach ndéantar iad seo a aicmiú mar shócmhainní airgeadais.

[3] Déantar sócmhainní agus dliteanais airgeadais a fhritháireamh agus tuairiscítear an glanmhéid sa chlár comhardaithe nuair atá ceart infheidhmithe le dlí faoi láthair ag an Máthairchuideachta na méideanna a aithnítear a fhritháireamh agus nuair atá rún ann iad a shocrú ar bhonn glan nó an tsócmhainn a réadú agus an dliteanas a shocrú ag an am céanna. Ar an 31 Nollaig 2021, tá €3.8 milliún in airgead tirim agus coibhéisí airgid (2020: €30.1 milliún) frithchaite in éadan rótharraingtí bainc €0.3 milliún (2020: €27.4 milliún), agus cuirtear glansuíomh €3.5 milliún i láthair mar airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim (2020: €2.7 milliún). Ar an 31 Nollaig 2021, ní raibh an Mháthairchuideachta i ndiaidh dul isteach in aon mháistirshocrú glanluachála ná socruithe eile mar sin.

[4] Ba é luach cóir iasachtaí agus fiachais eile amhail 31 Nollaig 2021 ná €1,061.6 milliún (2020: €1,214.3 milliún).

Nótaí a ghabhann le Ráitis airgeadais na cuideachta na cuideachta (ar lean)

29LTH. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

Seo a leanas luachanna córa na n-ionstraimí airgeadais, agus iad grúpáilte de réir aicme ionstraime:

	Sócmhainní neamhreatha	Sócmhainní reatha	Dliteanais neamhreatha	Dliteanais reatha	Iomlán
	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Luach cóir ionstraimí airgeadais					
Conarthaí i malairt eachtrach	189	499	(189)	(411)	88
Ar an 31 Nollaig 2021	**189**	**499**	**(189)**	**(411)**	**88**
Luach cóir ionstraimí airgeadais					
Babhtálacha ráta úis	-	-	-	(132)	(132)
Babhtálacha ráta úis trasairgeadra	-	4,247	-	-	4,247
Conarthaí malairte eachtraí	-	155	-	(131)	24
Ar an 31 Nollaig 2020	-	4,402	-	(263)	4,139

Sócmhainní agus dliteanais dhíorthacha atá aitheanta mar fháluithe

Cuireann an Chuideachta na critéir atá sainithe in IFRS9 i bhfeidhm d'fhonn na díorthaigh a aicmiú mar fhálta. Ní cháilíonn ach ionstraimí díorthacha atá lasmuigh den Chuideachta le tógáil san áireamh um chuntasaíocht fálaithe. Tar éis aibíocht an fhiachais láithrithe phríobháidigh agus CCIRS a bhaineann leis, an 31 Márta 2021, ní iompraíonn an Chuideachta díorthaigh a shonraítear chun críoch cuntasaíochta fálaithe a thuilleadh.

Déantar éifeachtúlacht an fhálaithe a shocrú ar na díorthaigh a ainmníodh i ngaolmhaireacht fálaithe ag tús na gaolmhaireachta fálaithe agus trí mheasúnuithe tráthúla a dhéanamh ar éifeachtúlacht ionchasach chun a chinntiú go bhfuil gaolmhaireacht eacnamaíoch fós ann idir an mhír fhálaithe agus an ionstraim fhálaithe.

D'úsáid an Chuideachta na catagóirí seo a leanas le haghaidh fálta:

(i) Fáluithe luacha chóir (FVTPL – ainmnithe)

Níor ainmníodh aon fhálú i ngaolmhaireacht fálaithe luacha chóir an 31 Nollaig 2021. Ba é €nialas cion neamhéifeachtach na bhfáluithe luacha chóir le haghaidh 2021 agus 2020.

(ii) Fáluithe ar an sreabhadh airgid (FVTOCI)

Níor ainmníodh aon fhálú i ngaolmhaireacht fálaithe ar an sreabhadh airgid thirim an 31 Nollaig 2021. Ba €nialas an luach a aithníodh sa chuntas brabúis agus caillteanais in 2021 mar gheall ar neamhéifeacht fáluithe ar an sreabhadh airgid (2020: €nialas).

Nótaí a ghabhann le Ráitis airgeadais na cuideachta na cuideachta (ar lean)

29LTH. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

Is mar seo a leanas an luaineacht i gcúlchiste na Cuideachta le haghaidh fálú ar an sreabhadh airgid (roimh cháin):

	CCIRS	Iomlán
	€'000	€'000
Ar an 1 Eanáir 2021	**(1,371)**	(1,371)
Glanathrú ar luachanna córa	**1,371**	1,371
Ar an 31 Nollaig 2021	**-**	-

Bainistíocht riosca airgeadais

Féach ar nóta 23 le haghaidh níos mó sonraí faoi pholasaithe an Ghrúpa um bainistíocht riosca airgeadais. Glacann an Chuideachta leis na cuspóirí, na polasaithe agus na próisis sin chomh maith.

(i) Riosca creidmheasa

Freagraíonn suim ghlanluacha na sócmhainní airgeadais don uasmhéid neamhchosanta creidmheasa. An neamhchosaint uasta ar riosca creidmheasa ar dháta an tuairiscithe:

	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000
Infháltais trádála agus infháltais eile (gan réamhíocaíochtaí san áireamh)	**204,446**	171,882
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	**39,459**	62,206
Taiscí srianta	**42,022**	13,511
Ionstraimí airgeadais díorthacha	**688**	4,402
Iomlán	**286,615**	252,001

(i) (a) Riosca creidmheasa a bhaineann le ciste

Féach ar nóta 23 le haghaidh anailíse ar pholasaithe an Ghrúpa maidir le riosca creidmheasa bainteach le ciste. Glacann an Chuideachta leis na cuspóirí, na polasaithe agus na próisis sin chomh maith.

Ráthaíochtaí airgeadais

Féach nóta 23 le haghaidh sonraí ar na ráthaíochtaí airgeadais atá curtha ar bun ag an gCuideachta.

(i) (b) Riosca creidmheasa bainteach le trádáil

Féach nóta 29E le haghaidh anailís ar neamhchosaint na Cuideachta ar riosca creidmheasa a bhaineann le trádáil.

(ii) Riosca maoinithe agus leachtachta

Féach ar nóta 23 le haghaidh sonraí faoi spriocanna, pholasaithe agus phróisis an Ghrúpa chun maoiniú agus riosca leachtacha a bhainistiú agus faoi na modhanna a úsáidtear chun riosca leachtachta a thomhas. Glacann an Chuideachta leis na cuspóirí, na polasaithe agus na próisis sin chomh maith.

Nótaí a ghabhann le Ráitis airgeadais na cuideachta na cuideachta (ar lean)

29LTH. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

Is iad seo a leanas aibíochtaí conarthacha dliteanas airgeadais (agus sócmhainní den chineál céanna), lena n-áirítear an íocaíocht úis nár lascainíodh a bhaineann le hiasachtaí agus na sreafaí glana airgid nár lascainíodh atá inchurtha i leith ionstraimí airgeadais. Cuimsítear sa nochtadh insreabhadh agus eis-sreabhadh airgid le haghaidh díorthaigh a bhfuil socraíocht chomhlán airgid chomhuaineach ag gabháil leo, e.g. reámhchonarthaí i rátaí malairte eachtraí.

	Suim ghlanluacha	Sreafaí airgid conarthacha	< 1 bhliain	1-2 bhliain	2-5 bliana	<5 bliana
	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Ar an 31 Nollaig 2021						
Iasachtaí agus fiachas eile	**(1,023,244)**	**(1,111,160)**	**(10,329)**	**(10,515)**	**(831,467)**	**(258,849)**
Suimeanna iníoctha trádála agus suimeanna iníoctha eile	**(67,914)**	**(67,914)**	**(62,685)**	**(5,229)**	**-**	**-**
Dliteanais airgeadais neamhdhíorthacha	**(1,091,158)**	**(1,179,074)**	**(73,014)**	**(15,744)**	**(831,467)**	**(258,849)**
Conarthaí ráta malartaithe eachtraigh	**88**	**88**	**88**	**-**	**-**	**-**
Glansócmhainní airgeadais díorthacha	**88**	**88**	**88**	**-**	**-**	**-**
Glandliteanais airgeadais	**(1,091,070)**	**(1,178,986)**	**(72,926)**	**(15,744)**	**(831,467)**	**(258,849)**
Ar an 31 Nollaig 2020						
Iasachtaí agus fiachas eile	(1,137,714)	(1,237,179)	(128,745)	(10,314)	(330,663)	(767,457)
Trádáil agus Suimeanna Iníoctha Eile	(41,063)	(41,063)	(35,875)	(5,188)	-	-
Dliteanais airgeadais neamhdhíorthacha	(1,178,777)	(1,278,242)	(164,620)	(15,502)	(330,663)	(767,457)
Babhtálacha ráta úis	(132)	(266)	(266)	-	-	-
Babhtálacha ráta úis trasairgeadra	4,247	5,628	5,628	-	-	-
Conarthaí ráta malartaithe eachtraigh	24	24	24	-	-	-
Glansócmhainní airgeadais díorthacha	4,139	5,386	5,386	-	-	-
Glandliteanais airgeadais	(1,174,638)	(1,272,856)	(159,234)	(15,502)	(330,663)	(767,457)

(iii) Riosca margaidh

Féach ar nóta 23 le haghaidh sonraí faoi spriocanna, pholasaithe agus phróisis an Ghrúpa chun riosca margaidh a bhainistiú agus faoi na modhanna a úsáidtear chun riosca margaidh a thomhas. Glacann an Chuideachta leis na cuspóirí, na polasaithe agus na próisis sin chomh maith.

Nótaí a ghabhann le Ráitis airgeadais na cuideachta (ar lean)

29LTH. Bainistíocht Riosca Airgeadais agus Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

(iii) (a) Riosca an ráta malairte

Eascraíonn riosca an ráta malairte ón bhfíric go ndéantar cuid d'oibríochtaí na Cuideachta in airgeadraí eile seachas euro (steirling go príomha). Is é an cuspóir atá i gceist agus riosca ráta malairte á bhainistiú ná brabúsacht a chosaint agus tionchar na n-éagsúlachtaí ábhartha mar gheall ar ghluaiseachtaí sa ráta malairte a íoslaghdú.

Baineann an nochtadh féideartha do riosca ráta malairte le nochtadh an idirbhirt agus le fiachas in airgeadra eachtrach mar atá nochta i ráitis airgeadais an Ghrúpa (nóta 23).

Anailís ar íogaire ráta malairte

Dá n-éireodh an euro níos láidre nó níos laige, mar a léirítear thíos, i gcomparáid le steirling ar an 31 Nollaig, thiocfadh méadú/(laghdú) ar ioncam cuimsitheach eile agus ar bhrabús nó caillteanas den mhéid a thaispeántar thíos. Tá an anailís seo bunaithe ar neamhréireanna sa ráta malairte, a mheas an Chuideachta go réasúnach go bhféadfaidís a bheith ann ag an dáta tuairiscithe. Glacann an anailís leis go bhfanann na neamhréireanna eile ar fad, go háirithe rátaí úis, seasta agus déanann sí neamhshuim de thionchar na ndíolachán agus na gceannachán a bhfuiltear ag súil leo.

	Brabús roimh ghnóthachan/ (caillteanas) cánachais	Ioncam Cuimsitheach eile	Brabús roimh ghnóthachan/ (caillteanas) cánachais	Ioncam Cuimsitheach eile
	31-Noll-21	31-Noll-21	31-Noll-20	31-Noll-20
	€'000	€'000	€'000	€'000
Láidriú 5%	**(1,038)**	**-**	(199)	-
Lagú 5%	**1,038**	**-**	199	-

Rinneadh na boinn tuisceana seo a leanas bunaithe ar an anailís íogaireachta thuas:

- bíonn tionchar ag athruithe ar luach anonn na n-ionstraimí airgeadais díorthacha nach bhfuil i ngaolmhaireacht fhálaithe ar an ráiteas ioncaim amháin, agus
- bíonn tionchar ag athruithe ar luach anonn na n-ionstraimí airgeadais díorthacha ar fhálta sreabhaidh airgid iad ar ioncam cuimsitheach eile agus ar an ioncam sin amháin (ní bhaineann sé ach le 2020 amháin).

(iii) (b) Riosca an ráta úis

Féach ar nóta 23 le haghaidh sonraí faoi spriocanna, pholasaithe agus phróisis an Ghrúpa chun riosca ráta úis a bhainistiú agus faoi na modhanna a úsáidtear chun riosca ráta úis a thomhas. Glacann an Chuideachta leis na cuspóirí, na polasaithe agus na próisis sin chomh maith.

Féach nóta 23 le haghaidh nochtadh ar riosca ráta úis an Ghrúpa. Léirítear leis seo riosca ráta úis na Cuideachta mar iompraíonn an Chuideachta an riosca ráta úis go léir.

Nótaí a ghabhann le Ráitis airgeadais na cuideachta (ar lean)

29Q. Scairchaipiteal Eisithe

	2021	2020
	€'000	€'000
Údaraithe:		
1,000,000 gnáthscair ar €1.00 an ceann	**1,000**	1,000
Sannta, glaoite anuas agus íoctha go hiomlán:		
1 ghnáthscair amháin ar €1.00	**-**	-

29R. Páirtithe gaolmhara

Is iad seo a leanas iarmhéideanna na bpáirtithe gaolmhara i ndáil leis na hidirbhearta atá sonraithe sna rannáin ábhartha thíos:

	31-Noll-21	31-Noll-20
	€'000	€'000
Ervia	**(10,340)**	(12,782)
Uisce Éireann	**(119)**	19
Fochuideachtaí	**131,927**	129,088
	121,468	116,325

Idirbhearta le Ervia

Is é Ervia máthairchuideachta deiridh Líonraí Gáis Éireann agus is comhlacht corparáideach é atá bunaithe faoin Acht Gáis 1976. Tá Ervia 100% faoi úinéireacht thairbheach Stát na hÉireann agus dá bharr sin tá Líonraí Gais Éireann ina pháirtí gaolmhar le Rialtas na hÉireann.

		2021	2020
		€'000	€'000
Costais idirbhirt agus chomhaontú seirbhíse tacaíochta	(a)	**(24,796)**	(25,993)
Costais caiteachais chaipitiúil arna n-athmhuirearú	(b)	**(4,807)**	(7,472)
Díbhinní	(c)	**(15,361)**	(47,283)
Costais phinsean	(d)	**(5,823)**	(5,617)
Ranníocaíocht chaipitil	(e)	**6,864**	-

Nótaí a ghabhann le Ráitis airgeadais na cuideachta (ar lean)

29R. Páirtithe Gaolmhara (ar lean)

(a) Costais idirbhirt agus chomhaontú seirbhíse tacaíochta

In 2021, sholáthair Máthairchuideachta Ervia seirbhísí straitéiseacha, rialála, bainistíochta riosca, seachadta caipitil agus seirbhísí idirbhirt agus tacaíochta do Ghrúpa Líonraí Gáis Éireann trí ionaid ghnó Ervia; Ionad Grúpa, Réimse Mórthionscadal, Slabhra Soláthair agus Ionad Seirbhísí Gnó. Dearadh an tIonad Seirbhísí Gnó chun seirbhísí idirbheartaíochta agus tacaíochta a sholáthar sna réimsí Airgeadais, Soláthair, Saoráidí, Árachais, Bainistíochta Tionscadal, Acmhainní Daonna agus TF. Féach nóta 26 le haghaidh anailís bhreise

(b) Costais caiteachais chaipitiúil a thabhaigh Grúpa Ervia arna n-athmhuirearú ar Líonraí Gáis Éireann

In 2021, rinne an Grúpa agus an Chuideachta idirbhearta le Máthairchuideachta Ervia i dtaobh tionscadail chomhfhóntais, a sholáthraítear go lárnach agus a sholáthraítear ag gnó, lena n-áirítear na costais phárolla arna dtabhú ag an réimse Mórthionscadal. Rinneadh costais Uisce Éireann agus Líonraí Gáis Éireann a bhí inchurtha go díreach a athmhuirearú ar bhonn míosúil gan forchostas ná corrlach a bheith á chur i bhfeidhm orthu ag Máthairchuideachta Ervia.

(c) Díbhinní

Dhearbhaigh agus d'íoc an Chuideachta díbhinn bhliantúil le Ervia mar a leagtar amach thuas. I 2018, dhearbhaigh an Chuideachta díbhinn bhliantúil de €54.2 milliún agus d'íoc sí €49.1 milliún agus tá €5.1 milliún eile iníoctha i 2023 (le hús cuí). I Márta 2022, d'fhaomh an Bord dearbhú agus íocaíocht díbhinne breise dar luach €20.1 milliún.

(d) Costais pinsin

Oibríonn Máthairchuideachta Ervia scéimeanna pinsin sochair shainithe agus ranníocaíochta sainithe araon. Glacann roinnt fostaithe de chuid na Cuideachta páirt sna scéimeanna sin. Tugtar cuntas i leith na scéime sochair sainithe mar Phlean Grúpa i gcomhréir le IAS 19. Aithníonn Máthairchuideachta Ervia, mar an fostóir urraithe don phlean, an glanchostas sochair shainithe, agus ní aithníonn an Chuideachta ach an costas as ranníocaíochtaí iníoctha don bhliain i dtaobh fhostaithe na Cuideachta. Déantar na ranníocaíochtaí atá iníoctha i dtaobh na scéim ranníocaíochtaí sainithe de chuid Ervia a mhuirearú ar bhrabús nó ar chaillteanas sna blianta a gcuireann fostaithe na Cuideachta seirbhísí ar fáil lena linn. Áirítear na ranníocaíochtaí iníoctha i ndáil le fostaithe an Ghrúpa i gcostas sochair fostaithe na Cuideachta (nóta 5). Déanann Máthairchuideachta Ervia na costais sin a athmhuirearú ar Líonraí Gáis Éireann ar bhonn modh aisghabhála costas iomlán gan aon chorrlach a ghnóthú.

(e) Ranníocaíocht chaipitil

Mar a sonraíodh roimhe seo, in 2018, d'fhógair an Rialtas go ndéanfaí dhá fhóntas tráchtála rialáilte ar leith faoi úinéireacht phoiblí de Líonraí Gáis Éireann agus Uisce Éireann le linn 2023. Táthar ag dréim le go ndéanfar Máthairchuideachta Ervia a scaoileadh nuair a bheidh próiseas an scartha dhlíthiúla curtha i gcrích. Chun é sin a bhaint amach, aistríodh réadmhaoin, gléasra agus trealamh ó Mháthairchuideachta Ervia chuig Líonraí Gáis Éireann in 2021 ar luach de réir na leabhar €6.9 milliún ar chomaoin nialasach, mar idirbheart rialaithe chomhchoitinn (féach nóta 29A).

Idirbhearta le hUisce Éireann

Meastar gur páirtí gaolmhar leis an gCuideachta é Uisce Éireann (mar atá cur síos air i nóta 26).

Comhfhiontair

I ngnáthchúrsa a chuid gnó, déanann Uisce Éireann idirbhirt leis an gCuideachta i dtaobh a gcomhthionscadail fóntais. Ní chuireann na cuideachtaí aon fhorchostas ná corrlaigh i bhfeidhm, agus mar sin déantar costais arna dtabhú a athmhuirearú go díreach. Idirbhearta caipitil atá i ngach idirbheart.

Nótaí a ghabhann le Ráitis airgeadais na cuideachta (ar lean)

29R. Páirtithe Gaolmhara (ar lean)

Idirbhearta le fochuideachtaí

		2021	2020
		€'000	€'000
Costais idirbhirt agus chomhaontú seirbhíse tacaíochta	(a)	**3,607**	3,318
Ioncam úis	(b)	**1,277**	1,845
Seirbhísí iompair soláthair	(c)	**(38,028)**	(41,364)
Díbhinn a fuarthas ón bhfochuideachta	(d)	**30,000**	-

(a) Costais idirbhirt agus chomhaontú seirbhíse tacaíochta

Féach nóta 26 agus thuas le haghaidh cur síos ar na seirbhísí arna bhfáil ó Ervia agus arna n-athmhuirearú ar fhochuideachtaí, de réir mar is cuí.

(b) Ioncam úis

Bhí ioncam úis ag an gCuideachta ó fhochuideachtaí ag eascairt ó shaoráidí iasachta idirchuideachta.

(c) Seirbhísí iompair

Le linn na bliana, cheannaigh an Chuideachta seirbhísí agus soláthairtí ó fhochuideachta. Bhain an caiteachas sin le seirbhísí iompair go príomha.

(d) Díbhinn

In Aibreán 2021, d'fhaomh Bord Líonraí Gáis Éireann (IOM) DAC íocaíocht díbhinne speisialta €30.0 milliún lena mháthairchuideachta, Líonraí Gáis Éireann (2020: €nialas).

Comhaltaí Boird

Ní raibh aon leasanna tairbhiúla ag comhaltaí an Bhoird sa Chuideachta ag aon uair i rith na bliana ná ar an dáta maidir le tuairisciú.

Cúiteamh na bpríomhbhainisteoirí

Féach nóta 26 le haghaidh mionsonraí maidir le cúiteamh phríomhbhainisteoirí an Ghrúpa.

Comhlachtaí Rialtais

Ar aon dul le go leor eintitis eile, déileálann an Chuideachta i ngnáthchúrsa a ghnó le comhlachtaí eile atá urraithe ag an Rialtas, amhail Bord Soláthair an Leictreachais, Eirgrid, Údaráis Áitiúla agus bainc Éireannacha áirithe atá faoi úinéireacht pháirteach Rialtas na hÉireann. Déantar na hidirbhearta go léir de réir gnáththéarmaí tráchtála. Ní raibh aon chomhchruinniú ábhartha iasachtaí ná taiscí ag an Máthairchuideachta le haon bhanc den sórt sin le linn na bliana, ar an dáta maidir le tuairisciú, ná le haghaidh dheireadh na tréimhse comparáidí.

Nótaí a ghabhann le Ráitis airgeadais na cuideachta (ar lean)

29S. Nochtuithe faoi Acht na gCuideachtaí

(a) Luach saothair an iniúchóra

	2021	2020
	€'000	€'000
Iniúchadh ar ráitis airgeadais na Cuideachta	**(109)**	(109)
Seirbhísí árachais eile	**(27)**	(27)
Seirbhísí comhairleacha cánach	**-**	-
Seirbhísí neamhiniúchóireachta eile	**-**	-
Iomlán	**(136)**	(136)

(b) Nochtuithe Párolla faoi Acht na gCuideachtaí

Athlonnaítear fostaithe Ervia, Líonraí Gáis Éireann agus Uisce Éireann laistigh den eagraíocht. I gcomhréir le IAS 19, maidir leis na costais bhainteacha phárolla agus sochair fostaithe eile a bhaineann leis na daoine sin, déanann an t-eintiteas na costais sin a thuairisciú agus a nochtadh i gcás ina soláthraítear na seirbhísí fostaithe (nóta 5).

Mar sin féin, ceanglaítear le hAlt 317 d'Acht na gCuideachtaí, 2014, go nochtar i ráitis airgeadais an eintitis an líon fostaithe agus na costais phárolla maidir leis an áit inarb ann don chonradh fostaíochta seachas an áit ina soláthraítear na seirbhísí (arb é sin an ceanglas faoi IAS 19). Leagtar amach thíos na nochtuithe sochair fostaithe le haghaidh Líonraí Gáis Éireann, mar a cheanglaítear le hAcht na gCuideachtaí.

(i) Sochair chomhiomlána fostaithe

	2021	2020
	€'000	€'000
Sochair ghearrthéarmacha le haghaidh baill foirne	**(48,306)**	(46,970)
Costais sochair scoir	**(6,170)**	(6,035)
Costais árachais sóisialta	**(5,365)**	(5,089)
	(59,841)	(58,094)
Párolla caipitlithe	**10,223**	9,479
Costas sochair fostaithe arna mhuirearú ar an gcuntas brabúis nó caillteanais	**(49,618)**	(48,615)

(ii) Sochair ghearrthéarmacha foirne

	2021	2020
	€'000	€'000
Pá agus tuarastail	**(45,167)**	(44,163)
Ragobair	**(1,202)**	(1,125)
Liúntais	**(920)**	(698)
Eile[1]	**(1,017)**	(984)
Iomlán	**(48,306)**	(46,970)

[1] Áirítear go príomha le sochair ghearrthéarmacha fostaithe eile sochair bhuana árachais saoil agus liúntais inchánach taistil.

Nótaí a ghabhann le Ráitis airgeadais na cuideachta (ar lean)

29S. Nochtuithe faoi Acht na gCuideachtaí (ar lean)

Ba é meánlíon na bhfostaithe ag a raibh conradh fostaíochta le Líonraí Gáis Éireann le haghaidh na bliana ná 579 (2020: 577).

(c) Luach saothair na stiúrthóirí

Féach ar nóta 4 le haghaidh nochtuithe luach saothair Stiúrthóirí na Cuideachta.

(d) Ús caipitlithe agus párolla caipitlithe

Le linn na bliana, rinne an Grúpa €0.5 milliún a chaipitliú (2020: €0.2 milliún) i gcostais iasachtaithe. Ba é 1.35% an ráta caipitlithe (2020: 1.47%). Rinne an Grúpa €10.2 milliún de chostais phárolla a chaipitliú i rith na bliana freisin (2020: €9.5 milliún).

Gas
Networks
Ireland